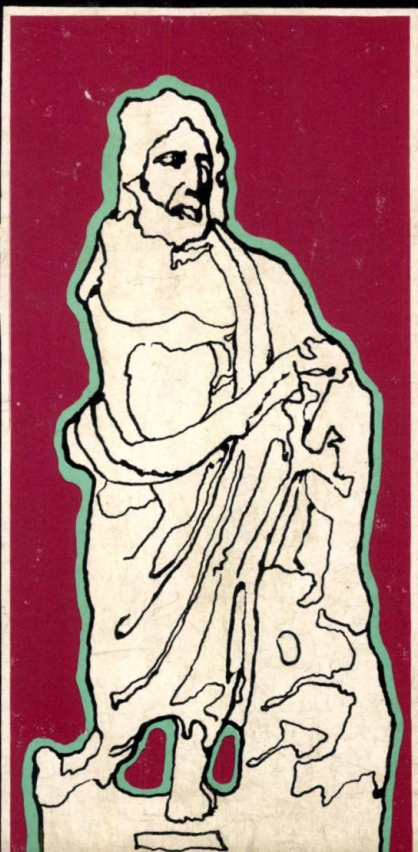
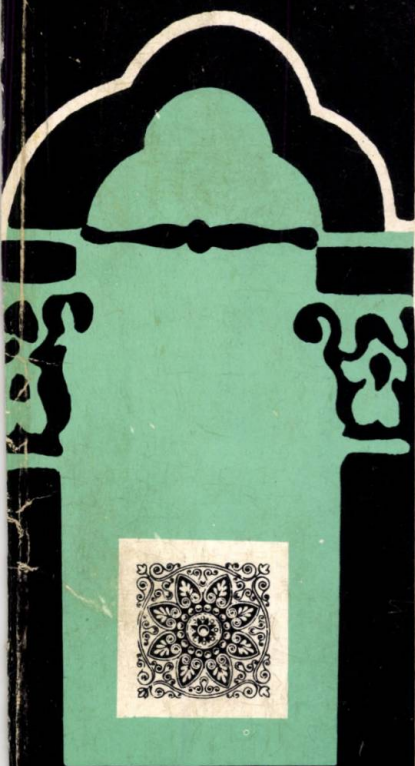
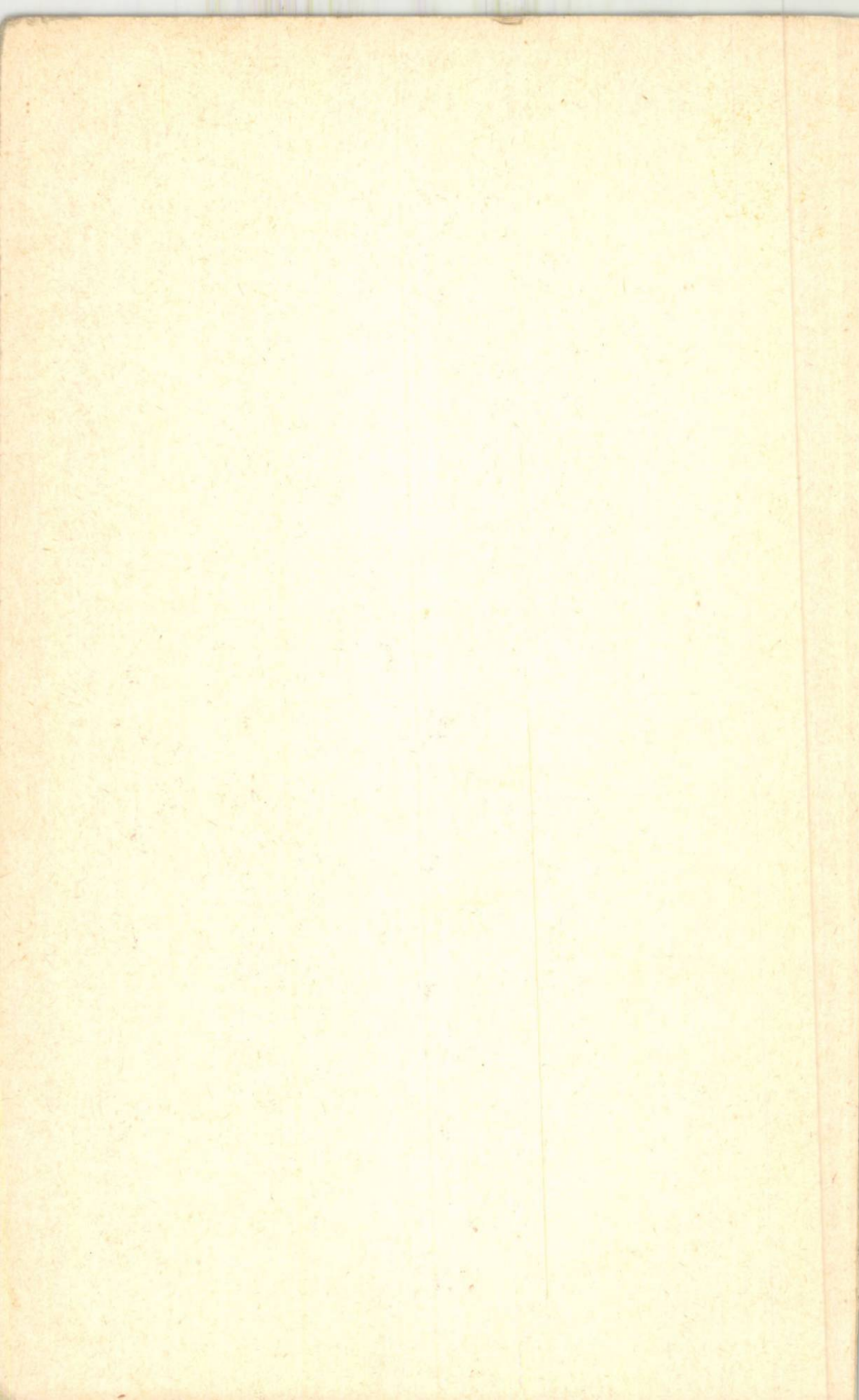

Marin Mihalache

GHIDUL muzeelor din România

COPIAT DE LA BIBLIOTECĂ

Ghidul muzeelor din România

Redactor: DOMINICUȘ ION
Tipăritură: EDITURA DE STAT

1950
1000

1000
1000

1000
1000

Coperta: BENCSIK IÁNOS

Redactor : CONSTANTIN DARIE
Tehnoredactor : PETRE DUMITRU

*

Apărut 1972
Tiraj : 5840 ex.

*

Coli editură : 12,42
Coli tipar : 11,50 + 32 planşe + 1 hartă

*

Tiparul executat
la Intreprinderea poligrafică „Informația”
sub comanda nr. 199

91
M70

MARIN MIHALACHE

Ghidul muzeelor din România

55 220

EDITURA PENTRU TURISM
BUCUREȘTI, 1972

18
7/11
MAY 11 1871

Chilodactylus
sinensis

01520

CHILODACTYLUS SINENSIS

NO. 11 1871

CUPRINS

	Pag.
Prefață	13

BUCUREȘTI

a) Muzeu și colecții de artă		
Muzeul de artă al R.S.R.	19	
Cabinetul de stampe al Bibliotecii Academiei	30	
Muzeul de artă al Municipiului București, „A. Simu“	30	
Muzeul Zambaccian	30	
Muzeul Th. Aman	32	
Muzeul memorial Gh. M. Tattarescu	33	
Muzeul Cecilia și Frederic Storck	33	
Muzeul Cornel Medrea	34	
Colecția Elena și dr. I. Dona	34	
Muzeul de artă al Academiei (Colecția G. Oprescu)	34	
Colecția Ion Minulescu	35	
Colecția M. Weinberg	35	
Colecția memorială Iosif Iser	36	
Casa-muzeu Th. Pallady	36	
Colecția de artă G. Avachian	36	
Colecția de artă orientală	36	
Muzeul de artă brîncoveană — Mogoșoaia	37	
Muzeul de artă feudală Ing. D. Minovici	38	
b) Muzeu de etnografie și artă populară		
Muzeul de artă populară al R.S.R.	39	
Muzeul Satului	40	
Muzeul de artă populară Dr. N. Minovici	42	
Colecția de artă comparată	42	
c) Muzeu de istorie		
Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România	43	
Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România	44	
Muzeul de istorie a Municipiului București	45	
Muzeul Curtea Veche	46	
Muzeul militar central	47	

Muzeul Arhivelor Statu- lui	48	Muzeul de antropologie. .	55
Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei. .	48	Muzeul de anatomie . .	55
Expoziția permanentă de numismatică	49	Grădina botanică	55
Muzeul pedagogic . . .	49	Grădina zoologică	55
Colecția Maria și Dr. G. Severeanu	50	e) Alte muzee	
Muzeul pompierilor . .	50	Muzeul literaturii române	56
d) Muzee de știință și tehnică		Muzeul Teatrului Națio- nal „I. L. Caragiale“	56
Muzeul de istorie natu- rală Gr. Antipa	51	Muzeul memorial Tudor Arghezi	57
Muzeul tehnic	51	Muzeul George Enescu . .	57
Muzeul căilor ferate . . .	52	Muzeul memorial G. Ba- covia	58
Muzeul științific al Aca- demiei (H. Coandă). .	53	Muzeul memorial C. I. Nottara și C. C. Nottara	58
Muzeul astronomiei româ- nești	53	Casa memorială Maria Fi- lotti	59
Colecțiile Comitetului Geo- logic	54	Muzeul Conservatorului „Ciprian Porumbescu“	59
Muzeul memorial Victor Babeș	54	Muzeul Liceului „Nicolae Bălcescu“	59
Muzeul memorial Gh. Ma- rinescu	54	Muzeul sportului	60
		Muzeul Universității . .	60

ALTE LOCALITĂȚI

Adjud		Muzeul memorial Petöfi Sándor	66
Muzeul de științele na- turii	63	Alexandria	
Ady Endre		Muzeul de istorie	66
Muzeul memorial Ady Endre	63	Apostolache	
Agapia		Muzeul sătesc	66
Muzeul mănăstirii Agapia	63	Arad	
Muzeul memorial Al. Vla- huță	64	Muzeul județean	66
Agnita		Muzeul teatrului	68
Muzeul de istorie	64	Colecția de vechi obiecte bisericești	68
Aiud		Arbore	
Muzeul de științe natu- rale	64	Muzeul sătesc	68
Muzeul de istorie	64	Aurel Vlaicu	
Alba Iulia		Muzeul memorial Aurel Vlaicu	68
Muzeul regional de ar- heologie, istorie și etno- grafie	65	Avram Iancu	
Albești		Muzeul memorial Avram Iancu	69
		Avrig	
		Muzeul sătesc	69

Babadag			Casa memorială a Mureșenilor	79
Muzeul de artă	69		Muzeul sporturilor . . .	79
Bacău			Muzeul memorial Gheorghe Dima	79
Muzeul de istorie	69		Brăila	
Muzeul de științele naturii	70		Muzeul Brăilei	80
Muzeul de artă	70		Breaza	
Casa-muzeu George Bacovia	70		Muzeul de artă populară	80
Baia Mare			Brebu	
Muzeul județean	71		Muzeul „Secolul al XVII-lea în Țara Românească”	81
Băile Herculane			Bușteni	
Muzeul de istorie	72		Muzeul memorial Cezar Petrescu	81
Bălcești			Buzău	
Muzeul memorial Nicolae Bălcescu	72		Muzeul de istorie	81
Bățanii Mici			Buziaș	
Casa memorială Benedek Elek	72		Expoziția de artă populară	82
Beiuș			Colecția de artă populară Iuliana Folea-Troceanu	82
Muzeul etnografic	73		Calafat	
Belii			Muzeul de artă și etnografie	82
Muzeul sătesc	73		Caracal	
Berevoești			Muzeul orășenesc	82
Muzeul de artă	73		Secția de artă	83
Bicaz			Muzeul memorial Iancu Jianu	83
Muzeul de istorie	73		I. L. Caragiale	
Bistrița			Expoziția permanentă I. L. Caragiale	83
Muzeul de istorie și științe naturale	74		Caransebeș	
Birlad			Muzeul orășenesc	84
Muzeul Vasile Pârvan. .	74		Carei	
Blaj			Muzeul orășenesc	84
Muzeul orașului	74		Călărași	
Boița			Muzeul de istorie Ialomita	84
Muzeul sătesc	75		Casa memorială Gh. M. Vasilescu	85
Botoșani			Călimănești	
Muzeul județean	75		Muzeul mănăstirii Cozia	85
Muzeul memorial Nicolae Iorga	75		Căpățineni	
Brad			Casa memorială Gheorghe Ștephănescu	85
Muzeul aurului	75			
Bran				
Muzeul cetății Branului	76			
Brașov				
Muzeul de istorie	76			
Muzeul „Cetatea Brașovului și fortificațiile din Țara Birsei”	77			
Muzeul școlii din Scheii Brașovului	78			
Muzeul de artă	78			

Cerna		Muzeul Marinei Române	96
Casa memorială Panait		Acvariul	97
Cerna	86	Planetariul	97
Cerneți		Corabia	
Muzeul memorial Tudor		Muzeul orășenesc	98
Vladimirescu	86	Cornea	
Ciprian Porumbescu		Muzeul comunal	98
Muzeul memorial Ciprian		Costache Negri	
Porumbescu	86	Muzeul memorial Costache	
Cisnădie		Negri	98
Muzeul local	86	Costeștii din Vale	
Cisnădioara		Expoziția memorială I. C.	
Muzeul etnografic sătesc	87	Vissarion	98
Ciucea		Costești	
Muzeul memorial Octa-		Muzeul local	99
vian Goga	87	Coșbuc	
Cimpina		Muzeul memorial George	
Muzeul memorial Nicolae		Coșbuc	99
Grigorescu	87	Craiova	
Muzeul memorial B. P.		Muzeul de istorie și știin-	
Hasdeu	88	țele naturii	99
Cimpulung		Muzeul de artă	100
Muzeul orășenesc	89	Secția de etnografie	101
Lapidariul de la Comple-		Muzeul memorial Traian	
xul feudal	89	Demetrescu	101
Cimpulung Moldovenesc		Casa memorială Elena Fa-	
Muzeul lemnului	89	rago	102
Cimpuri		Expoziția permanentă	
Casa memorială Ion Roată	90	„Procesul luptătorilor	
Cirțișoara		ceferiști și petroliști	
Muzeul de icoane pe		din 1934“	102
sticlă	90	Grădina botanică	102
Cluj		Cristian	
Muzeul de istorie a Tran-		Colecția etnografică	102
silvaniei	90	Cristuru Secuiesc	
Muzeul de artă	91	Muzeul orășenesc	103
Muzeul etnografic al Tran-		Curtea de Argeș	
silvaniei	92	Muzeul orășenesc	103
Colecția de istorie a far-		Curțișoara	
maciei	93	Muzeul arhitecturii gor-	
Muzeul memorial Emil		jene	103
Isac	93	Dej	
Grădina botanică	93	Muzeul municipal	104
Muzeul zoologic	94	Deta	
Constanța		Muzeul orășenesc	104
Muzeul de arheologie	94	Deva	
Muzeul de artă	95	Muzeul județean	104
Parcul arheologic	95	Doftana	
Edificiul roman cu mo-		Muzeul Doftana	105
zaic	96		
Colecția Ion Jalea	96		

Dorohoi	
Muzeul de istorie	106
Muzeul memorial George Enescu	106
Dragosloveni	
Muzeul memorial Al. Vlahuță	106
Drobeta-Turnu Severin	
Muzeul Porților de fier.	107
Durău	
Muzeul etnografic.	107
Emil Racoviță	
Casa memorială Emil Racoviță	108
Făgăraș	
Muzeul orășenesc	108
Făget	
Muzeul transporturilor	108
Fălticeni	
Muzeul orășenesc	109
Fărcașa	
Expoziția etnografică	109
Flămânzi	
Muzeul „Răscoala țăranelor din 1907“	109
Florești-Stoenești	
Muzeul etnografic al Cîmpiei Dunării	109
Focșani	
Muzeul de istorie	110
Muzeul de etnografie	110
Muzeul de științele naturii	110
Frașin	
Casa memorială Constantin Ivănuș	111
Galați	
Muzeul de istorie	111
Muzeul de artă contemporană	111
Muzeul de istorie modernă și contemporană	112
Muzeul de științele naturii	112
Gavojdia	
Colecția etnografică	112
George Enescu	
Muzeul memorial G. Enescu	113
Gheorghe Gheorghiu-Dej	
Muzeul orășenesc	113

Gheorgheni	
Muzeul orășenesc	113
Gherla	
Muzeul de istorie	113
Giurgiu	
Muzeul municipal	114
Golești	
Complexul muzeal Golești	114
Muzeul viticulturii și pomiculturii	115
Gura Humorului	
Muzeul de etnografie	116
Hobița	
Casa-muzeu Constantin Brâncuși	116
Humulești	
Muzeul memorial Ion Creangă	116
Huși	
Muzeul Dimitrie Cantemir	116
Iasi	
Muzeul de artă	117
Muzeul etnografic al Moldovei	118
Muzeul de istorie a Moldovei	118
Muzeul politehnic	119
Muzeul Unirii	120
Sala gotică	120
Casa Dosoftei	121
Muzeul de literatură a Moldovei	121
Casa memorială Mihai Codreanu	121
Casa memorială Otilia Cazimir	122
Muzeul teatrului	122
Bojdeuca lui Creangă	122
Muzeul memorial Ilie Pintilie	122
Muzeul de istorie naturală	123
Grădina botanică	123
Ipotesti	
Muzeul memorial M. Eminescu	123
Jimbolia	
Expoziția memorială Ștefan Jäger	124

Lenauheim			
Muzeul memorial Lenau	124	Mușetești	
Limanu		Muzeul sătesc	131
Muzeul de artă	125		
Lipova		Nămăești	
Muzeul orășenesc de istorie și etnografie	125	Muzeul memorial G. To-pîrceanu	132
Liviu Rebreanu		Năsăud	
Muzeul memorial Liviu Rebreanu	125	Muzeul orășenesc	132
Lugoj		Negrești-Oaș	
Muzeul municipal	126	Casa-muzeu	132
Lupșa			
Muzeul etnografic	126	Odorheiu Secuiesc	
		Muzeul județean	133
Maliuc		Oltenița	
Muzeul Deltei	127	Muzeul de istorie	133
Mangalia		Oradea	
Muzeul de arheologie	127	Muzeul Țării Crișurilor	133
Măldărești		Muzeul memorial Iosif Vulcan	135
Muzeul de etnografie	127	Muzeul memorial Ady Endre	136
Mărășești		Orăstie	
Muzeul de istorie	128	Muzeul de artă populară	136
Mărăști		Orlea	
Muzeul de istorie	128	Muzeul sătesc	136
Medgidia			
Muzeul de artă	128	Panciu	
Mediaș		Muzeul de științe naturale	136
Muzeul orășenesc	128	Petroșani	
Casa memorială Stephan Ludwig Roth	129	Muzeul mineritului	137
Mehadica		Piatra Neamț	
Muzeul sătesc	129	Muzeul județean de istorie	137
Miercurea Ciuc		Muzeul de științele naturii	137
Muzeul județean	129	Muzeul memorial Calistrat Hogaș	138
Mircești		Pitești	
Muzeul memorial V. Alecsandri	130	Muzeul județean	138
Miroslava		Muzeul de artă	138
Casa memorială Dimitrie Anghel	130	Ploiești	
Mitocu Dragomirnei		Muzeul județean de istorie	139
Muzeul mănăstirii Dragomirna	130	Secția „Lupta revoluționară a proletariatului din județul Prahova“	139
Minăstirea		Secția „Județul Prahova pe drumul construirii socialismului“	139
Muzeul memorial Alexandru Sahia	131	Secția etnografică	139
Minăstirea Neamț		Secția „Ceasul de-a lungul vremii“	140
Muzeul mănăstirii Neamț	131		
Moneasa			
Casa memorială Gh. Groza	131		

Muzeul de științele na-		
turii	140	
Muzeul de artă	140	
Muzeul petrolului	141	
Casa Hagi Prodan	141	
Muzeul memorial I. L.		
Caragiale	141	
Poiana Sibiului		
Muzeul păstoritului	142	
Probota		
Muzeul mănăstirii Probota	142	
Putna		
Muzeul mănăstirii Putna	142	
Rădăuți		
Muzeul de etnografie	142	
Rășinari		
Muzeul sătesc	143	
Reghin		
Muzeul etnografic	143	
Reșița		
Muzeul județean Caraș-		
Severin	143	
Reteag		
Muzeul memorial Ion Pop		
Reteganul	144	
Retevoești		
Muzeul sătesc	144	
Rimetea		
Muzeul etnografic	144	
Rîmnicu Sărat		
Muzeul orașenesc	145	
Rîmnicu Vilcea		
Muzeul județean	145	
Muzeul memorial Anton		
Pann	145	
Rîșnov		
Muzeul de istorie al ce-		
tății	146	
Roman		
Muzeul de istorie	146	
Muzeul de științele na-		
turii	146	
Roșiori de Vede		
Muzeul „Răscoalele din		
1907“	146	
Rotbav		
Muzeul sătesc	147	
Rucăr		
Muzeul de etnografie	147	
Rupea		
Muzeul de etnografie	147	
Salonta		
Muzeul memorial Arany		
Janos	147	
Sarmizegetusa		
Muzeul de arheologie	148	
Satu Mare		
Muzeul județean	148	
Săcele		
Muzeul local	148	
Săcueni		
Muzeul de istorie	149	
Săliște		
Muzeul etnografic	149	
Săveni		
Muzeul de arheologie	149	
Sebeș		
Muzeul orașenesc	150	
Sfintu Gheorghe		
Muzeul județean	150	
Sibiu		
Muzeul Brukenthal	150	
Expoziția permanentă „Is-		
toria orașului Sibiu“	152	
Expoziția permanentă		
„Arme și trofee de vî-		
nătoare“	152	
Secția de istoria farma-		
ciei	153	
Muzeul tehnicii populare		
Muzeul de istorie natu-		
rală	153	
Sighetu Marmăției		
Muzeul maramureșan	153	
Sighișoara		
Muzeul de istorie	154	
Sinaia		
Muzeul Peleş	154	
Muzeul mănăstirii Sinaia		
	155	
Sinnicolau Mare		
Muzeul orașenesc	155	
Slatina		
Muzeul de istorie și etno-		
grafie	155	
Slobozia		
Muzeul de etnografie	156	
Smeeni		
Muzeul de istorie	156	
Suceava		
Muzeul Suceava	156	
Muzeul de artă populară		
	156	

Sucevița		
Muzeul mănăstirii Sucevița	157	
Șiria		
Muzeul memorial Ioan Slavici	157	
Expoziția memorială Emil Montia	157	
Tecuci		
Muzeul de istorie	157	
Timișoara		
Muzeul Banatului	158	
Secția de artă	159	
Muzeul satului bănățean	159	
Tinca		
Muzeul sătesc de științe naturale	159	
Tîrgoviște		
Muzeul arheologic	160	
Complexul muzeal Curtea Domnească	160	
Muzeul tiparului și al cărții vechi românești	160	
Muzeul scriitorilor tîrgovișteni	161	
Casa-atelier Gheorghe Petrașcu	161	
Tîrgșoru Vechi		
Muzeul sătesc	161	
Tîrgu Jiu		
Muzeul județean	162	
Muzeul memorial Ecaterina Teodoroiu	162	
Tîrgu Mureș		
Muzeul județean	162	
Muzeul de artă	163	
Muzeul memorial Bolyai	163	
Tîrgu Neamț		
Muzeul de istorie	164	
Tîrgu Secuiesc		
Expoziția permanentă Gábor Áron	164	
Expoziția permanentă „Istoria breslelor din orașul Tîrgu Secuiesc”	164	
Tîrnăveni		
Muzeul de istorie	164	
Topalu		
Muzeul de artă Dinu și Sevasta Vintilă	165	
Tulcea		
Muzeul Deltei Dunării	165	
Turda		
Muzeul de istorie	165	
Urlați		
Muzeul etnografic	166	
Valea Mare		
Muzeul memorial Liviu Rebreanu	166	
Vatra Dornei		
Muzeul de științe naturale	166	
Vatra Moldoviței		
Muzeul mănăstirii Moldovița	167	
Vălenii de Munte		
Muzeul etnografic al Văii Teleajenului	167	
Muzeul memorial N. Iorga	167	
Văratec		
Muzeul mănăstirii Văratec	167	
Vinători-Neamț		
Muzeul memorial M. Sădoveanu	168	
Vladimir		
Muzeul memorial Tudor Vladimirescu	168	
Vulcana Pandeale		
Casa atelier Gabriel Popescu	168	
Zalău		
Muzeul de istorie	169	

Index al muzeelor grupate după profilul colecțiilor	170
Index al muzeelor grupate pe județe	175
Bibliografie	183

Ceteris idu cluspe
muree
-generositat,

PREFAȚĂ

<Definit de Nicolae Iorga, pe bună dreptate, ca un „admirabil instrument de cultură“, muzeul a căpătat un loc preponderent în conștiința contemporană, fiind socotit tot mai mult un organism viu, o școală eficientă de educație științifică, istorică și artistică a publicului larg.>

Istoria culturii românești a consemnat cu mândrie numele unor pasionați cercetători ai urmelor trecutului, care au consacrat energie și timp pentru a întemeia muzee și a le înzestra cu dovezile vieții materiale și spirituale a înaintașilor. Printre entuziaștii pionieri ai muzeografiei românești se numără figuri ca Al. Odobescu, C. Bolliac, I. Cihac, Gr. Tocilescu, V. Pârvan, D. Brîndză, Gr. Antipa, D. Linția, N. Iorga, I. Borcea, V. Cioflec, N. Minovici, G. Severeanu, Al. Slătineanu, C. Caradja, Al. Tzigara-Samurcaș, I. Bielz, R. Vuia, D. Leonida, K. H. Zambaccian, C. Nicolaescu-Plopșor, G. Oprescu, M. Bunescu, Al. Borza, D. Panaitescu-Perpessicius, C. Mătasă, N. Simache și mulți alții.

Continuînd fericite tradiții, muzeografia românească a înregistrat în perioada postbelică progrese remarcabile, cunoscînd o dezvoltare impetuoasă, un drum mereu ascendent. Rețeaua instituțiilor muzeale s-a lărgit considerabil, pe întreg cuprinsul țării, ajungînd la o cifră impresionantă, de peste 300 unități, care adăpostesc un prețios fond de vestigii ale civilizației dezvoltate pe teritoriul României, din cele mai vechi timpuri și pînă aproape de zilele noastre.

Ocupînd un loc tot mai însemnat în viața culturală, muzeelor li s-a asigurat din partea statului o serioasă bază materială. Cele mai impunătoare edificii din numeroase centre urbane au fost destinate desfășurării activității muzeistice,

căreia i s-a afectat, de asemenea, și o serie de monumente istorice (palate, castele, cetăți, cule etc.), restaurate cu grijă în acești ani, atribuindu-li-se astfel o folosire corespunzătoare.

Multe dintre muzee, care dau și personalitate localităților respective, au intrat în traseele turistice, ca obiective importante, unele bucurându-se și peste hotare de un binemeritat prestigiu. Ele adăpostesc valori inestimabile ale artei românești și universale, piese de arheologie și tezaure uneori de renume internațional, obiecte etnografice de o rară originalitate și frumusețe, vaste colecții de științele naturii.

(Muzeele oglindesc trecutul unui popor, sînt o expresie a civilizației sale, care înglobează efortul unui lung șir de generații, o parte însemnată din patrimoniul lor spiritual. Incorporînd ceea ce numim atît de evocator memoria pămîntului românesc, muzeele ilustrează continuitatea poporului, permanența aspirațiilor sale, fac să re trăiască în mintea noastră, prin vestigii sugestive, evenimentele unor lungi secole de istorie.)

Prin largile lor posibilități de adîncire a unui fenomen sau a unui eveniment, muzeele specializate, cu o individualitate bine definită, au de obicei o eficiență sporită. De aceea, alături de muzeele mixte și de marile complexe muzeale, cu secții diferite, se dezvoltă în toată țara muzeele profilate pe anumite genuri, sau pe epoci istorice, oglindind specificul local, cum sînt muzeele de arheologie, de istorie, de etnografie, de artă populară, științifice, memoriale, tehnice, de artă, literatură etc., în care se desfășoară o activitate sistematică de cercetare pe teren și în arhive, pentru identificarea, colectarea și achiziționarea de obiecte de interes muzeistic.

< Muzeografi români fac investigații nu numai pentru îmbogățirea patrimoniului cultural, ci sînt totodată preocupați de valorificarea acestuia, în sens instructiv-educativ. Relațiile muzeelor cu publicul îmbracă forme foarte diverse, de la publicarea unor studii de sinteză și a unor materiale de popularizare, ghiduri, albume, cataloage etc., la organizarea de conferințe, seri muzeale, spectacole de poezie, muzică și balet, pentru a contribui prin mijloace variate la o mai bună cunoaștere a valorilor ce le conservă. Numeroase muzee fac comunicări științifice, organizează caravane, festivaluri și alte acțiuni pentru a informa publicul și a-l atrage. Pe lîngă

expoziția de bază, și ea susceptibilă desigur de schimbări și îmbunătățiri, muzeele organizează expoziții temporare sau itinerante, uneori legate de importante aniversări și evenimente, care mențin treaz interesul pentru muzeu.)

Prestigiul dobândit de instituțiile muzeale românești se oglindește și în creșterea constantă a numărului de vizitatori. Peste 10 milioane de oameni (cam două treimi din populația adultă a țării), trec anual prin sălile acestora.

O vizită în oricare din muzeele descrise pe scurt în volumul de față reprezintă un atrăgător popas în istoria și cultura românească. Astfel, mărturiile păstrate în muzeele de istorie și arheologie constituie izvoare prețioase, de primă mână, pentru cunoașterea trecutului sub multiplele lui aspecte. Alături de literatură și muzică, arta oglindește sufletul unui popor. Muzeele și colecțiile de artă arată privitorului că exprimând conștiința de sine a poporului, arta românească s-a identificat de-a lungul veacurilor cu aspirațiile poporului. Totodată, în colecțiile unor muzee din București, Sibiu, Iași, Cluj, Craiova și alte orașe se întâlnesc lucrări reprezentative ale artei universale. Muzeele etnografice și de artă populară, care în ultimii ani și-au dublat colecțiile, oferă o imagine larg cuprinzătoare asupra vieții poporului român, a modului său de trai, oglindind contribuția sa specifică la tezaurul cultural al omenirii. Ele oglindesc marea diversitate a creațiilor tehnice și artistice, constituind puncte de atracție turistică, îndeosebi pentru vizitatorii din țările în care arta populară a rămas de domeniul amintirii. Totodată, numeroase muzee memoriale evidențiază, prin mijloace specifice, contribuția poporului român și a naționalităților conlocuitoare la progresul neconținut al omenirii. Românii au dat lumii, ca și alte popoare, martiri ai luptei pentru libertate, creatori de seamă, gânditori, inventatori și oameni de știință. Devenite adevărate locuri de pelerinaj, muzeele memoriale le evocă activitatea prin exponate legate de viața și strădania lor.

Vorbind despre specificul muzeelor pe care le întâlnește călătorul pe meleagurile românești nu se poate să nu-l prevenim asupra efervescenței care caracterizează mișcarea muzeistică din România și care face posibilă oricând nu numai îmbogățirea sau schimbarea profilului colecțiilor prezentate în această lucrare, dar și apariția unor noi secții muzeale, inexistente la data trimiterii textului la tipar.

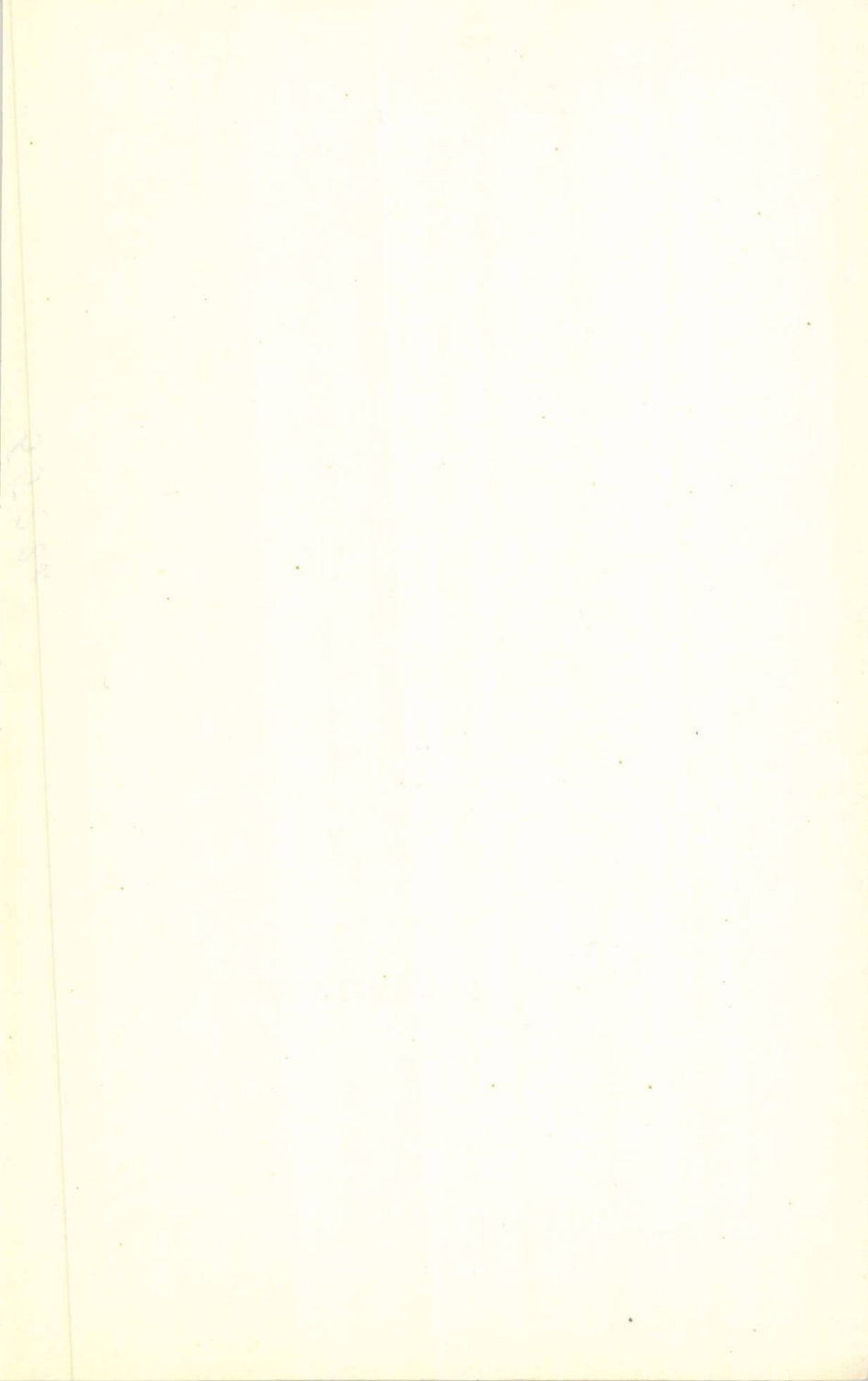
Invitîndu-l pe cititor la vizitarea muzeelor Romîniei, în compania ghidului de față, considerăm că-i oferim aici un material de orientare și informare practică asupra unor instituții culturale care înfățișează într-o diversitate de exponate continuitatea în timp a strădaniei spre mai bine și mai frumos a oamenilor așezați de milenii pe aceste pămînturi din spațiul carpato-dunărean.

Pentru ușurarea consultării ghidului, am găsit util să prezentăm muzeele în ordinea alfabetică a localităților unde funcționează. Face excepție doar capitala țării, care avînd un mare număr de unități muzeale, constituie primul capitol al lucrării. La sfîrșitul volumului, cititorul găsește două indexuri: unul al muzeelor grupate după profilul colecțiilor, altul al unităților muzeale grupate pe județe.

BUCUREȘTI

55220

a) MUZEE ȘI COLECȚII DE ARTĂ

Muzeul de artă al Republicii Socialiste România (Str. Știrbei Vodă, 1; deschis : 11—19 ; luni închis)

Este adăpostit în Palatul Republicii. Pe locul impozantei construcții a Palatului se afla casa marelui logofăt Dinicu Golescu, ridicată între anii 1812—1815, refăcută între anii 1834—1837 pentru a servi drept „curte domnească” și unde și-a avut reședința domnitorul Alexandru Ioan Cuza (1859—1866), de a cărui amintire se leagă înfăptuirea statului național unitar român. Reconstruit între anii 1882—1885 de arhitectul francez Paul Gottereau, palatul datează în forma actuală din anii 1930—1937 (arh. N. Nenciulescu), cu finisări exterioare și amenajări speciale efectuate între anii 1955—1958. În 1960 i s-a adăugat o sală de vaste dimensiuni, unde au loc manifestări cu caracter obștesc și cultural. Construcția și-a schimbat destinația după răsturnarea monarhiei (1947), o parte fiind rezervată sediului Consiliului de Stat al R.S.R., iar o alta organizării celui mai de seamă muzeu de artă al țării, creat prin reunirea mai multor colecții : fosta pinacotecă a statului, ale cărei începuturi datează de pe la mijlocul veacului trecut, pinacoteca municipului București, colecția Muzeului de artă religioasă, fosta colecție regală, altădată inaccesibilă publicului, fostele muzee Toma Stelian și Kalinderu, precum și prin aducerea câtorva valoroase tablouri de la muzeele Simu și Brukenthal (Sibiu). La acest fond s-au adăugat mici colecții ale unor departamente, donațiile unor colecționari, precum și achizițiile masive realizate de-a lungul ultimului pătrar de

veac, care au sporit considerabil patrimoniul muzeului, ajuns acum la cca 70.000 piese de artă.

Complet reorganizat, muzeul a fost redeschis în 1962 în aripa dreaptă a Palatului Republicii, în 38 de săli spațioase, cu o suprafață de 8.700 m-p., dispuse pe patru nivele și prevăzute cu cele mai moderne instalații. Cuprinde un bogat ansamblu de artă națională și universală.

Secția de artă veche românească (sec. X—XVIII). În primele săli de la parter, vizitatorul poate urmări, prin opere reprezentative grupate pe diverse genuri, evoluția artei românești din Transilvania, Moldova și Muntenia, de-a lungul a opt veacuri.

Dezvoltată pe un fond străvechi, ceramica expusă ilustrează un meșteșug cu adânci rădăcini pe firul istoriei, precum și îndelungul proces de trecere de la olăria simplă la cea smălțuită, policromă, armonios decorată, vădind gustul artistic al meșterilor medievali. Sînt expuse apoi numeroase țesături și broderii pe mătase și catifea, lucrate cu fir de aur și argint, deosebit de prețioase prin vechimea lor, ca și prin măiestria execuției. Se remarcă *Epitaful de la Cozia* (1396), valoros prin coloritul său cald, prin monumentalitatea figurilor și echilibrul compoziției, precum și epitaful/dăruit de egumenul Silvan mănăstirii Neamț (1437). Pe epitrahilul de la mănăstirea Dobrovăț (1504) — de asemenea expus — se află chipul domnitorului Ștefan cel Mare și al soției sale.

Operele de argintărie laică și religioasă, cum sînt unele podoabe, amintind de cele bizantine, și mai ales ferecăturile de manuscrise miniaturate și cărți, din aur și argint, unele împodobite cu pietre prețioase (ferecătura manuscrisului lui Nicodim — 1404) pocalele dăruite de frații Craiovești mănăstirilor Bistrița și Tismana (cca 1500), seria de potire, talere, pahare, căni, cățui, chivoturi etc., lucrate în diferite stiluri (de la gotic la baroc) și tehnici: ciocănit, cizelat, ajur, turnat, cu ornamente în filigran și smalt de diferite culori, dovedesc toate dezvoltarea timpurie a artei metalelor prețioase în țările române. Dintre manuscrisele miniaturate, aparținînd unor iscusiți caligrafi, amintim pe cel realizat de Gavril Uric (1436), caligrafiat pe pergament și împodobit cu frontispicii colorate cu foiță de aur, roșu de garanță și albastru de cobalt. Pe uși măiestrit sculptate în lemn, colorate inițial în roșu și aur, cum sînt cele de la mănăstirile Cotmeana (sec. XV) și Suagov

(1453), întâlnim motive geometrice și florale sau figuri cu siluete monumental reliefate.

O bogată colecție de vechi icoane, unele din secolul al XVI-lea, fragmente de frescă cu chipuri de voievozi (Mircea cel Bătrîn, Neagoe Basarab), prime tipărituri din Țara Românească și Transilvania (printre altele tetravangelul lui Macarie, tipărit în ediție de lux pe pergament și colorat de mînă în 1512 pentru Neagoe Basarab), pietre de mormînt, obiecte de artă din epoca brîncovenească, cu accentuarea rolului decorativ, întregesc expoziția de bază a acestei secții, în care și-au găsit locul și unele piese din arta naționalităților conlocuitoare, ca altarul poliptic cu sculpturi și picturi realizate de meșteri sași din Transilvania.

În unele dintre lucrările aparținînd secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea apar încercări de laicizare în portretistică, precum și de redare mai realistă a naturii, adică o desprindere treptată de canoanele impuse de biserică. Scene cu caracter realist, inspirate din viața obișnuită, prezente în unele icoane, portrete în care sînt respectate trăsăturile fizice ale modelelor, vestesc zorii artei laice, care avea să se dezvolte o dată cu secolul al XIX-lea.

Galeria de artă modernă și contemporană. Sălile de la etajul I cuprind la început opere dintre cele mai reprezentative ale primilor portretiști români din veacul trecut. Alături de lucrările cîtorva anonimi și ale unor pictori provenind din rîndurile zugravilor de biserică, ca Nicolae Polcovnicul, Eustachie Altini, Ion Balomir, Mihail Velceleanu, sînt prezentate și portrete realizate de artiști străini, unii aflați pe meleagurile românești doar în trecere, alții stabiliți aici definitiv, precum Mihail Töppler, Anton Chladek (cunoscut mai ales ca miniaturist, la care Nicolae Grigorescu a intrat ucenic la o vîrstă fragedă), Nicolae Livadiu, Giovanni Schiavoni și alții.

Prin operele pictorilor revoluționari de la 1848, expuse aici: Ion Negulici (1812—1851), C. D. Rosenthal (1820—1851) și Barbu Iscovescu (1816—1854), pictura românească dobîndește un pronunțat caracter social, slujind promovarea ideilor de libertate. Menționăm cîteva compoziții alegorice cu caracter patriotic (*România revoluționară* și *România rupîndu-și cătușele pe Cîmpia Libertății*, în care C. D. Rosenthal a simbolizat lupta poporului pentru emancipare socială) și unele portrete cu semnificație civică (*Avram Iancu*, *Niță Magheru* de B. Isco-

vescu). Tot în această galerie se află lucrări ale unor portretiști ca Gheorghe Năstăseanu (1812—1864) și Mișu Popp (1827—1892). C. Lecca (1807—1887) abordează și compoziția istorică (*Uciderea lui Mihai Viteazul*), al cărei mesaj urmărește cultivarea sentimentului unității naționale, atât de prezent în epoca Unirii. Henric Trenk (1818—1892) și îndeosebi Carol Popp de Szathmary (1812—1888), cunoscut acuarelist, aduc în tablourile lor imagini pitorești, scene de târguri, tradiții populare, lărgind astfel preocupările tematice ale picturii românești.

O întreagă sală este rezervată lui Theodor Aman (1831—1891), întemeietorul școlii românești de bele-arte (1864), alături de Gh. Tattarescu. Portretist remarcabil, dovedind putere de observație realistă, el realizează totodată numeroase lucrări de gen și tablouri cu temă istorică, menite să proslăvească vitejia oamenilor din popor, în scopul dezvoltării conștiinței patriotice, în preajma războiului pentru cucerirea independenței (1877). Unele din lucrările sale vestesc înnoirea mijloacelor de expresie, prin folosirea unor tonalități luminoase, proprii impresionismului. În aceeași sală sînt expuse cîteva tablouri de Gheorghe Tattarescu (1820—1894), printre care *portretele* lui N. Bălcescu și Gh. Magheru, fruntași ai mișcării revoluționare pașoptiste, precum și sculpturi de Karl Storck (1826—1887) și Ion Georgescu (1856—1898).

Cel mai bogat reprezentat este Nicolae Grigorescu (1838—1907), cu opere din toate perioadele sale de creație, ocupînd o sală și jumătate. Îndepărtîndu-se de academismul picturii de atelier, creația lui Grigorescu, mai liberă, mai spontană, cu mai multă vervă coloristică, realizată în bună parte în aer liber, este adînc legată de viața satului, de frumusețea peisajului românesc și de oamenii pe care-i zugrăvește cu dragoste și caldă înțelegere. Numeroasele chipuri de țărânci cu trăsături de o mare gingășie, peisajele însoțite, carele cu boi pe drumuri de țară, tablourile inspirate de viața din Franța, unde pictorul a lucrat o vreme, figurile de ostași avîntați în luptă, în timpul războiului pentru independență (1877), alături de care artistul a participat direct, sînt imagini de o mare expresivitate, constituind o nouă și prestigioasă etapă în pictura românească.

Ion Andreescu (1850—1882) este prezent cu o suită de peisaje, din care se desprinde un sentiment grav, dramatic al

naturii, surprinsă în desfășurări largi de cîmpie, în păduri sau monumentali copaci izolați, de o forță plastică impunătoare. Sugerînd o atmosferă sumbră, dezolantă, *Casa de ciurari* este o imagine a sărăciei, după cum *Autoportretul* în care se prezintă îmbătrînit timpuriu, supt de suferință, exprimă tristețea și amărăciunea artistului doborât de boală la numai 32 de ani. Cîteva studii de atelier realizate la Paris, peisaje de iarnă, tablouri cu flori și cu vînat, portrete de tinere țărânci de un impresionant adevăr uman, aglomerări rurale în care armonia culorilor realizată prin mijloace simple atinge un subtil rafinament, întregesc panourile rezervate acestui mare artist al secolului trecut.

Într-o sală mai mică sînt expuși pictori ai secolului al XIX-lea, unii dintre ei desfășurîndu-și însă activitatea și în veacul nostru : C. D. Stahi, T. Buidiu, Mihai Dan, Sava Henția, Gh. Ioanid, Emanoil Bardasare și G. D. Mirea. Alături de tablouri, sînt expuse sculpturi de I. Georgescu, Ștefan Ionescu-Valbudea și Dimitrie Paciurea (1873—1932), primul dintre marii sculptori români, bogat prezentat și în sala următoare.

Pictor al vieții urbane, dar și cîntăreț al frumuseților pămîntului românesc, pe care le-a evocat cu emoție și o prospețime plină de poezie, în peisaje de o inedită armonie coloristică, Ștefan Luchian (1868—1916) — ale cărui tablouri figurează în această sală — a dovedit o profundă înțelegere a naturii. Calda umanitate ce se desprinde din portretele sale de bătrîni, ca și din compoziția *La împărțitul porumbului*, tragismul autoportretului intitulat *Un zugrav*, strălucirea neîntrecută a florilor sale, temă preferată în anii din urmă, cînd boala l-a ținut în casă, aduc mărturia fervoarei cromatice prin care a înnoit pictura românească.

Debutînd, ca și Luchian, sub influența mărturisită a lui N. Grigorescu, Gh. Petrașcu (1872—1949) folosește cu îndrăzneală tonurile închise, acele negruri atît de proprii paletei sale, care valorifică celelalte culori, dîndu-le o tainică vibrație. Pasta densă, consistentă, a unei materii picturale fastuase, așternută cu soliditatea de meșteșug a unui virtuos, amintește de strălucirea smaltului și a mineralelor. Interioarele (gen preferat), marinele, vederile din Veneția, splendidele naturi moarte, portretele reprezentînd mai ales pe membrii familiei,

oferă o imagine concludentă asupra largilor posibilități ale acestui viguros artist.

Expus în sala următoare, Theodor Pallady (1871—1956) cîntă și el frumusețea obiectelor simple, din imediata apropiere, la care adaugă preocuparea pentru peisaj, pentru flori și îndeosebi pentru figurile de femei prezentate în cadrul unui interior tihnit. Tonurile sale limpezi, matitatea și transparența pastei diafane, amintesc de vechile fresce moldave. În armonii cromatice de subtil rafinament, dintr-o paletă de mare luminozitate, dominată de griuri caracteristice, a pictat peisaje citadine din țară și din Franța, unde a trăit multă vreme, nuduri învăluite într-o poezie reținută, ușor melancolică, naturi moarte de o puternică expresivitate, vădînd o severă știință a desenului și a echilibrării compoziției, rațional elaborată.

Și el un puternic colorist, continuîndu-l pe Luchian în exuberanța cromatică, Nicolae Tonitza ((1886—1940) atinge uneori accente tragice în tablouri de o vehementă critică socială. În pictura sa de un profund umanism, aduce o viziune ușor decorativă, de o prospețime cuceritoare. Scene din timpul războiului, exprimînd convingător suferințele oamenilor umili, peisaje citadine, flori și mai ales acele capete de copii tratate cu evident lirism și nostalgie, de o candoare și un farmec aparte, una din temele sale predilecte, contribuind larg la renumele pictorului, — iată ce întîlnim pe panourile lui Tonitza.

Ajuns cu vremea la o sinteză între lumină și culoare, Francisc Șirato (1877—1953) este prezentat prin peisaje, flori și scene de interior. Marius Bunescu (1881—1971), în opera căruia peisajul urban și marin ocupă un loc aparte, figurează prin vederi din Veneția și Sulina, și două sobre ierni din București. Ștefan Dimitrescu (1886—1933), în *Interior țărănesc* și dramatica scenă a *Morților de la Cașin*, victime ale bombardamentului german din primul război mondial, ca și în alte lucrări, apare preocupat de promovarea unei arte cu pronunțat specific național.

În aceeași sală întîlnim lucrări de Jean Al. Steriadi (1880—1957), reprezentînd vederi din vechiul București, de o factură impresionistă, ca și portrete și ample compoziții cu atmosferă locală, apoi portrete de Cecilia Cuțescu-Storck (1879—1969), în care se observă influențele artei decorative practică cu predilecție, și un *Cules de vie* semnat de Rodica

Maniu. Samuel Mützner, prezent și el aci, vedește o orientare neoimpresionistă. La balcon au fost grupați cîțiva pictori de la începutul veacului și din perioada interbelică precum Nicolae Vermont, Artur Verona, Octav Băncilă (1872—1944), a cărei operă, de un puternic caracter social, condamnă cu vehemență reprimarea singeroasă a răscoalei țărănești din 1907, Apcar Baltazar (1880—1909), satirizînd moravurile mahalalei bucureștene, Ipolit Strimbu, Aurel Băeșu, Aurel Popp, Ștefan Popescu, peisagistul D. Mihăilescu și alții. Opere reprezentative din creația sculptorilor C. Medrea, I. Jalea și O. Han împodobesc această sală.

Cîteva personalități artistice din perioada interbelică, a căror activitate s-a prelungit, la unii, pînă în zilele noastre, cînd au ajuns la deplina maturitate, sînt prezentate în ultima sală a etajului I. Camil Ressu (1880—1962) figurează cu ample compoziții și portrete, conturate în ritmuri aspre, monumental arhitecturate, Iosif Iser (1881—1958), cu țărani sobri, cu peisaje din orient, arlechini și balerine, cu o compoziție de mari dimensiuni (*Familie de tătari*) în care personajele concepute monumental, într-o atitudine contemplativă, apar învăluite într-o atmosferă sumbră, culoarea fiind subordonată construcției. Tablourile lui Eustațiu Stoenescu (1884—1957) se caracterizează mai ales prin savante efecte de clar-obscur, pe cînd cele ale lui I. Theodorescu-Sion (1882—1939) prin căutarea unui decorativism de factură populară. Rudolf Schweitzer-Cumpăna (n. 1886) își realizează tablourile, inspirate mai ales din viața satului, printr-o pastă abundentă, prețioasă, aplicată energic, cu voluptate, pe cînd la Lucian Gri-gorescu (1894—1965), colorist de bogate resurse, întîlnim adevărate explozii cromatice, în care conturile obiectelor se destramă în lumină, cum sînt peisajele sale din Franța, unde a lucrat un șir de ani, ca și strălucitoare naturi moarte. Peisajele lui Henri Catargi (n. 1894) sînt construite rațional, într-o viziune echilibrată, monumentală, amintind de rigoarea clasicismului francez; la fel naturile moarte, de obicei de ample dimensiuni. În portretistică pictorul s-a oprit adesea la figuri de muncitori, pe al căror chip se citește sentimentul demnității umane. Lucrări diferite ca genuri, dar semnificative pentru preocupările lor, reprezintă creația pictorilor Sabin Popp, Petre Iorgulescu-Yor, Vasile Popescu, Nutzi Acontz, Lucia Dem. Bălăcescu, ultimii sub influența faivismului, apoi

Elena Popea, Adam Bălțatu, Iosif R., Max W. Arnold, unul dintre cei mai cunoscuți acuareliști, Alexandru Phoebus, preocupat mai ales de viața muncitorilor, Margareta Sterian, Micaela Eleutheriade, mai ales peisagistă, și Dimitrie Ghiăț (1888—1972), ale cărui țiguri, peisaje și naturi moarte, realizate într-o gamă cromatică ce amintește creația populară, smalțul oalelor și rafinamentul scoartelor oltenesti, se înscriu printre valorile de seamă ale picturii contemporane.

Tot aici și-au găsit locul lucrările unor pictori influențați de curentele moderne din perioada interbelică, precum M. H. Maxy, Corneliu Mihăilescu, Marcel Iancu și Victor Brauner. Sculpturi de Gheorghe Anghel, Constantin Baraschi, Mișu Petrașcu, Mac Constantinescu ș.a. completează sala.

Urmind firul cronologic, expunerea continuă în două săli de la parter, unde sînt grupați pictori născuți în veacul nostru, ca Alexandru Ciucurencu (n. 1902), a cărui puternică vocație pentru culoare se manifestă din plin în peisaje și tablouri cu flori, de un lirism învăluitoare, ca și în compoziția *Ana Ipătescu*, operă remarcabilă, plină de patos, Aurel Ciupe (n. 1900), prezent cu peisaje ce-i vădesc sensibilitatea și darurile coloristice, Ion Musceleanu, Gheorghe Labin, Gavril Miklossy, Gheorghe Vânătoru, Gheorghe Ionescu, cîntăreț al farmecului naturii, Ștefan Szönyi, Corneliu Baba (n. 1906), ale cărui portrete, compoziții cu țărani și peisaje, de o picturalitate remarcabilă, sînt realizate într-o viziune gravă, adesea dramatică, Ion Țuculescu (1910—1962), ajuns la o formă de expresie cu totul inedită, în care integrează motive folclorice, Zoltan Kovacs, Wanda Sachelarie-Vladimirescu, Ligia Macovei, Pavel Codiță, Eugen Popa, Brăduț Covaliu, Gh. Șaru, Anastase Anastasiu, I. Pacea, I. Gheorghiu, Virgil Almășanu, I. Nicodim, Grigore Vasile, Vl. Șetran, Sever Frențiu ș.a., precum și sculptori ca Romul Ladea, I. Irimescu, I. Vlasiu, Gheza Vida, Boris Caragea, Naum Corcescu, Ovidiu Maitec, Iulia Oniță, G. Apostu, Paul Vasilescu ș.a.

În semn de omagiu, lui Constantin Brâncuși (1876—1957) i s-a rezervat prima sală, la intrarea în muzeu, unde sînt prezentate un mănunchi din sculpturile sale: cîteva capete de copii, *Portretul pictorului Dărăscu*, *Rugăciunea*, *Cumințenia pămîntului*, *Somnul*, și alte lucrări ce vestesc pe artistul care avea să revoluționeze sculptura lumii.

Galeria de artă universală. Etajele II și III sînt rezervate artei universale, înfățișată pe școli. În cadrul acestora, alături de pictură și sculptură, sînt expuse și lucrări de artă decorativă : piese de mobilier, covoare, tapiserii, porțelanuri, faianță, miniaturi, podoabe ș.a. care vin să întregească armonios atmosfera epocii respective.

Școala italiană este bogat reprezentată în patru săli, prin opere ale unor maestri de prestigiu din secolele XIV—XVIII, ca Antonello da Messina (*Răstignirea și Fecioara cu pruncul*), unul dintre cei dintîi artiști italieni care au folosit tehnica picturii în ulei, Domenico Veneziano, Ercole Roberti, Marco Zoppo, Lorenzo Lotto, Palma il Vecchio, Tițian, Bassano, Tintoretto, Bronzino, Correggio, Guercino, Giordano, Salvatore Rosa, Alessandro Magnasco și alții, ale căror compoziții și portrete au nu numai subiecte biblice și mitologice, specifice acelor vremuri, ci înfățișează și demnitari ai epocii, peisaje, scene diverse.

Cele două săli de artă spaniolă reunesc anonimi din secolul al XV-lea, precum și personalități aparținînd așa numitului „Secol de aur“ al picturii spaniole, ca Vincente Juan Masip, Luis de Morales, Juan Fernandez de Navarete, El Greco (reprezentat prin trei dintre capodoperele sale : *Sfîntul Mauriciu sau „Martiriul celor 10.000 de tebani“*, *Adorația păstorilor și Logodna Fecioarei*), Murillo, Velazquez (*Portretul lui Filip al IV-lea*), Zurbaran (trei lucrări de mici dimensiuni) ș.a.

Școala germană este reprezentată, printre alții, de maestri ca Lucas Cranach cel Bătrîn, în ale cărui opere : *Venus și Amor*, *Fecioara cu pruncul* și îndeosebi *Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul* descifrăm elemente realiste, Hans Multscher, Bartolomeus Zeitblom, Hans Baldung Grien și sculptorul Tilmann Riemenschneider (două busturi în lemn policromat).

Pictura Țărilor de Jos, Flandra și Olanda, strălucește prin capodopere de renume mondial, legate de numele unor artiști din „epoca de aur“ a acestor țări, ca Jan van Eyck (*Omul cu tichia albastră*) și Hans Memling, apoi Pieter Brueghel cel Tânăr, ale cărui tablouri redau obiceiuri locale și anotimpuri, iar în scena *Uciderea pruncilor*, un episod din suferințele îndurate de popor din partea asupritorilor spanioli, Jan Brueghel de Catifea, Rubens, Anton van Dyck, Jacob Jordaens, Frans Snyders (autor de tablouri cu animale, dar și de naturi

moarte), David Teniers cel Tânăr (trei compoziții din epoca sa de maturitate), Rembrandt, a cărui capodoperă *Aman implorînd iertare Esterei* constituie una din mindriile muzeului, Jan van Goyen, Philips Wouwerman și Philips de Koninck, renumiți peisagiști olandezi ai secolului al XVII-lea, precum și Albert Cuyp și Rachel (un amplu tablou cu flori).

Cea mai bogat reprezentată este școala franceză. În cele opt săli întîlnim numele unor pictori ca : Claude Lorrain (peisaj), Hyacinthe Rigaud (două portrete), Largillière, Greuze, Elisabeth Vigée-Lebrun (cîteva portrete), Gros, Delacroix, recunoscut șef al romanticilor francezi, Corot, Millet (două valoroase portrete), Daubigny (peisaje), Theodore Rousseau, numit și „portretist al copacilor“, care a inițiat școala de la Barbizon, Diaz de la Pena, mai ales peisagist, Daumier, ai cărui *Salimbanci* și *Compartimentul de clasa a II-a*, tablouri realizate cu o paletă sobră, redau aspecte sociale revelatoare ale epocii sale, Courbet, artist militant pentru idealurile Comunei din Paris, Boudin (două peisaje în care atenția artistului se îndreaptă mai ales asupra cerului), Monticelli (un admirabil portret al mamei sale), impresionistul Sisley, Monet (portretul soției și un peisaj cu bărci), Renoir și Pissarro, reprezentați prin peisaje.

De-a lungul sălilor rezervate artei franceze, sînt expuse, pe lîngă tapiserii, faianță și porțelan din diferite manufacturi și piese de mobilier, un mare număr de sculpturi, multe de o valoare remarcabilă, de la anonimi din secolul XIII—XIV, pînă la artiști din veacul nostru, precum : Coustou, Clodion, Carpeaux, Préault, Rude, Dalou, Barye, Boucher, Rodin și Bourdelle (ultimii doi bogat reprezentați).

Una din săli cuprinde lucrări de artă modernă și contemporană din țări diferite și de orientări diverse, precum sînt tablourile pointiliștilor Seurat și Signac, care au elaborat o nouă metodă de a picta, apoi peisajul lui André Lhote, portretele italianului Massimo Campigli, tablourile semnate de belgianul Laermans, polonezul Kobzdej, iugoslavul Marijan Pregely, cubanezul Cabrera Moreno, maghiarii Mihaly Munkacsy și Gyula Benczur, ca și sculpturile lui Augusto Murer, unul dintre cei mai viguroși artiști italieni și Henry Moore, marele sculptor englez.

Sala de artă rusă cuprinde o colecție de valoroase icoane din secolele XV—XVI, un epitaf descoperit de scriitorul Al. Odobescu (1834—1895) la mănăstirea Bistrița (un dar făcut de Boris Godunov mănăstirii Tihvin), două iconostase, apoi portrete din secolul al XIX-lea de Tropinin, trei peisaje marine de Aivazovski, printre care amplul *Naufragiu*, un peisaj de Repin, un altul de Levitan, un luminos portret de Serov și un *Dans rusesc* de Meleavin. Dintre sculptori cităm pe Antokolski (două reducții în bronz) și Bembel (portretul eroului *Gastello*).

Constituind o diviziune aparte a galeriei, sălile de artă orientală și extrem-orientală aduc mesajul artistic al unor țări și popoare de străveche civilizație. Sînt expuse aici vechi covoare de rugăciune și covoare cu dublă nișă, provenind din Turcia și Persia, piese prețioase din renumite centre, ilustrînd un simț artistic rafinat, valoroase vase persane policrome și plăci de faianță, caracterizate prin strălucirea smaltului și bogăția ornamentației, foarte apreciate în țările europene, miniaturi sau ilustrații de manuscris persane, cu elegante ornamentații, arme de Damasc împodobite cu motive geometrice și vegetale ș.a., apoi obiecte de artă japoneză : picturi pe suluri de mătase și hirtie de orez, măști, statuete de fildes, paravane pictate, stampe cu peisaje și scene de gen, ceramică, lemn lăcuit, arme ș.a.

Artei chineze îi sînt consacrate două săli, în care întîlnim vechi vase rituale și oglinzi de bronz, statuete funerare din lut (unele smaltuite), capete sculptate în piatră și granit, portrete laice sculptate în lemn, picturi, faimoase porțelanuri, precum și o bogată colecție de jaduri, cea mai importantă din această parte a Europei, datînd din epoci diferite, din secolul al III-lea î.e.n. și pînă în secolul al XIX-lea. Este vorba de pietre semiprețioase : nefrit, cuarț, agată, malahit, onix, coral, jadeită, unele opace altele translucide, din care meșteri iscusiți au realizat cu migală, într-o nesfîrșită varietate de forme, vase decorative, zeități, pagode, cupe, amfore, întruchipări zoomorfe, uneori fantastice, flori și altele.

Muzeul mai cuprinde și o secție de grafică, cu o vastă colecție (cca 35.000 de piese) de gravuri și desene românești și străine, aparținînd mai tuturor școlilor și epocilor, pe care le prezintă publicului în diferite expoziții temporare.

Cabinetul de stampe al Bibliotecii Academiei (Calea Victoriei, 125, deschis : 9—15 ; duminica închis)

Cea mai veche colecție publică de stampe din țară, înființată în 1867, o dată cu Biblioteca Academiei Române, păstrează valoroase gravuri (peste 60.000) și desene (cca 20.000), în majoritate românești, importante documente iconografice pentru cunoașterea vieții din trecut : scene istorice, imagini ale monumentelor țării, portrete ale personalităților de seamă, schițe privind vechile costume populare din mai toate regiunile țării, însemnări grafice ale unor artiști străini care au călătorit în veacul trecut prin țările române, gravuri populare din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, executate de către meșteri locali (cum sînt xilogravurile de la Hășdate), apoi miniaturi, acuarele, caricaturi, constitutînd documente esențiale pentru cunoașterea evoluției graficii românești (sînt reprezentați aici toți meșterii de seamă), ca și a momentelor principale din dezvoltarea gravurii europene, ilustrate de nume ca Dürer, Rembrandt, J. Callot, Goya, Daumier, Toulouse-Lautrec ș.a. Mai cuprinde cca 1.000 de stampe japoneze și o foarte bogată fototecă documentară, înfățișînd trecutul nostru cultural.

Cabinetul organizează periodic expoziții temporare. Colecțiile sale sînt consultate cu aprobarea direcțiunii, de către specialiști.

Muzeul de artă al Municipiului București „A. Simu“ (Str. Biserica Amzei, 5—7 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Jurist, moștenitor al unei imense averi, Anastase Simu (1854—1935) a început să adune încă de tînră opere de artă românească și străină, îndeosebi franceză, pe care în 1910 le-a pus la dispoziția publicului, într-o clădire anume construită, iar în 1927 le-a donat statului. Unele dintre cele mai valoroase au intrat mai tîrziu în expunerea Muzeului de artă al Republicii. Necesități urbanistice au impus însă demolarea clădirii. Muzeul Simu a fost mutat în actualul local și îmbogățit cu noi achiziții, îndeosebi lucrări ce oglindesc trecutul orașului, precum și Bucureștii zilelor noastre, în plin avînt constructiv.

În actuala organizare, muzeul prezintă pictură românească din secolul al XIX-lea : portrete de C. D. Rosenthal, un peisaj și o compoziție istorică de Th. Aman, apoi lucrări de

S. Henția, N. Grigorescu (un ansamblu de 18 picturi și desene din mai toate perioadele sale de creație), Andreescu, Szathmary ș.a. Pictura de la începutul veacului nostru și din perioada interbelică este reprezentată prin opere semnificative pentru creația lor, semnate de Șt. Luchian, Gh. Petrașcu, N. Vermont, Th. Pallady, J. Al. Steriadi, Șt. Dimitrescu, N. Tonitza, Șt. Popescu, Sabin Popp, M. Bunescu, Ip. Strîmbu, Al. Phoebus, D. Ghiață, Al. Ciucurencu, H. Catargi, G. Ionescu și alții mai tineri. Sînt prezentați și cîțiva sculptori, printre care I. Georgescu, D. Paciurea, Fr. Storck, D. Mirea, Filip Marin, I. Jalea, Gh. Anghel ș.a.

Mai cuprinde numeroase opere de artă străină din școlile franceză (cea mai bogată), germană, olandeză și italiană. Se remarcă prin valoarea lor deosebită, bustul lui A. Simu și cel al soției sale, realizate în marmură de Antoine Bourdelle.

Muzeul păstrează totodată o colecție de gravuri, desene și acuarele, de o mare importanță documentară, reprezentînd vechi imagini ale Bucureștiului, văzut de călători străini în trecere pe aici în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, ca și de artiștii români, care au consemnat evenimente istorice, colțuri pitorești, vechi case și monumente arhitecturale, costume de epocă, tipuri caracteristice, redînd atmosfera specifică epocii.

Muzeul Zambaccian (Str. Muzeul Zambaccian, 21 A ; deschis: 11—18 ; luni închis)

Înființat în 1947 prin donația făcută de colecționarul și criticul de artă K. H. Zambaccian (1889—1962), care a adunat de-a lungul a peste patru decenii opere dintre cele mai reprezentative ale celor mai mari colorişti români, muzeul cuprinde cca. 250 de tablouri și 40 de sculpturi alese cu competență și discernămint, formînd un ansamblu dintre cele mai prețioase. Completînd în mod fericit Galeria națională, Muzeul Zambaccian ajută la o cunoaștere mai temeinică a evoluției picturii românești. Amplu reprezentată, prin lucrări de mîna întîii, și N. Grigorescu, și I. Andreescu, dar mai ales Șt. Luchian, Gh. Petrașcu, Th. Pallady și N. Tonitza n-ăr putea fi înțeleși la adevărata lor valoare fără a se ține seama de pînzele aflate aici. Cele 27 de picturi și desene ale lui N. Grigorescu oferă o imagine concludentă asupra diferitelor perioade din creația meșterului

de la Cimpina : peisaje de un profund lirism, portrete de mare adîncime psihologică și de o prospețime ingenuă, chipuri de țărânci care l-au făcut celebru, exemplare scene de gen. Opt dintre cele mai de seamă opere ale lui I. Andreescu, printre care *Iarna la Barbizon*, expusă la Paris în 1881, și *Pădure desfrunzită*, unul dintre motivele sale preferate, sporesc valoarea acestei colecții, după cum florile, peisajele și portretele lui Șt. Luchian reprezintă, fiecare, un motiv de încîntare pentru vizitator, ca și întregul panou închinat lui Gh. Petrașcu, dominat de *Autoportretul cu tichie roșie*, căruia îi face pendant panoul ocupat de Th. Pallady, temperament cu totul opus, dar nu mai puțin interesant, reprezentat prin opere antologice, între care se distinge, de asemenea, un *Autoportret* de o mare forță expresivă. Alături de aceștia trei, în aceeași splendidă sală, N. Tonitza aduce o notă decorativă, prin căldura și exuberanța paletei sale.

Cu lucrări care le relevă personalitatea, sînt prezentați, de asemenea, pictorii C. Ressu, I. Iser, Abcar Baltazar, J. Al. Steriadi, Fr. Șirato, I. Theodorescu-Sion, N. Dărăscu, Lucian Grigorescu, V. Popescu, M. Bunesu, Al. Ciucurencu, Șt. Constantinescu, Max W. Arnold, H. Catargi, C. Baba, Horia Damian, Al. Padina, I. Țuculescu, G. Vânătoru, Micaela Eleutheriade ș.a.

Dintre sculptori, mai bogat reprezentați sînt C. Medrea și O. Han. Întîlnim însă și lucrări de D. Paciurea, I. Jalea, Milița Petrașcu, Gh. Anghel, Mac Constantinescu, precum și un *Cap de copil* de C. Brâncuși.

Valoroase opere aparținînd școlii franceze, din care amintim pe cele semnate de Delacroix, Corot, Pissaro, Cézanne, Sisley, Bonnard, Renoir, Matisse, Utrillo, Marquet, Derain ș.a. se adaugă acestui tezaur artistic, sporindu-i interesul.

Muzeul Th. Aman (Str. C. A. Rosetti, 8 ; deschis : 11—19 ; duminica 10—14, 16—20 ; luni închis)

Inaugurat în 1908 în clădirea (declarată monument istoric) construită în 1869 și împodobită după planurile pictorului Theodor Aman (1831—1891), folosită ca locuință și atelier, muzeul cuprinde picturi murale înfățișînd bătălii și figuri alegorice, executate de artist, ca și piese de mobilier ornat cu sculpturi în lemn realizate tot de el, cu multă pricepere, precum și presa și celelalte unelte de gravură. De asemenea,

numeroase tablouri în ulei (portrete, compoziții, tablouri de gen), acuarele, desene și gravuri, oferind o imagine complexă asupra creației unuia dintre clasicii picturii românești, care a adus o contribuție importantă la propășirea culturii românești, de numele său fiind legată înființarea, în 1864, la București, a primei școli superioare de artă, al cărei director a fost peste un pătrar de veac, precum și organizarea primelor expoziții colective cu caracter periodic. Se păstrează aici, în vitrine, vechi obiecte românești și orientale : pistoale, iatagane, arme, narghilele, costume etc. folosite de pictor în tablourile sale, violoncelul la care cânta în clipele de răgaz, unele piese de mobilier și alte obiecte, care dau acestui muzeu și un caracter memorial.

Muzeul memorial Gh. M. Tattarescu (Str. Domnița Anastasia, 7 ; deschis : marți, vineri și duminică 10—13, 16—20 ; joi 16—20).

Înființat în 1951, în casa declarată monument istoric, cumpărată de pictor în 1855 și renovată după planurile sale, și unde Gh. Tattarescu (1820—1894) a trăit și a lucrat apoi aproape patru decenii, muzeul păstrează ambianța epocii respective, reconstituind un colț caracteristic al vechiului București. Sint prezentate aici numeroase obiecte ce i-au aparținut, mobilier de epocă, corespondență, caiete cu schițe și însemnări, tablouri ale sale ilustrându-i îndeosebi activitatea portretistică (printre altele chipul marelui revoluționar de la 1848, N. Bălcescu), numeroase desene, o bogată bibliotecă cu albume și cărți de artă, unele rare, aduse de artist din Italia, unde a studiat (primind și un premiu, expus), vase diferite, distincții ce i-au fost acordate, un jurnal de călătorie, șevalete și ustensile de lucru, diferite documente legate de viața și creația sa.

Muzeul Cecilia și Frederic Storck (Str. V. Alecsandri, 16 ; deschis : marți, joi și duminică 10—13, 16—19)

Cuprinde peste 250 de sculpturi în marmură, bronz, gips, cca 150 de picturi (portrete, compoziții, peisaje, naturi moarte), desene, medalii și alte obiecte de artă, precum și unele documente privind istoria artei românești. Muzeul ilustrează activitatea lui Karl Storck (1826—1887), cel dintâi profesor de sculptură la Școala de arte frumoase din Bucu-

rești, ca și a fiilor săi, sculptorii Carol Storck (1854—1926) și Frederic Storck (1872—1942), precum și a soției ultimului, pictorița Cecilia Cuțescu-Storck (1879—1969), care s-a afirmat mai ales în domeniul artei monumentale. A fost inaugurat în 1951, în urma donației familiei. Declarată monument istoric, clădirea a fost construită în 1913 (arh. Clavel); interiorul este împodobit cu picturi murale în encaustică.

Muzeul Cornel Medrea (Str. G-ral. Budișteanu, 16 ; deschis : 14—20, duminică 10—13 ; luni închis)

Inaugurat în 1956, cuprinde o mare parte din operele sculptorului Cornel Medrea (1888—1964), donate statului în 1948, la care s-a adăugat, ulterior, un nou lot de lucrări, unele expuse în aer liber, în curtea muzeului. Modelate în planuri largi, robuste, vădind o puternică tendință spre monumental, reliefurile (printre care *Dragoș Vodă și zimbrul*, care i-a adus în 1937, la Paris, Marele Premiu), proiectele de monument, busturile, compozițiile statuare și portretele prezentate, în număr de peste 200, oferă o imagine de ansamblu asupra creației acestui artist de seamă al țării.

Colecția Elena și dr. I. Dona (Str. Gral Dona, 12 ; deschis : marți, joi și duminică 10—13, 16—19)

Donată în 1950 de către dr. Iosif Dona (1875—1956) și soția sa, colecția cuprinde mai ales pictură de Nicolae Grigorescu (cca 50 de tablouri), Șt. Luchian, Gh. Petrașcu (cca 45), Th. Pallady, C. Ressu, Fr. Șirato, I. Iser, Al. Ciucurencu, Lucian Grigorescu ș.a. reprezentați prin lucrări semnificative pentru creația lor, dar și mici sculpturi de Hegel, Spaethe, Han, apoi covoare orientale, piese de mobilier de epocă, icoane pe sticlă, vase persane și vieneze, fildeşuri, cristaluri de Boemia, ceramică, grafică și câteva opere de artă străine : Pissarro, Carpeaux, Meunier, Barye, ș.a. integrate într-un ansamblu unitar.

Muzeul de artă al Academiei (colecția G. Oprescu) (str. Dr. Clunet, 16 ; deschis : 10—18 ; duminică închis)

Construit prin donația prof. George Oprescu (1881—1969) muzeul adăpostește în cadrul fostei sale locuințe, numeroase și variate (cca 10.000) obiecte de artă din țări și

epoci deosebite, dar armonizate prin orînduirea concepută de pasionatul colecționar : o colecție de litografii, acuarele și desene românești și străine (franceze, italiene, englezești, olandeze ș.a.), vechi covoare românești și orientale, vase persane și chinezești, icoane, broderii, faianțe și porțelanuri din Franța, Olanda și Italia, mici sculpturi în lemn policromat, un Budha din epoca Tang (618—907), tablouri de pictori români, francezi, italieni, spanioli și din alte țări, o bibliotecă cu ediții rare, incunabule și cărți de artă, piese de mobilier francez și italian, figurine, statuete, miniaturi ș.a.

Colecția Ion Minulescu (Bd. Gh. Marinescu, 19 ; deschisă : duminică 11—13)

Pasionat iubitor al artelor, poetul Ion Minulescu (1881—1944) a colecționat lucrări de genuri artistice diferite, constituind un mic muzeu : picturi și desene de I. Iser, C. Ressu, V. Popescu, P. Iorgulescu-Yor, L. D. Bălăcescu, Margareta Sterian, Victor Brauner, A. Bălțatu, Al. Ciucurencu, M. H. Maxy, L. Grigorescu, Lascăr Vorel, D. Ghiață, H. Catargi, Al. Ziffer, Paul Miracovici ș.a., sculpturi de C. Medrea, O. Han, Mattis-Teutsch, Milița Petrașcu, o valoroasă colecție de icoane pe sticlă (cca 40 de piese), apoi sculpturi medievale în lemn policromat, stampe japoneze, ceramică, vase persane, miniaturi, argintărie, artă decorativă, podoabe, ș.a.

Colecția are și un caracter memorial. Păstrează camera de lucru, biroul, biblioteca, manuscrise, ediții princeps, corespondență, fotografii, documente privind viața și activitatea poetului, precum și a soției sale, Claudia Milian (1887—1961), ea însăși poetă și pictoriță, ale cărei lucrări pot fi de asemenea văzute aici. Numeroase portrete din colecție îi reprezintă pe cei doi scriitori, ca și pe fiica lor, Mioara Minulescu, artistă decoratoare.

Colecția M. Weinberg (str. Al. Sahia, 36 ; deschisă : joi și duminică 16—18)

Colecție particulară, declarată în 1948 de utilitate publică, adăpostește valoroase picturi de Pallady, Petrașcu, Ciucurencu, R. Schweitzer-Cumpăna, R. Iosif, M. W. Arnold, V. Brauner, A. Bălțatu, Micaela Eleutheriade, Al. Tipoia, G. Ștefănescu ș.a. Deosebit interes prezintă ansamblul de

uleiuri, guașe, gravuri și desene de I. Iser (1881—1958), reprezentat aici mai bogat decât oriunde (cea 200 de lucrări). Mai cuprinde mobilier de epocă, vechi covoare, cristaluri, faianță, icoane pe sticlă, cloissonné-uri ș.a.

Colecția memorială Iosif Iser (Bd. N. Bălcescu, 9 ; deschisă : marți 16,30—19.30 și duminică 10,30—13)

Înființată în 1959, reconstituie ambianța în care a lucrat în ultimele decenii pictorul Iosif Iser (1881—1958). Sînt păstrate aici, în afară de unele picturi mai vechi, lucrări realizate în perioada postbelică, desene de la începutul activității sale, gravuri, schițe reluate și desăvîrșite în alte tablouri, fotografii și documente, distincții ce i-au fost acordate, șevaletul, paleta, pensulele, cutia de culori, obiecte de care s-a folosit, piese de mobilier, vechi vase de ceramică, argintărie, cristaluri, diferite relieve.

Casa-muzeu Th. Pallady (Str. Spătarului, 20 ; deschisă : marți, joi, sîmbătă 10—13, 17—20 ; duminică 10—13)

În casa Melic, monument de arhitectură de la începutul secolului trecut, recent restaurată, s-a deschis în 1971, cu prilejul centenarului nașterii pictorului Theodor Pallady (1871—1956), un muzeu în care sînt expuse mai ales desene ale artistului, precum și cîteva tablouri în ulei. De asemenea, piese de mobilier francez, italian și flamand (sec. XVI—XVIII), artă orientală și lucrări de Corot, Matisse, Steriadi, Catargi ș.a., formînd colecția Serafina și Gh. Răut.

Colecția de artă G. Avachian (Str. Cihoschi, 10 ; deschisă : marți, joi, sîmbătă 10—13, 17—20 ; duminică 10—13)

Organizată în 1970 și formată din tablouri și piese de artă decorativă ce au aparținut prof. Garabet Avachian, pasionat colecționar, cuprinde mai ales lucrări de Șt. Luchian, Th. Pallady, G. Petrașcu, D. Ghiață, bogat reprezentați, precum și o valoroasă colecție de icoane pe sticlă, vase de porțelan și de cositor, covoare, arme, ș.a., expuse într-un cadru atrăgător.

Colecția de artă orientală (Str. Berzei, 17, et. III ; deschisă 11—18 ; luni închisă)

Adăpostită în fosta locuință a scriitorului și diplomatului Marcu Beza, colecția cuprinde obiecte de artă arabă și per-

sănă din secolele XVII—XVIII : pictură, covoare, piese de port, podoabe, ceramică etc., ca și unele documente privind donațiile unor domnitori români către lăcașuri religioase din Orient, apoi corespondență cu diferite personalități culturale ș.a.

Muzeul de artă brincovenească — Mogoșoaia (Comuna Mogoșoaia ; deschis : 10—17 ; luni și marți închis)

Fostă locuință a domnitorului Constantin Brîncoveanu (1688—1714), Palatul de la Mogoșoaia, a cărui construcție s-a terminat în 1702, reprezintă un remarcabil monument de veche arhitectură laică românească, sinteză între elementele tradiționale — foișor, pivnița boltită, cuhnie — și influențe venețiene (introduse de stolnicul Cantacuzino), ca loggia dinspre lac și ancadramentele sculptate în piatră. De aproape trei veacuri palatul își oglindește mîndrele coloane și profilul armonios în liniștilele ape ale lacului cu nuferi, spre care se coboară printr-un șir de terase succesive. Alături se află un imens parc, cu arbori seculari, de esențe diferite. În curtea principală, înconjurată cu zid din două părți, se pătrunde prin bolta unui turn în care se află un foișor. În dreapta intrării se înalță bucătăria domnească, „cuhnia“, piesă de o arhitectură foarte interesantă, boltită octogonal și terminată printr-un turn-lanternă, cu ferestruici pentru aerisire și evacuarea fumului. În afara zidului se află o modestă capelă (ridicată în 1688) cu pridvor și coloane, cu un turnuleț pe fațada nordică, cu ferestre și ușă înconjurată de rame din piatră în care sînt sculptate motive florale. Păstrează în interior vechile picturi și un tablou votiv, reprezentîndu-l pe ctitor și pe soția sa, împreună cu cei patru fii și șapte fiice.

Format dintr-un subsol cu bolți impunătoare (în care s-a amenajat un lapidariu cu piese de sculptură și detalii de arhitectură din epoca brincovenească : capiteliuri, console, portale, pietre funerare, pisanii), din parter (modificat ulterior) și etaj, iar într-o parte și din mansardă (adăugată mai tîrziu, cu prilejul unei restaurări), palatul are un frumos foișor spre răsărit, caracteristic stilului românesc, cu opt coloane de piatră, la care se ajunge și printr-o scară laterală, lipită de fațadă, iar pe partea opusă, spre lac, loggia, un pridvor deschis, conceput în stilul clădirilor venețiene, cu

balustrade delicat ajutate în piatră, din care se ridică coloane neocorintice, răsucite și terminate cu bogate capiteluri, de care se sprijină elegante arcade trilobate. În interiorul pardosit cu marmură și mozaic auriu, consolele unor încăperi sînt împodobite cu stema Țării Românești și semnul heraldic al Cantacuzinilor, vulturul cu două capete.

Restaurat nu de mult, Palatul de la Mogoșoaia adăpostește din anul 1957, un muzeu de artă brîncovenească, cuprinzînd obiecte de diverse genuri, reprezentative pentru epoca respectivă, selectate cu grijă, care completează armonios cadrul arhitectonic și atmosfera medievală caracteristică acestui prețios monument. Sînt expuse vechi uși de biserică, adevărate dantele în lemn, cum sînt cele de la Tismana (1698) și Cotroceni (1707), tîmpla de la Arnota (sec. XVII), jîlturi, lăzi, sfeșnice, candelă, cătui, broderii în fir de aur, argint și mătase, adesea cu șiraguri de perle, pe fonduri de catifea viu colorate, ferecături de cărți de cult și obiecte cu caracter laic : cupe, talere, pocale, căni ș.a. lucrate de argintari din Sibiu și Brașov (Sebastian Hann și Georg May ș.a.), farfurii și căni de cositor, covoare, podoabe, cărți manuscrise (precum liturghierul grecesc al lui C. Brîncoveanu, operă caligrafică a ieromonahului Calinic, din 1696), tipărituri din epoca respectivă, icoane, un portret în ulei reprezentîndu-l pe Brîncoveanu ș.a.

Muzeul de artă feudală Ing. D. Minovici (Str. Dr. N. Minovici, 3 ; deschis : 10—13, 17—19 ; luni și duminică după amiază închis)

Instalat într-o frumoasă clădire îmbrăcată în iedera, cu chenare de piatră la uși și ferestre, monument de arhitectură în stilul ultimului gotic englez (epoca Tudor), și înconjurată de o grădină ce-i creează un cadru adecvat, muzeul adăpostește valoroase și variate piese de artă din secolele XVII—XVIII, printre care arme, armuri medievale și gravuri cu scene de vînătoare, sculpturi baroce în lemn policromat, lăzi italiene, goblenuri flamande, covoare orientale, mobilier de stil din diverse țări, bronzuri florentine, vitralii elvețiene și austriece, ceramică chinezească, germană și engleză, precum și alte obiecte de artă armonios prezentate în cadrul unui interior somptuos, reprezentînd o amplă sală de recepții, bibliotecă, sufragerie și hol. Cuprinde de ase-

menea, printre cele 2.000 de volume, manuscrise și gravuri din secolul al XVI-lea, albume de artă și cărți rare, ediții de opere complete ale unor clasici ai literaturii universale.

Muzeul organizează periodic expoziții de manuscrise, stampe, hrisoave etc.

b) MUZEE DE ETNOGRAFIE ȘI ARTĂ POPULARĂ

Muzeul de artă populară al Republicii Socialiste România
(Calea Victoriei, 107 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Înființat în 1906, muzeul a fost redeschis în 1954 în actualul local, monument de arhitectură din 1837, fostă locuință a domnitorului Barbu Știrbei (1849—1856). Adăpostește un adevărat tezaur de frumusețe, ajuns la peste 50.000 de obiecte dintre cele mai diferite, din care, lipsindu-i spațiul necesar, prezintă doar o parte, în expoziții temporare pe diverse teme, cum sînt : scoarte populare, găteala capului, arta lemnului, portul popular, țesături, ceramică, arta anumitor zone etnografice etc., demonstrînd marea forță creatoare a poporului, care își manifestă gustul său pentru frumos în toate categoriile de obiecte. S-a cristalizat astfel, într-un proces multiseclar, o artă caracterizată prin finețe, echilibru și simț al proporțiilor, plină de farmece și prospețime, care-ți încintă ochiul și sufletul prin simplitatea și grația ei desăvîrșită. Sînt piese de o rară valoare artistică și documentară, oglindind bogăția și varietatea artei populare românești, precum și a naționalităților conlocuitoare. Poate fi urmărit specificul zonal, dar și întrepătrunderi între zone, după cum îndelungata conviețuire, pe același teritoriu, a dus la unele influențe, ușor observabile mai ales în anumite zone, între arta românilor și a maghiarilor și sașilor.

În muzeu se păstrează vechi și prețioase covoare din diferite zone etnografice, a căror policromie este obținută prin culori vegetale, colecții bogate de costume populare din toate regiunile țării, cu croiala și coloritul lor specific, cu deosebiri după vîrstă, ocupații, categorie socială, anotîmp și împrejurări (de lucru, de sărbătoare, de nuntă). Portul rămîne, de altfel, domeniul în care creația populară s-a ridicat la adevărate culmi, prin ritmul și varietatea motivelor, prin

armonia cromatică și strălucirea podoabelor : vaporoase marame, de o impresionantă finețe, lucrate din borangic, de transparența pânzei de păianjen, pieptare fastuos brodate, gube înfoiate de Maramureș, pitoreasca pălărie împodobită ca o creastă cu numeroase pene de păun, purtată mai ales de feciorii de pe plaiurile nășăudene, vilnice și ii meșteșugit înflorite, găтели ale capului dovedind o nesecată fantezie.

Artă foarte veche, dăinuind de milenii, creșterea lemnului a dus la realizări prețioase, prezente în muzeu prin stilpi de casă, lăzi de zestre, dulapuri pentru vase, splendide furci de tors, căuce, tipare de caș, butoiașe și ploști, unele sculptate sau pirogravate în frumoase jocuri de umbre și lumini, cu motive ornamentale de o cuceritoare autenticitate.

Atât de răspîndită pe aceste meleaguri, încă din vremuri străvechi, ceramica este reprezentată în muzeu prin numeroase și valoroase exemplare provenind din principalele centre de olărie : vase negre din nordul Moldovei, obținute prin arderea înăbușită (asemănătoare cu cele preistorice, scoase din săpături), vase roșii, nesmălțuite, dar ornamentate, vase smălțuite, multicolore, divers împodobite, produse la Hurezu, Oboga etc., farfurii și căni săsești, în al căror colorit predomină albastrul de cobalt ș.a.

Mai pot fi văzute aici picturi populare pe sticlă și lemn, xilogravuri, ouă încondeiate, instrumente muzicale, obiecte de os și fier, precum și obiecte de artizanat în care se valorifică tradițiile creației populare, desene documentare, stampe și fotografii care oferă artiștilor o inepuizabilă sursă de inspirație pentru realizarea de noi și atractive modele în domeniul artei aplicate : perdele, covoare, piese de port, imprimeuri, podoabe etc., îmbinând tradiția cu inovația.

Muzeul Satului (Șos. Kiseleff, 20 ; deschis : oct.— apr. 10—18 ; mai—sept. 10—20 ; luni închis)

Așezat pe malul lacului Herăstrău, într-un cadru pitoresc de verdeată și apă, Muzeul Satului este unul dintre cele mai interesante muzee etnografice din lume, ocupînd un loc de frunte prin bogăția, frumusețea și valoarea lui documentară. Este un ansamblu reprezentativ de case autentice, obiecte gospodărești și de artă populară aduse aici de-a lungul celor 35 de ani, cîți au trecut de la înființarea lui, de pe întreg cuprinsul țării, în urma unor temeinice cercetări

științifice și a unei riguroase selectări. Cele aproape 70 de complexe gospodărești cu peste 300 de construcții anexe, așezate pe un teren de 10 ha, formează un sat neobișnuit, cu totul original, cu ulițe străjuite de arbori diferiți, cu garduri de scinduri, de zid sau de nuiele, cu fintini cu cumpănă sau cu roată, cu mori de vânt din veacul trecut, cu cherhana instalată chiar pe malul lacului, pentru a sugera locul ei în viața pescarilor, cu teascuri de vin, prese de ulei, steamp pentru sfărâmat piatra auriferă, cu ateliere de olărie, rotărie, fierărie și cu alte instalații tehnice populare, care reliefează inventivitatea poporului român. Cîteva locuințe, cu tot inventarul lor, ilustrează viața și cultura naționalităților conlocuitoare.

Inițial (1936) o expoziție în aer liber, muzeul s-a dezvoltat enorm, mai ales în ultimele două decenii, ajungînd astăzi la un patrimoniu de peste 23.000 obiecte de inventar, în stare să ofere vizitatorului o imagine complexă asupra creației populare în diferite domenii. Sînt expuse gospodării diverse cu forme arhitectonice vechi, în care se continuă tehnici constructive ale unor epoci îndepărtate. Particularitățile zonale sînt determinate atît de mediul natural specific — munte, coline, cîmpie și deltă —, cît și de ocupații: păstori, agricultori, pomicultori și viticultori, pescari etc. Diferențierile zonale sînt apreciabile atît în ce privește inventarul gospodăresc (în unelte și construcții anexe, în sistemul sobelor și al cuptoarelor, în rînduiala interiorului etc.) cît și după materialul folosit în construcții: lemn, pămînt, piatră. Muzeul oferă prin larga diversitate de forme și de culori, prin varietatea construcțiilor, prezentate într-o armonioasă sinteză, un prilej de încintare artistică, dînd totodată posibilitatea cunoașterii particularităților istorico-etnografice ale poporului român, preocupărilor sale de a îngemăna utilul cu frumosul.

Alcătuit din vechi case demontate din satele respective și refăcute aici aidoma, muzeul evidențiază trăsăturile fundamentale ale arhitecturii populare românești. Determinate de necesitățile concrete ale vieții, diferitele tipuri de locuință sînt caracteristice pentru principalele zone etnografice ale țării. Unele sînt construite din birne, cu proporții bine chibzuite, cu forme și ornamente care dau o eleganță firească, dovedind, prin creștăturile ce le împodobesc poarta, stîlpii pridvorului, coama acoperișului, ramele ferestrelor și ușilor,

o adevărată măiestrie a prelucrării lemnului. Fală a arhitecturii maramureșene, biserica din Dragomirești (1727), în întregime construită din lemn, de la temelie și pînă la vîrfurile semet, ascuțit ca o săgeată, al înaltei turle, are o siluetă sveltă, îndrăzneată, armonios proporționată, care îi conferă grație și un remarcabil efect arhitectonic.

În interiorul locuințelor sînt prezentate piese de mobilier autentic, obiecte de lemn, de uz casnic, ceramică, țesături, costume, icoane pe lemn și pe sticlă, instrumente muzicale ș.a., fiecare casă constituind de fapt un mic muzeu.

În urma cercetărilor de teren, muzeul a adunat o valoroasă arhivă documentară (fototecă, diapozitive, planșe etc.) privind viața actuală a satului românesc, în plină transformare, și noile creații populare. El organizează periodic manifestări și expoziții de valorificare a creației meșterilor populari. Pri mește anual peste 250.000 vizitatori, dintre care aproape jumătate străini.

Muzeul de artă populară dr. N. Minovici (Str. dr. N. Minovici, 1 ; deschis : 10—13, 16—18 ; luni închis)

Declarată monument de arhitectură, vila în stil românesc (arh. Cristofi Cerchez) ridicată în 1905 la capătul șoselei Kiseleff și donată în 1936 orașului București, împreună cu colecțiile de artă populară adunate de-a lungul anilor de dr. Nicolae Minovici (1868—1941), unul dintre pionierii organizării vieții sanitare din România, are și un caracter memorial, oglindind activitatea donatorului. Păstrează peste 5.300 de piese din domenii de creație diferite : mobilier rustic, vechi covoare, instrumente muzicale populare, creștături în lemn (linguri, căușe, furci de tors, bîte ciobănești etc.), ceramică din centre diferite ale olăritului, icoane pe sticlă și pe lemn, ouă încondeiate, piese de port (ii, vilnice, fote ș.a.), îndeosebi din nordul Moldovei și din zonele Cluj și Hurezu, unde Minovici a lucrat într-o vreme ca medic, piese de artă feudală, cîteva tablouri de N. Grigorescu ș.a. În curte se află un bust al doctorului Minovici, realizat de Fr. Storck.

Colecția de artă comparată (Str. dr. Obedenaru, 3 ; deschisă : 11—19 ; luni închisă)

Una dintre cele mai interesante colecții de artă din București, alătură sugestiv ansambluri de obiecte de genuri artis-

tice foarte variate, într-o expunere complexă, prilejuind relevante confruntări între epoci, stiluri și zone geografice diferite, care pun în valoare frumusețea artei populare românești. A fost adunată de-a lungul multor decenii și pusă în 1948 la dispoziția publicului de către Al. Slătineanu.

Prin bogăția colecțiilor sale din acest domeniu (cca. 3 000 de piese), oferă o privire de ansamblu asupra evoluției ceramicii din România, de la piese de tip Boian și Cucuteni, la piese geto-dacice, romane, bizantine din cele mai importante centre ale țării. Prezintă, de asemenea, vechi vase grecești descoperite în Dobrogea, precum și vase persane, chinezești, japoneze, ca și din Europa apuseană. Colecția mai cuprinde scoarte oltenesti și moldovenești, ca și covoare orientale de mare rafinament cromatic, icoane, obiecte diverse din lemn sculptat (o strană din secolul al XVI-lea), lăzi de zestre, vechi arme încrustate, săbii indiene, japoneze și persane, ediții bibliofile, precum și mobilier rustic francez (secolul al XVIII-lea), cu aspect masiv, bogat ornamentat, cu imense balamale de fier forjat, lăzi spaniole și italiene, broderii, ouă încondeiate, vechi instrumente muzicale populare, picturi, gravuri și desene (printre care un Van Gogh) ș.a.

Expunerea urmărește similitudini de tehnici și filiații ornamentale.

c) MUZEE DE ISTORIE

Muzeul de istorie a Partidului Comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România (Șos. Kiseleff, 3 ; deschis : 10—19, sîmbătă 10—14, luni închis)

Instalat într-o clădire monumentală, izbutită sinteză de elemente tradiționale ale vechii arhitecturi muntenesti și moldovenești (arh. N. Ghica-Budești), muzeul, reorganizat în forma actuală în 1966, cuprinde în 14 săli peste 6.000 de exponate : documente de arhivă, manifeste, facsimile, extrase, citate și articole din presa vremii, acte, stampe, broșuri și cărți, reproduceri, desene, fotografii, grafice, machete, obiecte originale, tablouri și sculpturi, diagrame, tabele comparative ș.a. prin care reconstituie lungul și gloriosul drum de luptă al poporu-

lui român pentru eliberarea națională și socială, avîntul mișcărilor revoluționare și democratice, nașterea și dezvoltarea mișcării muncitorești din România, istoria eroică a Partidului Comunist Român, continuatorul luptelor seculare duse de poporul român pentru neatinerea țării, pentru formarea statului unitar, pentru progres social.

Folosind mijloace moderne de expunere, muzeul consacră săli și panouri ample unor momente cruciale, care jalonează istoria acestor lupte : răscoala de la Bobilna (1437), răscoala condusă de Gh. Doja (1514), ridicarea iobagilor transilvăneni de la 1784, condusă de Horia, Cloșca și Crișan, apoi mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu (1821), revoluția burghezo-democratică de la 1848, formarea statului național român (1859), cucerirea independenței naționale (1877), crearea P.M.S.D.R. (1893), unirea Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918, crearea Partidului Comunist Român (mai 1921), eroicele lupte muncitorești din ianuarie-februarie 1933, lupta forțelor democratice împotriva fascismului, pregătirea și desfășurarea insurecției naționale din august 1944, contribuția României la războiul antihitlerist, lupta pentru consolidarea puterii populare. Ultimele săli înfățișează succesele obținute de poporul român pe drumul construirii socialismului.

Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România (Calea Victoriei, 12 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

În fostul Palat al Poștelor, construit în anii 1894—1900 (arh. Al. Săvulescu), a cărui fațadă este dominată de un monumental portic cu zece coloane dorice, s-a amenajat Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, prin reunirea unor vechi și valoroase colecții provenind de la Muzeul Național de Antichități (înființat în 1834 pe lângă Școala de la Sf. Sava și reorganizat după 30 de ani printr-un decret semnat de domnitorul Al. I. Cuza) și de la alte instituții muzeale.

Dispunînd de cca 60 de săli și de un vast patrimoniu, alcătuit din piese originale, mărturii directe, reprezentative privind trecutul poporului român, muzeul oferă o impresionantă imagine a dezvoltării societății pe teritoriul României, din cele mai vechi timpuri și pînă în epoca socialistă.

Rînd pe rînd, vizitatorul face cunoștință cu cele mai de seamă momente ale istoriei naționale, cu evenimentele care

au dus la formarea poporului român și a limbii române, la organizarea statelor feudale românești ; sînt reliefate muzeistic îndelungatele lupte pentru independență și eliberare națională, sub conducerea unor iscusiți comandanți de oști, voievozii Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și alții, ca și marile răscoale țărănești din epoca feudală și mișcările revoluționare ale secolului trecut (1821, 1848), realizarea unității naționale (1859), războiul pentru independență, de la 1877, apariția mișcării muncitorești și crearea Partidului Comunist Român, lupta împotriva fascismului, insurecția armată din august 1944 și participarea României la războiul antihitlerist, anii construcției socialiste. În același timp cu înfățișarea tradițiilor comune de luptă pentru libertate și progres. ale poporului român și naționalităților conlocuitoare este prezentată dezvoltarea economiei și a culturii naționale, contribuția poporului român la civilizația umană, legăturile sale și relațiile prietenești cu alte popoare ale lumii.

Muzeul de istorie a Municipiului București (Bd. 1848, 2 ; deschis : 11—20 ; luni închis)

Important monument de arhitectură construit în 1833—35, restaurat în 1958, păstrînd în bună parte ornamentația originală, coloanele, plafonul pictat și cu stucaturi, parchetul, scările impozante, balcoanele, oglinda adusă de la Murano, cu rama sculptată în lemn după schița lui K. Storck, palatul Șuțu adăpostește din 1959 Muzeul de istorie a Municipiului București, înființat în 1921, care a funcționat din 1930 într-o altă clădire. Muzeul prezintă în 14 săli o parte din cele peste 100.000 de obiecte privind istoria zonei și a orașului, din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre. Expunerea oferă o pasionantă retrospectivă a capitalei României : urme ale unor străvechi așezări scoase la iveală prin săpături arheologice, statuete de divinități, unelte, arme, podoabe, vase din epoca bronzului și a fierului, numeroase piese geto-dace și romane, apoi din vremea migrațiunii popoarelor, documente privind formarea statului feudal independent Țara Românească, hrisovul lui Vlad Țepeș din 1459, primul document cunoscut pînă acum în care apare numele orașului București.

Devenit din secolul al XVI-lea reședință domnească, Bucureștiul cunoaște o înfloritoare dezvoltare economică, atestată în muzeu prin steaguri ale diferitelor bresle și mărturii

variate despre activitatea acestora și istoria comerțului : lăzi, case de bani, peceti, monede etc. Apoi acte domnești, hărți și planuri ale vechiului oraș, documente privind înființarea unor spitale și a unor așezăminte culturale, veșminte de epocă, stampe cu înfățișarea unor ulițe, piețe și colțuri pitorești, arme felurite. Exponatele se înmulțesc pe măsură ce ne apropiem de epoca noastră, ilustrând însăși istoria poporului român, căci în București s-au desfășurat în secolul al XIX-lea cele mai de seamă evenimente din trecutul zbuciumat al țării. Sînt prezentate mărturii bogate despre intrarea pandurilor lui Tudor Vladimirescu în București, în martie 1821, proclamațiile sale către popor, apoi cele dintîi ziare și reviste în limba română, cărți și alte obiecte ilustrînd renașterea culturală a țării, acte și documente ale revoluției de la 1848, cu chipurile fruntașilor mișcării, piese ilustrînd epoca Unirii de la 1859 a țărilor române, unde pot fi văzute obiecte ce i-au aparținut domnitorului Al. Ioan Cuza, apoi exponate despre dezvoltarea industrială, apariția mișcării muncitorești, primele greve, lupta maselor populare împotriva exploatării, demonstrația de la 13 decembrie 1918, din fosta piață a Teatrului Național, greva generală din octombrie 1920, crearea Partidului Comunist Român, în mai 1921, case conspirative, momentul eroic : Grivița 1933, anii negri ai războiului, zilele fierbinți ale insurecției naționale antifasciste din august 1944, imagini ale orașului în reconstrucție, sărbătorind, în 1959, jumătate de mileniu de existență atestată documentar.

Muzeul Curtea Veche

(Str. 30 Decembrie ; deschis 11—18 ; luni închis)

În fostul palat voievodal, restaurat parțial în acești ani, sînt expuse fragmente de ziduri din sec. XIV—XV, părți ale unor construcții ridicate de domnitorii Vlad Țepeș, Mircea Ciobanu și Constantin Brîncoveanu, dale de piatră și marmură, conducte de aducerea apei și de canalizare, vase, bombarde de piatră, o colecție de pipe de ceramică, relicvele unei locuințe ș.a., date la iveală în urma restaurării, evocînd cadrul Curții domnești de la București și unele aspecte ale vieții urbane românești.

variate despre activitatea acestora și istoria comerțului : lăzi, case de bani, peceti, monede etc. Apoi acte domnești, hărți și planuri ale vechiului oraș, documente privind înființarea unor spitale și a unor așezăminte culturale, veșminte de epocă, stampe cu înfățișarea unor ulițe, piețe și colțuri pitorești, arme felurite. Exponatele se înmulțesc pe măsură ce ne apropiem de epoca noastră, ilustrând însăși istoria poporului român, căci în București s-au desfășurat în secolul al XIX-lea cele mai de seamă evenimente din trecutul zbuciumat al țării. Sînt prezentate mărturii bogate despre intrarea pandurilor lui Tudor Vladimirescu în București, în martie 1821, proclamațiile sale către popor, apoi cele dintîi ziare și reviste în limba română, cărți și alte obiecte ilustrînd renașterea culturală a țării, acte și documente ale revoluției de la 1848, cu chipurile fruntașilor mișcării, piese ilustrînd epoca Unirii de la 1859 a țărilor române, unde pot fi văzute obiecte ce i-au aparținut domnitorului Al. Ioan Cuza, apoi exponate despre dezvoltarea industrială, apariția mișcării muncitorești, primele greve, lupta maselor populare împotriva exploatării, demonstrația de la 13 decembrie 1918, din fosta piață a Teatrului Național, greva generală din octombrie 1920, crearea Partidului Comunist Român, în mai 1921, case conspirative, momentul eroic : Grivița 1933, anii negri ai războiului, zilele fierbinți ale insurecției naționale antifasciste din august 1944, imagini ale orașului în reconstrucție, sărbătorind, în 1959, jumătate de mileniu de existență atestată documentar.

Muzeul Curtea Veche

(Str. 30 Decembrie ; deschis 11—18 ; luni închis)

În fostul palat voievodal, restaurat parțial în acești ani, sînt expuse fragmente de ziduri din sec. XIV—XV, părți ale unor construcții ridicate de domnitorii Vlad Țepeș, Mircea Ciobanu și Constantin Brîncoveanu, dale de piatră și marmură, conducte de aducerea apei și de canalizare, vase, bombarde de piatră, o colecție de pipe de ceramică, relicvele unei locuințe ș.a., date la iveală în urma restaurării, evocînd cadrul Curții domnești de la București și unele aspecte ale vieții urbane românești.

Muzeul militar central (Str. Izvor, 137 ; deschis : 10—18 ; marți închis)

Muzeu cu tradiție mai veche, adăpostit o vreme (din 1923) în Parcul Libertății, iar din 1959 în actualul local, unde pe vremuri a funcționat o școală de ofițeri, evocă luptele duse de poporul român de-a lungul veacurilor pentru cucerirea și apărarea independenței sale, pentru păstrarea ființei naționale și progres social, prezentînd totodată dezvoltarea armamentului și a fortificațiilor pe teritoriul României. În curtea muzeului sînt prezentate numeroase tunuri de diferite tipuri și calibre, tancuri și mașini blindate, avioane, armament greu ș.a.

Printre cele 70.000 de obiecte muzeale expuse în 36 de săli (precum și în depozite) se află piese rare, de interes istoric, numeroase trofee glorificînd vitejia ostașilor români în războiul pentru independență de la 1877, relicve evocînd numeroase pilde de eroism în bătăliile purtate la Mărășești și Oituz, în 1917, împotriva cîmpitorilor. Impresionante documente arată pregătirea și desfășurarea insurecției naționale antifasiste de la 23 august 1944, sub conducerea Partidului Comunist Român, precum și importanta contribuție a României la războiul antihitlerist.

Evenimentele militaro-istorice sînt împletite în muzeu cu mișcările sociale ce au culminat prin răscoale și revoluții, cum au fost cea de la Bobilna (1437), apoi cele conduse de Gh. Doja (1514), de Horia, Cloșca și Crișan (1784), de Tudor Vladimirescu (1821), de Nicolae Bălcescu, general Gh. Magheru și alții (1848), sau marea răscoală țărănească de la 1907, ilustrînd adevărul că poporul este făuritorul istoriei.

Sînt expuse cronologic arme din toate epocile, începînd cu cele mai vechi vîrfuri de săgeți și de lănci, topoare de bronz, scuturi și coifuri, topoare și arme originale dacice găsite în săpături, pintenii, piese de harnașment, cămăși de zale și armuri medievale, buzdugane, sulite, arbalete, puști și pistoale cu cremene și capsă, hangere, iatagane, săbii la două mîini, unele cu mînere aurite, altele somptuoase, cu teci împodobite cu pietre scumpe ș.a. Apoi chipurile sculptate și pictate ale unor voievozi, tablouri ce reconstituie bătălii celebre, machete de cetați dacice și castre romane, sisteme de fortificații și întărituri, sigilii, peceti și hrisoave domnești, hărți și documente militare, vechi uniforme de oșteni, planuri ale unor bătălii celebre, ordine și decorații, monede cu chipul unor voievozi,

medalii, stampe și desene, drapele ale unor unități militare, machete ale avioanelor realizate de Aurel Vlaicu (1882—1913) și Traian Vuia (1872—1953), pionieri ai aviației mondiale ș.a.

Ultimele săli înfățișează aspecte variate din viața de astăzi a armatei române.

Bogata bibliotecă a muzeului cuprinde cca 40.000 de cărți, documente și hărți privind mai ales istoria militară a României.

*

Pe Bd. Armata Poporului, 13, se află un *Muzeu al muzicilor militare*, cuprinzând documente cu privire la tradiția fanfarelor, manuscrise de compoziții, instrumente, fotografii, discuri cu imprimări de lucrări executate de fanfare ș.a.

Muzeul Arhivelor Statului (Str. Arhivelor, 2 ; deschis : marți, joi și duminică 10—18)

Înființate încă din 1831 și adăpostite aici din 1866, prin stăruința scriitorului Cezar Bolliac, Arhivele păstrează acte de mare importanță pentru cunoașterea trecutului țării. Au adus o contribuție de seamă la publicarea celor peste 40 de volume de „Documente privind istoria României“. În cei cca 60 km polițe de raft sînt conservate acte ale cancelariilor domnești, începînd cu secolul al XIV-lea, manuscrise din epoca feudală, hrisoave scrise pe pergament sau hîrtie, purtînd mari peceti de ceară, sigilii, contracte de comerț, materiale originale privind mișcările revoluționare, relațiile cu țările vecine, manuscrise ale unor mari personalități culturale (Eminescu, Caragiale, Creangă, Hasdeu, Vlahuță ș.a.).

În urma renovării, muzeul a fost deschis pentru public în 1957.

Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei (Calea Victoriei, 125 ; deschis : 8—15 ; duminică închis)

Întemeiat în veacul trecut, prin donații și achiziții, a fost reorganizat în 1911, o dată cu primirea fondului numismatic de la Muzeul de Antichități, de către istoricul C. Moisil (1876-1958), vreme îndelungată conservatorul acestei importante colecții.

În 1953 își dublează patrimoniul primind și colecția Băncii de Stat (54.000 piese), iar în 1956 i se adaugă alte 35.000 monede și medalii, din tezaurul restituit de U.R.S.S. Adăpostește însemnate valori numismatice, dintre cele care au circulat de-a lungul veacurilor pe teritoriul țării (dar și altele emise în numeroase țări), apoi piese rare, unele unicate, medalii bătute cu diferite prilejuri, plachete, sigilii, geme și camee, decorații și insigne, o colecție filatelică, tipuri diferite de bancnote, precum și alte prețioase obiecte de valoare muzeistică.

Colecțiile cabinetului sînt consultate de specialiști, cu aprobarea direcției.

Expoziția permanentă de numismatică (Bd. Ana Ipătescu, 21; deschisă : 10—18, luni închis)

Secție a Muzeului de istorie a Municipiului București, înfățișează cronologic, printr-un bogat material, rolul monedei în procesul de schimb, vechile drumuri comerciale pe teritoriul României, tipurile de monede și bancnote care au circulat aici de-a lungul veacurilor, unități de măsură din trecut, medalii, plachete, precum și cîteva mii de piese numismatice grecești, dacice, romane, bizantine, turcești, austriece, rusești și românești (din cele trei provincii istorice). Sînt expuse, totodată, mărturii ale schimbului în natură practicat în vremuri îndepărtate, gravuri de epocă reprezentînd vechi tîrguri și piețe, centrele unde se băteau monede, vechi cîntare, minereuri metalifere, o machetă de steamp pentru extragerea aurului, casa de bani a domnitorului C. Brîncoveanu, lăzi în care se transporta tributul plătit Porții otomane, peceti ale orașului, medalii și decorații românești, vestita „oca“ a lui Cuza ș.a.

Muzeul pedagogic (Intrarea Zalomit, 12 ; deschis : joia și duminica 10—13 și 16—19)

Înființat în 1910 de Spiru Haret, în cadrul Casei Școalelor. După 1931, cînd s-a pensionat directorul (Iuliu Moisil), muzeul s-a dezorganizat și colecțiile s-au risipit.

În 1959 a fost reînființat pe lângă Institutul de științe pedagogice. Reflectă momente însemnate din evoluția învățămîntului românesc și din activitatea unor pedagogi de seamă din trecutul școlii românești : Al. Odobescu, Spiru Haret, Borgevan ș.a. Organizează periodic expoziții documentare.

Adăpostește un bogat material (peste 8.000 de piese), printre care vechi manuale, hărți și reviste școlare, programe, instrucțiuni și legi ale învățământului, literatură pedagogică, periodice, materiale didactice, cataloage de prezență, diplome, atestate, documente istorice inedite în legătură cu școala, manuscrise, scrisori, desene ale elevilor, portrete ale unor străluciți reprezentanți ai culturii românești și obiecte ce le-au aparținut, cărți vechi de reguli gramaticale, metode de scris și citire (ca aceea inițială de I. Creangă), medalii și plachete comemorative, tablouri, sculpturi și fotografii înfățișând multilateral evoluția gândirii pedagogice în România.

Colecția Maria și dr. G. Severeanu (Str. I. C. Frimu, 26 ; deschis : 11—18 ; luni închis)

Deschisă în 1956, cuprinde peste 11.000 de piese (dintre care 4.000 de monede diferite) : unelte și podoabe preistorice, arme, ceramică, vase grecești pictate, statuete de Tanagra, zeități de bronz, figurine, opaițe, vase de sticlă, un colier cu 44 de camee, vestigii medievale, cca 200 vechi gravuri străine și românești, podoabe de aur, documente ș.a.

Muzeul pompierilor (Bd. Gh. Dimitrov, 35 ; deschis : 12—20)

Organizat în 1963 în vechiul turn de pază al orașului, clădire singulară cunoscută sub numele de „Foișorul de foc”, care a servit în trecut pompierilor drept post de observație, muzeul prezintă în cele șase săli dispuse pe tot atâtea nivele, numeroase exponate privind istoria pazei contra incendiilor în România, din timpuri îndepărtate și pînă în zilele noastre. Materiale sugestive ilustrează descoperirea și folosirea focului (adevărată revoluție în dezvoltarea societății umane), apoi evoluția mijloacelor de luptă împotriva forței sale distrugătoare. Sînt expuse machete de pompe pentru stins incendii din epoca sclavagistă și cea feudală, vechi documente atestînd grija domnitorilor pentru apărarea de foc, drapele și uniforme ale primelor unități de pompieri militari, ca și piese din utilajul folosit, mărturii evocînd tradițiile eroice ale pompierilor, în luptele purtate la 13 septembrie 1848, în Dealul Spirei, împotriva năvălitorilor otomani, ca și în 1877 și în august 1944, decorații, documente despre focurile celebre care au pustiit de cîteva ori orașul, precum și fotografii și alte exponate înfățișînd stadiul organizării contemporane a pazei contra incendiilor.

d) MUZEE DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

Muzeul de istorie naturală Gr. Antipa (Șos. Kiseleff, 1 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Cel mai vechi muzeu din București, înființat în 1831, pe lângă Școala de la Sf. Sava, a fost condus timp de 50 de ani de savantul Grigore Antipa (1867—1944), întemeietorul ihtiologiei și hidrobiologiei românești. În actuala clădire, ridicată prin stăruința lui Antipa, s-a mutat în 1908. În cele 39 săli și în depozite expune și conservă cca 300.000 de piese, exemplare ale faunei din toate continentele, vastă retrospectivă a dezvoltării vieții pe pământ.

Sînt prezentate piese privind originea pămîntului și a vieții, diferite tipuri de roci și minerale, iar în numeroase diorame este înfățișată atît de variata faună a diverselor zone geografice : munte, șes, mare, deltă, cu sublinierea legăturilor dintre mediu și viețuitoarele ce-l populează, apoi date despre evoluția omului și a dezvoltării civilizației omenești, grupe sistematice de animale nevertebrate și vertebrate, insecte, scoici, șerpi, mamifere adaptate la viața acvatică, un mare număr de păsări, multe înfățișate în mediul în care trăiesc, colecții de ouă, diferite specii de maimuțe ș.a. Cîteva săli sînt rezervate faunei din România.

Unele dintre aceste valoroase colecții sînt cunoscute și peste hotare, fiind citate în lucrări de specialitate, cum este, de pildă, colecția de fluturi una dintre cele mai bogate din lume, de o impresionantă diversitate, adunată de Aristide Caradja (1861—1955). Printre piesele rare ale muzeului se numără uriașul schelet al unui *Dinotherium gigantissimum*, strămoș indirect al elefantului (unic exemplar în lume restaurat în întregime), descoperit în 1906 lângă Birlad. A trăit pe meleagurile acestea acum cca două milioane de ani.

Muzeul tehnic (Parcul Libertății ; deschis : 8—15, duminica 8—19 ; luni închis)

Înființat în 1909 de prof. ing. Dimitrie Leonida (1883—1965) și reorganizată în 1954, prezintă dezvoltarea tehnicii pe teritoriul României, de la cele mai vechi unelte pînă la motoarele moderne din zilele noastre. Sînt expuse mașini originale și machete, cele mai multe în funcțiune, documente

dintre cele mai diferite cu privire la tehnică. În afara celor peste 6.000 de piese, muzeul dispune de o bibliotecă de specialitate cu cca 10.000 de volume, de o bogată fototecă, de sală de lectură, de săli experimentale și laboratoare unde studenții și elevii pot face practică.

Sînt prezentate, printre altele, piese cu caracter istorico-tehnic : cilindrul primei mașini cu aburi din țară (1853), prima mașină electrică importată în 1882, centrala electrică folosită în 1886 la iluminarea Teatrului Național, vechi mori țărănești acționate de forța apei, primul motor electric de tramvai din București, locomotiva nr. 1 fabricată la Reșița, o colecție de turbine, motoare de avion ș.a.

Muzeul ilustrează sugestiv producerea, transportul și folosirea multilaterală a energiei electrice, dezvoltarea telecomunicațiilor, fenomenul magnetismului, ca și posibilitățile de folosire în scopuri pașnice a energiei nucleare. Alături de realizări ale unor inventatori români din trecut (A. Vlaicu, Tr. Vuia ș.a.), sînt expuse piese de aparataj modern produse astăzi în industria românească, unele dintre ele fiind apreciate și peste hotare.

Muzeul căilor ferate (Calea Griviței, 193 B; deschis: 10—18; duminică 10—13 ; luni închis)

Reorganizat în 1969, prezintă un bogat material muzeistic și documentar privind dezvoltarea tehnicii transporturilor feroviare. Printre altele, este expusă în original garnitura primului tren din România, pe linia Filaret-Giurgiu, din 1869, apoi machete ale locomotivelor și vagoanelor construite în țară, precum și ale celor străine care au fost folosite de C.F.R., machete de utilaj feroviar, documente, fotografii, uniforme de epocă, portrete ale unor renumiți ingineri români, ca Anghel Saligny (1854—1925) — constructor al podului de la Cernavodă, peste Dunăre, operă remarcabilă, și al unor instalații portuare de la Galați, Brăila și Constanța — și Elie Radu (1853—1931), care a realizat un mare număr de poduri metalice și din beton armat, unele cu ample deschideri. Muzeul înfățișează, de asemenea, automatizarea unor instalații feroviare, electrificarea liniilor și sporirea gradului de confort al noilor vagoane.

Muzeul științific al Academiei (H. Coandă) (Bd. Ana Ipătescu, 29 ; deschis : 11—13, 17—19, duminică 11—15 ; luni închis)

Inaugurat în 1970 în casa părintească a lui Henri Coandă, muzeul este consacrat vieții și creației acestui eminent om de știință, autor a numeroase invenții, care i-au adus cca 700 de brevete în diferite țări, —cel care a conceput, construit și pilotat în 1910, lângă Paris, un avion turboreactor, fiind astfel socotit „părinte al aviației cu reacție“. Este expusă în muzeu macheta acestui avion, alături de aparatele de zbor ale lui Aurel Vlaicu și Traian Vuia, glorie ale aviației române, apoi alte invenții ale sale, ca rezervorul oceanic pentru înmagazinarea petrolului, containerul pentru transportul mărfurilor printr-un sistem tubular de mare viteză, prin aplicarea „efectului Coandă“, instalații pentru desalinizarea apei de mare, documente și fotografii reliefând aportul științei românești la progresul general al societății umane. De asemenea, se pot vedea câteva sculpturi realizate de H. Coandă.

Muzeul astronomiei românești (Bd. Ana Ipătescu, 21 ; deschis : 10—13, 18—20 ; luni închis)

Înființat pe lângă Observatorul astronomic popular, expune mărturii diferite cu privire la existența unor preocupări încă din vremuri îndepărtate, ale oamenilor de pe aceste meleaguri, de a cunoaște mișcarea astrelor. Sînt prezentate de asemenea momentele mai importante din istoria astronomiei. Fotografii ale sanctuarelor-calendar de la Sarmizegetusa, vorbind despre cunoștințele astronomice ale dacilor, un cadru solar din piatră, de la Tomis (sec. II e.n.), servind la măsurarea timpului, o lespede de argilă din necropola de la Cernica (mileniul IV î.e.n.), atestînd că oamenii preistorici venerau soarele și cunoșteau fenomenele cerești, reprezintă o sugestivă introducere la începuturile astronomiei științifice, înfățișat prin documente referitoare la activitatea unor vestiți astronomi români, prin cîteva numere din revista „Orion“, primul periodic românesc de specialitate, precum și alte reviste ce i-au urmat, ca și prin mărturii despre prima societate astronomică română, ai cărui inițiatori au fost Victor Anestin și Vasile Ursean. Sînt expuse apoi vechi instrumente pentru cercetarea corpurilor cerești, date și fotografii despre observatoarele astronomice din România și slujitorii lor, despre diverse fenomene cosmice : eclipse de lună și soare, comete, meteoriți ș.a.

observate de pe teritoriul României, obiecte și documente despre rachetele cosmice și sateliții artificiali ai Pământului, despre zborurile în cosmos și observațiile realizate.

Colecțiile Comitetului Geologic (Șos. Kiseleff, 2 ; deschis : 8—15 ; duminică închis)

Păstrează cele mai importante colecții de minereuri, roci și fosile, adunate de pe teritoriul țării, de-a lungul a zeci de ani, de către cei mai de seamă geologi. Împărțite pe diverse categorii, după criterii științifice și potrivit cu nevoile de studii, cele peste 150 000 de piese au o mare însemnătate în cunoașterea și valorificarea bogățiilor solului și mai ales subsolului țării, pentru dezvoltarea economiei socialiste.

Colecțiile geologice sînt cercetate de specialiști, cu aprobarea direcției.

Muzeul memorial Victor Babeș (Str. Andrei Mureșanu, 14 A ; deschis : marți, joi și duminică 10—13, 16—19)

Savant de largă reputație, datorită descoperirilor sale în domeniul pelagrei, turbării ș.a., prof. dr. Victor Babeș (1854—1926), întemeietor al Institutului de bacteriologie care-i poartă numele, a fost un precursor al seroterapiei moderne. Muzeul inaugurat aici în 1956, oferă o imagine sugestivă asupra vieții și activității sale, prin manuscrise inedite, o bogată corespondență cu somități din lumea medicală, fotografii, lucrări ale sale tipărite, microscopul și biroul său de lucru, biblioteca, obiecte personale, distincții primite ș.a.

Muzeul memorial Gh. Marinescu (Str. Iulius Fucik, 27 ; deschis : marți, joi și duminică 10—13, 16—19)

Organizat în 1954, în casa unde a trăit marele savant, muzeul evocă personalitatea întemeietorului neurologiei române, prof. dr. Gheorghe Marinescu (1863—1938), bine cunoscut și peste hotare, membru a peste 20 de academii și societăți științifice din lume, prin numeroase documente, fotografii, reviste medicale, obiecte ce i-au aparținut, distincții ce i s-au acordat, lucrări în care a publicat rezultatele cercetărilor sale asupra structurii celulei nervoase, corespondență cu vestiți medici ai lumii, biroul de lucru, un interesant testament social care-i relevă profundul patriotism ș.a.

Muzeul de antropologie (Bd. Dr. Petru Groza, 2 ; deschis : 9—15 ; duminica închis)

Formarea acestei colecții, unice în țară, se datorește prof. dr. Fr. Reiner (1874—1944), care a adunat cu pasiune piese din domeniul antropologiei, majoritatea identificate, la care s-au adăugat ulterior cele rezultate din săpături arheologice. Ajuns astăzi la peste 7 000 de piese, muzeul îngăduie specialiștilor alcătuirea de studii privind originea, trecutul îndepărtat al omului și evoluția sa biologică.

Muzeul se adresează specialiștilor, putînd fi cercetat cu aprobarea direcției.

Muzeul de anatomie (Bd. dr. Petru Groza, 2)

Inițiat cu peste un secol în urmă de dr. Carol Davila, întemeietorul învățămîntului medical din România, a fost dezvoltat mai ales de prof. dr. Reiner. Colecțiile (piese reale, păstrate în formol, care prezintă serioase avantaje față de cele uscate sau de ceară) servesc în primul rînd învățămîntului medical.

Grădina botanică (Șos. Cotroceni, 2 ; deschisă : 7—19, serele : joi și duminică 7—14)

Vastă expoziție a bogatei lumi vegetale, oferind prin splendorile ei coloristice un prilej de încîntare, Grădina botanică este una dintre frumoasele podoabe ale Bucureștiului. A împlinit de curînd un secol de existență. Se află amenajată aici din 1884, pe un teren de 17 ha, cu variate forme de relief : pajiști, pădure, lac, stînci anume amenajate. Cuprinde plante exotice în sere, plante medicinale, un bogat rozar, plante decorative și acvatice, pepiniera și sectorul de experimentări, în total cca 11.000 de specii și varietăți, servind învățămîntului botanic. Întreține schimburi cu peste 500 de instituții similare din lume.

În apropierea noii clădiri a Institutului botanic (întemeiat de prof. dr. Dimitrie Brîndză), construită aici de curînd, se află un *Muzeu botanic*, cu bogate colecții, printre care cca 300.000 coale de ierbar.

Grădina zoologică (Pădurea Băneasa ; deschisă zilnic ; luni închis)

Adăpostește numeroase animale indigene, precum și specii exotice (peste 1.000 de „pensionari”), printre care : lei, tigri,

hiene, câini australieni Dingo, lupi, urși, maimuțe, struți, crocodili, vulpi, șerpi, păsări răpitoare. Alături, într-un parc de 40 ha, trăiesc peste 100 de cerbi carpatini, lopătari și căprioare. În voliere speciale sînt crescute specii felurite de fazani.

e) ALTE MUZEE

Muzeul literaturii române (Str. Fundației, 4 ; deschis: 10—18; luni închis)

Organizat mai întîi în Șos. Kiseleff, la sediul Uniunii Scriitorilor (în 1958), muzeul realizează, printr-o succesiune de momente, un impresionant panoramic al literaturii române, de la începuturi și pînă în epoca noastră. Printre cele peste 15.000 de piese, la care se adaugă manuscrisele din fondul M. Sadoveanu, se află diverse și prețioase materiale despre viața și creația mai tuturor scriitorilor români din trecut și de astăzi: manuscrise, ediții princeps, periodice literare, o bogată colecție de documente, portrete, busturi și fotografii ale scriitorilor, ilustrații la numeroase opere literare, caricaturi, medalii, obiecte personale ale unor scriitori, corespondență, memorii, un bogat fond arhivistic, cărți cu autograf, primele traduceri în limba română ș.a. Sînt prezentate apoi date sugestive privind răspîndirea literaturii române în lume, prin traduceri și spectacole de teatru, premiile internaționale care au încununat activitatea unor scriitori români. Cifre impresionante indică tirajele în care se tipăresc astăzi operele clasicilor literaturii române. Biblioteca muzeului cuprinde peste 24.000 de titluri, unele cu interesante adnotări ale autorilor.

Muzeul organizează periodic expoziții, în țară și străinătate, și editează revista trimestrială „Manuscriptum“, destinată mai ales valorificării unor documente literare inedite.

Muzeul Teatrului Național „I. L. Caragiale“ (Calea Victoriei, 42 (Pasajul Majestic) ; deschis : 10—13, 19—21 ; luni închis)

Înființat în 1942, din inițiativa scriitorului Liviu Rebreanu (1885—1944), pe atunci director al teatrului, muzeul s-a dezvoltat neconținut, adunînd bogate și variate colecții de certă valoare muzeistică (cca 6.000 de obiecte), prin care se re-

constituie dezvoltarea teatrului românesc de-a lungul veacurilor și îndeosebi din ultimele două secole. Figurine și măști de teatru rezultate din săpături arheologice, ca și macheta amfiteatrului dezgropat la Sarmizegetusa, atestă existența unor manifestări teatrale încă din epoci îndepărtate.

Sînt expuse reconstituiri ale unor personaje de teatru popular, instrumente muzicale populare și măști folosite în manifestările cu caracter de spectacol ale unor străvechi da-tini folclorice (îrozii, capra, paparudele, călușarii), mărturii despre teatrul păpușarilor, al pehlivanilor și măscăricilor ce dădeau spectacole cu secole în urmă la curțile domnești și boierești, felurite relicve, portrete, busturi, stampe, fotografii rare, peruci și costume folosite în spectacole de actori iluștri. Vechi afișe teatrale, acte, documente, schițe de decor, cronică și articole din presă, caricaturi, manuscrise de piese și roluri, scrisori, vechi tipărituri, memorii, plăci și benzi de magnetofon cu vocile unor actori celebri în diferite roluri. Muzeul evocă marile figuri ale teatrului românesc : Costache Caragiale, Matei Millo, Mihail Pascaly, Aristizza Romanescu, Constantin I. Nottara ș.a., ca și ale scriitorilor dramaturgi : Vasile Alecsandri, Ion Luca Caragiale (a cărui masă de lucru este expusă aici), Barbu Ștefănescu-Delavrancea, Alexandru Davila, Camil Petrescu ș.a. O serie de aspecte, ilustrează strădania înaintașilor pentru închegarea unei dramaturgii naționale, de o înaltă ținută artistică, pentru promovarea scenică a limbii române, precum și succesele scenice peste hotare, care au înălțat în acești ani prestigiul teatrului românesc.

Opera Română și Teatrul de Operetă adăpostesc în foarele lor muzee cu profil tematic adecvat.

Muzeul memorial Tudor Arghezi (Str. Mărțișor, 74)

În casa în care a trăit și a lucrat un lung șir de ani Tudor Arghezi (1880—1967), a fost organizat un muzeu cuprinzînd obiecte ce i-au aparținut, cărți, ediții princeps, manuscrise, fotografii, documente, tablouri ș.a. evocînd viața și activitatea poetului ; în grădina casei se află mormîntul scriitorului și al soției sale, Paraschiva.

Muzeul George Enescu (Calea Victoriei, 141 ; deschis : 10—13, 17—19 ; luni închis)

Organizat în 1956 și îmbogățit ulterior, ocupă cinci săli dintr-un impunător monument de arhitectură, ridicat la sfîr-

situl veacului trecut (arh. I. D. Berindei) în stilul barocului francez, unde își are sediul și Uniunea Compozitorilor. Muzeul evocă personalitatea multilaterală a lui George Enescu (1881—1955), întemeietor al școlii muzicale românești, care s-a manifestat cu deosebită strălucire, atât în domeniul creației cât și al interpretării. Are și un caracter memorial: aici a trăit și a creat Enescu o vreme. Cuprinde un bogat material: macheta casei în care s-a născut, documente din anii de studii la Viena, la o vîrstă fragedă, obiecte ce i-au aparținut, viori, baghete și pianul său, afișe anunțîndu-i concertele, partituri originale ale compozițiilor sale, fotografii cu autografe, scrisori, o bibliotecă muzicală, portrete și busturi, cronici din presă și articole despre activitatea sa, diferite obiecte și mărturii despre lungile sale itinerarii muzicale în Europa și peste ocean, ca și în modeste tîrguri de provincie, distincții ce i-au fost conferite, mulajul mîinilor și masca mortuară.

Aici sînt organizate audiții după operele sale, sau cu piese muzicale interpretate de el, în calitate de violonist și pianist.

Muzeul memorial G. Bacovia (str. G. Bacovia, 93 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Amenajat într-o modestă casă de la marginea orașului, unde a locuit George Bacovia (1881—1957), cuprinde numeroase obiecte ce au aparținut poetului : portrete de familie, amintiri din copilărie și din școală, desene ale sale, printre care și autoportrete, viora, reviste la care a colaborat, cărți cu dedicații și traduceri după versurile sale, cîntece compuse pe poezii bacoviene, manuscrise, distincții primite, fotografii, diferite ediții ale volumelor publicate, documente evocîndu-i activitatea, masca mortuară și mulajul mîinilor, tablouri și sculpturi care-l înfățișează ș.a. Se poate auzi vocea sa înregistrată pe bandă, citindu-și unele dintre poezii.

Muzeul memorial C. I. Nottara și C. C. Nottara (Bd. Dacia, 51 ; deschis : 10—13, 16—19 ; luni închis)

Muzeul evocă prin numeroase mărturii viața și activitatea unuia din fruntașii teatrului românesc, Constantin I. Nottara (1859—1935), actor, regizor și profesor, interpret strălucit a peste 700 de roluri dintre cele mai diferite, ca și a fiului său, C. C. Nottara (1890—1951), compozitor, dirijor, violonist, pedagog și critic muzical. Păstrează tablouri, sculpturi, o bogată

bibliotecă de specialitate, manuscrise cu roluri, portrete ale foștilor elevi și colaboratori, corespondență, afișe vechi de teatru, fotografii în diverse roluri, documente privind trecutul teatrului și al muzicii românești, partituri, pianul și vioara (care au aparținut fiului).

Casa memorială Maria Filotti (Str. V. Pârvan, 12 ; deschis : duminică 16—19)

Cuprinde costume purtate de actrița Maria Filotti (1883—1956) în diverse roluri, acte și documente privind activitatea sa teatrală și pedagogică, distincții acordate, cărți cu dedicații și scrisori omagiale primite din partea unor personalități culturale, piese de mobilier, afișe și programe de teatru privind spectacolele sale, imprimări pe bandă de magnetofon ale creațiilor sale, portrete ale sale semnate de Iser și Ressu, diverse alte tablouri.

Muzeul Conservatorului „Ciprian Porumbescu“ (Str. Poiana Narciselor, 6 ; deschis : marți și vineri 12—14)

Organizat în 1967, în incinta instituției, reconstituie prin documente, obiecte originale, tratate de muzică, tipărituri, portrete, fotografii, compoziții, manuscrise, scrisori, diplome, medalii, instrumente muzicale (printre care cobza cîntărețului popular Barbu Lăutaru), principalele momente ale vieții muzicale românești, de la începutul veacului trecut și pînă astăzi, evocînd personalitățile care au slujit-o, și a căror viață este legată de istoria Conservatorului înființat în 1864 de domnitorul Al. I. Cuza.

Muzeul liceului „Nicolae Bălcescu“ (Str. Nufierilor, 21—23)

Numeroase școli din țară dispun de mici colecții, îndeosebi de științele naturii, servind procesului de învățămînt, dar și de documente privind trecutul lor, uneori secular. Așa este liceul „Nicolae Bălcescu“, al cărui muzeu ilustrează existența de aproape trei veacuri a celei mai vechi școli din Țara Românească — Școala de la Sf. Sava, întemeiată la 1694. La această școală, în 1818, cărturarul Gheorghe Lazăr a introdus predarea în limba română. Aflat în muzeu, cunoscutul său manifest zice : „Ce rușine vine unui popor și neam ce este așa vechi... și înzestrat cu toate rodurile pămîntului, precum și cu toate darurile duhovnicești... să nu aibă și el o școală

mai de treabă, o academie cu științe, chiar în limba micii sale..." Profesori ca Eftimie Murgu, Aaron Florian, Petrache Poenaru au făcut din școala de la Sf. Sava — transformată la 1832 în colegiu — un important focar de cultură. N. Bălcescu, I. Ghica, D. Bolintineanu, C. A. Rosetti și alți conducători ai revoluției de la 1848 au învățat aici. Personalități ca pictorii Th. Aman și Șt. Luchian sau scriitorii Delavrancea, T. Arghezi, Al. Sahia, Camil Petrescu ș.a. și-au făcut de asemenea studiile aici. Multora le găsim începuturile literare chiar în revista școlii, din care muzeul expune o serie de numere, alături de felurite documente, cataloage, fotografii, liste de profesori, vechi manuale, programe școlare, stampe înfățișând uniforme de altădată etc.

Muzeul sportului (Stadionul „23 August“, Bd. Muncii nr. 43 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Inaugurat în mai 1971, în câteva săli din incinta stadionului 23 August, ilustrează prin numeroase exponate evoluția istorică a diferitelor ramuri ale culturii fizice și ale sportului pe teritoriul României, din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre. De la piese arheologice care atestă străvechi preocupări în acest domeniu, pînă la vitrinele în care sînt expuse trofee cucerite de sportivi români în diverse competiții internaționale (cupe, diplome, medalii ale campionilor europeni, mondiali și olimpici), vizitatorul parcurge un lung itinerar prin veacuri, formîndu-și o imagine sintetică asupra fenomenului sportiv românesc.

Muzeul Universității (Bd. Gh. Gheorghiu-Dej, 64)

Amenajat în localul Facultății de drept, cuprinde documente, acte, manuscrise, stampe, tablouri, fotografii, cărți și alte diferite obiecte, ilustrînd istoria învățămîntului superior în România, printre care o pisanie a lui C. Brîncoveanu, de la 1699, cu privire la transformarea mănăstirii Sf. Sava în școală (actul de naștere al primei școli românești din București), un decret semnat de Al. I. Cuza, la 1864, prin care se înființează Universitatea din București, prin unirea celor trei facultăți de la Academia domnească, vechi cursuri universitare, portretele primilor dascăli ai școlii românești ș.a. Muzeul a avut mult de suferit în timpul ultimului război. A fost reorganizat aici de curînd.

ALTE LOCALITĂȚI
(în ordine alfabetică)

ADJUD

Muzeul de științele naturii (Str. Al. I. Cuza, 35 A ; deschis : 10—13, 16—19 ; luni închis)

Expune dioramic faună și floră din zona geografică respectivă, precum și animale și plante ocrotite de lege.

ADY ENDRE (sat) (Comuna Căuzași — Jud. Satu Mare)

Muzeul memorial Ady Endre (deschis : 10—18)

În fosta comună Mecențiu (azi satul Ady Endre), locul natal al scriitorului, a fost organizat în 1957, în casa veche acoperită cu stuf și în cea ridicată în 1908, un muzeu memorial privind viața și activitatea literară a poetului maghiar progresist Ady Endre (1877—1919). Cuprinde variate documente de familie, corespondență, fotografii, portrete, volume cu versurile sale, obiecte personale ș.a.

AGAPIA (comună) (Jud. Neamț)

Muzeul mănăstirii Agapia (deschis : 10—18)

Este amenajat în incinta mănăstirii, a cărei biserică a fost pictată în 1860 de N. Grigorescu (1838—1907), în spiritul laicizant al vremii, pentru care artistul s-a folosit și de modele reale. În muzeu se păstrează vechi icoane, desene și schițe ale pictorului, scrisori autografe ale sale și ale prietenului său Vlahuță, vechi obiecte de cult lucrate artistic în filigran și în lemn de esențe rare, broderii în fir de mătase și aur, covoare, gobelinuri, cărți de cult ferecate în aur și argint.

Muzeul memorial AL. Vlahuță (deschis : 10—18)

Loc de întâlnire al multor scriitori (M. Sadoveanu, G. Topârceanu, G. Ibrăileanu, Ionel și Păstorel Teodoreanu ș.a.), căutat pentru pitorescul așezării, Agapia adăpostește într-o casuță cu cerdac, un muzeu memorial închinat lui Alexandru Vlahuță (1858—1919), care-și petrecea adesea aici verile, împreună cu pictorul N. Grigorescu.

AGNITA

Muzeul de istorie (Str. 23 august, nr. 29 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1958, expune mai ales obiecte din epoca feudală, legate de activitatea breslelor : manuscrise și vechi tipărituri transilvane (unele din secolul al XVI-lea ca „Istoria lui Matei Corvin“ și operele umanistului Erasmus de Rotterdam), cronică, hrisoave, scrisori, lăzi, sigilii și drapele de breaslă ș.a. Mai cuprinde piese din timpul dacilor și perioadei romane, apoi ceramică medievală, uși sculptate în lemn, diferite documente privind viața oamenilor din Valea Hirtiba-ciului.

AIUD

Muzeul de științe naturale (Str. 11 iunie, 1 ; deschis : 9—16 ; luni închis)

Cel mai vechi muzeu din țară (înființat în 1796), aparținând în trecut fostului Colegiu Bethlen, reorganizat în 1951, cuprinde bogate colecții de mineralogie, paleontologie, oologie, insecte, fluturi, ierbar (peste 30.000 de piese, unele foarte rare).

Muzeul de istorie (Piața Republicii, 24 ; deschis : 10—13, 16—18 ; luni închis)

Adăpostit într-o clădire în stil gotic din secolul al XVI-lea (monument de arhitectură), cuprinde valoroase colecții arheologice ale fostului Colegiu Bethlen (din 1950 s-a separat de Muzeul de științe naturale) : depozite de bronzuri, piese scitice și celtice, vase, arme, podoabe, ceramică din diverse culturi, sculpturi romane, monumente funerare epigrafice și arhi-

tectonice, cca 50.000 monezi și alte obiecte, unele colectate în ultimii ani, ilustrând cronologic orînduirile ce s-au succedat pe teritoriul ținutului respectiv. Este reliefată lupta comună româno-maghiară împotriva asupritorilor feudali și a cotropitorilor. Atrag îndeosebi atenția materialele privind răscoala de la Bobilna (1437) și răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan (1784).

ALBA IULIA

Muzeul regional de arheologie, istorie și etnografie (Str. Mihai Viteazul, 14 ; deschis : 10—17 ; luni închis)

Unul dintre cele mai vechi și mai bogate muzee din țară, întemeiat în 1887 și reorganizat, pe noi baze, într-o modernă prezentare, cu prilejul sărbătoririi în 1968 a unei jumătăți de veac de la Unirea Transilvaniei cu România, în două mari clădiri cu peste o sută de săli, monumente de arhitectură recent restaurate. E vorba de un adevărat complex muzeal, cu patru secții a căror amploare le dă valoarea unor muzee de sine stătătoare.

Organizată chiar în clădirea în care s-a semnat Unirea, secția *Unirii*, consacrată acestui act istoric, înfățișează lupta seculară pentru unitatea statului, a poporului român de pe ambele versante ale Carpaților. Numeroase piese ilustrează legăturile economice, culturale și militare dintre cele trei state feudale românești : Muntenia, Moldova și Transilvania. Este amplu reliefat momentul memorabil de la 1600, cînd Mihai Viteazul a unit pentru un timp cele trei state românești. Răscoala iobagilor conduși de Horia, Cloșca și Crișan, revoluția de la 1848, acțiunea memorandistă (1892), culminînd cu Adunarea Națională de la 1 decembrie 1918, cînd s-a consfințit hotărîrea de Unire a Transilvaniei cu România, sînt de asemenea larg prezentate.

În clădirea numită *Babilon*, edificiu neogotic din veacul trecut, sînt amenajate alte trei secții : *lapidariul*, o *expoziție de artă plastică* și o *secție de artă populară*. Lapidariul cuprinde bogate vestigii romane, valoroase monumente epigrafice, reliefuri și statui reprezentînd diferite zeități, capiteliuri, coloane ș.a., rezultate din săpături arheologice în antica cetate Apulum, capitala Daciei Apulensis, și în împrejurimi, ca și vestigii dacice din această zonă. *Secția de artă populară* pre-

zintă varietatea artei populare din această zonă etnografică. O *expoziție de artă plastică* cuprinde un mare număr de tablouri și sculpturi ale unor artiști contemporani ca D. Ghiață, Al. Ciucurencu, C. Baba, A. Ciupe, I. Jalea ș.a.

ALBEȘTI (comună) (Jud. Mureș)

Muzeul memorial Petöfi Sándor (deschis : 10—13, 16—20 ; luni închis)

Reorganizat în acești ani, ilustrează viața și activitatea marelui poet revoluționar maghiar Petöfi Sándor (1823—1849). Sînt expuse diferite ediții ale operelor sale, traduceri realizate de Șt. O. Iosif, O. Goga, E. Jebeleanu, portrete ale unor revoluționari pașoptiști, arme, hărți cu desfășurarea bătăliei în care a căzut poetul, în iulie 1849.

ALEXANDRIA

Muzeul de istorie (Str. Dunării, 188 ; deschis : 9—13, 16—20 ; luni închis)

Cuprinde o colecție de arheologie ordonată cronologic și pe culturi, ceramică, monede geto-dacice, podoabe feudale, documente privind istoricul orașului, înființat în 1834.

APOSTOLACHE (comună) (Jud. Prahova)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1970, într-o clădire anexă a mănăstirii Apostolache (sec. XVI), cuprinde piese arheologice descoperite în localitate, documente privind trecutul comunei și îndeosebi obiecte etnografice din zona Cricovului : costume populare, scoarțe, unelte și un interior țărănesc.

ARAD

Muzeul județean (Piața Enescu, 1 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Vechiul muzeu arădean, înființat în 1892, a fost lărgit și reorganizat în 1954. Instalat în 15 săli din Palatul Culturii (construit anume în 1913), secțiile sale cuprind peste 42.000

piese. În afara bogatei *secții arheologice*, cu materiale ce ilustrează îndeosebi istoria veche și epoca feudalismului, rezultate din săpături și cercetări proprii, muzeul expune, într-o secție aparte, numeroase documente și obiecte originale privind desfășurarea revoluției de la 1848—49 în Transilvania (cel mai bogat reprezentată aici), cum sînt lănci folosite de țărani răsculați, scrisori ale lui Avram Iancu, sabia lui Petöfi, steaguri, pistoale, hărți, costume, obiecte lucrate de revoluționarii întemnițați, portrete ale fruntașilor mișcării ș.a. Sînt prezentate documente referitoare la tratativele purtate în acest oraș de către Bălcescu și Kossuth, în vederea unei lupte comune româno-maghiare împotriva imperiului habsburgic asupritor. După înfrîngerea revoluției, cei 13 comandanți ai armatelor revoluționare maghiare au fost executați în apropiere. Muzeul reliefează poziția progresistă pe care Bălcescu, Eftimie Murgu, Petöfi, generalul polonez Bem și alții au avut-o în cursul acestor evenimente.

Galeria de artă prezintă evoluția artei românești din prima jumătate a veacului trecut și pînă în zilele noastre, ilustrată prin opere valoroase ale unor artiști reprezentativi : I. Neguțici, Th. Aman, Gh. Tattarescu, M. Popp, N. Grigorescu (11 pînze), S. Henția, I. Georgescu, Șt. Luchian (6 pînze), O. Băncilă ș.a.

În ultima sală sînt expuși G. Petrașcu, Th. Pallady, N. Tonitza, J. Al. Steriadi, I. Iser, D. Paciurea, Fr. Storck, Ferdinand Gallas, iar dintre contemporani, Al. Ciucurencu, L. Grigorescu, H. Catargi, C. Baba, Gh. Anghel, G. Miklossy și cîțiva artiști locali. În colecția de artă străină se găsesc opere din școlile : italiană, franceză, flamandă, olandeză (sec. XVII și XVIII), germană și austriacă (secolul XIX). Artă maghiară este reprezentată prin lucrări de Mihály Munkácsy (care și-a început activitatea la Arad, ca ucenic tîmplar), G. Benczur și alți pictori clasici și moderni. Mai dispune de o bogată colecție de grafică română și străină, ca și de valoroase piese de ceramică, tapiserii și mobilier de epocă.

Secția de etnografie expune costume populare, țesături, ceramică și unelte viticole din cele mai importante zone ale județului.

Muzeul teatrului (Bd. Republicii, 103 ; deschis în timpul spectacolelor)

Organizat în 1960 în patru săli din incinta teatrului, cuprinde cca 3.000 de exponate adunate cu pasiune de Iosif Sirbuț ilustrând mișcarea teatrală din Arad, începînd din 1817, anul ridicării primului edificiu teatral din țară, și pînă în zilele noastre. Sînt expuse lucrări dramatice din veacul trecut (1835), manuscrise, vechi afișe de teatru (1846), costume, stampe de epocă, fotografii, pianul la care a concertat Liszt în 1846, programe de sală, orga de lumină a vechiului teatru arădean. Una din săli înfățișează viața teatrală a orașului, în ultimele decenii, iar alta, istoria locală a cinematografului.

Colecția de vechi obiecte bisericești (Str. Dunării, 170 ; deschisă : 10—18)

Organizată în 1964, într-o clădire din incinta mănăstirii Sf. Simeon Stîlnicul (cartierul Gai), construită în 1762, expoziția cuprinde icoane pe lemn din secolul al XVIII-lea, icoane pe sticlă din centre renumite (Nicula, Făgăraș, Bihor), un iconostas de la biserica din Densuș (secolul XVIII), mobilier bisericesc, vechi cărți și obiecte de cult.

ARBORE (comună) (Jud. Suceava)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Cuprinde interesante colecții locale de arheologie, istorie și etnografie adunate prin strădania unui pasionat cercetător al trecutului așezării, Toader Hrib.

AUREL VLAICU (sat) (Comuna Geoagiu — Jud. Hunedoara)

Muzeul memorial Aurel Vlaicu (deschis : 10—18)

În fostul sat Bințiști, în casa natală a lui Aurel Vlaicu (1882—1913), se păstrează numeroase obiecte și mărturii legate de activitatea de inventator a acestui pionier al aviației : scule și atelierul improvizat în care meșterea, corespondență, fotografii, schițe și planuri ale invențiilor sale, machete ale primelor avioane create de el, obiecte personale, piese tehnice, medalii, diplome, albume, casca purtată în ultimul său zbor, cînd a încercat să treacă peste Carpați, ș.a.

AVRAM IANCU (comună) (Jud. Alba)

Muzeul memorial Avram Iancu (deschis : 9—13 ; luni închis)

Înființat în 1924, de către Asociația „Astra”, cu prilejul centenarului nașterii luptătorului revoluționar de la 1848, în casa părintească cu două încăperi, construită din birne și acoperită cu șindrilă, după tradiția locală a moșilor, muzeul cuprinde relieve legate de viața și lupta lui Avram Iancu (1824—1872) : leagănul de copil, lada de haine, blide și linguri de lemn, buzdugane, săbii, afetul tunului său, arme ale moșilor făurite uneori de fierari localnici, portrete ale tovarășilor săi de luptă, drapele, documente diferite, constituind o emoționantă cronică a revoluției pașoptiste transilvane. Piese de port și vasele de lemn din Munții Apuseni formează o interesantă colecție etnografică.

AVRIG (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Din inițiativa localnicilor, s-a organizat aici în 1971 un muzeu etnografic ilustrând cultura populară locală prin elemente specifice : piese de port de o eleganță sobră, în care domină negrul și albul, mobilier pictat cu motive florale, caracteristic zonei Sibiului, ladă de zestre, laviță, dulap, icoane pe sticlă, țesături, ceramică din centre diferite, un interior țărănesc din secolul al XIX-lea ș.a. O sală este dedicată lui Gheorghe Lazăr, personalitate a culturii românești, născut în această localitate, unde se află și un bust al său, operă a sculptorului C. Medrea. Casa a aparținut sorei lui Gh. Lazăr.

BABADAG

Muzeul de artă (Str. Mihai Viteazul, deschis : 10—18)

Filială a muzeului din Tulcea, adăpostește îndeosebi lucrări de artă românească contemporană, precum și o colecție de artă orientală.

BACĂU

Muzeul de istorie (Str. Karl Marx, 14 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Considerabil îmbogățit în urma săpăturilor efectuate pe teritoriul județului, muzeul expune îndeosebi piese de arheo-

logie ilustrînd orînduirea comunei primitive și a sclavagismului : ceramică din cultura Cucuteni, obiecte și unelte dacice, numismatică, precum și documente și mărturii din epoca feudalismului (cca 10.000 de piese).

Muzeul de științele naturii (Str. Karl Marx, 2 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Folosind mijloace muzeografice ingenioase, diorame și biogrupe, muzeul prezintă principalele bogății și frumuseți naturale ale acestei zone geografice, flora și fauna Carpaților răsăriteni. Cuprinde peste 10.000 de piese.

Muzeul de artă (Calea Mărășești, 20 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1957, muzeul s-a dezvoltat considerabil în ultimii ani, printr-o substanțială înzestrare din fondul central al statului, ca și prin numeroase achiziții de lucrări legate de realitățile ținutului respectiv, fie prin locul nașterii artiștilor, fie prin motivele de inspirație. Expune opere ce oglindesc dezvoltarea artei românești din secolul al XIX-lea și pînă în prezent, de la C. Stahi, C. Rosenthal, C. Lecca, Th. Aman și N. Grigorescu, continuînd cu Șt. Luchian, N. Vermont, O. Băncilă, Șt. Dimitrescu, N. Tonitza, Th. Pallady, G. Petrașcu, I. Iser, Aurel Băeșu și N. Ene, unii dintre ei moldoveni sau care au pictat prin locurile băcăoane, și apoi cu M. Bunescu, J. Al. Steriadi, N. Dărăscu, Al. Ciucurencu, C. Baba și mai tinerii Hârtopeanu, C. Agafiței, Iulia Hălăuțescu, D. Hatmanu, C. Berdilă. Mai deține colecții de grafică și sculpturi de Paciurea, Medrea, Anghel, Jalea ș.a., unele așezate în aer liber.

Casa-muzeu George Bacovia (Str. G. Bacovia, 13 ; deschisă : 10—18 ; luni închis)

În 1971, cu prilejul aniversării a 90 de ani de la nașterea poetului, în casa unde a locuit George Bacovia între 1872—1934 și unde a realizat cea mai mare parte a operei sale, s-a inaugurat o expoziție cuprinzînd documente, corespondență, manuscrise, fotografii, volume cu versurile sale, mobilier și obiecte diferite ce-i evocă viața și activitatea.

BAIA MARE

Muzeul județean (Str. 1 Mai, 8 ; deschis : 11—18 ; luni închis)

Vechi muzeu din partea de nord-vest a țării, înființat la începutul veacului și reorganizat în actuala clădire (secolul XVIII) în 1954, dispune de prețioase colecții arheologice rezultate din săpături, care au dat la iveală numeroase materiale ilustrând evoluția societății omenești din timpuri străvechi și pînă în secolul trecut. Printre altele sînt expuse diverse tipare de bronz și obiecte din ceramică. Epoca feudală este bogat ilustrată prin inele-peceti, sigilii (printre care și al orașului), lăzi și alte obiecte privind activitatea diferitelor bresle băimărene, o colecție de arme, o colecție numismatică, cuprinzînd mai multe tezaure, printre care monezile de aur de la Baia Mare, unde a funcționat în trecut o monetărie, diferite documente legate de istoricul localității.

O colecție de roci, unelte, opaițe, piuă pentru zdrobit minereul aurifer, greutate, cești de probă pentru topire ș.a. evocă tradiționala îndeletnicire a mineritului, de unde se trage însăși denumirea de Baia (mina) Mare.

Zonă etnografică de o cuceritoare originalitate, cu vetre specifice, ale căror rădăcini merg adînc în trecut, pînă în vremea dacilor, Maramureșul este reprezentat în muzeu prin pitorescul său port popular, prin atît de renumitele creștături în lemn, care împodobesc mai ales porțile caselor, prin scoarțe și cergi, de o înfățișare aparte, icoane pe sticlă, ceramică din cunoscute centre de olari. (Materialul etnografic nu este încă expus).

Cele șapte săli de la etaj sînt destinate secției de artă, în care sînt expuse opere ale unor artiști aparținînd vechii Școli de la Baia Mare : Simon Hollosy-Corbul, Thorma Ianos, Kriszan, Alexandru Ziffer, Andrei Mikola, Aurel Popp, apoi Tosso Marchini, Tr. Bîlțiu-Dăncuș, Petre Abrudan, Iosef Klein, Gheza Vida, E. Szervatiusz, Lidia Agricola, Iosef Bala, M. Oloș și alți contemporani. Colecțiile muzeului mai cuprind lucrări de N. Grigorescu, Fr. Șirato, C. Ressu, N. Dărăscu ș.a., precum și cca o mie de desene mai ales de E. Pascu, Vasile Kazar și Paul Erdős.

Printre cele 9.000 de volume ale bibliotecii se află și unele cărți foarte rare.

BĂILE HERCULANE

Muzeul de istorie (deschis : 10—18 ; luni închis)

Străveche așezare, cunoscută încă din epoca stăpînirii romane, Băile Herculane își prezintă trecutul în muzeul său de istorie prin materiale arheologice : ceramică, fragmente de apeduct, cărămizi stampilate, monede, altare votive, podobe, stele funerare, basoreliefuri, fragmente arhitectonice, pietre cu inscripții de interes istoric, apoi arme, piese de harnașament și unelte din feudalism, ca și mărturii despre vechiul său renume de stațiune balneară.

BĂLCEȘTI (comună) (Jud. Vâlcea)

Muzeul memorial Nicolae Bălcescu (deschis : 10—18 ; luni închis)

Vechea casă moștenită de la părinți de mama luptătorului revoluționar Nicolae Bălcescu (1819—1852), unde el mergea în vacanță și unde, în timpul revoluției de la 1848, a redactat unele acte istorice, a fost restaurată și a devenit din 1968 muzeu memorial. În cele opt săli sînt expuse documente și scrisori de familie, biblioteca, piese evocînd anii de școală ai lui Bălcescu, participarea sa la conspirația din 1840 prin care se urmărea înlăturarea orînduirii feudale și întemeierea unei republici burgheze în Țara Românească, fapt pentru care a fost închis la Mărgineni timp de trei ani, apoi activitatea științifică, publicațiile inițiate de el, printre care „Magazinul istoric pentru Dacia“, studiile apărute în preajma anului 1848. Este prezentat aici originalul Proclamației de la Islaz, mărturii privind activitatea sa revoluționară, vizita în tabăra lui Avram Iancu, anii de exil, scrisori, manuscrise, ediții diferite ale lucrărilor sale, portretul executat de G. Tattarescu la Paris în 1851, copia testamentului, ultima lui fotografie, copia după actul de deces și alte exponate din care se desprinde personalitatea înflăcăratului patriot.

BĂȚANII MICI (comună) (Jud. Covasna)

Casa memorială Benedek Elek (deschisă : 10—18 ; sîmbătă 10—13 ; luni închisă)

Casa în care a locuit publicistul și scriitorul Benedek Elek (1859—1926) a fost declarată în 1969 casă memorială.

Cuprinde ediții ale cărților sale, mobilier, manuscrise, corespondență, documente, fotografii, obiecte personale care evocă activitatea povestitorului.

BEIUȘ

Muzeul etnografic (Piața 23 August, 11 ; deschis : 10—14, 16—18 ; luni închis)

Muzeu de etnografie, înființat în 1958, cuprinde : piese de port popular, țesături, obiecte de uz casnic, ceramică din câteva centre cu tradiție, icoane pe sticlă, unelte, mobilier ș.a. Prezintă mai ales meșteșugurile țărănești privind prelucrarea lemnului, olăritul, cojocăritul ș.a.

BELIU (comună) (Jud. Arad)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1969, cuprinde fosile, păsări, minerale și roci, ceramică și unelte din neolitic până în feudalism, și îndeosebi piese etnografice : vase de semicristal și ceramică lucrată în localitate, unde exista încă din 1611 o „glăjărie”, costume populare, țesături, obiecte de lemn.

BEREVOEȘTI (comună) (Jud. Argeș)

Muzeul de artă (deschis : 10—18 ; luni închis)

În trei săli din clădirea vechii școli a satului, s-a organizat în 1964 un muzeu de artă românească modernă și contemporană, cuprinzând cca 120 de picturi și sculpturi donate de scriitorul Mihai Tican-Rumano (1895—1967), născut aici.

BICAZ

Muzeul de istorie (Str. Barajului, 1 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Cuprinde colecții privitoare la dezvoltarea societății ome-nești, rezultate mai ales în urma săpăturilor efectuate în zona lacului de acumulare al Hidrocentralei de la Bicăz, construită aici în ultimii ani. De asemenea, înfățișează muzeistic noile înfăptuiri de pe Valea Bistriței.

BISTRIȚA

Muzeul de istorie și științe naturale (Str. Dornei, 5 ; deschis : sept.-aprilie 10—15, 17—20, mai-august 10—20 ; luni închis)

Restaurată în ultimii ani, fosta casă a breslei argintariilor, monument de arhitectură din secolul al XVI-lea, adăpostește din 1950 un muzeu de istorie ajuns, în urma săpăturilor efectuate și a cercetărilor, la cca 15.000 de piese (1.000 expuse, printre care unele vestigii scitice, paloș de bronz ș.a.), tezaure de monezi, obiecte privind activitatea breslelor, stampe, mărturii despre trecutul cetății Bistriței, vechi centru comercial, atestând strânse legături cu Moldova. Muzeul dispune de o colecție de științele naturii, cu expozate din fauna și flora locală, precum și de o colecție etnografică ilustrând specificul acestei zone, printre care somptuase piese ale portului popular.

BÎRLAD

Muzeul Vasile Pârvan (Str. Sterian Dumbravă, 1 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Înființat în 1949, cuprinde cca 6.500 de piese de arheologie și istorie, înfățișând trecutul acestui ținut, precum și o colecție de științele naturii cu exemplare din fauna și flora zonei respective. Mai dispune, totodată, de colecții de etnografie și de artă de interes local.

BLAJ

Muzeul orașului (Str. Armata Roșie, 2 ; deschis : 7—14 ; luni închis)

Cea mai veche clădire a orașului, castelul Giorgiu Bogadi din parcul Avram Iancu, monument istoric din secolul al XVI-lea, adăpostește muzeul înființat în 1939 (reorganizat în 1964), cuprinzând mai ales obiecte, piese, documente rare, tipărituri apărute aici în secolele XVII—XVIII, documente privind Școala ardeleană, mărturii felurite despre desfășurarea revoluției de la 1848, ale cărei evenimente sînt strîns legate de acest oraș și de Cîmpia Libertății din imediata apropiere, unde au avut loc marile adunări ale românilor din Transilvania.

BOIȚA (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1970, în comuna Boița, străveche așezare situată pe malul Oltului, într-un decor pitoresc, muzeul cuprinde unelte legate de ocupațiile localnicilor : păstorit, prelucrarea lemnului, obiecte de uz casnic, ceramică, țesături și alte piese de interes etnografic.

BOTOȘANI

Muzeul județean (Calea Națională, 251 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Înfățișează în *secția de istorie* materiale arheologice valoroase rezultate din săpături locale (printre care cele aparținând culturii Cucuteni), ceramică, podoabe dacice, unele piese sarmatice, precum și alte obiecte muzeistice legate de trecutul acestui județ, pînă în epoca feudală. În *secția de etnografie* sînt expuse costume populare, țesături de interior, ceramică, icoane ș.a. *Secția de artă*, instalată în Calea Națională, 272, prezintă lucrări de Stahi, O. Băncilă, născut în apropiere, Șt. Luchian, Th. Pallady, J. Al. Steriadi, M. Bunescu, A. Verona, Aurel Mărculescu, I. Murariu și alții, a căror viață și operă sînt legate de aceste locuri.

Muzeul memorial Nicolae Iorga (Str. N. Iorga, 14 ; deschis : 8—13, 17—20 ; luni închis)

Restaurată în acești ani, casa în care s-a născut și a copilărit Nicolae Iorga (1871—1940) a fost amenajată ca muzeu memorial, evocînd prin piese originale, mobilier de epocă, obiecte care i-au aparținut, ediții diferite ale operelor sale, fotografii și documente de familie, personalitatea marelui savant.

BRAD

Muzeul aurului

Muzeul (aflat în reorganizare) prezintă o interesantă retrospectivă a mineritului pe meleagurile Transilvaniei, mergînd pînă în antichitate. Diferite unelte din trecut, echipament, conducte de ceramică, vagoneti, copii după lingouri

de aur turnate de romani, în care se descifrează inscripții și efigii, ȧșantioane înfățișînd formele obișnuite sub care se prezîntă nobilul metal în natură ș.a., evocă lupta ne-
curmată a omului pentru a smulge pămîntului bogățiile
ascunse în adîncuri. Va mai cuprinde și o secție de etno-
grafie.

BRAN

Muzeul cetății Branului (deschis : 9—17 ; luni închis)

De aproape 600 de ani, castelul de la Bran își înalță silueta semeată pe un colț de stîncă, dominînd localitatea și trecătoarea cu același nume, veche cale comercială și punct de vamă între Transilvania și Țara Românească în vremea feudalismului. Important monument de arhitectură medie-
vală, concurînd cu crestele munților din preajmă, înconjurat de un frumos parc cu pomi exotici și lac, a devenit, din 1957, *muzeu istoric și de artă feudală*. În cele 27 de săli, păstrînd încă atmosfera vremurilor trecute, sînt expuse vechi arme și armuri, statuete gotice de lemn din secolul al XV-lea, icoane, mobilier de epocă (mese și lăzi din Renaștere), unelte, numeroase documente și obiecte privind istoricul castelului și legăturile sale cu satele subordonate și cu cetatea Brașovului.

La intrarea în parcul castelului s-a înființat în 1961 o *secție etnografică în aer liber*, cuprinzînd gospodăriile țărănești și stîne de oieri din zona brăneană, cu întregul lor inventar și cu instalații tehnice populare : piuă, vîltoare, dîrstă (pentru țesături de lînă), joagăr și altele, acționate de forța apei.

BRAȘOV

Muzeul de istorie (Piața 23 August ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Clădire din secolele XIII—XIV (monument istoric), cunoscută sub numele de „Casa Sfatului“, așezată în fostul centru al cetății, edificiul a cunoscut de-a lungul anilor unele adăugiri, transformări și restaurări. Aici și-a avut sediul vechea primărie a orașului.

Înființat în 1951 și reorganizat în 1969, în 14 săli, pe baza colecțiilor fostului Muzeu sătesc al Țării Bîrsei (deschis în 1908) și ale Muzeului ASTRA, la care s-au adăugat piesele rezultate din săpături și cercetări întreprinse în acești ani, muzeul evocă începuturile societății omenești pe teritoriul Țării Bîrsei, prin piese din paleolitic descoperite în peșterile de la Rîșnov și Valea Mare, prin ceramică neolitică și unelte de bronz și fier, obiecte felurite din așezările dacice (mai ales obiecte de cult și de podoabă, arme) și din epoca stăpînirii romane (apeducte, vase, cărămizi șampilate, vestigii arhitectonice). Epoca formării poporului român este ilustrată prin unelte, ceramică și alte exponate. Bogat ilustrată este mai ales istoria Brașovului și a împrejurimilor, în secolele XI—XIX, prin documente privind schimburile comerciale, dezvoltarea negoțului și a meseriilor, activitatea feluritelor bresle (care-și aveau turnurile lor în zidul cetății), tipărituri brașovene din secolul al XVI-lea, arme, unelte, mobilier, stampe ș.a. Totodată sînt înfățișate mișcările sociale din Transilvania, legăturile cu Țara Românească și Moldova, activitatea Școlii Ardelene; apoi revoluția de la 1848, dezvoltarea întreprinderilor industriale brașovene, în secolul al XIX-lea, apariția mișcării muncitorești, grevele, acțiunea memorandistă pentru realizarea unității naționale. Muzeul se încheie cu perioada interbelică și realizările anilor de după Eliberare.

Colecția de etnografie (aflată în depozit) cuprinde mai ales piese specifice Țării Bîrsei.

Muzeul „Cetatea Brașovului și fortificațiile din Țara Bîrsei“
(Str. Castelului, 2; deschis 10—18; luni închis)

Instalat în cel mai bine conservat dintre bastioanele cetății, bastionul țesătorilor, construit în secolele XV—XVI, muzeul, înființat în 1952, prezintă un interes deosebit pentru cunoașterea trecutului medieval al acestui oraș fortificat. Dispune de cca 2.000 de exponate: hărți, planuri, machete de ziduri, turnuri și fortificații țărănești ale satelor din preajmă, ridicate împotriva invaziilor otomane, stampe, uni-forme, lăzi, ștampile și documente privind activitatea breslelor, arme felurite, tipărituri, unelte de tortură, pravile, piese

privind negoțul, diferite convenții negustorești, monede străine și autohtone, unele materiale arheologice, provenite din săpături, evocînd veacurile evului mediu.

Muzeul școlii din Scheii Brașovului (Piața Libertății, 2 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

În cartierul Schei, în imediata apropiere a bisericii Sf. Nicolae (secolul XVI), o veche clădire de piatră ridicată la 1597 și reconstruită la 1760, unde a funcționat prima școală românească din oraș, adăpostește un bogat muzeu cu mărturii prețioase despre rolul pe care l-a avut Brașovul ca important centru de cultură românească. Sînt expuse aici vechi tipărituri din secolele al XVI-lea și al XVII-lea în limba română, cîteva miniate, de o rară valoare documentară, unele scoase aici de diaconul Coresi, peste 80 de hrisoave domnești, o bogată arhivă, argintărie și alte relicve istorice privind activitatea culturală a românilor transilvăni și dezvoltarea conștiinței lor naționale.

Muzeul de artă (Bd. Gh. Gheorghiu Dej, 21 ; deschis 10—20 ; luni închis)

Reorganizat aici în 1970, în șapte săli, după ce a funcționat două decenii împreună cu cel de istorie, în Casa Sfatului, muzeul brașovean de artă cuprinde valoroase colecții din epoca feudală, cum sînt piesele unor renumiți argintari transilvăneni, cărora li se dădeau comenzi și din Țara Românească, vechi icoane pe lemn și pe sticlă, portrete de epocă, aparținînd unor artiști locali, apoi opere ale pictorilor străini stabiliți pe meleagurile românești, ale lui B. Iscovescu (care a lucrat o vreme în Transilvania) și ale pictorilor C. Lecca, M. Popp (bogat reprezentat) și Imre Tamaș. N. Grigorescu are aici 36 de tablouri. Th. Aman, Gh. Tattarescu, I. Andreescu, S. Henția, Șt. Luchian, Th. Pallady, G. Petrașcu, N. Tonitza, C. Ressu, Șt. Popescu, O. Băncilă, N. Dărăscu, I. Iser sînt, de asemenea, prezenți cu opere semnificative pentru creația lor, ca și M. Bunescu, D. Ghiață, L. Grigorescu, Al. Ciucurencu, C. Baba, I. Țuculescu și brașovenii Hans Eder, Mattis-Teutsch, Fr. Bömches și alți pictori mai tineri, precum și sculptorii I. Georgescu, D. Paciurea, C. Medrea, I. Jalea, R. Ladea, Gh. Anghel, I. Irimescu, I. Vlasiu.

Casa memorială a Mureșenilor (Piața 23 August, 25 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1968, în trei săli, în casa în care a trăit pedagogul Iacob Mureșianu tatăl (1812—1887), promotor al învățămîntului și al presei românești din Transilvania, și în care s-au născut și au trăit : Aurel Mureșianu (1847—1909), publicist, luptător pentru emanciparea maselor populare, și compozitorul Iacob Mureșianu (1857—1917), cu merite remarcabile în dezvoltarea școlii naționale de muzică, muzeul prezintă numeroase exponate originale privind istoria culturii transilvane, cum sînt primele publicații românești apărute la Brașov, „Gazeta de Transilvania“ și „Foaie pentru minte, inimă și literatură“. Sînt expuse fotografii ale colaboratorilor lor (printre care larg prezentat G. Barițiu), vechi stampe cu înfățișarea cetății de sub Timpa, documente privind legăturile culturale cu restul țării, scrisori autografe, mobilier ș.a.

Muzeul sporturilor (Str. G. Coșbuc, 7 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1960 în fostul sediu al Societății patinatorilor din Brașov (oraș cu bogate tradiții sportive), astăzi clădire a Clubului Sportiv Olimpia, muzeul expune numeroase documente, steaguri de asociații și insigne sportive (peste 1.500), vechi cărți despre sport, schiuri, patine de os, lemn și metal, popice, velocipede centenare, diplome, diferite trofee sportive (cupe și medalii), tăieturi din presă, evidențiind succesele repurtate în trecut de sportivii brașoveni, atît în țară cît și peste hotare.

Muzeul memorial Gheorghe Dima (Str. Șirul Dima, 3 ; deschis : marți, joi și duminică 11—13, 17—19)

În două săli din incinta unei școli, fostă locuință a compozitorului Gheorghe Dima (1847—1925), născut în acest oraș, sînt expuse numeroase documente și obiecte : diploma de absolvire a conservatorului de la Leipzig, partituri ale compozițiilor sale, fotografii, pianul și alte instrumente muzicale, scrisori primite de la diferite personalități culturale, mîlajul mîinii drepte și masca mortuară, afișe de concert, mobilier etc. evocînd multilaterală și îndelungată activitate a

acestui înaintaş al muzicii româneşti : dirijor, compozitor, pedagog, organizator de coruri.

BRĂILA

Muzeul Brăilei (Piaţa Lenin ; deschis : 12—20 ; luni închis)

Înfiinţat în 1955, cuprinde îndeosebi materiale arheologice privind istoria oraşului şi a împrejurimilor, rezultate din săpăturile efectuate la Brăiliţa şi în alte aşezări străvechi : silexuri, ceramică pictată, obiecte de bronz şi fier, figurine din cultura Gumelniţa, urme mai recente, mărturii privind dezvoltarea portului, documente despre lupta poporului pentru independenţă naţională. Una din săli este închinată lui Hristo Botev, poet şi luptător revoluţionar bulgar, care a trăit o vreme în acest oraş.

În curs de organizare secţia de etnografie.

Secţia de artă posedă picturi de Th. Aman, N. Grigorescu, S. Henţia, O. Băncilă, Şt. Popescu, A. Verona, C. Ressu, N. Mantu, D. Ghiaţă, R. Schweitzer-Cumpăna, H. Catargi, Al. Ciucurencu ş.a., sculpturi de I. Georgescu, I. Irimescu, precum şi lucrări ale unor contemporani din localitate : Gh. Naum, E. Dumitrescu ş.a., îndeosebi de grafică, apoi artă decorativă, mobilier ş.a.

În parcul oraşului se află *secţia de ştiinţe naturale*, care prezintă faună şi floră din zona Brăilei.

BREAZA

Muzeul de artă populară (Şoseaua naţională ; deschis : 10—13 ; 16—20 ; luni închis)

Interesantă zonă etnografică, ale cărei bogate tradiţii sînt continuate şi valorificate astăzi în numeroase producţii de artizanat, Breaza, localitate subcarpatică aşezată pe valea superioară a Prahovei, adăposteşte din 1967 un muzeu de artă populară, în care sînt expuse vechi costume mocăneşti, scoarţe şi cusături specifice locului, broderii, creştături în lemn ş.a.

BREBU (comună) (Jud. Prahova)

Muzeul „Secolul al XVII-lea în Țara Românească” (deschis : 10—18 ; luni închis)

În comuna Brebu se află un complex arhitectural din secolul al XVII-lea, ridicat de Matei Basarab și, în parte, terminat de C. Brîncoveanu, care cuprinde un palat domnesc, un turn-clopotniță și o mănăstire (cunoscute din peisajele lui Șt. Luchian), înconjurată cu ziduri înalte de apărare. Restaurat de curînd, palatul domnesc, valoros monument de arhitectură, adăpostește din 1971 un muzeu de istorie ilustrînd, prin hrisoave originale, tipărituri, documente, piese numismatice, podoabe, somptuase obiecte de îmbrăcăminte, icoane ș.a., viața economică, socială și culturală a secolului al XVII-lea în Țara Românească. În subsolul clădirii este amenajat un muzeu al vieții militare a poporului român.

BUȘTENI

Muzeul memorial Cezar Petrescu (Str. Tudor Vladimirescu, 1 ; deschis : 10—16 ; luni închis)

Organizat în 1967, într-o casă cu etaj în stil românesc cumpărată în 1937 de scriitorul Cezar Petrescu (1892—1961), muzeul ilustrează prodigioasa activitate de publicist și scriitor a acestuia, păstrînd atmosfera autentică a încăperilor în care a locuit și a lucrat în ultima parte a vieții sale : biroul, biblioteca (9.000 de volume), sufrageria, camera de primire, dormitorul, împodobite cu lucruri de artă, covoare, țesături, picturi, sculpturi și ceramică alese cu bun gust. Sînt expuse publicații la care a colaborat sau pe care le-a condus, cărți cu dedicații autografe primite de la prietenii scriitori, diferite ediții ale operelor sale (57 de titluri), fotografii, felurite documente, corespondență, manuscrise, obiecte personale ș.a.

BUZĂU

Muzeul de istorie (Str. Unirii, 143 ; deschis : vara 9—13 ; 17—20 ; iarna 8—16 ; luni închis)

Prezintă interes mai ales materialul arheologic provenind de la Sărata-Monteoru (așezare din epoca bronzului) și din

mormintele sarmatice de la Smeeni, ceramica neolitică și exponatele privind istoricul orașului. Piese de port, scoarțele, obiectele de lemn și de lut specifice Văii Buzăului, formează o interesantă *colecție etnografică*.

BUZIAȘ

Expoziția de artă populară (Str. Avram Iancu, 1 ; deschisă : 9—11, 13—20 ; luni închis)

Prin piese de port popular, țesături diferite, ceramică și obiecte de lemn, expoziția aceasta, deschisă din 1961, ilustrează originalitatea zonei etnografice a Buziașului.

Colecția de artă populară Iuliana Folea-Troceanu (Str. Andrei Șaguna, 16 ; deschisă : 9—15, luni închisă)

Expune mai ales costume și piese de port popular, țesături din lână și bumbac, ceramică, obiecte de lemn : furci de tors, vase, diferite alte ustensile casnice, forme de caș, fluier etc. De asemenea, izbutite valorificări ale unor elemente tradiționale.

CALAFAT

Muzeul de artă și etnografie (Str. 30 Decembrie, 6 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1969, cuprinde lucrări de pictură, sculptură și grafică ale unor artiști născuți în județul Dolj, printre care Corneliu Baba, precum și piese de port popular, covoare oltenesti, obiecte de uz casnic, unelte, împletituri și chilimuri specifice zonei dunărene.

CARACAL

Muzeul orașenesc (Str. Negru Vodă, 1 ; deschis : mai—oct. 10—20 ; nov.—apr. 10—13, 17—20 ; luni închis)

Înființat în 1949, pe baza unor colecții mai vechi, a ajuns la câteva mii de exponate ilustrând istoria locurilor respective, din timpuri străvechi și până în epoca noastră. Printre piesele valoroase, realizate prin cercetări și săpături proprii, la Romula, amintim colecțiile de opaițe romane, fibule, geme, figurine și statuete. Atrag, de asemenea, atenția măturile

despre revoluția de la 1848 (Gheorghe Magheru, unul dintre fruntașii mișcării, ministru în guvernul provizoriu și general al tuturor trupelor, era până atunci prefect în acest oraș), precum și cele privind răscoalele țărănești de la 1907. În *lapidariu* se află un sarcofag din secolul al III-lea.

Secția de artă (Str. Libertății, 3 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Întemeiată pe baza unei donații a pictorului Marius Bunescu (1881—1971), născut în acest oraș, mai cuprinde tablouri de Șt. Luchian, G. Petrașcu, N. Dărăscu, precum și ale unor artiști originari din Caracal : Theodorescu-Romanați, I. Musceleanu ș.a., apoi sculpturi și o colecție de stampe japoneze donate de Ștefan I. Nicolau.

Muzeul memorial Iancu Jianu (Str. Libertății, 17 ; deschis : mai—octombrie 10—20 ; nov.—apr. 10—13, 17—20 ; luni închis)

Într-o culă (azi monument istoric) cu parter și cu etaj, cu ferestre mici, zăbrele, avînd un aspect de clădire fortificată, ridicată în secolul al XVIII-lea pe un tăpșan, încît oferă o panoramă asupra orașului, casă ce a aparținut vestitului haiduc Iancu Jianu (1787—1842), căpetenie de panduri în timpul răscoalei de la 1821, și în care a locuit pînă în 1906 fiica sa, Zinca, și apoi alți doi urmași, s-a înființat în 1959 un muzeu, în care sînt adăpostite documente de familie, obiecte și arme de care s-a slujit haiducul, printre care flintă, hangere, pistol cu cremene avînd gravată pe țeavă semnătura lui, o doniță, zeghe haiducească, o hartă, gravuri și cărți cu însemnările sale, fotografii ale soției și fiicei, portrete ale sale, cărți despre viața lui intrată în legendă ș.a. Mai cuprinde vechi unelte țărănești, iar alături cîteva construcții reprezentînd începutul unei colecții etnografice în aer liber.

I. L. CARAGIALE (comună) (Jud. Dîmbovița)

Expoziția permanentă I. L. Caragiale (deschisă ; 10—12, 16—18)

Organizată în 1967 într-o casă modestă din veacul trecut, expoziția ilustrează prin ediții din operele sale, documente,

fotografii și alte obiecte, viața și activitatea lui I. L. Caragiale (1852—1912), născut în acest sat (numit în trecut Haimanale).

CARANSEBES

Muzeul orășenesc (Str. Bistrei, 2 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1965 și aflat în reorganizare, expune material *arheologic* : topoare de piatră, ceramică din epoca neolitică, piese din castrul roman Tibiscum (mozaic, tuburi de apeduct, cărămizi, vase) ș.a., precum și arme, unelte, obiecte de breaslă etc. din epoca feudală. Prin unelte agricole, port popular, țesături, ceramică, obiecte de lemn și un complex pastoral, *secția de etnografie* ilustrează zona Caransebeșului.

CAREI

Muzeul orășenesc (Str. Tractoriștilor, 1 ; deschis : 10—13, 16—19 ; luni închis)

Monument istoric (secolul XV), castelul fortificat Karoly, restaurat de mai multe ori (ultima la sfârșitul veacului trecut), adăpostește din 1958 un muzeu local cu colecții de *arheologie* adunate prin săpături pe teritoriul ținutului, ilustrând dezvoltarea societății până în secolul al XIII-lea. Remarcabilă prin ierbarele și prin fluturii săi, *colecția de științele naturii* cuprinde exemplare de faună și floră din zona geografică respectivă.

CĂLĂRAȘI

Muzeul de istorie Ialomița (Str. Progresului, 90 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Înființat în 1951, în urma săpăturilor arheologice efectuate (cu care prilej s-au descoperit numeroase urme de așezări), și a unor cercetări de teren și de arhive, muzeul a adunat un bogat material *arheologic* și *istoric* (cca 7.500 de piese) privind dezvoltarea societății omenesti pe aceste meleaguri, din cele mai vechi timpuri și până la începutul secolului al XX-lea. Printre cele mai importante piese se numără : figurine antropomorfe, mari vase de provizii (chiu-

puri), aparținând culturii Gumelnița, un tezaur monetar roman (descoperit la Jegălia), numeroase alte vestigii getice, romane și bizantine, precum și din epoca migrațiilor, monede ș.a. atestând formarea și continuitatea poporului român pe aceste meleaguri.

Casa memorială Gh. M. Vasilescu (Str. București, 239 ; deschisă : miercuri și duminică 11—19)

Organizată în 1968, prezintă documente privind istoria mișcării muncitorești și îndeosebi acte, ziare, obiecte personale evocând activitatea revoluționară a lui Gheorghe M. Vasilescu (1891—1929), originar din acest oraș, publicist militant, redactor la „Viața Muncitoare“, participant la întemeierea Partidului Comunist Român, arestat și închis pentru convingerile sale politice.

CĂLIMĂNEȘTI

Muzeul mănăstirii Cozia (deschis : 10—18)

Ctitorie din 1386 a lui Mircea cel Bătrîn, mănăstirea Cozia, unul dintre cele mai vechi monumente arhitectonice românești, adăpostește un muzeu cu vechi icoane și tipărituri de cult, manuscrise, broderii prețioase, ferecături, argintărie, portrete de ctitori, diferite documente de interes istoric ș.a.

CĂPĂȚÎNENI (sat) (Comuna Corbeni — Jud. Argeș)

Casa memorială Gheorghe Ștephănescu (deschisă : 10—18)

Casa bătrânească, în stil românesc, construită în 1873, împrejmuită de o livadă cu pomi, unde a trăit și a compus multe din cîntecele sale Gheorghe Ștephănescu (1843—1925), primul simfonist român, creatorul școlii de cînt, de a cărui activitate se leagă înființarea Operei Române, a devenit muzeu memorial. Sînt expuse : pianul și alte instrumente muzicale, partituri cu lucrările sale, manuscrise, cărți, tablouri de familie, fotografii, obiecte ce i-au aparținut, interesante documente cu privire la trecutul muzicii românești.

CERNA (comună) (Jud. Tulcea)

Casa memorială Panait Cerna (deschisă : 10—18)

În casa părintească a poetului Panait Cerna (1881—1913), sînt păstrate și arătate publicului, începînd din 1957, expozate ce-i evocă viața și activitatea : cărți ce i-au aparținut, printre care și cele cu versurile sale, fotografii, documente de familie, obiecte personale, mobilier.

CERNEȚI (sat) (Comuna Șimian — Jud. Mehedinți)

Muzeul memorial Tudor Vladimirescu (deschis : 10—18 ; luni închis)

În fosta culă a lui Tudor Vladimirescu (1780—1821), declarată monument istoric, restaurată a doua oară acum cîțiva ani, s-a organizat între anii 1955—59 un muzeu memorial care reconstituie momente semnificative din viața și lupta conducătorului răscoalei de la 1821. Sînt expuse felurite documente, proclamații, scrisori, arme și costume de epocă, hărți înfățișînd desfășurarea mișcării revoluționare a pandurilor, o statueta de pe la jumătatea veacului trecut, reprezentîndu-l pe Tudor, un penticostar cu semnătura sa autografă : „Theodor sluger“, ș.a.

CIPRIAN PORUMBESCU (comună) (Jud. Suceava)

Muzeul memorial Ciprian Porumbescu (deschis : 10—18)

Satul copilăriei lui Ciprian Porumbescu (1853—1883), adăpostește din 1963, în casa unde a locuit o vreme acest înaintaș al muzicii românești, un muzeu cuprinzînd portretele profesorilor săi și al unui bătrîn lăutar din Stupca (cum se numea pe atunci localitatea), Ionică Bidirel, de la care tînărul Ciprian a îndrăgit cîntecul românesc, partituri după unele dintre cele peste 200 de compoziții ale sale, documente și mărturii variate evocînd viața și opera compozitorului (unele expuse în localul școlii).

CISNĂDIE

Muzeul local (deschis : 10—18)

Veche așezare și tradițional centru textil, cu renumite ateliere meșteșugărești pentru producția covoarelor, Cisnădie are

și un muzeu local cuprinzând interesante unelte arhaice, un război de țesut, darac, steaguri și obiecte aparținând breslelor ș.a.

CISNĂDIOARA (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul etnografic sătesc (deschis : 10—18)

Oglindește creația materială și spirituală a populației sătești din sud-estul Transilvaniei. Muzeul prezintă obiecte specifice acestei zone, cunoscută pentru covoarele și țesăturile sale, produse meșteșugărești, valoroase vase de ceramică, unele donate de pictorul sibian Hans Hermann.

CIUCEA (comună) (Jud. Cluj)

Muzeul memorial Octavian Goga (deschis : 8—18)

E vorba de un complex muzeal, care cuprinde clădirea — un vechi castel — în care a locuit multă vreme poetul Octavian Goga (1881—1938), o clădire anexă în care este deschisă o expoziție etnografică, Mausoleul poetului și o bisericuță de lemn din 1575 adusă din Sălaj, adăpostind o bogată colecție de icoane pe sticlă. Printre piesele muzeale expuse se remarcă mobilierul din camera de lucru, bogata bibliotecă cu cca 9.000 de volume, câteva lăzi maure și florentine (secolul XVI), un scrin care a aparținut lui Avram Iancu, manuscrise, corespondențe, numeroase fotografii de familie, candelă brîncovenești, busturi ale poetului realizate de C. Medrea și Milița Petrașcu, sculpturi și picturi de N. Grigorescu, Șt. Luchian, D. Paciurea, Th. Pallady, C. Ressu, Hans Eder, I. Jalea ș.a., porțelanuri, obiecte de artă orientală, miniaturi, orfevrărie, pianul la care cânta George Enescu, prieten al familiei, covoare executate la Ciucea, documente variate privind viața și activitatea poetului.

CIMPINA

Muzeul memorial Nicolae Grigorescu (Str. 23 August, 166 ; deschis : 9—19 ; luni închis)

Construită de Nicolae Grigorescu (1838—1907) la începutul veacului, martoră a ultimilor săi ani, arsă apoi în timpul

primului război mondial, dar refăcută aidoma în 1954 pentru a adăposti un muzeu închinat pictorului, casa păstrează organizarea interioară din vremea artistului, mobilierul original adus din Franța, covoare, documente privind anii de studii, obiectele de care s-a servit în timpul războiului pentru independență din 1877—78, cărți cu dedicații autografe din partea prietenilor săi scriitorii Al. Vlahuță, I. L. Caragiale și Barbu Ștefănescu-Delavrancea, primiți aici adesea ca oaspeți, un important album cuprinzând fotografii după 266 de tablouri ale lui Grigorescu (documente de mare preț pentru identificarea unor opere ale sale), vase de ceramică ce i-au aparținut, costume populare, arme orientale, scrisori ș.a. Sint expuse peste 100 de picturi și desene originale din perioade diferite, precum și fotografii după alte lucrări importante. Pe șevalet, rămasă neterminată, ultima sa pânză: *La izvor*. Alături, truse de culori, paleta, pensule, șase perechi de ochelari, amintindu-ne de boala sa de ochi. Sălile de la etaj reconstituie prin documente și fotografii viața și activitatea acestui clasic al picturii românești.

Muzeul memorial B. P. Hasdeu (Str. 23 August, 161 ; deschis : 9—19 ; luni închis)

Construită după planurile sale la sfârșitul veacului trecut, într-o formă puțin obișnuită, un fel de „castel” ciudat cu turnuri și creneluri, evocind o fortăreață medievală, în amintirea fiicei sale Iulia (1869—1888), poetă sensibilă, de o uimitoare precocitate literară, casa lui Bogdan Petriceicu Hasdeu (1838—1907) a fost restaurată în acești ani și deschisă ca muzeu memorial în 1965. Cuprinde acte privind trecutul familiei savantului enciclopedist, mărturii despre începuturile sale publicistice, încă de la o vîrstă fragedă, diferite ediții ale scrierilor sale și ale fiicei, reviste întemciate de el, afișe de teatru anunțindu-i piesele, manuscrise, corespondență, documente amintind activitatea de director al Arhivelor statului, fotografii de familie, mobilier, obiecte ce i-au aparținut, un bust al său lucrat de Paciurea și un portret de N. Grigorescu, numeroase alte mărturii despre prodigioasa sa activitate științifică și literară, ca prozator, poet, dramaturg, filolog, istoric, gazetar satiric.

CÎMPULUNG

Muzeul orașenesc (Str. Republicii, 5 ; deschis iarna 10—15, vara 10—14, miercuri și vineri 16,30—19,30 ; luni închis)

Înființat în 1952, muzeul este amenajat într-o clădire ridicată în stilul arhitecturii muntene din secolul al XVIII-lea. *Secția de istorie* înfățișează pe plan local orînduirile ce s-au succedat din neolitic și pînă în epoca modernă. Printre cele cca 7.500 de piese se remarcă cele din epoca bronzului, obiecte geto-dacice (descoperite în săpăturile de la Cetățeni), vase grecești și romane, arme diferite (scoase din castrul Jidava), fragmente de arhitectură provenind de la vechea biserică franciscană din localitate, cîteva podoabe. Muzeul are și o bogată *secție de științele naturii*.

Secția de artă plastică adăpostită într-o clădire monumentală de pe str. Negru Vodă 167, organizată în 1959 prin donația scriitorului mușcelean Mihai Tican-Rumano (1895—1967), originar din apropierea orașului, cuprinde pictură, scriitorului mușcelean Mihai Tican-Rumano (1893—1967), originar din apropierea orașului, cuprinde pictură, sculptură și grafică românească din ultimul veac, aparținînd artiștilor : H. Catargi, L. Grigorescu, C. Baraschi (născut aici), R. Schweitzer-Cumpăna, D. Ghiață, Th. Pallady, C. Baba, A. Jiquidî, O. Han, Mac Constantinescu, Elena Petraglu ș.a.

Lapidariul de la Complexul feudal (Str. Negru Vodă, 64 ; deschis : joi și duminică 10—13)

În fosta casă domnească, monument de arhitectură românească, construită pe la 1650 de către voevodul Matei Basarab, deasupra unor beciuri datînd din secolul al XIV-lea, de pe cînd orașul era cetate de scaun, s-au organizat în 1959 o *secție de artă veche* și un valoros lapidariu cu piese arhitectonice provenind de la vechi construcții din Cîmpulung, cruci și pietre funerare purtînd inscripții de interes istoric, vechi tipărituri și icoane, obiecte de artă decorativă ș.a.

CÎMPULUNG MOLDOVENESC

Muzeul lemnului (Str. 7 Noiembrie, 10 ; deschis : 8—18 ; luni închis)

Adăpostește în cele cinci săli ale sale un bogat material muzeistic, îndeosebi etnografic : obiecte privind cultura tra-

dițională a lemnului (car de lemn de aproape 400 de ani vechime, plug de lemn, o stână cu întreg inventarul păstorilor, obiecte felurite de lemn încrustat, baltage, bite ciobănești, furci de tors, blide, lăzi de zestre, sănii, țapine), obiecte legate de diferite ocupații ale localnicilor : albinărit, pescuit, vinătoare, exponate privind istoria exploatărilor forestiere, piese de port decorate cu motive locale, mobilier țărănesc ș.a., oferind o imagine complexă asupra culturii materiale a ținutului muntos în care se află orașul.

CÎMPURI (comună) (Jud. Vrancea)

Casa memorială Ion Roată (deschisă : 10—19 ; luni închis)

În casa lui Ion Roată, țăran luptător pentru Unirea țărilor române, deputat în Adunarea ad-hoc de la 1857, personaj larg cunoscut din scrierile lui Ion Creangă, a fost organizat un muzeu memorial. Sînt expuse totodată felurite mărturii și documente privind lupta poporului român pentru realizarea unității naționale.

CÎRȚIȘOARA (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul de icoane pe sticlă (deschis : 10—18)

Comuna Cîrțișoara adăpostește din 1968 o valoroasă colecție de icoane pe sticlă, realizate de vechii meșteri iconari din partea locului, pictori populari rămași anonimi sau ajunși vestiți, ca Țimforea, Savu Moga ș.a., la care se adaugă altele, din Făgăraș, Necula și alte centre, precum și ceramică, textile, obiecte lucrate în lemn, unelte etc.

CLUJ

Muzeul de istorie a Transilvaniei (Str. Emil Isac, 2 ; deschis : 9—13,30 ; marți și vineri și de la 17—19,30 ; luni închis)

Unul dintre cele mai vechi muzee istorice din țară, înființat în 1859, reorganizat în acești ani și îmbogățit considerabil în urma cercetărilor și a săpăturilor întreprinse, îndeosebi la așezările din munții Orăștiei, cuprinde valoroase colecții de materiale paleolitice și neolitice, obiecte scitice și îndeosebi din epoca daco-romană : unelte primitive din piatră, bronz și fier, obiecte diferite de uz și de podoabă,

ceramică pictată, fibule, monede, statuete de marmură și de bronz, cărămizi, discuri de teracotă, un vast lapidariu roman cu monumente funerare cuprinzând inscripții de mare interes istoric, sarcofage, fragmente de sculpturi și de piese arhitectonice. O serie de piese expuse poartă amprenta goticului, Renașterii sau barocului. Unele vestigii au fost date la iveală o dată cu săparea fundațiilor noilor edificii ale orașului. Numeroase documente ilustrează trecutul îndepărtat al Clujului, așezare însemnată pe vremea dacilor (numită Napoca).

Secția feudală expune de asemenea bogate colecții de obiecte, printre care arme (unele orientale), paloșe și spade, armuri de zale, unelte, lăzi, sigilii și documente privind activitatea breslelor, stampe, hărți, obiecte privind istoria mineritului, tiparnițe, tezaure numismatice, icoane pe sticlă, argintărie, ș.a. Sînt ilustrate muzeistic răscoalele din 1437 (de la Bobilna), 1514 (condusă de Gh. Doja), 1784 (condusă de Horia, Cloșca și Crișan) și revoluția de la 1848, prin documente, arme (tunul de lemn din tabăra lui Avram Iancu), drapele, obiecte diferite, etc. Numeroase exponate din secția de istorie modernă oglindesc mișcarea memorandistă și Unirea Transilvaniei cu România, în 1918. Muzeul cuprinde și colecții de vase grecești pictate și obiecte egiptene (mumii ș.a.).

Muzeul de artă (Piața Libertății, 30 ; deschis : 10—18 : luni și marți închis)

Reorganizat în 1959, în Palatul Bánffy, frumoasă clădire monumentală în stil baroc din secolul al XVIII-lea, recent restaurată, Muzeul de artă clujean adăpostește opere de mare valoare, românești și străine. Unele provin din fosta colecție Virgil Cioflec (îndeosebi tablourile lui N. Grigorescu și o splendidă serie de lucrări ale lui Ștefan Luchian donată Universității din Cluj în 1930), altele din colecția fostului muzeu ardelean, din achiziții sau din transfer de la Muzeul de artă din București.

În afară de picturi și sculpturi, sînt expuse prețioase piese de artă feudală, mobilier de stil, argintărie, arme orientale, icoane vechi, covoare, căni de cositor, podoabe. Se remarcă polipticul cu 13 compoziții pictate și opt statui sculptate în lemn, din secolul al XVI-lea, constituind altarul de la Jimbor.

După lucrări ale unor artiști transilvăni (unii anonimi), sînt orînduite cronologic opere ce ilustrează evoluția plasticii românești, aparținînd unor pictori ca C. Lecca, C. Popp de Szathmáry, Th. Aman, Mișu Popp, I. Andreescu, N. Gîrgoirescu, Șt. Luchian (bogat reprezentat), N. Tonitza, Th. Pallady, G. Petrașcu, F. Șirato, I. Iser, C. Ressu, István Nagy, Szolnay, Aurel Popp, D. Ghiăț, Tasso Marchini, Al. Ziffer, I. Sima, A. Ciupe, Al. Ciucurencu, P. Abrudan, Feer, I. Bene, Covacs Zoltan, Nagy Imre, G. Miklossy, Fülöp, Th. Horșia, Abody Nagy Bela și alți contemporani clujeni, precum și unor sculptori ca : D. Paciurea, C. Medrea, I. Jalea, R. Ladea, Gheza Vida, I. Vlasiu, Szervatiusz, Fulicea, Kos, Irimescu ș.a.

În muzeu se mai află opere ale unor vechi maeștri din școlile italiană, flamandă, olandeză, germană, rusă și maghiară, sculpturi baroce (secolul XVIII) și moderne (printre care o lucrare a germanului Ernst Barlach), precum și grafică românească și străină : Piranesi, Daumier, Kollwitz ș.a.

Muzeul etnografic al Transilvaniei (Str. 30 decembrie, 21 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Este instalat într-o clădire în stil empire, de la începutul veacului trecut, numită „Reduta“, monument istoric. Aici au fost judecați și condamnați în 1894 „memorandiștii“, luptători pentru drepturile naționale ale românilor transilvăni. Muzeul a fost înființat de R. Vuia în 1923, pe baza unirii a diverse colecții. Prin cercetări și achiziții sistematice și-a îmbogățit mereu inventarul, ajungînd la cca 35.000 de obiecte etnografice și de artă populară, expuse în parte pe sectoare tematice, ilustrînd ocupațiile țăranilor din toată Transilvania : agricultură, creșterea animalelor, meșteșugari. Sînt prezentate unelte de lucru, mobilier, piese de uz casnic, covoare, ceramică din diverse centre de olari (muzeul dispune de cca 5.000 exemplare), costume specifice mai multor zone etnografice, țesături, obiecte de lemn crestat, de metal și os, instrumente muzicale, icoane pe sticlă, ș.a. O bogată fototecă și arhivă etnografică, științific organizată, oglindește obiceiurile folclorice și iscusința populației românești și naționalităților conlocuitoare din Transilvania.

Muzeul are și o secție în aer liber, în pădurea Hoia, cuprinzând peste 80 de construcții, reprezentând monumente de arhitectură populară, instalații tehnice țărănești : piuă, prese de ulei, mori, ș.a.

Colecția de istorie a farmaciei (Piața Libertății, 28 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

În trei săli din cea mai veche farmacie a Clujului (în funcțiune din 1573 și pînă în 1949), într-o clădire declarată monument istoric, s-a organizat o colecție cuprinzând mobilier de farmacie din trecut, cu dulapuri pictate, vase și instrumente de laborator, rețete medicale de altădată, vechi tipărituri și diplome farmaceutice, tratate de medicină medievală, mojar, cazane de distilare, cîntare, vase de faianță și sticlă ș.a.

Muzeul memorial Emil Isac (Str. Emil Isac, 22 ; deschis : 9—12, 15—19 ; luni închis)

Inaugurat în 1955, în fosta locuință a poetului, evocă atmosfera în care a trăit cîteva decenii și a creat Emil Isac (1886—1954), scriitor militant împotriva șovinismului și a exploatării, aderent la apelul antirăzboinic lansat de H. Barbusse în 1919 prin grupul „Clarté”. Se păstrează aici masa de lucru cu obiectele de care s-a servit, mobilierul, tablouri, fotografii de familie, cca 600 de manuscrise, o bogată corespondență (printre care scrisori de la I. L. Caragiale, Ady Endre, I. Minulescu, M. Sadoveanu, L. Blaga ș.a.), corespondență a tatălui său, unul dintre avocații apărării în procesul „memorandului”, biblioteca cu cca 1.800 volume, publicații la care a colaborat, volume ale sale tipărite în limba română și în alte limbi, ordinele cu care a fost distins, documente despre primirea la Academie și alte mărturii despre viața și activitatea sa.

Grădina botanică (Str. Republicii, 42 ; deschisă : vara 9—19, iarna 9—17)

Mîndrie a orașului, reprezentînd un muzeu viu, în care și-a dat înțîlnire flora celor cinci continente, grădina botanică din Cluj (înființată în 1920 de către Alex. Borza), întinsă pe 13 ha, aparține Universității „Babeș-Bolyai”, servind în primul rînd scopurilor didactico-științifice. Prin bo-

găția plantelor sale, unele de o rară frumusețe, prin varietatea peisajului (coline, pădurice, pîrîu), constituie însă și un plăcut loc de plimbare și tăcută meditație. Un complex modern de sere (2000 m²) adăpostește plante exotice : bananieri, palmieri etc., plante acvatice, printre care nuferi de o mărime impresionantă (*Victoria regia* var. *amazonica*) și alte specii rare din zona tropicală. Renumită și peste hotare, întreține relații de schimb cu peste 500 de instituții similare din diverse colțuri ale lumii.

Muzeul botanic din incinta ei cuprinde cca 11.000 expozate și cel mai mare ierbar din țară (cca 570.000 coli).

Muzeul zoologic (Str. Clinicilor, 5 ; deschis : 9—13 și joi 16—19)

Existent încă din 1851, cuprinde peste 150.000 de piese, printre care unele rarități de mare interes. Unele animale sînt prezentate în diorame în mediul lor natural. Muzeul dispune de bogate colecții de insecte, moluște (14.000 exemplare) și șerpi.

CONSTANȚA

Muzeul de arheologie (Str. Muzeelor, 23 ; deschis : mai-sept. 9—21 ; octombrie-aprilie 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1879 și reorganizat pe noi baze, în actualul local (19 săli), în 1957, cuprinde bogate și valoroase colecții de arheologie și numismatică, rezultate într-o largă măsură din cercetările întreprinse în ultimii ani, care continuă activitatea unor cunoscuți arheologi ca Tocilescu, Pârvan, Murnu, C. Moisil, Tafrali ș.a., oferind o imagine concludentă îndeosebi asupra sclavagismului greco-roman pe teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră, unde mărturiile istorice ale epocilor îndepărtate se împletesc la tot pasul cu ampla acțiune de înnoire a litoralului, din zilele noastre. Printre cele peste 20.000 de piese se numără : unelte de silex din paleolitic și neolitic, depozite de arme și unelte de bronz, ceramică din epoca fierului, vase elenistice din import, statui scitice, elemente de arhitectură ale unor edificii monumentale : coloane, capitele, reliefuri, frize, mozaicuri, olane pentru apeducte, statui, sarcofage, vase de sticlă, opaițe, podoabe de aur și argint, monede de aur,

argint și bronz. De un interes deosebit se bucură grupul celor 24 de statui și basoreliefuri din epoca romană, din marmură, descoperite în 1962 sub vechea gară din Constanța, unele de o rară valoare, ca *Fortuna* și *Pontos*, zeii protectori ai cetății și portului Tomis, statueta fantastică *Șarpele* și altele închipuind diferite divinități. În curte s-a organizat un bogat *lapidariu*, cu piese de interes istoric și arhitectural.

Epoca feudalismului timpuriu este ilustrată prin vase de ceramică (folosite și ca urne funerare), podoabe, unelte, desene rupestre descoperite la Basarabi ș.a.

Muzeul de artă (Str. Muzeelor, 12 ; deschis : mai—sept. 9—21, oct.-apr. 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1961, avînd ca bază colecția Pinacotecii orașului Constanța și lucrări primite din fondul central al statului, și îmbogățit ulterior prin achiziții și donații ale unor artiști ca M. Bunescu, C. Medrea, I. Jalea, B. Caragea și îndeosebi a colecționadului dr. Gh. Vintilă, muzeul a ajuns la peste 2.600 picturi, sculpturi, gravuri și desene (nu toate expuse), ilustrînd școala românească de artă de la jumătatea veacului trecut și pînă în zilele noastre. După Th. Aman, N. Grigorescu (peste 20 de pînze), și I. Andreescu (9 tablouri), sînt prezentați prin opere remarcabile pictori din primele decenii ale secolului nostru și perioada interbelică, precum Șt. Luchian, Th. Pallady, G. Petrașcu, N. Tonitza, Fr. Șirato, I. Iser, C. Ressu, N. Dărăscu, L. Grigorescu, M. Bunescu, J. Al. Steriadi, cu lucrări uneori inspirate de oamenii și meleagurile dobrogene, al căror pitoresc i-a atras ani de-a rîndul, apoi dintre contemporani : H. Catargi, Al. Ciucurencu, C. Baba, I. Țuculescu și alții mai tineri. Sculptura unește lucrări de I. Georgescu, D. Paciurea, Gh. Anghel, C. Medrea, I. Jalea, O. Han, I. Irimescu, B. Caragea, Gheza Vida ș.a., iar grafica este semnată mai ales de contemporani.

Parcul arheologic (Bd. Republicii)

Mărturii ale unei culturi milenare, armonios încadrate în peisajul urbanistic modern, cele peste 50 de vestigii ce formează interesantul „parc arheologic“, amplasat lângă urmele fostului turn al măcelarilor, la una din porțile reconstituite ale cetății Tomis, formează un adevărat punct de atracție.

Sînt mai ales monumente din epoca greco-romană, fragmente de coloane de temple, capiteluri de marmură, sarcofage, pietre funerare, unele mai păstrînd inscripții, amfore, vase mari de provizii ș.a.

Edificiul roman cu mozaic (Piața Independenței, 2 ; deschis : mai-sept. 9—21 ; oct.-apr. 10—18 ; luni închis)

Descoperit în 1959, la o adîncime de cîțiva metri, pe faleză portului antic Tomis, mărturie despre străvechea cultură dezvoltată pe malurile Pontului Euxin, Edificiul roman cuprinde o amplă terasă pardosită cu mozaic format din motive geometrice și vegetale în culori nealterate de vreme. Lucrările de restaurare întreprinse recent au consolidat zidurile, au reconstituit bolțile prăbușite de la încăperile ce adăposteau mărfurile, ridicîndu-se totodată o construcție de protecție. Sînt expuse aci colecții de opaițe, statuete, ancore, amfore în care s-au păstrat diferite mărfuri, vase și obiecte de uz casnic ș.a.

Colecția Ion Jalea (Str. Muzeelor, 26 ; deschis : mai-sept. 9—21 ; oct.-apr. 10—18 ; luni închis)

Înființată în 1968, într-o frumoasă vilă cu perspectivă spre mare, pe baza lucrărilor donate de Ion Jalea (născut în Dobrogea la 1887), cuprinde în zece săli de la parter și etaj peste 100 de sculpturi și desene realizate de artist de-a lungul a mai bine de jumătate de veac de activitate : compoziții mitologice și istorice, nuduri în stil clasic, portrete de o puternică expresivitate, reliefuri în gips, bronz și piatră, ilustrînd varietatea genurilor abordate, de la statuara de mici dimensiuni și pînă la proiectele de monument, care l-au impus printre sculptorii de frunte ai epocii noastre.

Muzeul Marinei Române (Str. Traian, 53 ; deschis : 11—19, duminică 9—13, 16—20 ; marți închis)

Pe baza unor cercetări mai vechi și a unor începuturi de colecții, s-a deschis în 1969, pe malul mării, în vecinătatea portului, într-o clădire din 1909 cu parter și etaj. Muzeul Marinei Române, ale cărui secții : epoca veche, medievală, modernă și contemporană, cu un fond de peste 8.000 de obiecte și documente, ilustrează navigația milenară pe mare și pe Dunăre, trecutul marinei române militare și comer-

cială, istoricul construcțiilor navale și legăturile comerciale pe calea apei. Sînt expuse machete de nave, timone, vechi ancore, lunete telescopice, armament marin alb și de foc, din diferite epoci, o monoxilă de peste 9 metri din secolul al X-lea, amfore din diferite cetăți grecești de pe malurile mării, fragmente de vechi corăbii, pavilioane și drapele de luptă ale unităților de marină în războaiele din 1877, 1916 și 1944, obiecte ce au aparținut unor eroi ai marinei, stații de emisie, aparataj de navigație, hărți maritime, manuale de marină, publicații privind istoricul marinei române, uniforme, ordine și medalii marinărești, documente cu privire la luptele muncitorești din porturi și șantierele de construcții navale, o hartă cu zecile de porturi ale lumii vizitate de navele românești, precum și o colecție de pictură cu temă marină.

Secția de cercetări subacvatice și arheologie submarină a scos la iveală din corăbiile de mult scufundate, peste 2.000 de obiecte diferite.

Mai dispune de un parc cu ambarcațiuni diferite, armament subacvatic, mine magnetice și mecanice, motoare de nave, tunuri ș.a.

Acvariul (Bd. 16 Februarie, 1 ; deschis : mai—sept. 9—21 ; oct.—apr. 9—16)

Punct de atracție al orașului, acvariul organizat lângă Cazino în 1958, prezintă atrăgător bogate colecții din fauna acvatică a Mării Negre, a Dunării și a lacurilor românești, printre care, unică, cea de sturioni, precum și pești exotici, de forme și culori de o mare varietate, din apele îndepărtate ale pămîntului.

Planetariul (Piața Soveja ; deschis : 10—18)

Spre Mamaia, la Soveja, a fost dat în folosință, în 1969, un complex astronomic, cu un planetarium (85 de locuri) și un observator înzestrat cu telescop care mărește de 375 de ori. O expoziție permanentă de astronomie și astronaucică, cuprinzînd machete, planșe, diagrame, fotografii ș.a. înfățișează mișcarea pămîntului și a planetelor, precum și diferite fenomene cosmice.

CORABLA

Muzeul orașenesc (Str. Cuza Vodă, 64 ; deschis : 10—13, 15—20 ; luni închis)

Muzeu cu profil mixt, de interes local, organizat în 1951, infățișează îndeosebi urme ale epocilor vechi, până în secolul al IX-lea : piese din neolitic, vase geto-dacice, cavalerul trac, opaite romane de la cetatea Sucidava, tezaure monedare romane și bizantine, morminte sarmatice cu întreg inventarul, reliefuri de cult, scoarte și țesături de interior, piese de port, exemplare de faună și floră specifice zonei geografice dunărene.

CORNEA (comună) (Jud. Caraș-Severin)

Muzeul comunal (deschis : 10—18)

Organizat în 1970, adăpostește o colecție arheologică și material etnografic din zonă : unelte agricole, de pescuit și vânătoare, precum și piese de port popular, țesături, ceramică ș.a.

COSTACHE NEGRI (comună) (Jud. Galați)

Muzeul memorial Costache Negri (deschis : 10—19 ; luni închis)

În fostul sat Minjina, unde se adunau adesea, la moșia lui Costache Negri (1812—1876), luptători pentru unire din Moldova și Țara Românească, s-a amenajat, în vechea casă părintească, un muzeu închinat revoluționarului pașoptist, devotat colaborator al lui Alexandru Ioan Cuza. Cuprinde documente privind funcțiile publice deținute de C. Negri și strădania sa pentru înfăptuirea Unirii, scrisori către N. Bălcescu, obiecte ce i-au aparținut, printre care și biroul, piese de mobilier, tipărituri, mărturii despre înflăcăratul său patriotism.

COSTEȘTII DIN VALE (comună) (Jud. Dimbovița)

Expoziția memorială I. C. Vissarion (deschis : 10—18)

În casa scriitorului I. C. Vissarion (1883—1951) s-a organizat și deschis pentru public în 1968 o expoziție menită a-i evoca activitatea. Cuprinde diferite ediții ale lucrărilor

sale literare, corespondență, manuscrise, fotografii, obiecte personale, mobilier, diferite aparate inventate de el, documente privind participarea sa la răscoala țărănească din 1907.

COSTEȘTI

Muzeul local (deschis : 10—18)

În 1970, la aniversarea a 125 de ani de la înființarea școlii satești, s-a deschis un muzeu cuprinzând materiale arheologice descoperite în jurul localității, apoi piese de port popular, vechi unelte agricole și obiecte de uz casnic, precum și o colecție de științele naturii.

COȘBUC (comună) (Jud. Bistrița-Năsăud)

Muzeul memorial George Coșbuc (deschis : sept-martie 10—16 ; apr.-august 10—20 ; luni închis)

În fostul sat Hordou, în vechea casă părintească, construită pe la începutul veacului trecut, declarată monument istoric, unde s-a născut și a copilărit poetul George Coșbuc (1866—1918), s-a înființat în 1949 un muzeu cuprinzând printre altele scaunul și pupitrul la care învăța încă înainte de vîrsta școlară, obiecte gospodărești și mobilier ce au aparținut părinților, reviste la care a colaborat sau înființate și conduse de el, partituri ale diferitelor cîntece pe versurile sale, fotografii de familie și ale scriitorului împreună cu prietenii, precum și ale fiului său, mort de tînr într-un accident, ilustrații la poeziile sale, obiecte personale ș.a. evocînd viața și activitatea creatoare a acestui cîntăreț al luptei poporului pentru libertate.

În fața casei se află un bust în bronz semnat de C. Medrea.

CRAIOVA

Muzeul de istorie și științele naturii (Str. M. Gorki, 44 ; deschis : mai-oct. 10—20 ; nov.-apr. 10—13, 17—20 ; luni închis)

Înființat în 1915 și îmbogățit continuu, oglindește prin dovezi materiale dezvoltarea societății omenești pe teritoriul Olteniei, din timpuri străvechi și pînă la primul război mondial. Expune în *secția de istorie* unelte din oase de animale

descoperite pe valea Dîrjovului și piese de piatră cioplită de tipul culturii de prund, urme funerare, ceramică din diferite culturi, tezaure traco-dacice (sec. IV î.e.n.), obiecte și monezi din epoca dacică și romană, tezaure de argint descoperite la Bîrca (1912) și Coșoveni, piese numismatice, statuete de zeități antice, un vas de lut hunic, arme și unelte, podoabe din epoca feudală, numeroase documente privind istoria Olteniei, legate de marile evenimente sociale și politice ale secolului al XIX-lea : răscoala de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, de revoluția de la 1848, de Unirea țărilor române (1859), războiul pentru independență (1877), ca și de răscoala țărănească din 1907.

Secția de științele naturii, ajunsă la peste 16.000 de piese, expune, printre altele, fosile cuaternare (un schelet de mastodont și altele de urși de peșteră), mamifere, insecte, meteoriti, precum și 12 diorame care înăfțișează pe anotimpuri, plante, animale și peisaje specifice ilustrind bogățiile acestei zone geografice (de la cel de baltă și cîmpie pînă la cel de deal și montan). Alte piese ilustrează transformarea naturii în folosul omului.

Muzeul de artă (Cal. Unirii, 17 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Pe baza mai multor colecții locale (Pinacoteca Fundației „Alexandru și Aretia Aman“, înființată în 1908, ș.a.), a înzestrării ulterioare, precum și prin donații (dr. Șt. Jianu), în 1954 s-a organizat Muzeul de artă din Craiova, într-un frumos palat al orașului, construit la începutul veacului (arh. Paul Gottereau), clădire declarată monument de arhitectură. Cuprinde lucrări reprezentative ale mai tuturor artiștilor clasici români, precum și ale unor contemporani. Sînt expuse o colecție de vechi icoane, fragmente de frescă și portrete ce fac legătura cu pictura laică, tablouri de C. Lecca, Th. Aman (originar din Craiova, cel mai bogat reprezentat în muzeu, îndeosebi prin protrete, precum și o colecție de gravuri și desene), N. Grigorescu (o întreagă sală, în care se află și cea mai valoroasă variantă a *Atacului de la Smîrdan*), I. Andreescu, Șt. Luchian, apoi de pictori ce s-au afirmat în veacul nostru, ca O. Băncilă, N. Vermont, G. D. Mirea, Șt. Popescu, N. Tonitza, C. Ressu, I. Iser, J. Al. Steriadi, Th. Pallady, G. Petrașcu, M. Bunescu, D. Ghiață, L. Grigorescu,

Brăduț Covaliu, I. Pacea, Almășanu și alții, tineri, dintre care unii cu mai multe bucăți atent selecționate, apoi sculpturi de D. Paciurea, Gh. Anghel, I. Irimescu, I. Vlasiu. Celor cinci sculpturi ale lui Constantin Brâncuși le este rezervată o sală specială și un „cabinet“ în care sînt prezentate documente, fotografii și scrisori evocînd aspecte din viața și activitatea marelui artist român.

În galeria de artă străină, mai restrînsă numeric, sînt expuse opere din școlile italiană, franceză, flamandă și îndeosebi olandeză (secolul XVII).

Secția de etnografie (Str. Matei Basarab, 14 ; deschis : mai-oct. 10—20 ; nov.-april. 10—13, 17—20 ; luni închis)

În cea mai veche clădire laică a orașului — Casa Băniei — de plan pătrat și cu două nivele, monument istoric de curînd restaurat, construită de C. Brîncoveanu în 1699, pe locul caselor boierilor Craiovești, unde și-ar fi avut reședința Mihai Viteazul pe cînd era mare ban al Olteniei, s-a înființat în 1967 secția de etnografie cuprinzînd colecții provenind de la muzeul local, adunat în parte încă din 1915, la care s-au adăugat achiziții ulterioare : vestite covoare olteneste, multe din veacul trecut, cea 500 de marame, țesături de casă, costume populare specifice cîtorva zone etnografice oltene, ceramică din centre tradiționale de olari ca Oboga și Horezu, obiecte din lemn crestat, stîlpi și uși sculptate, mobilier și interioare țărănești, unelte ilustrînd străvechi ocupații : culesul din natură, vînătoare, pescuit, apicultură, apoi legate de dezvoltarea agriculturii și viticulturii, inventar gospodăresc, instalații de tehnică populară, o barcă scobită într-un trunchi (monoxilă) ș.a.

Muzeul memorial Traian Demetrescu (Str. Silozului, 41 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

În cele două încăperi din casa poetului Traian Demetrescu (1866—1896), membru al conducerii Clubului muncitoresc din Craiova, delegat al socialiștilor craioveni la Congresul de constituire a primului partid muncitoresc din România (P.S.D.M.R.), în 1893, s-a organizat în 1954 un muzeu unde se păstrează mărturii cu privire la fecunda lui activi-

tate de scriitor și ziarist profund legat de realitățile sociale ale vremii : volume cu scrierile sale, manuscrise, fotografii, obiecte de care s-a servit, piese de mobilier ș.a.

Casa memorială Elena Farago (Str. Kogălniceanu, 9 ; deschis : 10—12, 18—20 ; luni închis)

Clădirea în care a locuit Elena Farago (1878—1954), fostă directoare a Muzeului și Bibliotecii „Aman“ din Craiova, poetă care s-a apropiat de mișcarea socialistă și a colaborat cu versuri la presa muncitorească, a devenit din 1955 casă memorială. Sînt expuse ediții diferite din operele sale, manuscrise, fotografii, obiecte ce i-au aparținut, piese de mobilier de care s-a servit, diferite documente.

Expoziția permanentă „Procesul luptătorilor cefești și petroliști din 1934“ (Str. Severinului, 9 ; deschis : 10—13, 15—20 ; luni închis)

Sălile clădirii tribunalului militar unde s-a desfășurat în vara anului 1934 procesul conducătorilor luptătorilor cefești și petroliști din ianuarie-februarie 1933, au devenit din 1959 săli de muzeu, cuprinzînd documente cu privire la mișcarea muncitorească din anii marii crize economice, momente din desfășurarea grevelor de pe Valea Prahovei și de la Atelierele Grivița C.F.R., aspecte de la proces, tipări-turi românești și de peste hotare ilustrînd ecoul stîrnit de aceste lupte.

Grădina botanică (Str. Iancu Jianu ; deschisă : 10—19)

Înființată în 1913, pe lîngă Institutul agronomic „Tudor Vladimirescu“, a ajuns la cîteva mii de specii și soiuri de plante, printre care și specii tropicale, un rozar, un complex de sere și un vast ierbar.

CRISTIAN (comună) (Jud. Sibiu)

Colecția etnografică (deschis : 10—18)

Într-o casă țărănească din secolul al XVII-lea cu detalii arhitectonice specifice acestei zone, s-a înființat în 1969 o colecție etnografică, ilustrînd aspecte din activitatea economică și culturală a naționalității conlocuitoare săsești, printre altele și un interior țărănesc din secolul al XIX-lea.

CRISTURU SECUIESC

Muzeul oraşenesc (Str. Libertăţii, 45 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Într-una din cele mai frumoase clădiri ale oraşului, s-a înfiinţat în 1946 muzeul ajuns astăzi la oca. 120.000 de piese, care cuprinde valoroase *colecţii de ştiinţele naturii* (mineralogie, mamifere, păsări şi un bogat ierbar) precum şi de *arheologie* : obiecte din neolitic şi din epoca bronzului, ceramică, podoabe de argint din epoca dacică, un tezaur de monede romane (3200 bucăţi), alte materiale rezultate din săpături efectuate la unele aşezări dacice, romane şi slave (secolul VII). Sînt expuse de asemenea obiecte din epoca feudalismului timpuriu, arme şi unelte ilustrînd diverse ocupaţii, instalaţii tehnice de industrie populară şi alte piese etnografice.

CURTEA DE ARGEŞ

Muzeul oraşenesc (Str. Sin Nicoară, 1 ; deschis : 10—13, 15—19 ; luni închis)

Cele două secţii ale muzeului înfiinţat în 1969 cuprind în-deosebi materiale arheologice rezultate din săpăturile mai vechi şi din cele efectuate în aceşti ani în zona oraşului şi în perimetrul vechii curţi domneşti : monezi din primele emisiuni ale Ţării Româneşti, vase de ceramică şi cahle, fragmente arhitectonice, icoane, stema lui Neagoe Basarab, precum şi o *colecţie de artă populară* reprezentînd specificul zonei argeşene, care cuprinde printre altele : piese de port cu somptuoasa maramă de borangic, îi bogat împodobite dominînd roşul viu, ceramică din centre care mai produc şi astăzi, costume şi obiecte folosite de păstori, un interior ţărănesc ş.a.

CURTIŞOARA (sat) (Comuna Bumbeşti-Jiu, — Jud. Gorj)

Muzeul arhitecturii gorjene (deschis : 10—12, 16—18 ; luni închis)

Cula oltenească de la Curtişoara, chintesenţă a elementelor arhitecturale gorjene, construită în secolul al XVIII-lea (monument istoric), renovată de curînd, adăposteşte din 1968 un muzeu de artă populară, cu piese de port din această zonă etnografică, cusături şi ţesături ţărăneşti, ceramică din cen-

trele tradiționale de olari din apropiere, covoare și creștături în lemn (foarte răspândite în această parte a țării, unde stâlpii porților și ai pridvoarelor sînt înpodobiți cu bogate ornamente geometrice). În parcul din jurul culei, prin care curge un pîrîu, s-a organizat un muzeu de arhitectură populară gorjeană, în care sînt expuse în aer liber case, mori, pive de bătut dimii și alte instalații tehnice.

DEJ

Muzeul municipal (Str. 1 Mai, 2 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Dezvoltat în ultimii ani, cuprinde mai ales material arheologic și epigrafic privind perioada stăpînirii romane în Dacia, provenind din ruinele centrului militar și civil de la Cășei, din apropiere. Expune de asemenea colecții restrînse de științele naturii și etnografie.

DETA

Muzeul orașenesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în anul 1969, expune material arheologic local : unelte, urne, ceramică, podoabe, numismatică etc. din neolitic și pînă în epoca feudală. De asemenea este expusă o *colecție de etnografie* cu piese din această zonă : costume populare, țesături, obiecte de lemn, ceramică ș.a.

DEVA

Muzeul județean (Bd. Dr. Petru Groza, 39 ; deschis : 10—14, 16—20 ; luni închis)

Instalat la poalele cetății Deva, în 25 de săli ale clădirii numită *Magna Curia* (Curtea Mare), construit în stilul Renașterii cu adăugiri baroce (monument istoric al orașului), pe locul alteia mai vechi, reședința în trecut a principilor Transilvaniei — muzeul județean, fondat în anul 1882, cuprinde bogate colecții de istorie și științele naturii. În *secția de istorie* este expus un vast material arheologic (peste 23.000 de piese), începînd cu urme ale culturii materiale din paleolitic (unelte de piatră și os descoperite în peșteri), ceramică simplă și pictată, figurine de lut ars, unelte agricole și de dulgherit,

depozite de obiecte din epoca bronzului și a fierului de o mare varietate, obiecte de uz și de podoabă ș.a. Bogat reprezentată este perioada statului dac, ilustrând starea materială și culturală din vremea lui Burebista și Decebal, descoperite în munții Orăștiei, unde au fost efectuate săpături sistematice, ca și cea a stăpînirii romane, prin valoroase tezaure de argint, arme, vestigii evocînd luptele purtate, piese numismatice, sculpturi în bronz și marmură, în mare parte provenite din săpături, unelte de minerit, piese rare de mare însemnătate științifică. Amenajat în șapte săli, vastul *lapidariu* roman, unul dintre cele mai importante din țară, cuprinde monumente epigrafice și sculpturale, altare votive, pietre, funerare cu inscripții prezentînd interes istoric, piese arhitecturale, ceramică, mozaicuri ș.a.

Perioada de formare a poporului român și a limbii române este ilustrată prin piese revelatoare. Epoca feudală este reprezentată prin obiecte de breaslă, instalații pentru extragerea și prelucrarea aurului, mărturii numeroase legate de răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan (1784) etc. Unelte agricole și diferite obiecte ilustrînd meșteșuguri populare, apoi piese de port din zonă, icoane pe sticlă ș.a. formează o interesantă *colecție etnografică*.

Secția de științele naturii posedă un bogat material (cca 30.000 de piese), mai ales colecții de mineralogie, apoi un vast insectar, păsări etc. Sînt înfățișate diagramatic bogățiile regiunii.

Muzeul mai posedă o bibliotecă documentară cu cca 20.000 de volume.

DOFTANA (sat) (Comuna Telegra — Jud. Prahova)

Muzeul Doftana (deschis : 10—18 ; luni închis)

În fosta închisoare Doftana, prăbușită parțial în urma cutremurului de la 10 noiembrie 1940, loc de caznă și chinuri al multor patrioți, s-a amenajat un muzeu. În partea de clădire restaurată sînt expuse documente și fotografii originale, fișe de încarcerare, obiecte de tortură, lanțuri și cătușe purtate de cei întemnițați aici, haine ale deținuților, foite minuscule pe care se făceau însemnări pentru studiul marxism-leninismului, obiecte lucrate în atelierele închisorii, numeroase alte zguduitoare mărturii ale condițiilor inumane

în care erau deținuți cei mai buni fii ai poporului, comuniști, antifasciști, apărători ai intereselor maselor muncitoare, care duceau mai departe, chiar dintre zidurile închisorii, lupta eroică pentru cauza libertății poporului.

DOROHOI

Muzeul de istorie (Str. Al. I. Cuza, 43 ; deschis : 10—13, 15—20 ; luni închis)

Înființat în 1953, cuprinde în cele cinci săli material arheologic și documente diferite privind trecutul ținutului, printre care o valoroasă colecție numismatică cu peste 5.700 monezi emise în timpul domnitorilor Petru I Mușat și Ștefan Mușat.

Muzeul memorial George Enescu (Str. Republicii, 81 ; deschis : 9—13, 16—20 ; luni închis)

Deschis în 1957, în casa părintească a lui George Enescu (1881—1955), restaurată în acești ani, expune obiecte diferite, scrisori autografe ale ilustrului muzician, partituri și manuscrise cu compozițiile sale, unele de la vârsta de numai șapte ani, camera sa de lucru, mobilier de care s-a folosit, cărți de specialitate, tablouri, fotografii în care îl vedem alături de alți mari muzicieni (Yehudi Menuhin, J. Thibaud, M. Jora ș.a.), un pian și vioara la care cânta. Într-una din săli se organizează cu regularitate audiții ale lucrărilor sale.

DRAGOSLOVENI (comună) (Jud. Vrancea)

Muzeul memorial Al. Vlahuță (deschis : 9—13, 16—20 ; luni închis)

Casa cu pridvor în care Alexandru Vlahuță (1858—1919) a trăit o vreme, spre sfârșitul vieții, și de unde a fost silit să se retragă spre Moldova în timpul ocupației germane din 1916, a devenit muzeu memorial. Sînt expuse în patru săli obiecte diferite (mobilier, scoarte populare, tablouri de N. Grigorescu, printre care portretul tatălui lui Vlahuță) și documente privind viața și activitatea scriitorului : ediții ale operelor sale, reviste la care colabora sau conduse de el, corespondență purtată cu Caragiale și alți scriitori, fotografii

din copilărie și altele în care apare alături de prietenii săi Delavrancea, Caragiale, Coșbuc ș.a., un plan autograf din 1898 al lucrării „România pitorească”, precum și testamentul său.

DROBETA-TURNU SEVERIN

Muzeul Porților de Fier (Str. Independenței, 2 ; deschis : 10—18 ; luni închis).

Muzeu fondat în 1912, mutat în localul actual în 1926, are la bază colecții de antichități adunate în parte încă din veacul trecut de Cezar Bolliac, Gr. Tocilescu și apoi mai ales de Al. Bărcăcilă, fondatorul acestei instituții. Materialele arheologice descoperite prin săpăturile de la castrul roman din localitate li s-au adăugat recent cele rezultate de pe șantierul Hidrocentralei de la Porțile de Fier. Cuprinde bogate urme materiale ale culturilor neolitice, ceramică, idoli și urne funerare din epoca bronzului, unelte și podoabe dacice, zeități și monede romane, un important *lapidariu* cu vestigii de la Drobeta, macheta podului de peste Dunăre, construit de Apollodor din Damasc în 103—104 e.n., ale cărui urme se văd încă în apropiere, ca și documente ilustrând evul mediu, vestigii din cetatea Severinului, mărturii privind istoria mișcării muncitorești, imagini ale monumentalei Hidrocentrale de la Porțile de Fier.

Colecția de științele naturii înfățișează bogățiile naturale din zona Cazanelor și mai ales pe cele piscicole, într-un amplu acvariu. Deține și o colecție de roci.

DURĂU (complex turistic) (Comuna Ceahlău — Jud. Neamț)

Muzeul etnografic (deschis : 10—18 ; luni închis)

În cadrul complexului turistic de la Durău, alături de biserica pictată în encaustică de Nicolae Tonitza, se află o veche clădire care adăpostește o colecție etnografică. Pieseile expuse au fost adunate de pe vetrele vechilor așezări acoperite azi de apele lacului de acumulare al hidrocentralei Bicaz. Ele ilustrează modul de viață și ocupațiile tradiționale ale locuitorilor acestor locuri (agricultura, păstoritul, cultura lemnului), prin diverse unelte, ceramică, țesături, obiecte de uz casnic și de port popular ș.a.

EMIL RACOVÎȚĂ (sat) (Comuna Dănești — Jud. Vaslui)

Casa memorială Emil Racoviță (deschisă : 10—18 ; luni închis)

Numit în trecut Șurănești, satul copilăriei savantului de reputație mondială Emil Racoviță (1868—1947), întemeietorul speologiei, unul din exploratorii Polului Sud (în 1912), mai păstrează casa familiei Racoviță. Renovată în acești ani, ea adăpostește piese din mobilierul folosit de părinții săi și obiecte ce-i evocă activitatea științifică.

FĂGĂRAȘ

Muzeul orașenesc (Piața Republicii, 22 ; deschis : 8—13, 16—19 ; luni închis)

Înființat în 1954, cuprinde în cele cinci săli o *colecție etnografică* cu piese specifice zonei, ilustrind portul popular românesc și săsesc, obiecte de podoabă, ceramică, țesături, icoane pe sticlă, lucrute în centre tradiționale din Țara Olului. Mai deține începuturi de colecții de istorie și științele naturii.

În castelul-cetate de ample dimensiuni, înconjurat de ziduri înalte și patru bastioane și de șanțuri de apă, fostă reședință princiară, unde Mihai Viteazul și-a adăpostit familia în timpul luptelor pentru unirea celor trei țări române, este în curs de organizare un muzeu cu profil de artă și istorie.

FĂGET (sat) (Comuna Drajna — Jud. Prahova)

Muzeul transporturilor (deschis : 10—18 ; luni închis)

Construcția — un vechi loc de popas în drumul negustorilor transilvăni și munteni, cunoscut sub numele de „Hanul Roșu“, — înconjurată cu ziduri de piatră (monument de arhitectură restaurat de curind), adăpostește un muzeu care prezintă trecutul Văii Teleajenului și îndeosebi istoria transporturilor din România. Printre altele, sînt expuse harta stațiilor de poștă din 1860, costume originale de surugii, documente privind începuturile poștei românești, vechi cîntare, ocaua lui Cuza, unelte de măsurat, monezi, o caleașcă ș.a.

FĂLTICENI

Muzeul orașenesc (Str. Republicii, 294 ; deschis : 10—20, luni închis)

Înființat înainte de primul război mondial, cuprinde în cele nouă săli dintr-o clădire ridicată în 1868 *colecții de istorie și arheologie*. Păstrează printre altele piatra de mormânt a voievodului Bogdan (tatăl lui Ștefan cel Mare), documente privind istoria literaturii, legate îndeosebi de creația lui I. Creangă și M. Sadoveanu, care au trăit o vreme în acest oraș. Mai dispune de o *galerie de artă românească* și de o *secție de științele naturii*, cu exponate din fauna și flora specifice acestei zone geografice.

FĂRCAȘA (comună) (Jud. Neamț)

Expoziția etnografică (deschisă : 10—18 ; luni închis)

În clădirea școlii, o expoziție etnografică permanentă prezintă prin obiecte diverse principalele ocupații tradiționale ale locuitorilor de pe aceste meleaguri.

FLĂMÎNZI (comună) (Jud. Botoșani)

Muzeul „Răscoala țăranilor din 1907“ (deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

În fostul conac al moșiei Flămânzi, unde a început răscoala din 1907, sînt expuse documente și diferite obiecte originale ilustrînd cauzele izbucnirii mișcării țăărănești și singeroasa ei reprimare. Tablouri de O. Băncilă, Al. Ciucurencu, C. Baba, C. Piliuță ș.a., precum și unele articole și scrieri literare, arată ecoul stîrnit de acest eveniment dramatic în rîndurile intelectualității.

FLOREȘTI-STOENEȘTI (comună) (Jud. Ilfov)

Muzeul etnografic al Cîmpiei Dunării (deschis : 10—18 ; luni închis)

Urmărind să ilustreze aspecte etnografice din Cîmpia Dunării, muzeul expune costume populare, țesături, scoarțe, mobilier, ceramică, unelte de muncă, două interioare țăărănești ș.a. din sudul Olteniei și Munteniei. Este instalat într-o

clădire din secolul al XVIII-lea, în stil brîncovenesc, de curînd restaurată.

FOCȘANI

Muzeul de istorie (Bd. Karl Marx, 3 ; deschis : 10—13 ; 15—20 ; luni închis)

Întemeiat în 1920 și reorganizat în 1951, oglindește evoluția societății omenești în județul Vrancea, din cele mai vechi timpuri și pînă aproape în zilele noastre, prin unelte de piatră și de metal (bronz și fier) din timpul comunei primitive și al sclavagismului, prin piese de ceramică aparținînd diferitelor culturi, importante tezaure monetare (printre care cele romane de argint descoperite la Bontești și Focșani și cel turcesc de la Blidare), apoi documente originale, stampe, vechi tipărituri, peceți, hrisoave, inscripții în piatră (mai ales din epoca feudală). Sînt înfățișate de asemenea evenimentele legate de trecutul Focșanilor în epoca mai nouă, ca fost oraș de graniță între Țara Românească și Moldova.

Muzeul de etnografie (Bd. Karl Marx, 8 ; deschis : 10—13, 15—20 ; luni închis)

Organizat în 1960, ilustrează prin cele cca 1500 de obiecte specificul de trai și principalele ocupații tradiționale ale locuitorilor din Țara Vrancei, zonă de mare interes etnografic : culesul în natură, vînătoare, pescuit, păstorit, agricultură, pomi-viticultură, prelucrarea lemnului, oglindind condițiile de viață din trecut pe aceste meleaguri. Sînt expuse textile de port și de interior, foarte interesante măști populare, ceramică, instrumente muzicale (fluier, buciune, cimpoaie), tipare de lemn pentru caș, stîlpi de casă cu frumoase incrustații, capcane pentru sălbăticiuni, ingenioase lacăte de lemn, două interioare caracteristice de locuințe țărănești ș.a.

Muzeul de științele naturii (Str. Republicii, 79 ; deschis : 10—13, 15—20 ; luni închis)

Înființat în 1949, pe baza unei colecții mai vechi, și reorganizat mai tîrziu, adăpostește în depozit cca 30.000 de piese formînd colecții de mamifere (unele mai rare, pe cale de dispariție), păsări (printre care unele exotice, declarate monumente ale naturii). Are un colț botanic și o volieră (în

curte). Prezentate în diorame, expozitele evocă mediul natural de viață al speciilor respective.

FRASIN (comună) (Jud. Suceava)

Casa memorială Constantin Ivănuș

Într-o clădire modestă din incinta fabricii de cherestea, unde se țineau întrunirile conduse de el, a fost organizată în 1961 o casă memorială care evocă viața și activitatea lui Constantin Ivănuș (1886—1928), militant de seamă al mișcării muncitorești din România, care a desfășurat în această parte a Moldovei o intensă activitate pentru organizarea în sindicate a muncitorilor forestieri.

GALAȚI

Muzeul de istorie (Str. Al. I. Cuza, 80 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Înființat în 1950, pe baza unei colecții modeste adunată de institutorul Paul Pașa, în fosta casă (reconstruită în 1932) în care a trăit domnitorul Alexandru Ioan Cuza pe cînd era pîrcălab de Galați, muzeul, mult lărgit ulterior, ilustrează viața populațiilor de pe aceste meleaguri, din epoca străvechilor unelte de piatră, reprezentată prin culturile Boian, Gumelnița și Cucuteni, apoi din epoca bronzului și a fierului, cu piese arheologice din cetatea Enisala și din castrul de la Barboși (fragmente de sculpturi, cărămizi cu ștampile, monede, arme, unelte, virfuri de săgeți de bronz, o statuie a lui Jupiter), obiecte din perioada trecerii spre feudalism și din timpul migrațiilor. Prin săpături și cercetări proprii, și-a îmbogățit colecțiile, ajungînd la peste 12.000 de piese, unele reflectînd trecutul orașului, important port dunărean.

Muzeul de artă contemporană (Bd. Republicii, 141 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Reorganizat în 1967 în fostul palat episcopal, clădire monumentală cu două nivele și peste 30 de săli ce oferă o dispunere muzeistică favorabilă, cu un parc în care sînt expuse în aer liber lucrări de sculptură, muzeul de artă gălățean prezintă lucrări de artă românească din perioada interbelică și din zilele noastre, ponderea avînd-o creația ac-

tuală, încît pot fi urmărite aici direcțiile de dezvoltare ale artei românești. Expune peste 500 de picturi, sculpturi, grafică și artă decorativă, selectate cu discernămint, ale unor maeștri ca G. Petrașcu, Th. Pallady, F. Șirato, N. Tonitza, Șt. Dimitrescu, E. Stoenescu, N. Dărăscu, Șt. Popescu, J. Al. Steriadi, I. Iser, M. Bunescu, D. Ghiață, R. Schweitzer-Cumpăna, H. Catargi, Al. Ciucurencu, C. Baba, I. Țuculescu, Musceleanu ș.a., unii dintre ei amplu reprezentați. Pictorilor originari din Galați și împrejurimi, C. Resu, I. Theodorescu-Sion, N. Mantu, M. H. Maxy, le sînt destinate săli anume, cu numeroase lucrări. Etajul este rezervat pictorilor mai tineri, ca Brăduț Covaliu, I. Gheorghiu, Gh. Iacob, I. Sălișteanu, Grigore Vasile, Szasz Dorian, C. Piliuță, Anastase Anastasiu, Paul Gherasim și mulți alții, care s-au afirmat în ultimile două decenii. Mai întîlnim aici sculpturi de I. Jalea, Gh. Anghel, R. Ladea, Gheza Vida, I. Irimescu, Boris Caragea și alții mai tineri, ca G. Apostu, Iulia Oniță, P. Mateescu etc.

Muzeul de istorie modernă și contemporană (Bd. Republicii, 70 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Instalat în actuala clădire în anul 1970, muzeul dispune de interesante și evocatoare obiecte, documente ș.a. care oglindesc trecutul de luptă al populației gălățene, dezvoltarea mișcării muncitorești din acest oraș.

Muzeul de științele naturii (Str. Avîntului, 9 ; deschis : 12—19 ; luni închis)

Muzeul înființat în 1956, înfățișează exemplare din fauna și flora locală, folosind diorame și vitrine, acvarii cu pești exotici și locali, o bogată colecție de mamifere și păsări împăiate.

GAVOJDIA (comună) (Jud. Timiș)

Colecția etnografică (deschisă : joi, sîmbătă și duminică 10—12)

Expune, din 1953, diferite obiecte etnografice locale și din satele apropiate.

GEORGE ENESCU (comună) (Jud. Botoșani)

Muzeul memorial George Enescu (deschis : 10—18 ; luni închis)

Restaurată în ultimii ani, casa natală din fostul sat Liveni, a întemeietorului școlii muzicale românești, George Enescu (1881—1955), a fost transformată în muzeu memorial. Exponatele evocă anii copilăriei, studiile de la Viena și Paris, aspecte din activitatea sa creatoare. Printre alte obiecte, o vioară și un pian la care cânta. În fața casei, un bust al compozitorului realizat de Gh. Anghel.

GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

Muzeul orășenesc (Bd. Republicii, 4 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Nou ca și orașul, păstrează mai ales mărturii arheologice din neolitic și din epoca bronzului, date la iveală în săpăturile de pe șantierelle de construcții locale, ca și exponate ilustrând dezvoltarea industriei chimice.

GHEORGHENI

Muzeul orășenesc (Str. Republicii, 1 ; deschis : 10—13, marți, joi și vineri și de la 16—18 ; luni închis)

Într-o clădire din secolul al XVIII-lea, monument de arhitectură, s-a înființat în 1952 muzeul orășenesc, cuprinzând valoroase colecții de mineralogie și zoologie, obiecte etnografice legate de ocupația de bază a locuitorilor din zonă (îndeosebi exploatarea lemnului), tablouri ale unor pictori locali (Karácsy János), precum și material istoric privind trecutul localității.

GHERLA

Muzeul de istorie (Str. Mihai Viteazul, 6 ; deschis : 9—17 ; luni închis)

Vechiul muzeu al comunității armenesti, inițiat în 1904, a fost reorganizat în 1951 și lărgit prin noi cercetări și achiziții (cca 8.000 de piese). Cuprinde în cele șapte săli *material arheologic și istoric*, din neolitic și până aproape de epoca noastră : unelte, arme și podoabe dacice, statuete de

zeități romane, ceramică și un lapidariu cu vestigii funerare, obiecte ilustrând activitatea breslelor. Exponate rare : o colecție de manuscrise armenesti miniate din secolele XIII—XVIII și diferite obiecte de cult. Sînt prezentate, printre altele, valoroase icoane pe lemn și sticlă (Gherla fiind unul din centrele cu tradiție în acest domeniu).

GIURGIU

Muzeul municipal (Str. Dorobanți, 16 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Intemeiat în 1950, expune *material arheologic* din paleolitic realizat prin săpături proprii, ceramică din diferite epoci, bogat reprezentată, inventarul necropolei de la Izvoarele (sec. VIII), unelte, tezaur numismatic, documente privind trecutul orașului (fostă raia turcească) ș.a. Deține și o *colecție de științele naturii*, cu piese din zona dunăreană.

GOLEȘTI (sat) (Comuna Ștefănești — Jud. Argeș)

Complexul muzeal Golești (deschis : 8—20 ; luni închis)

În vechiul conac al boierilor Golești, valoros monument de arhitectură românească, construit prin 1640 de meșterul Roman Stoica, lărgit și renovat la sfîrșitul veacului al XVIII-lea de către banul Radu Golescu, precum și în clădirile anexe, a fost organizat, începînd din 1958, un adevărat complex muzeal de importanță națională, cuprinzînd mai multe secții, fiecare cu o valoare istorică inestimabilă pentru cunoașterea trecutului de luptă al poporului român și a puterii sale de creație.

De acest loc sînt legate însemnate evenimente istorice ale veacului trecut. Tudor Vladimirescu, conducătorul răscoalei de la 1821, și-a petrecut aici ultimele zile, în foișorul de la intrare, înainte de a fi arestat prin trădare și ucis mișelește la Tîrgoviște. În zilele premergătoare revoluției de la 1848, în acest conac s-au întîlnit în mai multe rînduri N. Bălcescu, Gh. Magheru și alte căpetenii ale mișcării, cu frații Golești.

Pe baza unor donații ale descendenților familiei Golescu, s-a alcătuit la parterul conacului o secție memorială cuprinzînd obiecte ce au aparținut Goleștilor, mobilier de epocă,

corespondență, tablouri ș.a. cu care au fost reconstituite câteva interioare și saloane păstrînd atmosfera epocii respective.

În încăperile unde patriotul cărturar Dinicu Golescu a înființat în 1826 „Școala slobodă obștească“, s-a organizat o *expoziție-muzeu „Începuturile învățămîntului în Țara Românească“*. Pot fi văzute aici programa cursului gimnazial și a celui filozoficesc, alcătuite de A. Florian, exemplare rare de manuale didactice, ca originalul gramaticii românești alcătuită de Ienache Văcărescu (tipărită în 1787 la Rm. Vîlcea), alte cărți școlare ale vremii, primul „Abecedar“ din Muntenia (ediția din 1840), diferite documente pedagogice, reconstituirea unei săli de clasă ș.a.

În alte încăperi muzeul cuprinde una dintre cele mai bogate și mai frumoase *expoziții etnografice și de artă populară* din țară, prezentînd ocupațiile tradiționale (păstorit, agricultură, pomi-viticultură), meșteșugurile și industriile țărănești din zona Argeșului, apoi, o succesiune de patru interioare, oglindind specificul locuinței satești din Vîlcea, Drăgănești, Muscel și Argeș, precum și unele manifestări ale creației artistice populare, grupate pe genuri. Bogat reprezentată este mai ales ceramica, provenind din diferite centre tradiționale de olari, ca și portul popular, prin piese fastuoase, de o atrăgătoare originalitate.

Muzeul viticulturii și pomiculturii (deschis : 10—19 ; luni închis)

Înăugurat în iulie 1974, Muzeul național al viticulturii și pomiculturii ocupă un teren de 15 ha. Pe acest loc a fost creat un sat românesc în care au fost aduse și prezentate în aer liber gospodării bătrînești de pe colinele subcarpatice, din zonele unor remarcabile podgorii : Argeș, Muscel, Dîmbovița, Buzău ș.a., valoroase monumente de arhitectură tradițională, cazane de țuică, crame, poverne, cuptoare de uscat fructe etc. și cu întreg inventarul de unelte și obiecte legate de aceste străvechi ocupații. Materialele arheologice și istorico-etnografice ilustrează vechimea celor două tradiționale îndeletniciri ale românilor — pomicultura și viticultura —, evoluția și importanța lor economică.

GURA HUMORULUI

Muzeul de etnografie (Str. Principală, 18 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1958, cuprinde colecții de piese de port, obiecte de lemn, ceramică ș.a. oglindind specificul acestei zone etnografice.

HOBÎȚA (sat) (Comuna Peștișani — Jud. Gorj)

Casa-muzeu Constantin Brâncuși (deschisă : 10—18)

În satul natal al marelui sculptor Constantin Brâncuși (1876—1957), s-a deschis în 1971 o casă-muzeu, în care sînt adunate diferite obiecte, fotografii, scrisori, acte și documente ce-i evocă viața și activitatea.

HUMULEȘTI (sat component al orașului Tg. Neamț) (Jud. Neamț)

Muzeul memorial Ion Creangă (deschis : 10—18 ; luni închis)

Humulești, satul unde s-a născut și a copilarit marele povestitor Ion Creangă (1837—1889), păstrează încă relicve emoționante prin autenticitatea lor, descrise atît de viu în „Amintirile“ sale. Obiectivul cel mai interesant de vizitat, este casa părintească, înconjurată de grădini, cu două mici încăperi păstrate în forma lor originală, în care se găsesc hornul cu motocei, vîrtelnițe, sucala și roata la care a lucrat, copil fiind, „Ion Torcălău“, cum îl porecliseră colegele, masa de zestre a Smarandei, la care Nică a învățat să deprindă slovele cirilice, ceaslovul cu foile unsoare, ale căror urme buclucașe i-au trădat năzdrăvăniile, scaunul lui Moș Chiorpec Ciubotarul, adus aici, buhaiul, lavița cu scoarțe, portrete, manuscrise, scrisori autografe, fotografii, ediții diferite din scrierile sale (unele traduse), printre care și un manual școlar, precum și alte mărturii despre viața scriitorului.

HUȘI

Muzeul Dimitrie Cantemir (Str. Mihail Kogălniceanu, 17 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1957, într-o clădire declarată monument istoric, pe baza unei colecții mai vechi adunată de învățătorul Gh.

Melinte, cuprinde în cele 20 de săli colecții cu caracter local de *științele naturii, istorie* (silexuri, vase neolitice ornamentate, zeități, amfore romane descoperite la Vetrișoaia, tezaure numismatice romane de argint, olane pentru aducerea apei în heleșteul lui Ștefan cel Mare, tezaure poloneze și turcești etc.), precum și *piese etnografice* (râșnițe, piuă, unelte de olărie, vechi instrumente muzicale, mobilier sculptat, ladă de zestre și alte obiecte de lemn).

IAȘI

Muzeul de artă (Str. Palat, 1, în Palatul Culturii; deschis: 10—13, 17—20; luni închis)

Instituție de o apreciabilă vechime, întemeiată de M. Kogălniceanu la 1860, în timpul domniei lui Al. Ioan Cuza, o dată cu prima Școală superioară de artă, muzeul ieșean a avut la bază donația de tablouri străine achiziționate de Sofronie Scarlat în Franța, căreia i s-au adăugat curînd alte donații: a lui C. Dasiade, Costache Negri ș.a. În 1955, muzeul a fost mutat și complet reorganizat în 16 săli ale Palatului Culturii, edificiu monumental construit la începutul acestui veac (arh. I. D. Berindei) în stil gotic flamboyant, pe ruinele fostei curți domnești, avînd în față statuia ecvestră a voievodului Moldovei, Ștefan cel Mare. Secția de artă românească cuprinde tablouri și sculpturi aparținînd unor artiști de la începutul secolului al XIX-lea și pînă astăzi, portrete ce fac trecerea spre arta laică, lucrări ale unor pictori străini aflați în trecere pe meleagurile românești (Schiavoni, Livaditti ș.a.), apoi lucrări reprezentative de C. Lecca, M. Popp, Gh. Tattarescu, Th. Aman, N. Gîrgorescu, F. Șirato, C. Ressu, I. Iser, J. Al. Steriadi, D. Ghiață, H. Catargi, C. Baba, Al. Ciucurencu, I. Țuculescu ca și de moldovenii Balomir, Asachi, Lemeni, Năstăseanu, Panaiteanu, Stahi, Șoldănescu, Bucliu, Șt. Luchian, Gh. Popovici, Th. Pallady, O. Băncilă, N. Tonitza, Șt. Dimitrescu, A. Băeșu, Adam Bălțatu, Otto Briese, N. Popa, Boușcă, Alupi, Nutzi Acontz, V. Mihăilescu-Craiu, C. Agafiții, M. Cămăruț, P. Hârtopeanu, Dan Hatmanu, A. Podoleanu, Gavrillean, I. Hălăuțescu, Val Gheorghiu, unii dintre ei mai tineri, afirmați în ultimele decenii.

Întîlnim în muzeu sculpturi de clasicii Valbudea și I. Georgescu, apoi de I. Jalea, O. Han, Gh. Anghel, B. Caragea, I. Vlasin, ca și de moldovenii D. Tronescu, M. Onofrei, R. Hette, I. Irimescu, E. Birleanu, V. Condurache, Vl. Florea ș.a.

Instalată în patru săli, galeria de artă străină grupează pe școli — italiană, franceză, flamandă și olandeză, rusă — tablouri din secolele XIV—XIX, aparținînd, printre alții, unor maeștri larg cunoscuți ca : Murillo, Bassano, Paolo Veronese, Philippe de Champaigne, Claude J. Vernet, Kupezky, Aivazovski ș.a. În hol sînt expuse mulaje după opere de sculptură antică.

Muzeul etnografic al Moldovei (Str. Palat, 1, în Palatul Culturii ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Deschis în 1958, cuprinde peste 3.000 de piese autentice de etnografie, ilustrînd elocvent ocupațiile, meșteșugurile și obiceiurile populației din Moldova, modul de trai, de aranjare a locuinței, portul de sărbătoare și de toate zilele, din care rezultă simțul practic al țaranului, inventivitatea meșterului popular, dragostea sa pentru frumos, manifestată și în împodobirea obiectelor gospodărești. Sînt expuse printre altele vechi unelte agricole, împletituri de nuiete și trestie, rișnițe, teascuri pentru ulei și călcătoare de struguri, o barcă monoxilă, o stîină, ateliere de olărie și fierărie, cu inventarul lor, tipare de caș, covoare, instrumente muzicale populare, ceramică neagră și roșie specifică locului, măști, un interior țărănesc din veacul trecut, reconstituit aidoma, în care utilul se îmbină armonios cu frumosul, mobilier și obiecte de uz casnic remarcabile prin frumusețea ornamentelor crestate. Multe exponate înfățișează străvechi îndeletniciri : culesul din natură, vînătoarea, pescuitul, albinăritul, păstoritul, menținute pînă astăzi, dar altele oglindesc și îndeletniciri mai noi, ca agricultura și pomi-viticultura (renumită în Moldova), prelucrarea lemnului, industria casnică textilă, cu diferențieri zonale, prezente în originalitatea motivelor și gingășia coloritului.

Muzeul de istorie a Moldovei (Str. Palat, 1, în Palatul Culturii ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Înființat pe baza unor colecții mai vechi, prezintă bogate *colecții arheologice*, rezultate mai ales din săpăturile între-

prinse în acești ani, privind dezvoltarea societății omenеști pe teritoriul Moldovei, din epoca pietrei și pînă în veacul trecut. Sînt expuse străvechi unelte și arme primitive de silex și de os, resturi faunistice de la animale vîinate, figurine de lut, ceramică pictată aparținînd culturii Cucuteni, vîrfuri de săgeți, apoi arme, unelte și podoabe de metal (bronz și fier), fusaiole de la războiul de țesut, idoli, urne de incinerare, tezaurе de aur, pumnale scitice, ceramică neagră, monede și alte obiecte dacice, monumente funerare, amfore și monede romane, ceramică greacă, obiecte sarmatice din perioada trecerii la feudalism, arme, podoabe, rișnițe, vase de sticlă, fibule de tip romano-bizantin, unelte agricole, piese de harnașament, mărturii ale întemeierii statului feudal moldovenesc, obiecte ale producției meșteșugărești, hrisoave domnești, săbii, armuri de zale, plăci de ceramică decorativă, argintărie, broderii, evocînd fastul vieții de curte, manuscrise caligrafiate și miniate reprezentînd cărți de cult cu frumoase ferecături din metale prețioase, împodobite cu pietre scumpe, vechi tipărituri, pravile, pietre și sculpturi cu inscripții, fragmente arhitectonice, stampe, mărturii ale luptei împotriva stăpînirii otomane, la care urmează să se adauge documente privind anul revoluționar 1848, perioada Unirii Principatelor de la 1859, și domnia lui Al. Ioan Cuza, începuturile mișcării muncitorești și apariția primelor publicații socialiste la Iași, precum și evenimentele ulterioare.

La intrarea în noul teatru de vară, de alături, se află un muzeu subteran cu un *lapidariu* de mare valoare documentar-istorică, unde se păstrează numeroase urme, mai ales despre trecutul orașului: fragment din zidul de apărare al cetății, un bastion, arme, monede, unelte, pietre cu inscripții de la Petru Rareș, Dimitrie Cantemir, Vasile Lupu, elemente de la vechiul palat al ocîrmuirii ș.a.

Muzeul politehnic (Str. Palat, 1, în Palatul Culturii; deschis: 10—13, 17—20; luni închis)

Înfățișează descoperirile geniului omenesc în domeniul tehnicii, ilustrînd prin machete în stare de funcționare, desene și piese originale, formele de obținere și folosire a energiei hidraulice, eoliene, termice, electrice și atomice: fragmente (roți și aripi) ale unor mori acționate de apă și de

vînt, macheta primului automobil care a circulat în România, tipuri de locomotive și turbine cu abur, tipuri de motoare pentru avion și rachete cosmice, vechi mașini pentru producerea curentului electric, aparate de radio emisie ș.a.

Săli aparte prezintă înregistrarea și redarea sunetului, printr-o colecție de automate muzicale, orgă, pian și țambal mecanic, fonograf. De asemenea, contribuția inventatorilor români la realizarea diverselor aparate (T. Vuia, H. Coandă ș.a.), documente privind dezvoltarea industrială a României, machete de diverse mașini produse în țară.

Muzeul Unirii (Str. Lăpușneanu, 14 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

În fosta reședință domnească a lui Alex. Ioan Cuza, restaurată în acești ani, s-a deschis în 14 săli, în ianuarie 1959, cu prilejul centenarului Unirii Principatelor Române, un lăcaș de cultură care prezintă științific procesul istoric de constituire a statului național unitar român. Numeroase documente originale, fotografii și obiecte ce au aparținut lui Al. Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu, Costache Negri, Vasile Alecsandri și altor luptători unioniști evocă pregătirea și înfăptuirea actului din ianuarie 1859. Printre ele, documente privind unitatea de neam, de limbă și teritoriu a românilor, stampe, monezi, hărți, publicații și scrisori din trecut, susținînd ideea unirii, revendicarea principală a revoluționarilor de la 1848, lucrările Adunării ad-hoc, în care chestiunea Unirii este arătată ca problema centrală în viața poporului, dubla alegere, ca domnitor, a colonelului Al. I. Cuza, la 5 și 24 ianuarie 1859, la Iași și la București, tablouri, sculpturi, uniforma lui Cuza, sabia, ceasul, decorații, acte privind înfăptuiri din timpul celor șapte ani cît a domnit : secularizarea averilor mănăstirești, reforma agrară, înființarea universităților ș.a.

Sala gotică (Șos. Ștefan cel Mare, 62 ; deschisă : 10—13, 17—20 ; luni închisă)

În curtea bisericii „Trei Ierarhi“, în așa numita „sală gotică“, restaurată în acești ani, s-a organizat un muzeu cu obiecte de artă feudală, printre care fragmente din vechile picturi ale acestei biserici și de la „Sf. Nicolae domnesc“, un candelabru ce a aparținut domnitorului Vasile Lupu,

broderii în fir de aur și argint pe fond de catifea și mătase, frontispiciul și o pagină miniată din „Cazania lui Varlaam” (1643) și alte piese de epocă.

Casă Dosoftei (Str. Anastase Panu, 69 ; deschisă : 10—13, 17—20 ; luni închisă)

În fosta casă a mitropolitului Dosoftei (1624—1693), de curînd renovată, cu stâlpi și ziduri medievale, care a adăpostit în secolul al XVII-lea o tiparniță din care au ieșit cărți cu un rol important în formarea limbii literare române, s-a deschis în 1970 Secția de literatură română veche, care face parte din „Muzeul de literatură a Moldovei”. Se pot vedea aici mărturii despre arta caligrafică și miniaturistică, comori ale literaturii vechi, ca exemplarul rarisim scris de popa Bratu din Brașov, la 1560, în limbile slavonă și română (475 p.), numit „Apostolul”, primele tipărituri de pe teritoriul Moldovei, unele cu însemnări autografe ale lui Dosoftei, apoi cărți didactice și științifice, cărți populare din secolul al XVIII-lea, cronici și alte documente ale culturii românești.

Muzeul de literatură a Moldovei (Str. I. C. Frimu, 4 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Declarată monument istoric, restaurată, fosta casă a lui Vasile Pogor, unde a locuit într-o vreme și M. Eminescu și unde și-a desfășurat activitatea Societatea literară „Junimea”, adăpostește din 1971 Muzeul de literatură a Moldovei, secția de literatură modernă (de la Conachi și pînă la 1900) și cea contemporană. Sînt expuse manuscrise, ediții princeps, obiecte ale unor scriitori, mobilier de epocă, colecții de reviste ș.a. evocînd seriile „Junimii”, ca și momentul „Contemporanului” și al „Vieții românești”, reviste de incontestabil prestigiu, tipărite la Iași.

Casa memorială Mihai Codreanu (Str. Rece, 5 ; deschisă : 10—13, 17—20 ; luni închisă)

Denumită „Vila Sonet”, casa în care a locuit și a scris poetul Mihai Codreanu (1876—1957) a devenit din 1970 casă memorială ; cuprinde mobilier și obiecte ce i-au aparținut, manuscrise, cărți, fotografii, tablouri, corespondență, documente ș.a. ilustrînd viața și activitatea scriitorului.

Casa memorială Otilia Cazimir (Str. Bucşenescu, 5 ; deschisă : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Prin mobilierul original, obiectele personale, cărţile ce i-au aparţinut, manuscrise, fotografii, obiecte de artă, corespondenţă ş.a. muzeul, organizat în 1971 în casa scriitoarei, păstrează ambianţa autentică în care a trăit şi a creat Otilia Cazimir (1895—1967).

Muzeul teatrului (Str. V. Alecsandri, 5 ; deschis : 10—13, 15—20 ; luni închis)

Printr-un bogat material muzeistic : vechi manuscrise, afişe de spectacol, costume purtate de actori celebri, cărţi, partituri muzicale, tablouri, sculpturi, fotografii, scrisori, documente, diferite relieve etc., muzeul ilustrează istoria teatrului din Moldova, din epoca feudală şi până în zilele noastre, evocând momente de seamă, ca primul spectacol în limba română, în vremea lui Gh. Asachi, apoi activitatea lui Matei Millo, a lui V. Alecsandri şi a altor slujitori ai scenei româneşti.

Bojdeuca lui Creangă (Str. Simion Bărnuţiu, 4 ; deschis ; 9—17 ; luni închis)

Modesta casă ţărănească cu cerdac şi două odăiţe, cum-părată de Ion Creangă (1837—1889) pe numele celei de a doua soţii, în cartierul Țicău, o bojdeucă de vălătuci povîr-nită, cum o prezenta cel ce şi-a trăit aici ultima parte a vieţii, cînd şi-a scris nemuritoarele amintiri şi poveşti, în vremea prieteniei cu M. Eminescu, evocă prin ea însăşi, ca şi prin puţinele obiecte expuse : un scrin (al lui Eminescu), o măsuţă joasă, un scaun, o etajeră cu cărţi, fotografii, documente, emoţionanta autorizaţie de înmormîntare la cimitirul „Eternitatea” din Iaşi, amintirea marelui scriitor.

În curtea bisericii Golia (Str. Cuza Vodă, 51) unde Creangă a locuit cînd era diacon, se află, de asemenea, un mic muzeu Ion Creangă, în două încăperi, cu un material mai bogat, printre care şi cărţi cu însemnări autografe.

Muzeul memorial Ilie Pintilie (Şos. Iaşi—Ciurea, 28 ; deschis : 10—16 ; luni închis)

Căsuţa scundă, modestă, înconjurată de pomi, dintr-un cartier periferic al Iaşilor, în care a trăit între 1922—1935

luptătorul comunist Ilie Pintilie (1903—1940), a fost transformată în 1958 în muzeu memorial. Sînt expuse documente privind istoria mișcării muncitorești, imagini din copilăria lui Pintilie și altele privind activitatea sa revoluționară, aspecte din luptele ceferiștilor de la Iași, în 1933, în frunte cu Pintilie, și de la procesul ce a urmat, ziare în care au apărut articole ale sale, acte ale organelor de reprimare care-l urmăreau, obiecte personale, aspecte de la Doftana, unde a fost închis și a murit în urma prăbușirii clădirii în noiembrie 1940, hainele vărgate pe care le-a purtat, cătușe și lanțuri, poezii și cărți care-i slăvesc memoria.

Muzeul de istorie naturală (Str. Dimitrov, 72 ; deschis : 9—13, 15—20 ; luni dimineața și sîmbăta după amiază închis)

Este unul dintre cele mai vechi muzee din țară, înființat în 1834 de „Societatea de medici și naturaliști“. Are și un caracter istoric : aici, în „Sala elefantului“, în seara zilei de 3 ianuarie 1859, deputații partidei naționale au hotărît să susțină candidatura la domnia Moldovei a lui Al. I. Cuza, ales peste trei săptămîni și în Țara Românească. Condus între 1910—1936 de Ion Borcea, acesta i-a dublat colecțiile, care au fost însă distruse în mare parte în timpul ultimului război, ca și clădirea. Renovat, îmbogățit cu secții noi, de geologie și botanică, expune un bogat material privind fauna, flora (cca 10.000 de plante) și avuțiile minerale ale Moldovei (în total, peste 50.000 piese).

Grădina botanică (Dealul Copou)

Pe dealul Copou, pe o amplă suprafață de pe versantul „Dumbrava Roșie“, se află în curs de amenajare (serele și alte secții sînt gata) o grădină botanică destinată necesităților didactice ale Universității, dar care constituie și un loc de agrement.

IPOTEȘTI (sat) (Comuna Mihai Eminescu — Jud. Botoșani)

Muzeul memorial M. Eminescu (deschis : 8—13 ; 17—20 ; luni închis)

La Ipotești, loc de pios pelerinaj, pe o colină din marginea satului ascuns printre dealuri, unde doi salcimi, mar-

tori ai copilăriei lui, mai sînt și astăzi „în picioare“, alături de mormintele părinților săi, se afla casa unde s-a născut Mihai Eminescu (1850—1889), distrusă în 1924. Pe locul vechii așezări s-a ridicat în 1936 actuala clădire care adăpostește din 1960, în patru încăperi, un muzeu memorial cu numeroase mărturii biografice și literare privind viața și opera celui mai mare poet al românilor : fotografia casei originale, portrete de familie și ale profesorilor săi, aspecte din activitatea de sufleur și copist de roluri în diferite trupe teatrale, reviste la care a colaborat (a debutat la 16 ani în „Familia“ lui Iosif Vulcan de la Oradea), fotocopii după manuscrise, din care se desprinde strădania pentru obținerea unei clare expresii poetice, documente despre anii de studii la Viena și Berlin, ilustrînd multilateralitatea lecturilor și preocupărilor sale, apoi imagini din viața sa de funcționar (bibliotecar, revizor școlar) și gazetar, colaborarea la cenadul „Junimea“ și la „Convorbiri literare“, prietenia cu Creangă, perioada de la București (redactor la „Timpul“), prietenia cu I. L. Caragiale, I. Slavici și Al. Vlahuță, prima ediție a versurilor sale, apărută în 1883 sub îngrijirea lui T. Maiorescu, precum și alte mărturii, printre care figura poetului sculptată în marmură de Ion Irimescu.

JIMBOLIA

Expoziția memorială Ștefan Jäger (Str. Tudor Vladimirescu, 20 ; deschisă : joi și duminică 10—18)

În atelierul pictorului Ștefan Jäger (1877—1962) sînt prezentate tablouri ale artistului, obiecte de care s-a servit, piese de mobilier, fotografii după unele lucrări ale sale, precum și alte obiecte ce-i evocă viața și activitatea.

LENAUHEIM (comună) (Jud. Timiș)

Muzeul memorial Lenau (deschis : 8—12, 15—19 ; luni închis)

Casa natală a poetului Nikolaus Lenau (1802—1850) adăpostește în șapte încăperi un muzeu închinat vieții și creației acestui romantic austriac, însuflețit de idealuri umaniste, cîntăreț al dorinței de libertate a popoarelor asuprite. Cuprinde tablouri de familie, stampe, manuscrise și fași-

mile, ediții princeps, traduceri ale poeziilor sale în limba română (unele făcute de M. Eminescu) ș.a.

Tot aici s-a deschis în 1971 secția de etnografie a Muzeului Banatului; expune obiecte de artă și de uz casnic, țesături și cusături, piese de mobilier și de tehnică țărănească, podoabe vestimentare, costume populare ș.a. provenind mai ales din satele cu populație de naționalitate germană din județele Timiș și Arad.

LIMANU (comună) (Jud. Constanța)

Muzeul de artă (deschis : mai—sept. 10—20; oct.—apr. 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1961, în clădirea căminului cultural, pe baza operelor dăruite de un grup de artiști care au lucrat pe litoral (B. Caragea, Spiru Chintilă, I. Bițan, M. Chirnoagă), cuprinde pictură, sculptură și grafică contemporană.

LIPOVA

Muzeul orășenesc de istorie și etnografie (Str. N. Bălcescu, 2 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1952, cuprinde îndeosebi materiale arheologice scoase la iveală dintre ruinele cetății Lipova (secolul XIII), piese privind activitatea breslelor, precum și o colecție de artă populară cu piese de port popular și ceramică.

LIVIU REBREANU (sat pendinte de orașul Năsăud) (Jud. Bistrița-Năsăud)

Muzeul memorial Liviu Reboreanu (deschis : 10—13, 15—17; marți și vineri închis)

În casa părintească (reconstruită) din fostul sat Prislop, unde Liviu Reboreanu (1885—1944) și-a petrecut adolescența, s-a înființat în 1957 un muzeu memorial, cuprinzând în cele trei încăperi obiecte legate de viața și creația scriitorului. Se păstrează aici masa lui de lucru, costume purtate de țărani ce i-au servit drept modele pentru personajele Ion și Ana, din romanul „Ion“, a cărui acțiune se petrece în acest sat, o serie de fotografii reprezentând, de asemenea, personaje și locuri descrise în acest roman, documente cu privire la geneza „Pădurii spînzuraților“ : boneta purtată de Emil

(fratele scriitorului), sentința de condamnare la moarte, așchii din spinzurătoare, păstrate de gropar (tatăl Ilonei), adnotări pentru „Răscoala“, mobilier și obiecte ce au aparținut familiei scriitorului, fotografii, cărți ale sale, masca mortuară ș.a.

LUGOJ

Muzeul municipal (Str. N. Bălcescu, 2 ; deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Muzeu mai vechi, dezvoltat mult în ultimele decenii, în urma săpăturilor sistematice, a ajuns la peste 25.000 de piese. În secția de arheologie se află, printre altele, un răzuitor de piei (din paleolitic), unic în țară prin mărimea lui, vase ceramice (din epoca de început a fierului), depozite de bronzuri, monezi etc. Istoria acestei străvechi localități (romanii au avut aici o așezare), cunoscut centru de meșteșugari și de cultură românească, este ilustrată într-o secție aparte, prin lăzi și unelte ale breslelor de tâmplari, tăbăcari, cojocari, olari etc. și prin evocarea unor personalități legate de Lugoj (E. Murgu, Coriolan și Tiberiu Brediceanu, I. Popovici-Bănățeanu, Ion Vidu ș.a.) și a activității corului înființat aici în 1810. *Secția de etnografie* cuprinde valoroase piese din această zonă.

În *secția de artă plastică* figurează îndeosebi lucrări sem-nate de pictori bănățeni și locali.

LUPȘA (comună) (Jud. Alba)

Muzeul etnografic (deschis : 10—18)

Unul dintre cele mai interesante muzee satești, realizare meritorie a unui învățător entuziast, Pamfilie Albu, înființat în 1938 într-o frumoasă casă țărănească cu parter din piatră și etajul din lemn, construită la începutul veacului trecut, muzeul din Lupșa (străveche așezare moțească, ai cărei locuitori se ocupă mai ales cu munca la pădure, cu creșterea vitelor și cu spălatul nisipului aurifer din albia râului) cuprinde valoroase colecții (cca 6.000 de obiecte expuse în 12 săli) etnografice ilustrând aspecte felurite din activitatea populației locale. Se remarcă interiorul unei vechi locuințe țărănești, o serie de creații populare în lemn, spe-

cifice zonei moșilor : ciubere, furci de tors împodobite, bîte de păstor, lăzi de zestre, mobilier, linguri, căuce, covoare, țesături, piese de port, arme, icoane pe sticlă, unelte agricole, un vechi spălător de aur ș.a.

MALIUC (comună) (în Delta Dunării, pe brațul Sulina — Jud. Tulcea)

Muzeul Delta Dunării (deschis : 10—18 ; luni închis)

Muzeu documentar, înființat în 1963, înfățișează prin hărți, fotografii, grafice, machete, diorame și alte exponate fauna Deltei și măsurile întreprinse pentru valorificarea bogățiilor ei felurite.

MANGALIA

Muzeul de arheologie (Str. Izvorului, 1 ; deschis : 8—12, 16—20)

Muzeu mai vechi (1925), reorganizat (în 1962) și îmbogățit cu noi piese, adăpostește numeroase monumente antice privind milenara istorie a cetății Callatis (Mangalia de azi) : vase și podoabe din neolitic, apoi statuete de Tanagra și ceramică, statui, fragmente de arhitectură (frize, capitele, reliefuri), un mozaic ș.a. din epoca elenistică, amfore, vase de sticlă, tuburi de apeduct, ceramică, pietre cu inscripții și tezaure numismatice din epoca romană, inventarul unui mormînt în care s-a găsit un papirus, rămășițele unui zid de apărare ș.a.

MĂLDĂREȘTI (comună) (Jud. Vâlcea)

Muzeul de etnografie (deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Complex muzeal, înființat în 1960 și reorganizat de curînd, format din cele două cule oltenești, monumente de arhitectură civilă din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, cu aspect de fortărețe, ilustrînd prin frumusețea construcției arhitectura din zona Horezu, expune obiecte grupate pe ocupații : agricultură, albinărit, viti-pomicultură (mai ales), prese pentru ulei, teascuri, împletituri de nuiele, elemente de arhitectură vîlceană, stîlpi, mobilier, vase de lemn pirogravate, șube de dimie, țesături ș.a. Cula cea nouă

(restaurată) este rezervată ceramicii : vase mari (secolul XVII) pentru cereale, vin și ulei (smălțuite în interior), ceramică din diferite centre locale, și mai ales de la Horezu, renumită prin decorul ei geometrizat, cu ecouri ale culturii bizantine.

MĂRĂȘEȘTI

Muzeul de istorie

Lângă Mausoleul ridicat în amintirea luptelor eroice purtate de armata română în 1917 împotriva trupelor germane care invadaseră țara, mausoleu unde se păstrează oseminte, drapelul și alte relicve, se află un muzeu cuprinzând documente istorice, trofee, fotografii, planuri ale bătăliei ș.a.

MĂRĂȘTI (sat) (comuna Răcoasa — Jud. Vrancea)

Muzeul de istorie

În subsolul Mausoleului glorificând luptele victorioase ale armatei române din vara lui 1917, sînt expuse felurite piese de armament și echipament militar, hărți și documente de interes istoric.

MEDGIDIA

Muzeul de artă (deschis : 10—18 ; luni închis)

Inaugurat în 1964, adăpostește lucrări de artă românească contemporană (pictură, sculptură, și grafică) semnate de Lucian Grigorescu (născut în localitate), M. Bunescu, D. Ghiță, H. Catargi, I. Jalea, O. Han, C. Baraschi, I. Irimescu, B. Caragea, Al. Ziffer, Gy Szabó Bela, M. Chirnoagă, Gh. Boțan, Gh. Șaru ș.a.

MEDIAȘ

Muzeul orășenesc (Str. Viitorului, 46 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Burg medieval, cu turnuri și bastioane, cu vechi monumente de arhitectură, Mediașul adăpostește, din 1950, în clădirea fostei mănăstiri a franciscanilor (secolul XVI) restau-

rată, un muzeu cu cca 5.000 de piese, printre care expodate ilustrând frumusețea portului popular românesc și al naționalităților conlocuitoare, cu influențele reciproce petrecute de-a lungul vremii în această zonă etnografică, precum și material istoric (în Turnul aurarilor) privind trecutul orașului : obiecte arheologice, numismatică, argintărie, vase de cositor și ceramică, vestigii ale activității diferitelor bresle.

Casa memorială Stephan Ludwig Roth (Str. Lenin, 10 ; deschisă : 10—13, 17—20 ; luni închis)

În trei săli din casa în care a locuit Stephan Ludwig Roth (1796—1849), gânditor progresist sas, prieten al poporului român, luptător înflăcărat pentru eliberarea socială și înfrățirea între locuitorii meleagurilor transilvane, participant la revoluția de la 1848, s-a înființat în 1970 un muzeu memorial în care se păstrează exponate ce-i evocă activitatea pedagogică (a fost profesor și rector la gimnaziul din Mediaș, de unde a fost îndepărtat pentru convingerile sale umaniste) și publicistică, documente privind studiile în Elveția (cu Pestalozzi), lucrări și articole tipărite, manuscrise, mobilier, obiecte personale, tablouri, mărturii ale contemporanilor, emoționanta scrisoare adresată celor cinci copii ai săi înainte de a fi executat la Cluj, mantaua și basca purtată în momentul morții.

MEHADICA (comună) (Jud. Caraș-Severin)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Muzeu cu profil etnografic, înființat în 1969, cuprinde unelte, ceramică, piese de port popular, precum și un colț de interior țărănesc.

MIERCUREA-CIUC

Muzeul județean (Str. Gh. Doja, 2 ; deschis : 10—17 ; luni închis)

Avînd la bază colecții mai vechi (unele datînd din 1930), muzeul (înființat în 1950, adăpostit astăzi în cetatea Mikó, castel întărit cu bastioane și ziduri de la începutul secolului al XVII-lea, monument istoric) păstrează, printre, altele, obiecte din neolitic și din epoca timpurie a fierului, apoi o

colecție etnografică, cu piese de port popular, țesături, ceramică și creștături în lemn, precum și o *colecție de artă*, cu picturi și sculpturi medievale și tablouri ale pictorilor Nagy Imre și Márton Ferenc. În *bibliotecă*, peste 5.000 de cărți vechi și manuscrise.

MIRCEȘTI (comună) (Jud. Iași)

Muzeul memorial V. Alecsandri (deschis : 9—17 ; luni închis)

Inaugurat în 1957, în fosta casă a poetului, păstrată intactă, unde Vasile Alecsandri (1821—1890) și-a scris o bună parte din operă, muzeul prezintă piese de mobilier autentic, reconstituind atmosfera epocii, camera de lucru și dormitorul, portrete, obiecte personale, documente din care rezultă participarea poetului la revoluția de la 1848, anii de exil, lupta pentru Unire, misiuni diplomatice îndeplinite în timpul domniei lui Cuza, manuscrise, corespondență, ediții diferite ale operelor sale, reviste ale timpului, cărți cu autografe, albume de familie, costumul și mapa sa de diplomat ș.a., ilustrând principalele momente ale unei ilustre biografii. În curte se află mausoleul poetului.

MIROSLAVA (comună) (Jud. Iași)

Casa memorială Dimitrie Anghel (deschisă : 10—18 ; luni închisă)

În satul Cornești, în casa natală a poetului, s-a organizat în 1971 un muzeu memorial ilustrând viața și activitatea literar-publicistică a lui Dimitrie Anghel (1872—1914), prin diferite ediții ale poeziilor sale, manuscrise, reviste, fotografii, relieve, diferite alte mărturii.

MITOCU DRAGOMIRNEI (comună) (Jud. Suceava)

Muzeul mănăstirii Dragomirna (deschis : 10—18 ; luni închis)

Ţitorie a lui Anastase Crimca, miniaturist caligraf, mănăstirea Dragomirna (secolul XVII) adăpostește un muzeu cuprinzând valoroase broderii, tipărituri vechi și manuscrise, unele realizate de ctitor, precum evangheliile din 1601 și 1614 și alte cărți de cult.

MÎNĂSTIREA (comună) (Jud. Ilfov)

Muzeul memorial Alex. Sahia (deschis : 8—13, 17—20 ; luni închis)

În casa natală a scriitorului și publicistului militant Alexandru Sahia (1908—1937), a fost organizat în 1967 un muzeu memorial, cuprinzând în trei încăperi diferite documente și obiecte ce i-au aparținut, masa de lucru, carnetul de ziarist, manuscrise, corespondență, fotografii, exemplare din revista „Bluze albastre” condusă de el, aprecieri ale scriitorilor contemporani despre activitatea sa literară, ediții ale scrierilor sale ș.a.

MÎNĂSTIREA NEAMȚ (sat) (comuna Vinători-Neamț — Jud. Neamț)

Muzeul Mănăstirii Neamț (deschis : 8—20)

Monument istoric din secolul al XV-lea, important centru de cultură, vestit pentru caligrafii și miniaturistii săi, printre care Gavril Uric, al cărui „Evangheliar” se găsește la biblioteca din Oxford, și unde în secolul al XVIII-lea a funcționat o tiparniță, mănăstirea Neamț adăpostește un muzeu în care se păstrează obiecte de valoare : icoane din secolul al XV-lea, documente, manuscrise și cărți vechi, stampe, ferecături de evangheliare, broderii, o tiparniță cu litere de lemn ș.a.

MONEASA (comună) (Jud. Arad)

Casa memorială Gh. Groza (deschisă : 10—18)

În fosta locuință a lui Gheorghe Groza (1899—1930), pictor și sculptor, a fost organizată o casă memorială cuprinzând lucrări de artă, documente, piese de mobilier, fotografii etc.

MUȘATEȘTI (comună) (Jud. Argeș)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1969 în localul căminului cultural, păstrează în două săli piese de port popular, unelte, obiecte de uz casnic și podoabe din această zonă etnografică, unele adunate în trecut de învățătorul Dobrescu-Argeș.

NĂMĂEȘTI (sat) (comuna Valea Mare-Pravăț — Jud. Argeș)

Muzeul memorial G. Topîrceanu (deschis : 9—16 ; luni închis)

În fosta locuință a familiei, casă cu un cat, acoperită cu șindrilă în stilul muscelan, unde poetul George Topîrceanu (1886—1937) și-a petrecut o parte din viață și unde revenea adesea atras de atmosfera locului, s-a înființat în 1958 un muzeu memorial, în care se găsesc fotografii de familie, mobilier original, printre care masa de lucru, un vechi cufăr țărănesc cumpărat de scriitor, pușca sa de vânătoare, alte obiecte ce i-au aparținut, cărți din care rezultă multilateralitatea preocupărilor sale, volume cu dedicații de la scriitorii epocii (T. Arghezi, M. Sadoveanu, P. Istrati ș.a.), reviste în care au fost publicate poeziile sale, manuscrise, printre care prima variantă la „Noapte de Mai“, corespondență cu G. Ibrăileanu, Otilia Cazimir ș.a., compoziții muzicale puse pe versurile sale, ediții diferite cu scrierile sale și aprecierile criticilor literari, necrologul semnat de M. Sadoveanu, bunul său prieten.

NĂSĂUD

Muzeul orașenesc (Bd. Republicii, 19 ; deschis : 9—19 ; luni închis)

Nucleul actualului muzeu datează din 1931. Dezvoltat cu vremea și mutat în 1946 într-o veche clădire din secolul al XVIII-lea (monument istoric, fostă cazarmă a regimentului român de graniță), muzeul năsăudean, ajuns la cca. 10.000 de piese, expune ceramică, arme, numismatică, instrumente de tortură din evul mediu, vestigii privind activitatea breslelor ș.a. *O sală* este dedicată scriitorilor *G. Coșbuc* și *L. Rebreanu*, care au învățat la liceul din Năsăud.

NEGREȘTI—OAȘ

Casă-muzeu (deschisă : 8—18 ; luni închis)

Adusă din satul Roșca și reconstituită aici în 1964, exemplar tipic de locuință din Țara Oașului, zonă etnografică de o rară originalitate, casa adăpostește un interior țărănesc în care sînt expuse piese de mobilier, unelte gospodărești, ceramică, scoarțe, țesături, icoane pe sticlă ș.a.

ODORHEIU SECUIESC

Muzeul județean (Bd. 1 Mai, 29 ; deschis : 10—14 ; marți și duminică și de la 17—19 ; luni închis)

Pe baza unor vechi colecții, al căror început datează de pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea, deschis din 1913 sub denumirea de „Colecția etnografică a Colegiului din Odorhei“, s-a înființat în 1949 actualul muzeu cu profil mixt, care și-a îmbogățit patrimoniul prin cercetări și achiziții, ajungând la peste 8.000 de piese. Prin material *arheologic* (în localitate a fost un castru roman) și *istoric* (monezi, obiecte și documente evocând activitatea breslelor), ilustrează trecutul acestui ținut din epoca de piatră și pînă la revoluția din 1848. *Colecția de etnografie și artă populară* cuprinde piese de port popular local, cu măestrite ornamentații, obiecte de os, metal și lemn înecrustat, broderii, vase de ceramică, ouă încondeiate, unelte pentru diferite îndeletniciri ; colecția de *științele naturii* cuprinde roci, fosile, mamifere, păsări și plante înfățișînd bogățiile acestei zone geografice. Mai deține o *colecție de artă* cu lucrări semnate îndeosebi de artiști locali.

OLTENIȚA

Muzeul de istorie (Str. Argeș, 101 ; deschis : 8—13, 17—20 ; luni închis)

Muzeu cu profil arheologic, înființat în 1957, cuprinde exponate descoperite în așezările neolitice din împrejurimile Olteniței, la Gumelnița, Căscioarele, Vasilați, Chirnogi, Hotaarele etc., unelte de piatră și de bronz, figurine zoomorfe și antropomorfe, vase de ceramică, unelte și obiecte de podoabă găsite într-un mormînt al unei căpetenii geto-dace, monede grecești, dacice și bizantine, precum și monede turcești și austriece, din epoca feudală ș.a.

ORADEA

Muzeul Țării Crișurilor (Str. Stadionului, 2 ; deschis : 11—17 ; luni închis)

Inițial un „muzeu de antichități“, înființat în 1872, avînd încă de pe atunci 17.000 de piese (antichități, artă, etnografie), muzeul orădean s-a mutat în 1896 într-o clădire anume

construită, care însă a devenit mai tirziu neîncăpătoare pentru patrimoniul său în continuă creștere. În 1971 a fost complet reorganizat în marele Palat baroc al orașului, fostă rezidență episcopală, construit în 1762—1776, monument istoric recent restaurat, oferind în cele 117 încăperi orînduite pe trei nivele, un vast spațiu de expunere, în circuit. E vorba de unul dintre cele mai mari complexe muzeale, de importanță națională, cu ample colecții de istorie, artă, etnografie și științele naturii.

Secția de istorie oglindește evoluția societății pe teritoriul străbătut de cele trei Crișuri, de la apariția primelor comunități umane și pînă în zilele noastre, ilustrînd continuitatea poporului român pe aceste meleaguri. Epocile respective sînt ilustrate prin materiale descoperite în așezările și necropolele de la Otomani, Sălacea și Derside, în urma unor susținute cercetări arheologice. Aspectele specifice zonei sînt amplu reliefate prin importante tezaure monetare dacice, grecești și romane, depozite de bronzuri, podoabe, vase de ceramică și alte obiecte. Pentru ilustrarea istoriei cetății Oradea s-au expus numeroase unelte agricole și piese privind dezvoltarea breslelor și a relațiilor comerciale: stampe, tezaure numismatice, documente, hărți, cîntare, lăzi, argintărie, vechi cărți tipărite de Episcopia Oradiei, fragmente de arhitectură ș.a. Sînt distinct marcate muzeistic mișcările sociale, ca răscoala din 1514, condusă de Gh. Doja, răscoala iobagilor de la 1784, condusă de Horia, Cloșca și Crișan, revoluția de la 1848, ca și începuturile mișcării muncitorești, lupta comună a românilor și a populației maghiare de pe aceste meleaguri pentru drepturi sociale și naționale, precum și dezvoltarea societății contemporane.

Secția de artă, considerabil îmbogățită prin noi achiziții, expune lucrări de artă românească din perioada interbelică și contemporană (picturi, sculpturi, grafică, artă decorativă), ca și artă universală (picturi, sculpturi, grafică, porțelanuri, tapiserii, mobilier de epocă) grupată pe școli: franceză, italiană, flamandă, engleză, germană, austriacă și maghiară (aceasta din urmă avînd o pondere mai mare). Bogat reprezentată, arta românească unește tablouri semnificative pentru creația maestrilor: Th. Pallady, G. Petrașcu, Fr. Șirato, N. Tonitza, C. Ressu, I. Iser, N. Dărăscu, V. Popescu, L. Grigorescu, Al. Phoebus, I. Țuculescu, D. Ghiăț, H. Catargi,

Al. Ciucurencu, C. Baba, Catul Bogdan și alții, cărora le urmează mai tinerii Brăduț Covaliu, I. Pacea, I. Gheorghiu Almășanu, Piliuță, Grigore Vasile, ca și sculpturi de I. Jalea, Gh. Anghel, O. Han, Milița Petrașcu, M. Butunoiu, P. Balogh ș.a. Muzeul ilustrează mișcarea artistică transilvană, ca și pe cea orădeană, prin lucrări de pictorii Aurel Popp, Szolnay, Alexandru Ziffer, Aurel Ciupe, Tasso Marchini, Mattis-Teutsch, Nagy Albert, P. Abrudan, A. Fülöp, Covacs Zoltan, A. Macalick, Coriolan Hora, T. Goga ș.a. și de sculptorii Gheza Vida, I. Vlasiu, E. Szervatiusz, Iosif Fekete, A. Kós ș.a.

Aidoma unui muzeu de sine stătător, *secția de etnografie* reunește bogate colecții grupate pe meșteșuguri populare și genuri: olărit, prelucrarea lemnului, cu piese din diverse centre tradiționale, mobilier țărănesc, stâlpi de casă și de poartă, lăzi de zestre cu decor scrijelat sau înflorat, furci de tors, măestrit încrustate, blidare etc., piese de feronerie, remarcabile prin frumusețea formei și a decorului, port popular românesc, maghiar și slovac cu un colorit viu și bogată ornamentație, țesături, ouă încondeiate, icoane pe sticlă; trei interioare țărănești (două românești și unul maghiar) reconstituie prin obiecte reprezentative modul de viață al populației din Țara Crișurilor.

În curs de organizare, bogata colecție de științele naturii cuprinde cca 50.000 de piese, printre care mineralogie, botanică, zoologie, o amplă colecție de ouă, de la cca 700 specii de păsări.

Muzeul memorial Iosif Vulcan (Str. Iosif Vulcan, 16; deschis: 8—13, 16—20; luni închis)

Casa în care a locuit Iosif Vulcan (1841—1907), militant pentru propășirea culturii românești, și unde a funcționat între 1880—1906, redacția revistei „Familia” (în paginile căreia au debutat M. Eminescu, G. Coșbuc, O. Goga, I. Slavici ș.a.), a devenit din 1964 muzeu memorial. Prin procedee moderne de expunere, este realizată aici o sinteză a vieții culturale din Transilvania veacului trecut. Pot fi văzute documente privind activitatea scriitorului orădean, reviste editate de el, exemplare din „Familia” (a condus-o 42 de ani), scriori ale lui Eminescu, cărți, mobilier, manuscrise, diferite obiecte, portrete ale colaboratorilor, primul articol scris în limba română despre K. Marx (în 1871 de către I. Vulcan),

fotografii ș.a. În fața casei se află un bust al scriitorului, de I. Fekete.

Muzeul memorial Ady Endre (Parcul Traian ; deschis : 10—18 ; luni închis)

În fosta cofetărie Müller, frecventată de poet, a fost organizat un muzeu memorial cuprinzând manuscrise, scrisori, fotografii, cărți și alte obiecte, evocând viața și activitatea scriitorului maghiar Ady Endre (1877—1919).

ORĂȘTIE

Muzeul de artă populară (Piața Aurel Vlaicu, 1 ; deschis : 10—13, 16—20 ; duminica 10—16 ; luni închis)

Înființat în 1952, cuprinde unelte și instalații tehnice țărănești, ceramică, piese de port, obiecte lucrate în lemn (furci de tors, căuce, vase), țesături, ouă încondeiate, icoane pe sticlă, instrumente muzicale populare ș.a. ilustrând modul de trai și obiceiurile populației din această zonă etnografică.

ORLEA (comună) (Jud. Olt)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Întemeiat în 1952, pe baza unor colecții mai vechi, și mutat din 1960 într-o clădire anume construită prin contribuție locală, expune păsări și mamifere acvatice din lunca Dunării, precum și valoroase piese arheologice din așezări neolitice, amfore romane, geme, ceramică și numismatică, reflectând trecutul ținutului respectiv, fiind unul dintre cele mai valoroase muzee sătești.

PANCIU (Jud. Vrancea)

Muzeul de științe naturale (deschis : 10—13, 16—19 ; luni închis)

Secție a muzeului de științe naturale din Focșani, expune floră și faună din această zonă geografică. În curs de pregătire, un muzeu al viticulturii.

PETROȘANI

Muzeul mineritului (Str. Bălcescu, 2 ; deschis : vara 10—20 ; iarna 10—13, 17—20)

Înființat în 1961 și reorganizat după șase ani, înfățișează istoria bazinului carbonifer din Valea Jiului, roci și mostre de cărbuni, vechi unelte și machete de mașini folosite în tehnica minieră. Numeroase documente evocă grelele condiții de muncă din trecut, momente din luptele minerilor, greva de la Lupeni, din 1929, și ecoul ei internațional, o altă grevă, din 1941, obiecte lucrate de minerii închiși, portrete ale celor uciși. Sînt prezentate apoi aspecte de astăzi, insigne de mineri, utilajul modern folosit pe scară tot mai largă.

PIATRA NEAMȚ

Muzeul județean de istorie (Piața Libertății, 1 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Înființat în 1934, din inițiativa pasionatului arheolog C. Mătasă, și mutat în 1960 în actuala clădire, a ajuns, în urma unor cercetări sistematice, la bogate colecții, de o valoare excepțională, apreciate și peste hotare, organizate pe epoci și culturi, cum sînt uneltele, armele, fosilele, idoli și ceramica pictată de Cucuteni, care constituie mîndria muzeului. Majoritatea materialelor provine din săpăturile de la Frumusea, Izvoarele, Tg. Ocna și Bicăz. Unelte, arme și podoabe din epoca bronzului și a fierului au fost date la iveală în cercetările mai recente de la Bîtea Doamnei, lîngă oraș, ilustrînd civilizația dacică. Săpăturile întreprinse la Curtea Domnească din Piatra Neamț au îmbogățit muzeul cu vestigii din vremea lui Ștefan cel Mare.

Colecția de artă expusă într-o clădire din apropiere, cuprinde mai ales lucrări ale unor pictori contemporani, expoziția de bază fiind dedicată lui Lascăr Vorel și Aurel Băeșu, artiști care și-au petrecut o bună parte din viață la Piatra Neamț.

Muzeul de științele naturii (Str. V. I. Lenin, 26 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Organizat în 1966, expune în condiții moderne de prezentare (folosind diorame și fotografii colorate) roci, fosile,

minereuri, păsări, mamifere, fluturi, insecte, plante ilustrând trecutul geologic și evoluția vieții pe aceste meleaguri și bogățiile regiunii.

Muzeul memorial Calistrat Hogaș (Str. Ștefan Stîncă, 1 ; deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

În locuința scriitorului Calistrat Hogaș (1847—1917), cîntăreț al munților țării, fost profesor o vreme la liceul din localitate, se păstrează obiecte ce i-au aparținut : mantaua imensă, pălăria și botforii cu care călătorea pe „Pisicuța“, a cărei fotografie este expusă, cărți, mobilier, corespondență și altele, evocîndu-i activitatea.

PITEȘTI

Muzeul județean (Str. Horia, Cloșca și Crișan, 44 ; deschis : vara 10—20 ; iarna 8—13, 17—20 ; luni închis)

Înființat în 1956, a efectuat cercetări proprii, adunînd cca 7.500 de piese privitoare la istoria populației argeșene din cele mai vechi timpuri și pînă în secolul al XIV-lea : urme ale culturii de prund, resturi fosiliere, unelte paleolitice, material ceramic, urne funerare, săgeți și vîrfuri de lancee, rișnițe, fusaiole, obiecte dacice, podoabe și monede romane, unelte și podoabe medievale. Are și o secție de științe naturale.

Muzeul de artă (Pasajul Victoria ; deschis : vara 10—20 ; iarna 8—13, 17—20 ; luni închis)

Posedă mai ales lucrări de artă românească contemporană, datorate unor pictori ca Rudolf Schweitzer-Cumpăna, originar din județ, care a donat muzeului argeșean peste 150 de tablouri, H. Catargi, I. Pacea, Vrănenău (artist tînăr din localitate, afirmat în acești ani) și alții.

Aici a luat ființă, în ianuarie 1971, prima *Galerie de artă naivă românească*, reunind lucrări ale unor creatori populari din întreaga țară : Stan Pătraș, Marin Văduva, Robert Scripcaru, Neculai Popa, I. Niță Nicodim, Const. Stănică și mulți alții.

PLOIEȘTI

Muzeul județean de istorie (Str. N. Bălcescu, 25 ; deschis : vara 10—20 ; iarna 9—13, 16—19 ; luni închis)

Înființat în 1955, a ajuns unul dintre cele mai complexe muzee din țară, izbutind să adune colecții bogate și foarte variate. Expune material arheologic descoperit pe teritoriul județului Prahova și în zone alăturate, din epoca de piatră, ceramică de diferite culturi, depozite de bronz, urme ale unor castre romane (Drajna, Butureasa, Tîrșor ș.a.), obiecte de fier din așezările dacice, tezaure de piese numismatice, printre care și românești din secolele XIV—XV, ferecături de argint și vechi icoane, arme și broderii din epoca feudală, manuscrite (secolul XV) și tipărituri, stampe, obiecte ilustrând dezvoltarea breslelor și a comerțului, numeroase documente privind revoluția de la 1848 și epoca Unirii.

Secția „Lupta revoluționară a proletariatului din județul Prahova“ (Bd. Republicii, în Palatul Culturii ; deschisă : vara 10—20 ; iarna 9—13, 16—19 ; luni închis)

Expune documente, obiecte, fotografii, manifeste, publicații, broșuri ș.a. privind desfășurarea mișcării muncitorești în orașul Ploiești și în județ, luptele petroliștilor din 1933. Numeroase exponate se referă la militantul socialist Ștefan Gheorghiu (1879—1914) care a trăit în acest oraș.

Secția „Județul Prahova pe drumul construirii socialismului“ (Bd. Republicii, în Palatul Culturii ; deschisă : vara 10—20 ; iarna 9—13, 16—19 ; luni închis)

Prin machete, documente, publicații, diagrame, montaje și diferite obiecte, înfățișează elocvent realizările pe plan județean în domeniul economiei, tehnicii și culturii.

Secția de etnografie (Bd. Republicii, în Palatul Culturii ; deschisă : vara 10—20 ; iarna 9—13, 16—19 ; luni închis)

Are în depozite vechi unelte agricole și meșteșugărești, instalații tehnice folosite în industria casnică, ceramică, țesături și costume populare. Prezintă deosebit interes expoziția permanentă consacrată covorului, cuprinzând exemplare dintre cele mai valoroase, realizate în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea în diferite zone din Muntenia și Oltenia.

Secția „Ceasul de-a lungul vremii“ (Bd. Republicii, la Palatul Culturii; deschisă : vara 10—20 ; iarna 10—13, 16—19 ; luni închis)

Un fel de muzeu al măsurării timpului, cum i s-a mai spus, unic în felul lui, adăpostește peste 300 de ceasuri dintre cele mai felurite : cadrane solare, clepsidre, ceasuri lucrate de mână, în secolul al XVI-lea, în stare de funcționare, altele ciudate, monumentale, cu înfățișare artistică, din metale prețioase, împodobite pe capace cu pietre scumpe și scene istorice sau galante, cu mecanisme muzicale, altele lucrate de vestiți meșteri din țările Europei, precum și ceasuri care au aparținut unor personalități istorice și culturale : domnitorul Al. I. Cuza, M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, Th. Aman, I. L. Caragiale, G. Coșbuc ș.a.

Muzeul de științele naturii (Bd. Republicii, în Palatul Culturii ; deschis : vara 10—20 ; iarna 9—13, 16—19 ; luni închis)

Prin diorame, acvarii și vitrine, expune minerale, plante și animale, ilustrând evoluția vieții pe pământ, fauna și flora acestei regiuni geografice, precum și bogățiile subsolului și transformarea naturii în folosul omului.

Muzeul de artă (Bd. Gh. Gheorghiu-Dej, 4 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Întemeiat în 1929, ca Pinacotecă a orașului, s-a dezvoltat mult în ultimii 15 ani, îmbogățindu-și colecțiile cu lucrări de artă românească, din epoca feudală și pînă la creatorii contemporani. Expune vechi și valoroase icoane, pictură din secolul al XIX-lea reprezentată prin tablouri semnate de A. Chladek, C. Lecca, Gh. Tattarescu, Th. Aman, M. Popp, S. Henția, N. Grigorescu și I. Andreescu, ca și din secolul nostru : Șt. Luchian, N. Vermont, G. Petrașcu, Th. Pallady, N. Tonitza, Fr. Șirato, N. Dărăscu, C. Ressu, M. Bunescu, I. Iser, D. Ghiață, I. Țuculescu, Al. Ciucurencu, C. Baba și mai tinerii Brăduț Covaliu, C. Piliuță ș.a., sculptură semnată de Fr. Storck, I. Georgescu, D. Paciurea, I. Jalea, O. Han, I. Irimescu, I. Vlasiu ; grafică : J. Al. Steriadi, V. Dobrian, V. Kazar ș.a. Artiștii locali : Damian, Coman, Ec. Tudorache, Zamfirescu, P. Constantin ș.a. sînt de asemenea reprezentați prin lucrări semnificative pentru creația lor.

Muzeul petrolului (Str. Dr. Bagdasar, 8 ; deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Deschis în 1961, expune documente atestînd utilizarea țiteiului din timpuri îndepărtate, existența la noi, încă din secolul al XV-lea, a unor gropi de păcură, unelte vechi de săpat cu mîna, opaițe și lămpi de iluminat, macheta primei rafinării românești, felinare din București (primul oraș din lume iluminat cu gaz lampant la 1857), statistici grăitoare privind jefuirea acestei bogății naționale de către societățile străine, care realizau beneficii enorme, mărturii ale grelelor condiții de lucru din trecut, ale luptelor și grevelor petroliștilor (1933), portrete de vestiți geologi români, instalații moderne de prospecțiune, foraj, extracție și prelucrarea petrolului, hărți cu locurile unde exportăm astăzi petrol și utilaje, apreciate și peste hotare, mostre de produși sintetici ș.a.

Casa Hagi Prodan (Str. Democrației, 2 ; deschisă : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Socotită una dintre cele mai vechi case ale orașului, construită în secolul al XVIII-lea în stil românesc (monument de arhitectură) și restaurată în acești ani, păstrează în cele patru încăperi și un coridor, mobilier original de epocă, covoare, tablouri, obiecte de uz casnic, țesături românești și orientale, ceramică și porțelan, vase de aramă și cositor, o bibliotecă ș.a. A aparținut unui căldărar, Hagi Prodan.

Muzeul memorial I. L. Caragiale (Str. C. T. Grigorescu, 1 ; deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Inaugurat în 1962, într-o veche clădire cu cerdac și stîlpi de lemn, decorată cu stucaturi (Casa Dobrescu), monument de arhitectură restaurat în acești ani, expune în cinci încăperi peste 500 de piese, evocînd anii de școală în acest oraș, precum și momente importante din viața și activitatea lui I. L. Caragiale (1852—1912) : foaia sa matricolă din catalogul Școlii Domnești unde a fost elev, reviste conduse de el („Claponul“) sau la care a colaborat, afișe de epocă anunțîndu-i piesele, schiță de decor la „Năpasta“, executată de Caragiale, ilustrații la scrierile sale (de A. Jiquidî), fotografii și scrisori din timpul autoexilului la Berlin, obiecte ce i-au aparținut (donate de fiica scriitorului), documente, ediții

ale operelor sale apărute la noi și peste hotare, fotografii din spectacole cu piesele sale jucate pe scenele lumii.

POIANA SIBIULUI (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul păstoritului (deschis : 10—18 ; luni închis)

Muzeu sătesc, cu colecții mai vechi, ilustrează prin cele 800 de piese etnografice : unelte de oierit, bite, fluere, vase pentru prelucrarea laptelui, tipare de caș, furci de tors și unelte pentru prelucrarea lînei, țesături, icoane pe sticlă ș.a. condițiile de muncă, felul de trai și preocupările artistice ale oamenilor din acest tradițional centru de păstori.

PROBOTA (sat) (Comuna Dolhosca — Jud. Suceava)

Muzeul mănăstirii Probota (deschis : 10—18 ; luni închis)

În cîteva încăperi din turnul ce se ridică deasupra casei domnești aflată în incinta mănăstirii Probota, ctitorie din 1530 a domnitorului Petru Rareș, un mic muzeu de arheologie și artă feudală cuprinde icoane, fragmente de mobilier, cărți vechi, monede.

PUTNA (comună) (Jud. Suceava)

Muzeul mănăstirii Putna (deschis : 8—20)

Ctitorie din 1469 a voievodului Ștefan cel Mare, care-și are aici mormîntul, mănăstirea Putna păstrează în muzeul său documente, obiecte de cult, numeroase broderii de mare valoare, artistică în fir de aur și perle, realizate în secolul al XV-lea, printre care acoperămîntul de mormînt al Mariei de Mangop, ferecături de argint, zapise cu pecetea domnească a lui Ștefan, manuscrise miniate și vechi tipărituri, acte de danie, icoane, sculpturi în lemn, fragmente de ceramică decorativă ș.a.

RĂDĂUȚI

Muzeul de etnografie (Piața Republicii, 63 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Întemeiat în 1920 și reorganizat în 1971, deține una dintre cele mai valoroase colecții etnografice (peste 22.000 de piese), înfățișînd ocupațiile tradiționale ale populației acestui ținut,

și îndeosebi artă populară, printre care cusături și țesături, fastuosul port popular specific zonei, pieptare și cojoace brodate, ceramică neagră de Marginea, ale cărei motive tradiționale își au originea în arta dacică, precum și ceramică veche de Kutu cu influență bizantină, scoarțe cu motive geometrice, o interesantă colecție de ouă încondiate, lăzi de zestre cu încrustații, icoane pe sticlă, coarne de cerb pentru păstrarea prafului de pușcă, obiecte sculptate în lemn ș.a.

RĂȘINARI (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul sătesc (Str. O. Goga, 146 ; deschis : 10—19 ; luni închis)

Organizat în 1952, dispune de o valoroasă *colecție de artă populară și etnografică* : vechi unelte ale păstorilor rășinăreni, plug de lemn din secolul al XVIII-lea, rîșniță, instalații tehnice (teascuri, unelte pentru dogărit și cojocărit, pentru țesături), ceramică, scoarțe, costume populare, picturi pe sticlă, mobilier pictat, obiecte de lemn cu încrustații, interioare țărănești ș.a. Printre *piesele istorice* se remarcă steagul rășinărenilor din timpul revoluției de la 1848.

REGHIN

Muzeul etnografic (Str. Vinătorilor, 51 ; deschis : 9—13 ; marți, joi și duminică, și de la 16—19 ; luni închis)

Deschis în 1960, a ajuns la aproape 4.000 de piese, printre care instalații tehnice țărănești din centrul Transilvaniei, mobilier rustic, ceramică, port popular, țesături. Cîteva vechi construcții sătești, printre altele o casă din Hadoc, de cca 300 de ani, instalate în curtea muzeului, constituie începutul unui muzeu în aer liber.

REȘIȚA

Muzeul județean (Str. 7 noiembrie, 50 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Înființat în 1950, expune colecții de arheologie din paleolitic : unelte, ceramică, idoli, ca și din neolitic și apoi din epoca romană : cărămizi ștampile, acte, vase, figurine și alte

materiale provenite mai ales din castrul Berzovia și de la cetatea Gornea. Mai cuprinde obiecte legate de istoricul orașului și al mișcării muncitorești locale, precum și de dezvoltarea industriei metalurgice, o bogată colecție de mineralogie, ca și piese de port popular, țesături de interior și olărie din diferite zone etnografice.

RETEAG (sat) (Comuna Petru Rareș — Jud. Bistrița-Năsăud)

Muzeul memorial Ion Pop Reteganul (deschis : 10—19 ; luni închis)

Casa harnicului învățător, culegător de folclor, povestitor cu faimă, Ion Pop Reteganul (1853—1905), întemeietor al unor reviste din Transilvania, a devenit din 1955 muzeu memorial. Păstrează piese din mobilierul de care s-a folosit, corespondență, manuscrise, publicații, obiecte personale, diferite ediții din culegerile sale.

RETEVOIEȘTI (comună) (Jud. Argeș)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1970 într-o culă de la începutul secolului al XIX-lea, prezintă unelte, ceramică, podoabe (secolul al XIV-lea) rezultate din săpături locale, documente privind trecutul satului și al școlii, apoi o colecție etnografică : plug de lemn, teasc pentru ulei, obiecte de uz casnic, vechi piese de port popular, unele pe cale de dispariție, un cîntar de lemn cu greutate de ceramică (foarte rar), vase de lut, un interior cu mobilier țărănesc original, marame și ii, zona fiind una dintre cele mai bogate în artă populară.

RIMETEA (comună) (Jud. Alba)

Muzeul etnografic (deschis : 10—17 ; luni închis)

Înființat în 1952, prezintă obiecte privind mineritul și prelucrarea fierului, ocupații de bază ale locuitorilor, precum și piese de port popular și un interior țărănesc specific acestei localități.

RÎMNICU SĂRAT

Muzeul orașenesc (Str. Suvorov, 130 ; deschis : vara 10—20, iarna 10—13, 16—20 ; luni închis)

Muzeu cu profil mixt, prezintă în secția de *artă românească* contemporană tablouri de J. Al. Steriadi, C. Ressu, I. Iser, M. Bunescu, Lucian Grigorescu, D. Ghiață, H. Catargi, R. Schweitzer-Cumpăna, Al. Ciucurencu, C. Baba, E. Popa, I. Pacea, I. Gheorghiu ș.a., sculpturi de C. Medrea, I. Jalea, B. Caragea, grafică de V. Dobrian, M. Olinescu, Gh. Ivancenco ș.a. Mai dispune de o *secție de etnografie* (covoare, olărie, costume populare) și alta de *științele naturii*, cu faună și floră din valea Rîmnicului, fluturi exotici și piese din alte țări.

RÎMNICU VÎLCEA

Muzeul județean (Str. Argeș, 35 ; deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Cuprinde materiale arheologice date la iveală în cetatea dacică de la Ocnița și din castrele romane aflate pe valea Oltului, o bogată colecție numismatică (cca 3.500 piese), vechi tipărituri realizate aici, stampe și alte documente privind epoca medievală, precum și numeroase obiecte de *artă populară*, din această zonă, peste 100 de icoane vechi și lucrări de *artă plastică românească*.

Un *muzeu în aer liber*, organizat în comuna Bujoreni, din imediata apropiere a orașului, expune case și construcții anexe, specifice arhitecturii vilcene.

Muzeul memorial Anton Pann (Str. Știrbei Vodă, 18 ; deschis : 9—13, 16—19 ; luni închis)

Casa în stil vilcean, cu pridvor și pivniță din secolul al XVII-lea, în care a locuit o vreme cunoscutul scriitor popular Anton Pann (1797—1854), a devenit din 1967 muzeu memorial, în care se păstrează mobilier de epocă, obiecte ce i-au aparținut, portrete, ediții princeps ale operelor sale și ediții postume, manuscrise muzicale, documente diferite, reconstituindu-i activitatea de folclorist, cântăreț bisericesc, profesor de muzică și tipograf.

RÎȘNOV

Muzeul de istorie al cetății (deschis : 10—18 ; luni închis)

Cetate țărănească din secolul al XIV-lea așezată pe o înălțime dominantă, așezarea păstrează în muzeu unelte, arme și documente legate de trecutul ei, ilustrând legăturile cu Moldova și Țara Românească, lupta rîșnovenilor împotriva amenințării otomane și habsburgice, ca și evenimentele de la 1848.

ROMAN

Muzeul de istorie (Str. Cuza Vodă, 33 ; deschis : 11—19 ; luni închis)

Înființat în 1957, a scos la iveală prin săpături proprii un bogat *material arheologic* ilustrând mai ales epoca dacilor și, în parte, feudalismul, reconstituind trecutul orașului și al zonei înconjurătoare.

Într-un local aparte — în piața 23 August — este deschisă *secția de artă*, cu lucrări reprezentative ale unor pictori, sculptori și graficieni locali.

Muzeul de științele naturii (Str. Proletariatului, 4 ; deschis : 9—12, 15—18 ; luni închis)

Deține îndeosebi exemplare din fauna și flora ținutului (zona de la confluența Moldovei cu Siretul). În parcul muzeului se află o grădină zoologică (6 ha) cu mamifere și păsări indigene.

ROȘIORI DE VEDE

Muzeul „Răscoalele din 1907“ (Calea Dunării, 54 ; deschis : 9—13, 16—20 ; luni închis)

Cuprinde zguduitoarele mărturii despre răscoalele țărănești din 1907 și singeroasa lor reprimare : contracte de învoieli agricole, coase, furci și topoare folosite ca arme de răsculați, obiecte felurite ce au aparținut țăranilor împușcați, sumane sfirtecate, acte, procese-verbale de anchete, fotografii, lucrări de artă evocînd tragicele evenimente, documente de o mare putere evocatoare.

Într-o clădire apropiată expune materiale neolitice, arme și ceramică din vremea dacilor descoperite la Cetatea Albești, depozite de unelte din bronz și fier, vestigii feudale.

ROTBAV (comună) (Jud. Brașov)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Muzeu de arheologie locală, înființat în 1970, expune mai ales vase neolitice și din epoca bronzului, provenind din culturi diferite, precum și obiecte din epoca feudală.

RUCĂR (comună) (Jud. Argeș)

Muzeul de etnografie (deschis : 10—18 ; luni închis)

Străveche așezare de moșneni, Rucărul posedă din 1967 un muzeu cu țesături, costume populare, furci de tors, fluiere, forme de caș, păpuși, împletituri, obiecte de uz casnic specifice zonei.

RUPEA

Muzeul de etnografie (deschis : 10—18 ; luni închis)

Recent organizat, în patru săli, prezintă obiecte etnografice specifice pentru zona Țîrnavelor, privind ocupațiile și meșteșugurile populare, unelte de pescuit, țesături cu motive românești, săsești și maghiare, port popular, un interior țăranesc cu întreg inventarul ș.a.

SALONTA

Muzeul memorial Arany Janos (Piața Libertății, 4 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Vechiul turn al orașului, numit și „Turnul ciuntit“, ridicat în 1631 ca bastion de apărare, adăpostește din veacul trecut un muzeu reorganizat în 1957, privind viața și activitatea poetului maghiar Arany Janos (1817—1882), născut la Salonta și fost notar aici. Cuprinde documente cu privire la trecutul orașului (printre care sigiliul cetății), arme din secolul al XVII-lea, portrete ale unor personalități culturale transilvane, biblioteca poetului, mobilier și obiecte de care s-a servit, manuscrise, traduceri ale sale din germană și engleză (Shakespeare), diferite acte.

SARMIZEGETUSA (comună) (Jud. Hunedoara)

Muzeul de arheologie (deschis : 10—18 ; luni închis)

Aflat în cea mai importantă așezare romană din țară, vechea capitală a Daciei romane, Ulpia Traiana — Sarmizegetusa, ale cărei vestigii (forul, temple, băi publice, mozaicuri, amfiteatru) formează o expoziție în aer liber, muzeul, ocupînd șapte săli spațioase, cuprinde fragmente arhitectonice din diferite construcții, unele cu importante inscripții, pietre funerare, reliefuri, obiecte de bronz și de fier, statuete de marmură, bronz și lut, opaițe, ceramică, sticlă, podoabe, monezi, arme ș.a. oferind o imagine edificatoare asupra prezenței romane în Dacia.

SATU MARE

Muzeul județean (Piața Libertății, 21 ; deschis : 10—13, 16—19 ; luni și sîmbătă închis)

Datînd din 1891 și reorganizat în 1961, în actuala clădire (monument istoric din secolul al XVIII-lea), îmbogățit cu noi piese în urma cercetărilor efectuate, muzeul sătmărean ilustrează în *secția de istorie* trecutul ținutului, din epoca de piatră și pînă la cel de al doilea război mondial, prin materiale arheologice, unele dintre ele privind perioada dacilor, depozite de unelte, numismatică, podoabe, apoi prin obiecte privind activitatea breslelor în epoca feudală : lăzi, sigilii, unelte, documente de arhivă, prin tezaurile monetare, vechi tipărituri românești, mănturii privind mișcarea muncitorească.

Colecția etnografică păstrează în depozite instalații tehnice populare (teascuri, rișnițe), mobilier țărănesc românesc, maghiar și șvăbesc, piese de port, podoabe, steaguri și cununi de nuntă, stîlpi de porți și case din lemn sculptat, o luntre monoxilă de 15 m lungime, ceramică din renumitul centru Vama, icoane ș.a. Mai deține o *colecție* de 150 de *tablouri* ale pictorului Aurel Popp, care a trăit aici.

SĂCELE

Muzeul local (Bd. Lenin, 153 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

În „Casa dijmelor“, monument de arhitectură din 1804, s-a înființat în 1964 un muzeu adăpostind o mare varietate

de materiale arheologice, etnografice și documentare privind trecutul așezării și ocupațiile de bază ale vechilor locuitori din această zonă, și mai ales păstoritul și agricultura, ca și meșteșuguri ca tăbăcăritul, cojocăritul, opincăritul. Expune piese de port popular, unelte, inventar de stână, cavale, tulinice, obiecte de uz casnic, ceramică, icoane pe sticlă, instalații de industrie țărănească pentru prelucrarea țesăturilor.

SĂCUENI (comună) (Jud. Bihor)

Muzeul de istorie (Piața Libertății, 1 ; deschis : 9—13 ; luni închis)

Înființat în 1957, cuprinde piese de arheologie din neolitic pînă în epoca migrațiilor. Printre altele sînt expuse obiecte de ceramică pictată, descoperite în localitate, unelte halstattiene, obiecte de fier celtice și inventarul unor morminte de la Curtușeni ș.a.

SĂLIȘTE (comună) (Jud. Sibiu)

Muzeul etnografic (deschis : 10—18 ; luni închis)

Renumită pentru frumusețea cusăturilor și covoarelor sale, ca și a artei prelucrării lemnului, comuna Săliște are din 1967 un muzeu cu bogate colecții de artă populară : obiecte încrustate în lemn, piese de port, ștergare, unelte de prelucrare a lînii, a pieilor și laptelui, războaie manuale de țesut, ceramică, ateliere de pielărie și cojocărie, stână cu întreg utilajul păstorilor, veche casă sălișteană cu mobilier specific ș.a.

SĂVENI

Muzeul de arheologie (Str. Republicii, 9 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Instalat în 1964 într-o clădire din secolul al XVIII-lea, monument istoric, cuprinde un valoros material arheologic din diferite epoci și culturi, provenit din unele localități din această zonă : Ripiceni, Mirocani ș.a. În așezarea neolitică de la Săveni a fost descoperită o foarte valoroasă piesă — o statueta a lui Venus.

SEBEȘ

Muzeul orășenesc (Parcul 8 Mai, 4 ; deschis : mai—sept. 9—17 ; oct.—apr. 8—16 ; luni închis)

Amenajat în 1951 în „Casa Zapolya“, monument de arhitectură civilă din secolul al XVI-lea, muzeul adăpostește în cele 10 încăperi peste 8.000 de *obiecte arheologice și istorice*, ilustrând dezvoltarea societății pe aceste meleaguri de la primele urme pînă în epoca modernă : monumente romane, podoabe, unelte, arme (printre care sabia călăului orașului), monede, vechi tipărituri românești, mărturii legate de răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan și de revoluția de la 1848. Într-o altă clădire adăpostește o *colecție de științele naturii*, cu exponate de mineralogie, exemplare de floră și faună din Valea Sebeșului și o *colecție de artă*, îndeosebi cu tablouri de Sava Henția (originar de aici), precum și o *colecție de etnografie africană*, adusă de un farmacist din localitate în secolul trecut.

SFÎNTU GHEORGHE

Muzeul județean (Str. 16 Februarie, 10 ; deschis : 10—18, sîmbătă și duminică 10—13 ; luni închis)

Vechi muzeu transilvan, înființat în 1879 și instalat din 1913 în actuala clădire (monument de arhitectură), anume construită, dispune de bogate *colecții de arheologie și istorie*. Printre obiectele arheologice se remarcă ceramica neolitică de la Ariușd, ca și cele rezultate în urma săpăturilor din împrejurimi, unde au fost scoase la iveală cetăți dacice și romane. Expune apoi piese privind ocupațiile și meșteșugurile din această zonă etnografică, costume (unele secuiești), țesături, obiecte de uz casnic, ceramică ș.a. Muzeul cuprinde de asemenea o *colecție de științele naturii* : mineralogie, paleontologie, păsări, fluturi. Tablouri ale pictorilor locali (contemporani și din perioada interbelică) alcătuiesc *colecția de artă plastică*.

SIBIU

Muzeul Brukenthal (Piața Republicii, 4 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Pitoreasca cetate a Sibiului, oraș fortificat în secolul al XV-lea, cu ziduri masive, turnuri și bastioane ce se păstrează

și astăzi, adăpostește într-un palat ridicat în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, în stilul barocului austriac, cel mai vechi muzeu de artă din țară. Deschis în 1817, muzeul are la bază colecțiile de artă, mineralogie, arheologie numismatică ș.a. ale baronului Samuel Brukenthal (1721—1803), născut lângă Sibiu, fost guvernator al Transilvaniei.

Reorganizat în 1956, în urma restaurării clădirii, muzeul sibian și-a contopit colecțiile cu cele ale Muzeului Astra (Asociația pentru literatură română și cultura poporului român din Transilvania), deschis în 1905, precum și cu alte colecții și muzee ale orașului, formînd o instituție complexă, cu secții de mare prestigiu. Muzeul Brukenthal desfășoară o susținută activitate de cercetări științifice (săpături, studii de arhivă, colectări de folclor, identificări de tablouri) și educativ-culturală (expoziții, manifestări periodice, conferințe, publicații proprii etc.).

Galeria de artă expune valoroase tablouri aparținînd principalelor școli europene de pictură. Școala flamandă este reprezentată prin opere numeroase și de genuri variate, ale unor maeștri ca Dierick Bouts, Rubens, M. van Reyerswaele, A. van Dyck, Hendrick van Belen, David Teniers cel Bătrîn, David Teniers cel Tânăr, Frans Snyders, Jan Fyt, Jordaens ș.a. Din școala olandeză figurează lucrări de Jan Gerritsz Bronckhorst, H. Frans Hals, Philips Wouwerman și alții. Din școala italiană se remarcă tablourile pictorilor Tițian, Guercino, Jacopo Palma, Magnasco, Rotari, Lamberto Sustris ș.a. Lucrările unor anonimi ocupă un loc important în sălile școlii germane, alături de tablouri de Lucas Cranach cel Bătrîn, Cristoph Amberger, Michael Willman ș.a. Unii pictori austrieци sînt prezentați la Sibiu tot atît de bine ca în muzeele străine: Christian Hülfgott Brand, Maximilian Joseph Schinnagl, Johann Kien, Martin Meytens. Mai slab reprezentată, școala franceză numără piese de Pierre Mignard cel Bătrîn, Dughet, Jacques Courtois le Bourguignon, Jean Baptiste Oudry ș.a.

Pictura artiștilor transilvăneni din trecut se găsește aici mai bogat reprezentată ca oriunde, prin lucrări ale pictorilor din familia Stranovius, Franz Neuhauser, Theodor Glatz, Ludwig Schuller, Frederick Miess, Antal Ligeti, Robert Wellmann, Artur Coulin, Octav Smigelschi ș.a.

Ultimele săli sînt consacrate artei românești din secolele al XIX-lea și al XX-lea. Pot fi întîlnite aici picturi de Th. Aman, S. Henția, N. Grigorescu, I. Andreescu, Șt. Luchian, Th. Pallady, G. Petrașcu, N. Tomitza, I. Iser, D. Ghiață, Al. Ciucurencu, C. Baba, I. Țuculescu și alții, sculpturi de C. Medrea, I. Jalea, Gheza Vida ș.a. precum și lucrări ale unor contemporani din localitate : Hans Hermann, Trude Schulerus ș.a.

Instalată în 15 săli, *secția de artă decorativă și aplicată* cuprinde odăjdii de brocat cu broderii lucrate la Florența în secolul al XV-lea, piese ale unor vestiți meșteri argintari sibieni (printre care Sebastian Hann), mobilier, ceramică ș.a.

Tot atîtea săli ocupă și *secția de artă populară*, îmbrățișînd nu numai zonele etnografice din sudul Transilvaniei, ci și pe cele de pe versantul opus al Carpaților Meridionali. Expune obiecte grupate pe genuri : lemn, metal, țesături, broderii, piese de port, mobilier, ouă încondeiate, icoane pe sticlă, ilustrînd totodată și cultura materială a naționalităților conlocuitoare (sași și maghiari).

Fondul *bibliotecii* înglobează peste 250.000 de piese, printre care rarități și documente legate de trecutul Transilvaniei, cca 30.000 de vechi tipărituri, ziare apărute la Sibiu, cca 380 incunabule ș.a. Aici se află celebrul „Breviar Bruken-thal“, manuscris din secolul al XV-lea din pergament, împodobit cu miniaturi în guașă și foiță de aur.

Expoziția permanentă „Istoria orașului Sibiu“ (Piața 6 Martie ; deschisă : mai—sept. 9—15 ; luni închis)

Organizată în Turnul Sfatului (ridicat în secolul al XIV-lea), expoziția prezintă trecutul și dezvoltarea acestei așezări, prin machete, arme, sigilii și lăzi de breaslă, acte și documente felurite.

Expoziția permanentă „Arme și trofee de vînătoare“ (Str. Școala de înot, 4 ; deschisă : 10—18 ; luni închis)

Cuprinde peste 1.000 de piese : arme de vînătoare de diferite tipuri, unele din secolul al XVI-lea (arcuri și arbalette), curse pentru prins păsări și alte animale, fotografii, trofee cinegetice de capră neagră, cerb, urs etc., unele medaliat la concursuri naționale sau peste hotare.

Secția de istoria farmaciei (Piața 6 Martie, 26 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Prin piese specifice provenind de la cele mai vechi farmacii ale orașului, ilustrează acest domeniu de activitate pe parcursul a mai bine de două veacuri.

Muzeul tehnicii populare (Dumbrava Sibiului ; deschis : mai—oct. 10—18 ; luni închis)

Organizat în aer liber, într-un vast parc natural din Dumbrava Sibiului (4 km. de oraș), muzeul cuprinde ansambluri funcționale complexe, instalații și ateliere meșteșugărești, aduse aici din toate zonele țării și reconstituite aidoma, pe domenii de activitate, acționate de forțe motrice naturale, ca vântul și apa, unele de o vechime considerabilă, uimind prin ingeniozitatea lor. Ele erau folosite la măcinarea cerealelor, la stoarcerea uleiului, pentru fasonarea lemnului, pentru finisarea țesăturilor de lână lucrate în casă, ca și pentru prelucrat minereul : rișnițe, mori, teascuri, oloinițe, dirște, pive, instalații pentru conservarea fructelor, cărnii și laptelui, ateliere de olari, dulgheri, cojocari, joagăre, stampe pentru zdrobirea minereului aurifer și altele, ilustrând iscusința meșterilor populari.

Muzeul de istorie naturală (Str. Cetății, 1 ; deschis : 10—18, luni închis)

Înființat în 1849, mutat în actualul local în 1895, a ajuns la aproape 900.000 de piese, ilustrând mai ales bogățiile naturale ale sudului Transilvaniei, prin colecții de mineralogie, paleontologie, botanică (cel mai vechi ierbar din țară, 1734), ornitologie, entomologie, malacologie ș.a., a căror valoare științifică asigură muzeului sibian un loc de frunte în rândul instituțiilor cu acest profil.

SIGHETU MARMAȚIEI

Muzeul maramureșan (Str. Bogdan Vodă, 1 ; deschis : 11—18 ; luni închis)

Datînd din 1954, expune atrăgătoare colecții de sculpturi în lemn (artă de veche tradiție în această zonă), legate mai ales de arhitectura populară ; porți monumentale împodobite cu motive specifice, stâlpi de casă cu creștături, cadre de

uși și ferestre, apoi furci de tors, mobilier, vestite covoare maramureșene în culori vegetale, ștergare, piese de port, icoane pe sticlă (secolul XVIII), măști populare de o rară originalitate, precum și instalații de tehnică țărănească.

SIGHIȘOARA

Muzeul de istorie (Piața Muzeului, 1 ; deschis : 9—13, miercuri, vineri și duminică și de la 16—19 ; luni închis)

Caracteristică așezare medievală, Sighișoara este înzestrată, încă de la sfârșitul secolului trecut, cu un bogat muzeu, reorganizat în 1969, și ajuns acum la oca 14.000 de piese, instalat în 11 încăperi din Turnul cu ceas al cetății, monument istoric din secolul al XIV-lea, construcție specifică orașului. Prin materiale arheologice din așezări dacice și romane, tezaurе monetare, unelte, arme, argintărie, artă feudală, o colecție de ceasuri, mobilier țărănesc sculptat, icoane pe sticlă și pe lemn din diferite centre specializate în acest domeniu, obiecte privind activitatea celor 19 bresle locale, o farmacie din secolul al XVIII-lea, documente diferite, ilustrează trecutul acestei străvechi cetăți de pe Tîrnava Mare.

SINAIA

Muzeul Peleş (deschis : 8,30—15,30 ; luni și marți închis)

Fostă reședință regală de vară, Castelul Peleş, construit în anii 1875—1883, într-un amestec de elemente gotice și din Renașterea germană (arhitecți : vienezul Wilhelm Doderer și Johann Schultz din Lemberg), a fost mărit ulterior sub conducerea arhitectului ceh Karel Liman. Interioarele se încadrează în diverse stiluri : Renașterea italiană, baroc german, rococo francez, hispanomaur, secession etc. Devenit muzeu după înlăturarea monarhiei (1947), cuprinde prețioase lambriuri, vitralii elvețiene și germane din secolele XV—XVIII, mobilier, tapiserii flamande și franceze (secolele XVII—XVIII), statui, tablouri italiene, flamande și germane, covoare orientale, precum și o bogată colecție de arme, unele din ele vechi de câteva secole.

Instalată într-o clădire alăturată, *secția de artă decorativă* prezintă obiecte de feronerie, ceramică modernă, gresie, fa-

ianță și porțelan, sticlărie și argintărie, grupate pe tehnici și pe țări, aparținând diferitelor centre : Sévres, Limoges, Meissen, Delft, Faenza, Moustiers, Viena, Boemia etc., uneori fastuos decorate cu scene mitologice și galante, peisaje și flori în relief, — o veritabilă geografie a „artei focului“.

Muzeul mănăstirii Sinaia (Str. Mănăstirii, 1; deschis : 10—18; luni închis)

Ctitorie a spătarului Mihail Cantacuzino, ridicată la 1695 în stilul arhitecturii brîncovenești, mănăstirea adăpostește în aripa mai nouă un muzeu cuprinzînd diverse manuscrise, obiecte de cult ș.a.

SÎNNICOLAU MARE

Muzeul orașenesc (Str. Republicii, 4 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1959, expune *material arheologic*, piese din neolitic, din epoca bronzului și a fierului, precum și din perioada migrațiilor, *obiecte de etnografie* din această zonă (port popular, ceramică, țesături, obiecte de lemn), *o colecție de tablouri* ale unor pictori bănățeni din trecut și de astăzi, ca și ale altor artiști. O expoziție memorială Béla Bartók cuprinde partituri ale sale în manuscris, corespondență, fotografii, cărți, precum și fonograful compozitorului.

SLATINA

Muzeul de istorie și etnografie (Str. Ionașcu, 75 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Deschis în 1953, avînd ca bază colecții mai vechi, și-a sporit patrimoniul prin săpături, care au dus la descoperirea, pe valea Dîrjovului, a unor piese de mare interes științific.

Ceramica neolitică, tezaurele de monede și podoabe, armele, ca și cărțile vechi tipărite aici, în orașul ce a împlinit de curînd 600 de ani de existență documentară, completează acest muzeu care mai dispune, totodată, de o secție etnografică, deschisă în 1970 în șase săli, cuprinzînd unelte, mobilier, scoarțe, costume populare din zonă, țesături, ceramică, podoabe, obiecte de lemn ș.a.

SLOBOZIA

Muzeul de etnografie (deschis : 10—18 ; luni închis)

Inaugurat în 1971, expune obiecte de artă populară : covoare, ceramică, piese de port, unelte de țesut ș.a. din zona Bărăganului.

SMEENI (comună) (Jud. Buzău)

Muzeul de istorie (deschis : 10—18)

Are la bază interesante materiale arheologice descoperite într-un gorgan din împrejurimi, privind viața din comuna primitivă. Mai cuprinde piese etnografice de uz casnic și artă populară din zonă.

SUCEAVA

Muzeul Suceava (Str. Ștefan cel Mare, 33 ; deschis : 10—20 ; luni închis)

Înființat la începutul veacului nostru, a ajuns la bogate *colecții arheologice*, unele păstrate în depozit : unelte de piatră, de bronz și de fier, ceramică, obiecte de uz casnic și de podoabă, numismatică (cca 10.000 de piese), înfățișând urme străvechi ale societății omenești din nordul Moldovei. Muzeul expune mai ales piese privind istoria civilizației medievale moldovenești, scoase la iveală îndeosebi din săpăturile efectuate la fosta cetate de scaun a lui Ștefan cel Mare, ale cărei ruine pot fi vizitate. O bogată colecție de tablouri (pictură contemporană) alcătuiește *secția de artă plastică*. Dispune și de o *secție de științe naturale*.

Muzeul de artă populară (Str. Ciprian Porumbescu, 5 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

În fostul Han domnesc din Suceava, una dintre cele mai vechi clădiri din oraș, construit cu peste 350 de ani în urmă, monument recent restaurat, s-a deschis în 1968 un bogat muzeu de artă populară care expune scoarțe și țesături specifice zonei, ceramică de Kutu, Marginea și alte centre, obiecte de lemn, os și metal, mobilier, lăzi de zestre, instalații pentru prelucrarea lînei și cînepii, păpuși și măști folosite în spectacole de teatru popular, icoane pe sticlă, costume populare, podoabe, un interior țărănesc ș.a., multe din ele de o valoare excepțională.

SUCEVIȚA (comună) (Jud. Suceava)

Muzeul mănăstirii Sucevița (deschis : 8—20)

Într-o încăpere dintr-o locuință aflată pe latura de răsărit a mănăstirii Sucevița, ctitorie din 1582—1584 a voievodului Ieremia Movilă și a fratelui său Gheorghe Movilă, cu ziduri de apărare bine păstrate și cu fresce exterioare și interioare de mare valoare artistică, se află expusă o bogată colecție de obiecte de cult, manuscrise și cărți rare, împodobite cu miniaturi, broderii scumpe, cu fir de aur și perle, argintărie, icoane ș.a.

ȘIRIA (comună) (Jud. Arad)

Muzeul memorial Ioan Slavici (deschis : 10—18 ; luni închis)

În satul natal al scriitorului Ioan Slavici (1848—1925) s-a deschis în 1960, în patru încăperi dintr-un vechi castel ce adăpostește biblioteca comună, un muzeu memorial ilustrând viața și activitatea lui literară. Sînt expuse documente și fotografii privind anii de școală la Arad, Timișoara și Viena, mobilier de familie și din camera sa de lucru, reviste conduse de el sau la care a colaborat, obiecte personale, mărturii despre prietenia cu Eminescu, corespondență cu scriitorii vremii, ediții princeps ale cărților sale, traduceri apărute peste hotare, date privind răspîndirea operei sale în epoca noastră.

Expoziția memorială Emil Monția (deschisă : 10—18 ; luni închisă)

Același vechi castel în care este amenajat muzeul memorial Ioan Slavici, adăpostește din 1969 o expoziție memorială Emil Monția (1882—1965). Cuprinde pianul și vioara compozitorului, mobilierul camerei sale de lucru, manuscrisul operei „Fata de la Cozia“, culegeri de folclor din Banat, cărți, fotografii ș.a., ilustrînd activitatea lui Emil Monția.

TECUCI

Muzeul de istorie (Str. 23 August, 36 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Într-o clădire construită în stil românesc spre sfîrșitul veacului trecut, este adăpostit din 1935 un muzeu ajuns la oca

5.000 de piese arheologice, date la iveală din fostele cetăți dacice de la Poiana, Cetățuia, Munteni, de la începutul epocii fierului.

TIMIȘOARA

Muzeul Banatului (Piața Huniadi, 1 ; deschis : 11—18 ; luni închis)

Cel mai important monument istoric din Timișoara, restaurat în acești ani, Castelul Huniazilor, construit în secolul al XIV-lea și reconstruit în secolul următor de Iancu de Hunedoara, adăpostește din 1947 vechiul muzeu bănățean (înființat în 1872), una dintre cele mai mari instituții de acest fel din țară. Muzeul și-a îmbogățit necontenit *colecțiile de istorie, etnografie, științele naturii și artă*, ilustrând în 60 de săli evoluția societății omenești pe teritoriul Banatului, de la epoca de piatră și pînă în secolul al XIX-lea, bogățiile minerale, vegetale și animale ale regiunii, dezvoltarea culturii materiale și spirituale a populației respective.

Uneltele de piatră, fosilele de mamut, ceramica foarte variată (și vase rituale), armele, obiectele de uz și podoabele de bronz și din fier, vasele de sticlă romane, cărora li se adaugă peste 30.000 piese numismatice de aur, argint și aramă, precum și exponatele rezultate din descoperirile arheologice mai noi, cum este cîmpul de urne funerare din epoca bronzului, formează în 22 de săli un ansamblu prestigios al *secției de istorie*. După cum de un binemeritat prestigiu se bucură și *secția de științele naturii*, cu bogata sa colecție de păsări (una dintre cele mai complete din țară), donată cu ani în urmă de prof. D. Lințea, de fluturi și de ouă, cu ierbarele și insectarele sale științifice, cu biogrupele și acvariile care măresc atracția vizitatorilor.

Prin prezentarea unor ansambluri de obiecte privind ocupațiile și meșteșugurile, prin ceramică din renumite centre de olărie, cusături și broderii, prin somptuoasele costume populare cu trăsăturile lor specifice, prin interioare țărănești și alte obiecte, *secția de etnografie* înfățișează modul de viață al populației românești și al naționalităților conlocuitoare (șvabi, maghiari, sîrbi) din Banat.

Secția de artă (Str. Victoriei, 46 ; deschisă : 10—18 ; luni închis)

Reorganizată de curînd în actuala clădire, secția de artă a muzeului bănățean datează de prin 1888. Îmbogățită neconținut prin donații (cea mai importantă, a lui Sigismund Ormos, cuprinzînd pictură și grafică universală) și achiziții, adăpostește tablouri ale unor artiști din școala bănățeană, ca M. Velceleanu, I. Zaicu, N. Popescu, C. Daniel, S. Petrovici, Berczi Varga, Alexici ș.a., sau contemporani ca Fr. Ferch, Iuliu Padlipny, Diodor Dure ș.a., la care se adaugă opere ale pictorilor Mișu Popp, C. Popp de Szathmary, Th. Aman, N. Grigorescu, I. Andreescu, N. Tonitza, C. Ressu, Șt. Dimitrescu, G. Petrașcu, Th. Pallady, V. Popescu, D. Ghiată, A. Ciupe, Al. Ciucurencu, C. Baba ș.a. și ale sculptorilor, Fr. Storck, C. Medrea, R. Ladea, Gh. Anghel, Gheza Vida, I. Irimescu ș.a. Totodată, expune pictură din școlile italiană, flamandă, austriacă și franceză, ca și o importantă colecție de grafică germană, și de artă aplicată, cu valoroase piese orientale.

Muzeul satului bănățean (deschis : 10—18 ; luni închis)

În parcul Pădurea Verde de lângă Timișoara a fost inaugurată în 1971 secția în aer liber a Muzeului Banatului. Pe o suprafață de 12 ha au fost amplasate case și gospodării țărănești din secolul al XIX-lea, cu întregul lor inventar, provenind din diferite zone etnografice, mori de apă și de vînt, fîntîni, atelierul unui olar, oloinițe și alte vechi instalații de tehnică populară, ilustrînd, prin elemente autentice viața satului bănățean și tradițiile locale.

TINCA (comună) (Jud. Bihor)

Muzeul sătesc de științe naturale (Str. Avram Iancu, 53 ; deschis 10—18 : luni închis)

Cuprinde bogate colecții de geologie, paleontologie și zoologie (cca 22.000 de piese) adunate cu pasiune de muncitorul morar Coloman Csak, ilustrînd structura solului și fauna văii Crișului Negru.

TÎRGOVIȘTE

Muzeul arheologic (Str. Muzeului, 4 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1944, muzeul adăpostește o valoroasă colecție de arheologie sporită prin săpături proprii : unelte de piatră, figurine, ceramică de tip Gumelnița, descoperită în așezările de la Geangoești și Ionești, importante tezaururi numismatice (grecești, dacice și românești), printre care și un tezaur din vremea lui Mircea cel Bătrîn, care și-a mutat reședința la Tîrgoviște în 1396, arme, ghiulele de piatră și fier, vase turcești de aramă, ca și alte obiecte din epoca feudală. În curtea interioară a muzeului se află un lapidariu.

Complexul muzeal Curtea Domnească (Str. N. Bălcescu, 221 ; deschis : 8—20 ; luni închis)

Punct de mare atracție al orașului, complexul muzeal format din ruinele caselor domnești, cu zidurile lor de incintă, Turnul Chindiei, bisericile și alte construcții ctitorite și restaurate pe rînd, începînd din secolul al XIV-lea pînă în secolul al XVII-lea, de domnitorii Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Petru Cercel, Matei Basarab, Constantin Brîncoveanu și alți voievozi, adăpostește într-una din clădiri, mai precis în beciurile casei domnești ridicate în secolul al XVI-lea de Petru Cercel, o expoziție cuprinzînd un lapidariu și vitrine unde pot fi văzute piese arhitectonice (coloane, capitele, ancadrame de uși și ferestre), fragmente de fresce, ceramică, cahle, discuri ornamentale, artă din epoca brîncovenească (broderii, podoabe, mobilier, tipărituri, argintărie, pictură ș.a.) și alte vestigii scoase la iveală cu ocazia lucrărilor de restaurare întreprinse aici.

Muzeul tiparului și al cărții vechi românești (Str. Justiției, 5 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1967, într-una din vechile clădiri ale fostei cetăți de scaun, construită în vremea lui C. Brîncoveanu și dăruită fiicei sale Saftia (căsătorită cu Iordache Crețulescu), monument de arhitectură, refăcut, înconjurat de un parc secular, muzeul oglindește dezvoltarea tiparului românesc din 1508 (cînd s-a imprimat aici în limba slavonă prima carte din Țara Românească, „Liturghierul lui Macarie“, urmată

curînd de altele) și pînă în 1830, ilustrînd continuitatea și unitatea culturală a românilor din cele trei provincii istorice. Prezintă manuscrise din secolul al XV-lea, hrisoave domnești, un document de la Mihai Viteazul cu semnătură autografă, incunabule, piese de vechi tiparnițe, inele sigilare, călimări de briu, xilogravuri de epocă, picturi cu foiță de aur, portrete ale unor ctitori ai culturii românești, cărți foarte rare, unele tipărite la Rîmnic, Buzău, Snagov și Blaj, „Pravila” de la Govora, și alte diferite documente.

Muzeul scriitorilor țirgovișteni (Str. Justiției, 3 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Amenajat în casa unde a trăit scriitorul I. Al. Brătescu-Voinești (1868—1946), muzeul cuprinde în cele șapte încăperi obiecte diverse, mobilier, cărți, manuscrise, fotografii, documente, publicații și alte mărturii oglindind viața și activitatea unor scriitori țirgovișteni : Enăchiță Văcărescu (1740—1797), Vasile Cîrlova (1809—1839), Grigore Alexandrescu (1810—1885), Ion Eliade Rădulescu (1802—1872), Ion Ghica (1816—1897), Smaranda Gheorghiu (Maica Smara) (1857—1944), I. C. Vissarion (1883—1951), precum și a lui Al. Vlahuță (1858—1919) și Raicu Ionescu Rion (1872—1895), care au rămas atașați sufleteste de orașul în care și-au petrecut o parte din viață.

Casa-atelier Gh. Petrașcu (Str. Narciselor, 24 ; deschisă : 10—18 ; luni închis)

Casa, recent restaurată, unde pictorul Gh. Petrașcu (1872—1949) a trăit și a lucrat mai bine de două decenii, adăpostește, începînd din 1970, tablouri ale sale din tinerețe, lucrări în care apare acest atelier, peisaje din Țirgoviște, desene, acuarele și gravuri, precum și unele documente și obiecte personale.

ȚIRȘORU VECHI (comună) (Jud. Prahova)

Muzeul sătesc (deschis : 10—18 ; luni închis)

Așezare veche, menționată documentar în secolul al XV-lea ca important centru economic, ai cărui negustori aveau legături cu Brașovul, localitatea are un muzeu organizat în 1969, în fostul conac Moruzi. Expune obiecte arheologice :

urme ale unor construcții militare romane, vase și cărămizi cu inscripții, diverse vestigii feudale ș.a.

TÎRGU JIU

Muzeul județean (Str. Tudor Vladimirescu, 73 ; deschis : 10—13, 17—20 ; luni închis)

Întemeiat încă de la sfîrșitul veacului trecut și reorganizat în 1954, ilustrează evoluția societății omenеști pe teritoriul acestui județ, din timpul comunei primitive pînă la primul război mondial. Expune în *secția de istorie* materiale arheologice descoperite la Bumbești și pe vatra acestei așezări, arme din timpul răscoalei de la 1821, care s-a desfășurat și în acest oraș, al cărui trecut, începînd din secolul al XV-lea, se oglindește în colecția de documente adunată de Al. Ștefulescu, publicist local, unul dintre inițiatorii muzeului. Mai dispune de o valoroasă *colecție etnografică* : creștături în lemn, stîlpi de poartă și casă, covoare, costume, zona aceasta fiind una dintre cele mai vestite pentru arta ei populară, loc de obîrșie al sculptorului C. Brâncuși, ale cărui monumente : *Coloana infinită*, *Poarta sărutului* și *Masa tăcerii* se află în acest oraș.

Muzeul memorial Ecaterina Teodoroiu (Bd. 1 Mai, 270 ; deschis : 10—12, 16—18 ; luni închis)

În casa în care s-a născut luptătoarea Ecaterina Teodoroiu, căzută în 1917 în timpul primului război mondial, pe fronțul din Moldova, casă construită din lemn, restaurată în 1959, sînt păstrate în cele două modeste încăperi, vechi mobilier țărănesc, diverse obiecte personale, fotografii și documente evocînd viața acestei eroine.

TÎRGU MUREȘ

Muzeul județean (Str. Horia, 24 și Piața Trandafirilor, 11 ; deschis : miercuri, vineri, sîmbătă și duminică 10—13, marți și joi 17—20 ; luni închis)

Vechi muzeu transilvan, ale cărui începuturi datează de la sfîrșitul veacului trecut (1886), instalat în două clădiri, ambele monumente istorice, cuprinde în *secția de istorie* un valoros material arheologic (rezultat din săpăturile efectuate

pe teritoriul înconjurător) ilustrind mai ales epocile îndepărtate, pînă în feudalism : depozite de bronzuri, ceramică și unelte romane de fier (de la Cristești), statuete, obiecte de uz și de podoabă, vestigii dacice, arme feudale, argintărie, numismatică, documente și relieve privind activitatea diferitelor bresle. Sînt evocate, de asemenea, cu mijloace muzeistice, participarea populației județului la marile răscoale din Transilvania.

Bogata secție *etnografică* păstrează în depozite creații populare : țesături, piese de port și alte obiecte, atestînd influențe reciproce între produsele populației românești și ale naționalităților conlocuitoare. Mai dispune și de *colecții de științele naturii*, cu floră și faună din această regiune geografică.

Muzeul de artă (Piața Eroilor Sovietici, 1, în Palatul Culturii ; deschis : miercuri, vineri și duminică 10—13, marți, joi și sîmbătă 17—20 ; luni închis)

Deschis în 1913, în sălile monumentalului Palat al Culturii, adăpostește lucrări ale unor artiști români din secolele al XIX-lea și al XX-lea : Th. Aman, N. Grigorescu, Șt. Luchian, D. Paciurea, G. D. Mirea, Gh. Petrașcu, Th. Pallady, N. Tonitza, N. Dărăscu, Fr. Șirato, J. Al. Steriadi și alții, precum și tablouri ale unor pictori maghiari, printre care Vida Arpád (originar din Tg. Mureș, bogat reprezentat), Munkacsy Mihály, Paál László, Nagy Istvan, ca și ale unor artiști din Școala de la Baia Mare, ca Ferencz ș.a. Expune, de asemenea, lucrări ale unor contemporani din localitate și împrejurimi : Nagy Imre, Șt. Barabás, A. Bordi, Martin Izsák ș.a.

Muzeul memorial Bolyai (Piața Bolyai, 13 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Organizat în 1955, în clădirea construită între 1799—1804, pentru a adăposti biblioteca lui S. Teleki, fost cancelar al Transilvaniei, muzeul oglindește prin obiecte diverse, cărți, fotografii, manuscrise, activitatea celor doi eminenti oameni de știință de prestigiu internațional, originari de pe aceste meleaguri : matematicienii Farkas Bolyai (1775—1856) și Janos Bolyai (1802—1860).

TÎRGU NEAMȚ

Muzeul de istorie (Str. V. I. Lenin, 185 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Înființat în 1957, adăpostit din 1968 într-una din cele mai frumoase clădiri ale orașului, expune materiale arheologice (printre care ceramică tip Cucuteni), arme, sigilii, vase, monede ș.a. descoperite cu prilejul diverselor săpături din împrejurimi și mai ales de la Cetatea Neamț. Dispune și de o *colecție etnografică* formată din vechi unelte pentru diferite ocupații, obiecte de uz casnic, o stînă cu inventarul păstorilor și un interior țărănesc specific zonei.

TÎRGU SECUIESC

Expoziția permanentă Gábor Áron (deschisă : 10—18 ; sîmbăta 10—13 ; luni închis)

În fosta turnătorie a lui Gábor Áron (1810—1849), participant la revoluția de la 1848 din Transilvania, s-a deschis în 1969 o expoziție memorială cuprinzînd arme (săbii, pistoale, puști) din timpul revoluției, o copie a tunului realizat de Gábor Áron, comandant al artileriei secuiești, precum și diferite documente privind activitatea sa revoluționară.

Expoziția permanentă „Istoria breslelor din orașul Tîrgu Secuiesc” (deschisă : 10—18 ; sîmbăta 10—13 ; luni închis)

Sînt expuse diferite documente și obiecte originale (steaguri, lăzi ș.a.) ilustrînd activitatea multilaterală a breslelor de cojocari, olari, cismari, timplari etc. din localitate.

TÎRNĂVENI

Muzeul de istorie (Str. Stadionului, 2 ; deschis : 10—14, miercuri, sîmbătă și duminică și de la 16—20 ; luni închis)

Expune mai ales materiale arheologice : unelte din neolitic, bronzuri, vase, podoabe, numismatică și pietre funerare romane cu inscripții, obiecte feudale, precum și fosile de mamifere cuaternare.

TOPALU (comună) (Jud. Constanța)

Muzeul de artă Dinu și Sevasta Vintilă (deschis : mai—sept. 10—20 ; oct.—apr. 10—18 ; luni închis)

În fosta locuință a celor doi învățători, s-a organizat în 1960 un muzeu de artă cuprinzând 186 picturi, 12 sculpturi și 30 lucrări de grafică donate de fiul lor, dr. Gh. Vintilă. Sînt reunite aici mai ales tablouri din perioada interbelică, semnate de Th. Pallady, G. Petrașcu, O. Băncilă, N. Tonitza, Șt. Dimitrescu, I. Iser, Fr. Șirato, M. Bunescu, C. Ressu, N. Dărăscu, D. Ghiță, A. Bălțatu, L. Grigorescu, Al. Ciucurencu, C. Baba, dar și de tinerii Almășanu, Bițan, Piliuță ș.a., sculpturi de C. Medrea, O. Han, I. Jalea ș.a.

TULCEA

Muzeul Deltei Dunării (Str. Progresului, 32 ; deschis : mai—oct. 8—20 ; nov.—apr. 8—17 ; luni închis)

Deschis în 1949 într-una din cele mai frumoase clădiri ale orașului, folosind metode de expunere moderne — diorame, bioscene și mai ales acvarii — muzeul tulcean izbuteste să ofere o înfățișare sintetică a bogățiilor naturale din zona gurilor Dunării. Prin vechi hărți și alte mărturii științifice este ilustrată geneza Deltei și istoricul ei. Păsări, mamifere (unele protejate, socotite monumente ale naturii), diferite specii de pești ce populează apele locale, alcătuiesc *colecția de științe naturale*.

Colecțiile de istorie, cu obiecte arheologice traco-getice, cu tezaure monetare romane, bizantine (de argint), genoveze, tătarăști (secolul XIII) și din vremea lui Mircea cel Bătrîn, cu podoabe, urne de incinerare, documente epigrafice ș.a., oferind o imagine concludentă despre viața din trecut a oamenilor Deltei, sînt expuse în Parcul Monumentului.

Secția de artă, recent înființată, cuprinde mai ales lucrări în care se reflectă frumusețile Deltei și ale litoralului.

TURDA

Muzeul de istorie (Str. Hașdeu, 2 ; deschis : iarna 9—13, 14—18 ; vara 10—13, 16—19 ; luni și marți închis)

Deschis în 1951 într-un fost palat princiar din secolul al XV-lea (monument istoric în stilul Renașterii), unde aveau loc ședințele dietelor din Transilvania, muzeul a adăugat

colecțiilor mai vechi noi piese rezultate din săpături și cercetări de arhivă, printre care un bogat material arheologic, mai ales din epoca sclavagistă, descoperit pe teritoriul învecinat, în ruinele fostului oraș roman Potaissa : unelte de piatră, fosile animale, obiecte din epoca bronzului și a fierului, ceramică pictată și monezi dacice, cărămizi ștampilate, statuete și monede romane, monumente epigrafice, arme, conducte de olane, vase rituale, obiecte de uz casnic, documente privind răscoala de la Bobîlna (1437) și răscoala condusă de Horia, Cloșca și Crișan (1784), mărturii despre istoria mineritului. Dispune și de o *colecție etnografică* (în depozit), cu piese ilustrând mai ales valea Arieșului.

URLAȚI

Muzeul etnografic (Str. Orzoaia de Sus, 12 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Deschis în 1955 în Casa Bellu, clădire de la jumătatea veacului trecut, cuprinde îndeosebi vechi mobilier italian, covoare românești, sculpturi în piatră din epoca brîncovească, vase și stampe japoneze, piese de port popular din această zonă, ceramică și țesături, obiecte de artă feudală, precum și tablouri ale familiei Bellu și o bibliotecă cu tipărituri rare din secolele XVIII—XIX.

VALEA MARE (sat) (comuna Priboieni — Jud. Argeș)

Muzeul memorial Liviu Rebreanu (deschis : 10—18 ; luni închis)

Amenajat în 1968 în fosta casă a scriitorului, care a murit aici în septembrie 1944, adăpostește mobilierul locuinței, obiecte personale, manuscrise, ediții diferite din opera sa.

VATRA DORNEI

Muzeul de științe naturale (Str. 7 Noiembrie, 17 ; deschis : 10—18 ; luni închis)

Într-o clădire în stil neogotic, cu turn și creneluri, s-a organizat în 1954 un muzeu cuprinzînd mai ales colecții de geografie, floră și faună din depresiunea Dorna și Carpații Orientali.

VATRA MOLDOVIȚEI (comună) (Jud. Suceava)

Muzeul mănăstirii Moldovița (deschis : 8—20)

Monument de arhitectură moldovenească ridicat de Petru Rareș în secolul al XVI-lea, pe locul ctitoriei lui Alexandru cel Bun, mănăstirea Moldovița, vestită pentru picturile sale din exterior și interior, egalînd pe cele de la Voroneț, adăpostește într-o clădire alăturată (secolul XVII) odoare religioase, obiecte sculptate în lemn, mobilier, printre care jîțul lui Petru Rareș, icoane, cărți bisenicești din secolele XVI—XVIII, un triptic cu sculpturi și picturi reprezentînd pe domnitorii Moldovei, ceramică decorativă ș.a.

VĂLENII DE MUNTE

Muzeul de etnografie al Văii Teleajenului (Bd. N. Iorga, 96 ; deschis : 10—12 ; luni închis)

Reorganizat în actuala clădire în anul 1961, muzeul cuprinde obiecte de etnografie și artă populară : costume, țesături, scoarțe, lăzi de zestre, buciume, un inventar de stîină, unelte ș.a. ilustrînd specificul Văii Teleajenului.

Muzeul memorial N. Iorga (Str. G. Enescu, 3 ; deschis : 10—13, 16—20 ; luni închis)

Într-o casă cu cerdac din secolul al XVIII-lea cumpărată în 1910 la licitație, unde marele savant a locuit mai ales vara, timp de trei decenii, s-a organizat un muzeu care păstrează înfățișarea și atmosfera din timpul vieții lui Nicolae Iorga (1871—1940). Cuprinde mobilier în stil popular și obiecte de care s-a folosit Iorga, biroul și biblioteca, fotografii de familie, documente, manuscrise, cărți rare, miniaturi, omagii din partea unor instituții de știință de peste hotare, felurite distincții, un bust realizat de O. Han ș.a.

Într-o clădire alăturată s-a deschis în 1971 o *colecție de artă feudală* cuprinzînd icoane, stampe și documente adunate de ilustrul istoric de pe teritoriul Jud. Prahova.

VĂRATEC (sat) (Comuna Agapia — Jud. Neamț)

Muzeul mănăstirii Văratec (deschis : 10—19 ; luni închis)

În incinta mănăstirii întemeiată la 1785 este amenajat un muzeu care cuprinde broderii din secolele al XVIII-lea

și al XIX-lea ferecături de cărți, vechi covoare, obiecte de cult ș.a.

VÎNĂTORI-NEAMȚ (comună) (Jud. Neamț)

Muzeul memorial M. Sadoveanu (deschis : 8—20)

În casa unde Mihail Sadoveanu (1880—1961) își petrecea verile, și unde a scris despre priveliștile de basm ale naturii acestor locuri de la poalele munților, s-a organizat în 1966 un muzeu memorial, cu încăperi aranjate așa cum le-a lăsat scriitorul, cu mobilier simplu, lăzi țărănești, două biblioteci cuprinzând cărți ale sale tipărite la noi și peste hotare, obiecte și unelte privind pasiunea sa pentru vânătoare și pescuit, manuscrise, fotografii, documente biografice privind debutul literar, reviste la care a colaborat, premiile și distincțiile ce i-au fost acordate, precum și tulburătoare înregistrări pe bandă de magnetofon, a unor fragmente sadoveniene, în lectura autorului.

VLADIMIR (comună) (Jud. Gorj)

Muzeul memorial Tudor Vladimirescu (deschis : 10—18 ; luni închis)

Restaurată în 1937, vechea casă părintească a lui Tudor Vladimirescu (1780—1821), declarată monument istoric, adăpostește documente și obiecte legate de activitatea revoluționară și amintirea acestui erou popular, căpetenia răscoalei de la 1821.

VULCANA-PANDELE (sat) (Comuna Brănești — Jud. Dîmbovița)

Casa memorială Gabriel Popescu (deschisă : 10—18 ; luni închisă)

În casa natală a lui Gabriel Popescu (1866—1937), unul dintre cei mai valoroși gravori români, s-a organizat un muzeu memorial cuprinzând documente, obiecte personale, lucrări ale artistului, cărți ce i-au aparținut, fotografii și alte obiecte.

ZALĂU

Muzeul de istorie (Str. Pieții, 9 ; deschis : 10—18)

Bogatele *colecții arheologice* (peste 22.000 de piese) ale muzeului din Zalău, înființat în 1951, oglindesc mai ales trecutul îndepărtat al acestor meleaguri, epoca neolitică, a bronzului, a fierului. Prin săpături sistematice, au fost adunate numeroase monumente sculpturale și epigrafice, unele foarte prețioase, provenind din așezări antice ca Bucium, Bologa, Românași, Porolissum (castru și municipiu roman), precum și alte obiecte dacice și romane : figurine, monezi, ceramică, unelte etc.

Mai deține o *secție de artă populară* : ceramică, piese de port, țesături, icoane pe sticlă, precum și lucrări de *artă românească contemporană*.

INDEX

AL MUZEELOR GRUPATE DUPĂ PROFILUL COLECȚIILOR

	Pag.
Muzee și secții de artă în localități :	
Agapia	63
Alba Iulia	65
Arad	66
Babadag	69
Bacău	70
Baia Mare	71
Berevoești	73
Botoșani	75
Brașov	78
Brăila	80
București	19—88
Calafat	82
Caracal	83
Călimănești	85
Cîmpulung	89
Cluj	91
Constanța	95
Craiova	100
Fălticeni	109
Galați	111
Iași	117
Limanu	125
Medgidia	128
Miercurea-Ciuc	129
Mitocu Dragomirnei	130
Minăstirea Neamț	131
Odorheiu Secuiesc	133
Oradea	133
Piatra Neamț	137
Pitești	138
Ploiești	140
Proboata	142
Putna	142

	Pag.
Rimnicu Sărat	145
Rimnicu Vilcea	145
Roman	146
Satu Mare	148
Sebeș	150
Sf. Gheorghe	150
Sibiu	150
Sinaia	154
Suceava	156
Sucevița	157
Timișoara	159
Țirgu Mureș	163
Topalu	165
Vatra Moldoviței	167
Vălenii de Munte	167
Văratec	167
Zalău	169

Muzee și secții de etnografie și artă populară în localitățile :

Alba Iulia	65
Arad	66
Avrig	69
Baia Mare	71
Beiuș	73
Boița	75
Botoșani	75
Brad	75
Bran	76
Brașov	76
Breaza	80
București	39—42
Buzău	81
Buziaș	82
Calafat	82

Caransebeș	84
Cisnădie	86
Cisnădioara	87
Cîmpulung Moldovenesc	89
Cîrțișoara	90
Cluj	92
Craiova	101
Cristian	102
Cristuru Secuiesc	103
Curtea de Argeș	103
Curtișoara	103
Dej	104
Deva	104
Durău	107
Făgăraș	108
Fărcașa	109
Florești-Stoenești	109
Focșani	110
Gavojdia	112
Gheorgheni	113
Golești	114
Gura Humorului	116
Huși	116
Iași	118
Lugoj	126
Lupșa	126
Măldărești	127
Mediaș	128
Mehadica	129
Miercurea-Ciuc	129
Mușatești	131
Negrești-Oaș	132
Odorheiul Secuiesc	133
Oradea	133
Orăștie	136
Ploiești	139
Poiana Sibiului	142
Rădăuți	142
Rășinari	143
Reghin	143
Reșița	143
Retevoești	144
Rimetea	144
Rîmnicu Sărat	145
Rîmnicu Vilcea	145
Rucăr	147
Rupea	147
Satu Mare	148
Săliște	149

Sebeș	150
Sibiu	150
Sighetu Marmăției	153
Slatina	155
Slobozia	156
Suceava	156
Timișoara	159
Tirgu Jiu	162
Tirgu Mureș	162
Tirgu Neamț	164
Turda	165
Urlați	166
Vălenii de Munte	167
Zalău	169

Muzee și secții de istorie și arheologie în localitățile :

Agnita	64
Aiud	64
Alba Iulia	65
Alexandria	66
Arad	66
Bacău	69
Baia Mare	71
Băile Herculane	72
Bicaz	73
Bistrița	74
Bîrlad	75
Blaj	74
Botoșani	75
Bran	76
Brașov	76, 77, 78
Brăila	80
Brebu	81
București	43 — 50
Buzău	81
Caracal	82
Caransebeș	84
Carei	84
Călărași	84
Cîmpulung	89
Cluj	90
Constanța	94, 95, 96
Corabia	98
Craiova	99
Cristuru Secuiesc	103
Curtea de Argeș	103
Dej	104

Deva	104
Doftana	105
Dorohoi	106
Drobeta—Turnu Severin	107
Făgăraș	108
Făget	108
Fălțiceni	109
Flăminzi	109
Focșani	110
Galați	111, 112
Gh. Gheorghiu-Dej	113
Gheorgheni	113
Gherla	113
Giurgiu	114
Golești	114
Huși	116
Iași	118, 120, 122
Lugoj	126
Mangalia	127
Mărășești	128
Mărăști	128
Mediaș	128
Miercurea-Ciuc	129
Năsăud	132
Odorheiu Secuiesc	133
Oltenița	133
Oradea	133
Petroșani	137
Piatra Neamț	137
Pitești	138
Ploiești	139
Reșița	143
Rîmnicu Vilcea	145
Rîșnov	146
Roman	146
Roșiori de Vede	146
Rotbav	147
Sarmizegetusa	148
Satu Mare	148
Săcueni	149
Săveni	149
Sebeș	150
Sf. Gheorghe	150
Sibiu	152, 153
Sighișoara	154
Slatina	155
Suceava	156
Tecuci	157
Timișoara	158

Timișoara	160
Tirgoviște	161
Tirgușoru Vechi	161
Tirgu Jiu	162
Tirgu Mureș	162
Tirgu Neamț	164
Tirgu Secuiesc	164
Tirnăveni	164
Tulcea	165
Turda	165
Zalău	169

Muzee și secții de științele naturii în localitățile :

Adjud	63
Aiud	64
Bacău	70
Bistrița	74
Birlad	74
București	51—55
Carei	84
Cîmpulung	89
Cluj	93, 94
Constanța	97
Craiova	99
Cristuru Secuiesc	103
Dej	104
Deva	104
Drobeta—Turnu Severin	107
Făgăraș	108
Fălțiceni	109
Focșani	110
Galați	112
Gheorgheni	113
Giurgiu	114
Huși	116
Iași	123
Maliuc	127
Odorheiu Secuiesc	133
Oradea	133
Panciu	136
Piatra Neamț	137
Pitești	138
Ploiești	140
Reșița	143
Rîmnicu Sărat	145
Roman	146
Sebeș	150
Sf. Gheorghe	150

Sibiu	153
Suceava	156
Timișoara	158
Tinca	159
Tirgu Mureș	162
Tulcea	165
Vatra Dornei	166

Muzee memoriale în localitățile*):

Ady Endre (Ady Endre) . . .	63
Agapia (Alexandru Vlahuță) . .	64
Albești (Petőfi Sándor) . . .	66
Aurel Vlaicu (Aurel Vlaicu) . .	68
Avram Iancu (Avram Iancu) . .	69
Bacău (George Bacovia) . . .	70
Bălcești (Nicolae Bălcescu) . .	72
Bățanii Mici (Benedek Elek) . .	72
Botoșani (Nicolae Iorga) . . .	75
Brașov (Mureșenii, Gheorghe Dima)	79
București (George Enescu, Constantin Nottara, Tudor Arghezi, Maria Filotti, Gheorghe Tattarescu, Io- sif Iser, Gheorghe Mari- nescu, G. Bacovia, Victor Babeș) (vezi sumarul la p. 5—6)	
Bușteni (Cezar Petrescu) . . .	81
Caracal (Iancu Jianu) . . .	83
Caragiale (Ion Luca Cara- giale)	83
Călărași (Gheorghe M. Vasi- lescu)	85
Căpățineni (Gheorghe Ște- phănescu)	85
Cerna (Panait Cerna) . . .	86
Cerneți (Tudor Vladimirescu) .	86
Ciprian Porumbescu (Ciprian Porumbescu)	86
Ciucea (Octavian Goga) . . .	87
Cimpina (Nicolae Grigorescu, Bogdan Petriceicu Hasdeu)	87, 88

*) Numele din paranteze indică per-
sonalitatea a căreia îi este consacrat
muzeul respectiv.

Cimpuri (Ion Roată)	90
Cluj (Emil Isac)	93
Costache Negri (Costache Negri)	98
Costeții din Vale (Ion C. Vissarion)	98
Coșbuc (George Coșbuc) . . .	99
Craiova (Traian Demetrescu, Elena Farago)	101, 102
Dorohoi (George Enescu) . . .	106
Dragoslaveni (Alexandru Vlahuță)	106
Emil Racoviță (Emil Raco- viță)	108
Frasin (Constantin Ivănuș) . .	111
George Enescu (George E- nescu)	113
Golești (Familia Goleștilor) .	114
Hobița (Constantin Brâncuși)	116
Humulești (Ion Creangă) . .	116
Iași (Ion Creangă, Mihai Codreanu, Ilie Pintilie, Oti- lia Cazimir)	121, 122
Ipotesti (Mihai Eminescu) . .	123
Jimbolia (Ștefan Jäger) . . .	124
Lenaueim (Nicolaus Lenau)	124
Liviu Rebreanu (Libiu Re- breanu)	125
Mediaș (Stephan Ludwig Roth)	129
Mircești (Vasile Alecsandri) .	130
Miroslava (Dimitrie Anghel) .	130
Minăstirea (Alexandru Sahia)	131
Moneasa (Gheorghe Groza) .	131
Nămăești (George Topirceanu)	132
Oradea (Iosif Vulcan, Ady Endre)	135, 136
Piatra Neamț (Calistrat Hogaș)	138
Ploiești (Ion Luca Caragiale) .	141
Reteg (Ion Pop Reteganul) . .	144
Râmnicu Vilcea (Anton Pann)	145
Salonta (Aranyî Ianos) . . .	147
Șiria (Ioan Slavici, Emil Montia)	157
Tîrgoviște (Gheorghe Pe- trașcu)	161
Tirgu Jiu (Ecaterina Teodo- roiu)	162

Tirgu Mureș (Farkas Bolyai și Ianos Bolyai)	163
Tirgu Secuiesc (Gábor Áron).	164
Valea Mare (Liviu Rebreanu)	166
Vălenii de Munte (Nicolae Iorga)	167
Vinători-Neamț (Mihail Sa- doveanu)	168
Vladimir (Tudor Vladimi- rescu)	168
Vulcana-Pandele (Gabriel Popescu)	168

Muzee cu profil mixt în locali- tățile : *)

Apostolache	66
Arbore	68
Beliu	73
Cornea	98
Costești	99
Deta	104
Lipova	125
Orlea	136
Săcele	148
Sinnicolau Mare	155
Smeenii	156

*) E vorba de mici colecții care dispun de piese din diverse domenii (istorie, științe naturale, etnografie etc).

INDEX

AL MUZEELOR GRUPATE PE JUDEȚE

JUDEȚUL ALBA pag.

Alba Iulia	
Muzeul regional de arheologie, istorie și etnografie . . .	65
Aiud	
Muzeul de științe naturale .	64
Muzeul de istorie	64
Blaj	
Muzeul orașului	74
Sebeș	
Muzeul orașenesc	150
Avram Iancu	
Muzeul memorial Avram Iancu.	69
Lupșa	
Muzeul etnografic	126
Rimetea	
Muzeul etnografic	144

JUDEȚUL ARAD

Arad	
Muzeul județean	66
Muzeul teatrului	68
Colecția de vechi obiecte bisericesti	68
Lipova	
Muzeul orașenesc de istorie și etnografie.	125
Șiria	
Muzeul memorial Ioan Slavici	157
Expoziția memorială Emil Montia	157

Belii	
Muzeul sătesc	73
Moneasa	
Casa memorială Gh. Groza. .	131

JUDEȚUL ARGEȘ

Pitești	
Muzeul județean	138
Muzeul de artă	138
Cîmpulung	
Muzeul orașenesc	89
Lapidariul de la Complexul feudal	89
Curtea de Argeș	
Muzeul orașenesc	103
Golești	
Complexul muzeal Golești . .	114
Muzeul viticulturii și pomiculturii	115
Nămăești	
Muzeul memorial G. Topircanu.	132
Valea Mare	
Muzeul memorial Liviu Rebreanu	166
Rucăr	
Muzeul de etnografie . . .	147
Retevoești	
Muzeul sătesc	144
Mușatești	
Muzeul sătesc	131
Căpățineni	
Casa memorială Gheorghe Ștephănescu	85

Costești

Muzeul local 99

Berevoești

Muzeul de artă 73

JUDEȚUL BACĂU

Bacău

Muzeul de istorie 69

Muzeul de științele naturii . 69

Muzeul de artă 70

Casa-muzeu George Bacovia. 70

Gh. Gheorghe-Dej

Muzeul orașenesc 113

JUDEȚUL BIHOR

Oradea

Muzeul Țării Crișurilor . . . 133

Muzeul memorial Iosif Vulcan 135

Muzeul memorial Ady Endre 136

Beiuș

Muzeul etnografic 73

Salonta

Muzeul memorial Arany Ianos 147

Tinea

Muzeul sătesc de științe naturale 159

Săcueni

Muzeul de istorie 149

JUDEȚUL BISTRIȚA-NĂSĂUD

Bistrița

Muzeul de istorie și științe naturale 74

Năsăud

Muzeul orașenesc 132

Coșbuc

Muzeul memorial George Coșbuc 99

Liviu Rebreanu

Muzeul memorial Liviu Reboreanu 125

Reteag

Muzeul memorial Ion Pop Reteganul 144

JUDEȚUL BOTOȘANI

Botoșani

Muzeul județean 75

Muzeul memorial Nicolae

Iorga 75

Dorohoi

Muzeul de istorie 106

Muzeul memorial George

Enescu 106

Săveni

Muzeul de arheologie. . . . 149

Ipotesti

Muzeul memorial M. Eminescu 123

Flăminzi

Muzeul „Răscala țăranilor din 1907” 109

George Enescu

Muzeul memorial George Enescu 113

JUDEȚUL BRAȘOV

Brașov

Muzeul de istorie 76

Muzeul „Cetatea Brașovului și fortificațiile din Țara Birsei” 77

Muzeul școlii din Șcheii Brașovului 78

Muzeul de artă 78

Casa memorială a Mureșenilor 79

Muzeul sporturilor 79

Muzeul memorial Gheorghe Dima 79

Bran

Muzeul cetății Branului . . 76

Făgăraș

Muzeul orașenesc 108

Săcele

Muzeul local 148

Rupea

Muzeul de etnografie . . . 147

Rîșnov

Muzeul de istorie al cetății . 146

Rothav

Muzeul sătesc 147

JUDEȚUL BRĂILA

Brăila

Muzeul Brăilei. 80

JUDEȚUL BUZĂU

Buzău	
Muzeul de istorie	81
Rîmnieu Sărat	
Muzeul orașenesc	145
Smeeni	
Muzeul de istorie	156

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Reșița

Muzeul județean	143
Caransebeș	
Muzeul orașenesc	84
Băile Herculane	
Muzeul de istorie	72
Mehadica	
Muzeul sătesc	129
Cornea	
Muzeul comunal	98

JUDEȚUL CLUJ

Cluj

Muzeul de istorie a Transilvaniei	90
Muzeul de artă	91
Muzeul etnografic al Transilvaniei	92
Colecția de istorie a farmaciei	93
Muzeul memorial Emil Isac	93
Grădina botanică	93
Muzeul zoologic	93

Dej

Muzeul municipal	104
----------------------------	-----

Turda

Muzeul de istorie	165
-----------------------------	-----

Gherla

Muzeul de istorie	113
-----------------------------	-----

Ciucea

Muzeul memorial Octavian Goga	87
---	----

JUDEȚUL CONSTANȚA

Constanța

Muzeul de arheologie	94
Muzeul de artă	95
Parcul arheologic	95

Edificiul roman cu mozaic	96
Colecția Ion Jalea	96
Muzeul Marinei Române	96
Acvariul	97
Planetariul	97

Mangalia

Muzeul de arheologie	127
--------------------------------	-----

Topalu

Muzeul de artă Dinu și Sevasta Vintilă	165
--	-----

Limanu

Muzeul de artă	125
--------------------------	-----

Medgidia

Muzeul de artă	128
--------------------------	-----

JUDEȚUL COVASNA

Sf. Gheorghe

Muzeul județean	150
---------------------------	-----

Tirgu Secuiesc

Expoziția permanentă Gábor Aron	164
---	-----

Expoziția permanentă „Istoria breslelor din orașul Tg. Secuiesc”	164
--	-----

Băjanii Miei

Casa memorială Benedek Elek	72
---------------------------------------	----

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Tirgoviște

Muzeul de arheologie	160
Complexul muzeal Curtea Domnească	160

Muzeul tiparului și al cărții vechi românești	160
Muzeul scriitorilor tirgovișteni	161

Casa-atelier Gh. Petrașcu	161
-------------------------------------	-----

Vulcana-Pandele

Casa memorială Gabriel Popescu	168
--	-----

Costești din Vale

Expoziția memorială I. C. Visarion	98
--	----

I. L. Caragiale

Expoziția permanentă I. L. Caragiale	83
--	----

JUDEȚUL DOLJ

Craiova

Muzeul de istorie și științele naturii	99
Muzeul de artă	100
Secția de etnografie	101
Muzeul memorial Traian Demetrescu	101
Casa memorială Elena Farago	102
Expoziția permanentă „Procesul luptătorilor ceferiști și petroliști din 1934”	102
Grădina botanică	102
Calafat	
Muzeul de artă și etnografie	82

JUDEȚUL GALAȚI

Galați

Muzeul de istorie	111
Muzeul de artă contemporană	111
Muzeul de istorie modernă și contemporană	112
Muzeul de științele naturii	112
Tecuci	
Muzeul de istorie	157
Costache Negri	
Muzeul memorial Costache Negri	98

JUDEȚUL GORJ

Tirgu Jiu

Muzeul județean	162
Muzeul memorial Ecaterina Teodoroiu	162

Curțioara

Muzeul arhitecturii gorjene	103
---------------------------------------	-----

Vladimir

Muzeul memorial Tudor Vladimirescu	168
--	-----

Hobița

Casa-muzeu Constantin Brâncuși	116
--	-----

JUDEȚUL HARGHITA

Miereurea Ciuc

Muzeul județean	129
---------------------------	-----

Odorheiu Secuiesc

Muzeul județean	133
Cristuru Secuiesc	
Muzeul orașenesc	103
Gheorgheni	
Muzeul orașenesc	113

JUDEȚUL HUNEDOARA

Deva

Muzeul județean	104
Orăștie	
Muzeul de artă populară	136
Petroșani	
Muzeul mineritului	137
Aurel Vlaicu	
Muzeul memorial Aurel Vlaicu	68
Sarmizegetusa	
Muzeul de arheologie	148
Brad	
Muzeul aurului	75

JUDEȚUL IALOMIȚA

Călărași

Muzeul de istorie Ialomița	84
Casa memorială Gh. M. Vasilescu	85
Slobozia	
Muzeul de etnografie	156

JUDEȚUL IAȘI

Iași

Muzeul de artă	117
Muzeul etnografic al Moldovei	118
Muzeul de istorie a Moldovei	118
Muzeul politehnic	119
Muzeul Unirii	120
Sala gotică	120
Casa Dosoftei	121
Muzeul de literatură a Moldovei	121
Casa memorială Mihai Codreanu	121
Casa memorială Otilia Cazimir	122
Muzeul teatrului	122
Bojdeuca lui Creangă	122
Muzeul memorial Ilie Pintilie	122
Muzeul de istorie naturală	123
Grădina botanică	123

Mirecești	
Muzeul memorial V. Alecsandri	130
Miroslava	
Casa memorială Dimitrie Anghel	130

JUDEȚUL ILFOV

Giurgiu	
Muzeul municipal	114
Oltenița	
Muzeul de istorie	133
Minăstirea	
Muzeul memorial Alex. Sahia	131
Florești-Stoenești	
Muzeul etnografic al Cîmpiei Dunării	109

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Baia Mare	
Muzeul județean	71
Sighetu Marmăției	
Muzeul maramureșean . . .	153

JUDEȚUL MEHEDINȚI

Drobeta—Turnu Severin	
Muzeul Porților de Fier . . .	107
Cerneți	
Muzeul memorial Tudor Vladimirescu	86

JUDEȚUL MUREȘ

Țirgu Mureș	
Muzeul județean	162
Muzeul de artă	163
Muzeul memorial Bolyai . .	163
Sighișoara	
Muzeul de istorie	154
Tîrnăveni	
Muzeul de istorie	164
Reghin	
Muzeul etnografic	143
Albești	
Muzeul memorial Petőfi Sándor	66

JUDEȚUL NEAMȚ

Piatra Neamț	
Muzeul județean de istorie .	137
Muzeul de științele naturii..	137

Muzeul memorial Calistrat Hogaș	138
---	-----

Țirgu Neamț	
Muzeul de istorie	164

Humulești	
Muzeul memorial Ion Creangă	116

Roman	
Muzeul de istorie	146
Muzeul de științele naturii .	146

Bicaz	
Muzeul de istorie	73

Durău	
Muzeul etnografic	107

Agapia	
Muzeul mănăstirii Agapia .	63

Muzeul memorial Al. Vlahuță	64
Minăstirea Neamț	

Muzeul mănăstirii Neamț .	131
Văratec	

Muzeul mănăstirii Văratec .	161
Vinători-Neamț	

Muzeul memorial M. Sadoveanu	168
--	-----

Fărcășa	
Expoziția etnografică . . .	109

JUDEȚUL OLT

Slatina	
Muzeul de istorie și etnografie	155

Caracal	
Muzeul orășenesc	82

Secția de artă	83
Muzeul memorial Iancu Jianu	83

Corabia	
Muzeul orășenesc	98

Orlea	
Muzeul sătesc	136

JUDEȚUL PRAHOVA

Ploiești	
Muzeul județean de istorie .	139

Secția „Lupta revoluționară a proletariatului din județul Prahova”	139
--	-----

Secția „Jud. Prahova pe drumul construirii socialismului”	139
---	-----

Secția de etnografie	139
------------------------------	-----

Secția „Ceasul de-a lungul vremii”	140
Muzeul de științele naturii	140
Muzeul de artă	140
Muzeul petrolului	141
Casa Hagi Prodan	141
Muzeul memorial	

I. L. Caragiale 141

Cîmpina

Muzeul memorial Nicolae Grigorescu	87
Muzeul memorial B. P. Hasdeu	88

Vălenii de Munte

Muzeul memorial N. Iorga	167
Muzeul etnografic al Văii Te- leajenului	167

Sinaia

Muzeul Peleş	154
Muzeul mănăstirii Sinaia	155

Buşteni

Muzeul memorial Cezar Petrescu	81
---	----

Breaza

Muzeul de artă populară	80
-----------------------------------	----

Brebu

Muzeul „Secolul al XVII-lea în Ţara Românească”	81
--	----

Făget

Muzeul transporturilor	108
----------------------------------	-----

Urlăşi

Muzeul etnografic	166
-----------------------------	-----

Apostolache

Muzeul sătesc	66
-------------------------	----

Ţirgşoru Vechi

Muzeul sătesc	161
-------------------------	-----

Doftana

Muzeul Doftana	105
--------------------------	-----

JUDEȚUL SATU MARE

Satu Mare

Muzeul judeţean	148
---------------------------	-----

Carei

Muzeul oraşenesc	84
----------------------------	----

Ady Endre

Muzeul memorial Ady Endre	63
-------------------------------------	----

Negreşti-Oaş

Casă-muzeu	132
----------------------	-----

JUDEȚUL SĂLAJ

Zalău

Muzeul de istorie	169
-----------------------------	-----

JUDEȚUL SIBIU

Sibiu

Muzeul Brukenthal	150
-----------------------------	-----

Expoziția permanentă „Isto- ria oraşului Sibiu”	152
--	-----

Expoziția permanentă „Arme şi trofee de vînătoare”	152
---	-----

Secția de istoria farmaciei	153
---------------------------------------	-----

Muzeul tehnicii populare	153
------------------------------------	-----

Muzeul de istorie naturală	153
--------------------------------------	-----

Mediaş

Muzeul oraşenesc	128
----------------------------	-----

Casa memorială Stephan Ludwig Roth	129
---	-----

Agnita

Muzeul de istorie	64
-----------------------------	----

Răşinari

Muzeul sătesc	143
-------------------------	-----

Bolşa

Muzeul sătesc	75
-------------------------	----

Cisnădie

Muzeul local	86
------------------------	----

Cisnădioara

Muzeul etnografic sătesc	87
------------------------------------	----

Cirtişoara

Muzeul de icoane pe sticlă	103
--------------------------------------	-----

Cristian

Colecția etnografică	102
--------------------------------	-----

Polana Sibiului

Muzeul păstoritului	142
-------------------------------	-----

Avrig

Muzeul sătesc	69
-------------------------	----

Sălişte

Muzeul etnografic	149
-----------------------------	-----

JUDEȚUL SUCEAVA

× Suceava

Muzeul Suceava	156
--------------------------	-----

Muzeul de artă populară	156
-----------------------------------	-----

× Cîmpulung Moldovenesc

Muzeul lemnului	89
---------------------------	----

× Fălticeni

Muzeul oraşenesc	109
----------------------------	-----

Gura Humorului	
Muzeul de etnografie	116
Rădăuți	
Muzeul de etnografie	142
Vatra Moldoviței	
Muzeul mănăstirii Moldovița	167
Putna	
Muzeul mănăstirii Putna	142
Sucevița	
Muzeul mănăstirii Sucevița	157
Probota	
Muzeul mănăstirii Probota	142
Frasin	
Casa memorială Constantin Ivănuș	111
Arbore	
Muzeul sătesc	68
Ciprian Porumbescu	
Muzeul memorial Ciprian Porumbescu	86
Vatra Dornei	
Muzeul de științe naturale	166
Mitocu Dragomirnei	
Muzeul mănăstirii Drago- mirna	130

JUDEȚUL TELEORMAN

Alexandria	
Muzeul de istorie	66
Roșiori de Vede	
Muzeul „Răscoalele din 1907”	146

JUDEȚUL TIMIȘ

Timișoara	
Muzeul Banatului	158
Secția de artă	159
Muzeul satului bănățean	159
Lugoș	
Muzeul municipal	126
Sinnieolau Mare	
Muzeul orașenesc	155
Lenauheim	
Muzeul memorial Lenau	124
Deta	
Muzeul orașenesc	104
Jimbolia	
Expoziția memorială Stefan Jäger	124

Buziaș	
Expoziția de artă populară	82
Colecția de artă populară	82
Iuliana Folea-Troceanu	82
Gavojdia	
Colecție etnografică	112

JUDEȚUL TULCEA

Tulcea	
Muzeul Deltei Dunării	165
Cerna	
Casa memorială Panait Cerna	86
Babadag	
Muzeul de artă	69
Maliuc	
Muzeul Deltei	127

JUDEȚUL VASLUI

Bîrlad	
Muzeul Vasile Pârvan	74
Huși	
Muzeul Dimitrie Cantemir	116
Emil Racoviță	
Casa memorială Emil Racoviță	108

JUDEȚUL VÎLCEA

Rîmnieu Vîlcea	
Muzeul județean	145
Muzeul memorial Anton Pann	145
Bălești	
Muzeul memorial Nicolae Bălcescu	72
Măldărești	
Muzeul de etnografie	127
Călimănești	
Muzeul mănăstirii Cozia	85

JUDEȚUL VRANCEA

Foeșani	
Muzeul de istorie	110
Muzeul de etnografie	110
Muzeul de științele naturii	110
Adjud	
Muzeul de științele naturii	63

Dragosloveni

Muzeul memorial Al. Vlahuță 106

Cimpuri

Casa memorială Ion Roată. . 90

Mărășești

Muzeul de istorie 128

Mărăști

Muzeul de istorie 128

Pentru muzeele din municipiul București vezi sumarul de la pagina 5

BIBLIOGRAFIE

(lucrări consultate)

- Marius Bunesu, *Actele Fundației Anastase Simu*, București, 1944.
Colectiv, *Din activitatea muzeelor noastre*, Sfatul popular al Regiunii Cluj, Secțiunea culturală, Cluj 1955.
Emil Micu, *Castelul Bran*, București, 1957.
Colectiv, *Catalogul Muzeului de artă populară al R.P.R.*, București, 1957.
Colectiv, *Probleme de muzeografie*, Sfatul Popular Regional, Secțiunea de Învățământ și Cultură, Cluj, 1957.
Pătru Crăciun, *Muzeele din raionul Caracal*, Caracal, 1957.
Ion Breazu, *Muzeul memorial Liviu Rebreanu*, Cluj, 1958.
Gavril Scridon, *Muzeul memorial George Coșbuc*, Cluj, 1958.
Gheorghe Dăncuș, *Muzeul memorial Emil Isac*, Cluj, 1958.
Colectiv, *Muzeul de arheologie Constanța*, 1961.
Marin Mihalache, *Muzeele din București*, Ed. Meridiane, 1961, ediția a II-a, 1963.
Muzeul Peleş — Sinaia, ed. a II-a, Ed. Meridiane, 1963.
Cornel Irimie, *Arta populară în Muzeul Brukenthal*, Ed. Meridiane, 1964.
Anatol Măndrescu, *Muzeul de artă din Craiova*, Ed. Meridiane, 1964.
Ovidiu Drăgănuș, *Muzeul regional Brașov, Ghidul Secției de artă*, f.d. (1965).
Gh. Bodor, *Muzeul etnografic al Moldovei*, Ed. Meridiane, 1965.
Corina Nicolescu, *Artă veche românească*, Ed. Meridiane, 1965.
Colectiv, *Galeria Națională, arta românească modernă și contemporană*, ghid, Ed. Meridiane, 1965.
Valeriu Butura, *Muzeul etnografic al Transilvaniei*, Ed. Meridiane, 1966.
Virginia Vasilovici, *Muzeul de artă din Iași*, Ed. Meridiane, 1966.
M. Petrescu-Dîmbovița, Al. Andronic, *Muzeul de istorie a Moldovei*, Ed. Meridiane, 1966.

- Colectiv, *Muzele Capitalei, Arte Plastice, Etnografie*, Ed. științifică, 1966.
- Emil Pop, *Grădina botanică din Cluj*, Ed. Meridiane, 1966.
- Radu Bogdan, *Muzeul Zambaccian*, Ed. Meridiane, 1967.
- Colectiv, *Muzeul de istorie din Cluj*, Ed. Meridiane, 1967.
- Florica Postolache, V. Lungu, *Muzeul de artă din Constanța*, Ed. Meridiane, 1967.
- Maria Ana Muzicescu, *Muzeul Mănăstirii Putna*, Ed. Meridiane, 1967.
- Gh. Focșa, *Muzeul Satului din București*, ed. a II-a, Ed. Meridiane, 1967.
- Marcela Focșa, *Muzeul de artă populară al Republicii Socialiste România*, Ed. Meridiane, 1967.
- Radu Popa, *Mogoșoaia*, ed. a II-a, Ed. Meridiane, 1967.
- M. Băcescu și R. Mayer, *Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa”*, Ed. Meridiane, 1967.
- Marin Mihalache, *România, ghid turistic* (Capitolul muzee), Ed. Meridiane 1967, ediția a II-a, 1969.
- Ion Ardeleanu, *Muzeul Doftana*, Ed. Meridiane, 1968.
- Vladimir Dumitrescu, *Muzeul Național de Antichități*, Ed. Meridiane, 1968.
- Radu Florescu, *Ghid arheologic al Dobrogei*, Ed. Meridiane, 1968.
- I. T. Tarnavski, V. Diaconescu, *Lucreția Spiridon-Bădescu, Grădina botanică din București*, Ed. Meridiane, 1968.
- N. Macarovici, *Muzeul de istorie naturală din Iași*, Ed. Meridiane, 1968.
- Octavian Floca, *Muzeul arheologic Sarmizegetusa*, Ed. Meridiane, 1969.
- Eugenia Antonescu, *Muzeul de artă din Bacău*, Ed. Meridiane, 1969.
- Sebastian Bonifaciu și Emanuel Valeriu, *Bucureștii de la A la Z*, Ed. Meridiane, 1969.
- N. I. Simache, *Casa Nicolae Iorga*, Ed. Meridiane, 1969.
- Vasile Cucu, Marian Ștefan, *Ghid-atlas al monumentelor istorice*, Ed. științifică, 1970.
- I. Constantinescu, *România de la A la Z*, Ed. Stadion, 1970.
- Colectiv, *Muzele din jud. Prahova*, Ploiești, 1971.
- I. Berciu, Gh. Anghel, *Alba-Iulia*, ed. a II-a, Ed. Stadion, 1971.
- D. Bondoc, *Memoria caselor, muzee și locuri*, Ed. Stadion, 1971.
- Colectiv, *Ghidul Muzeului de artă al Republicii Socialiste România*, București, 1971.
- Titus Hașdeu, *Cetatea Bran*, ed. a II-a, Ed. Meridiane, 1971.
- Colectiv, *Muzee cu caracter etnografic-sociologic din România*, Muzeul Brukenthal-Sibiu, 1971,
- Revista muzeelor* (1964—1971)

Muzeul de artă al
R. S. România

Muzeul de artă al
R. S. România. Gale-
ria Națională. N. Gri-
gorescu — Cap de ță-
râncă

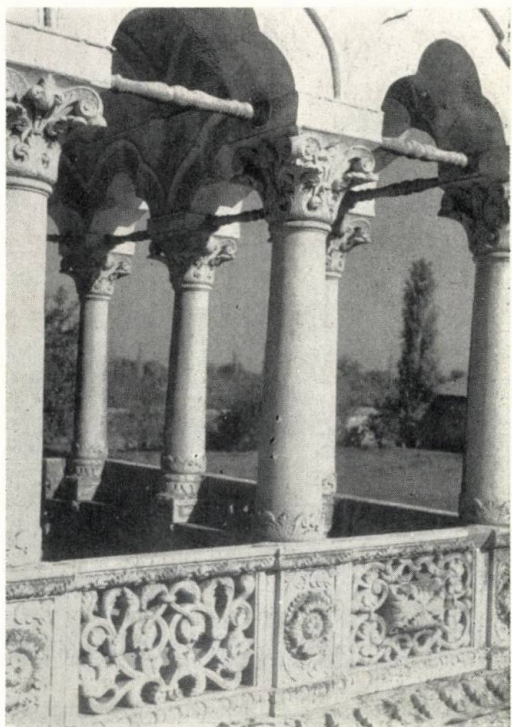

Muzeul de artă al
R. S. România. Gale-
ria universală. Rem-
brandt — Aman îm-
plorînd iertare Esterei

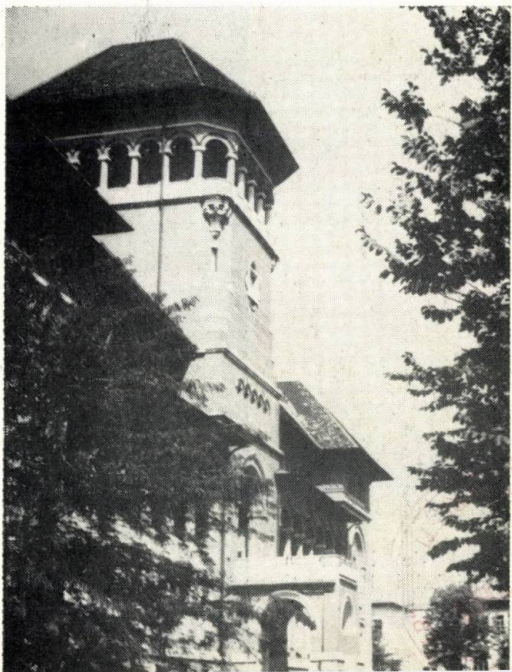
Muzeul satului. Casă
din Sălciua. Interior

Muzeul de artă brîncove-
nească de la Mogoșoaia.
Detaliu arhitectonic

Muzeul de istorie a Parti-
dului Comunist, a mișcării
revoluționare și democra-
tice din România

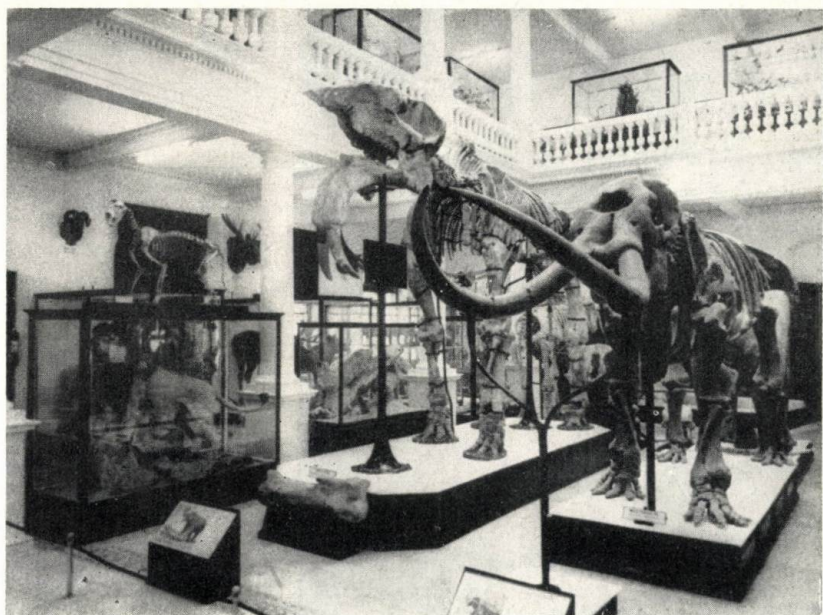

Muzeul de istorie al
Republicii Socialiste
România

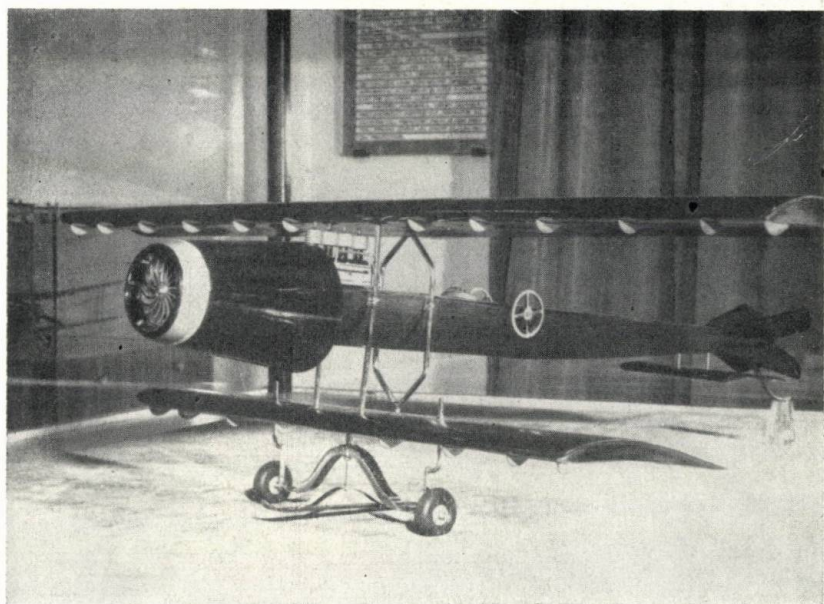

Muzeul de istorie a
Municipiului București

Muzeul de istorie naturală Gr. Antipa, Interior

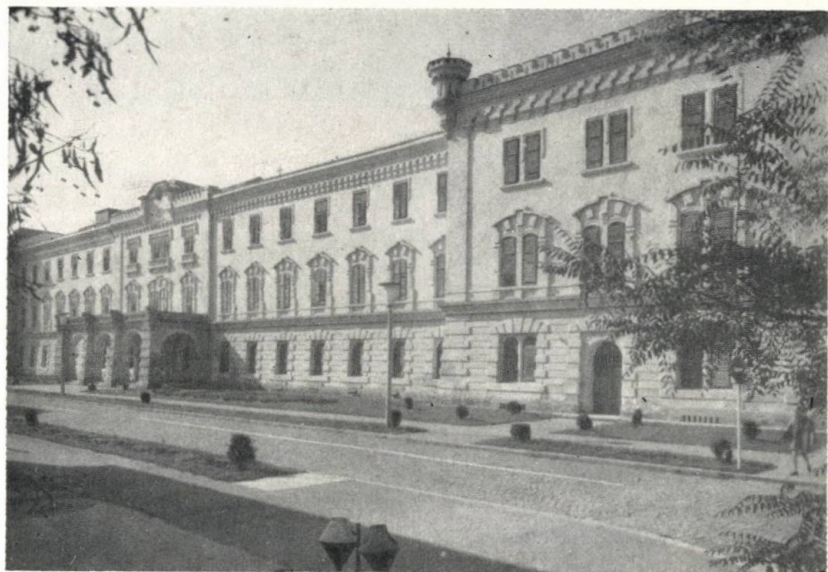
Muzeul științific al Academiei „H. Coandă”, Interior

Muzeul George Enescu

Alba Iulia. Sala Unirii

Alba Iulia. Muzeul regional de arheologie, istorie și etnografie

Arad. Secetaire cu incrustații de sidex (1683) din Muzeul județean

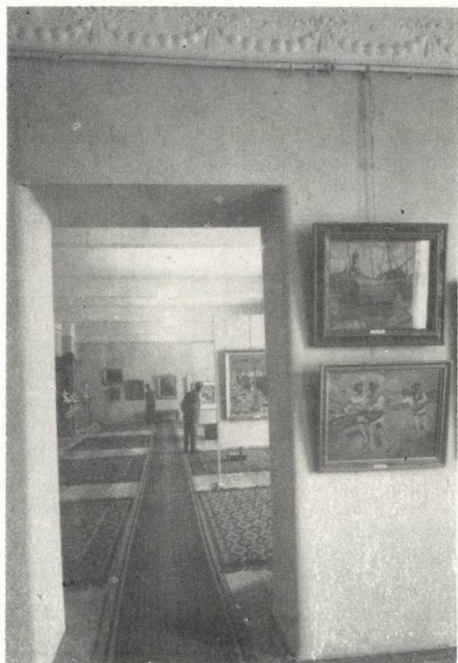

Brașov. Muzeul de istorie din Casa Sfatului

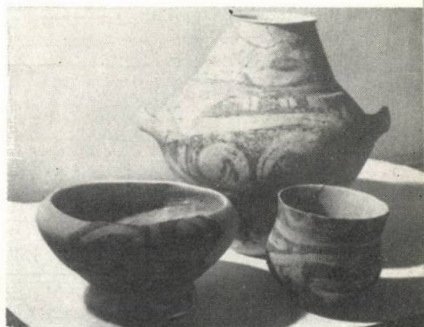
Birlad. Muzeul Vasile Pârvan

Baia Mare. Muzeul județean.
Interior

Botoșani. Vase din ceramică de
tip Cucuteni din Muzeul
județean

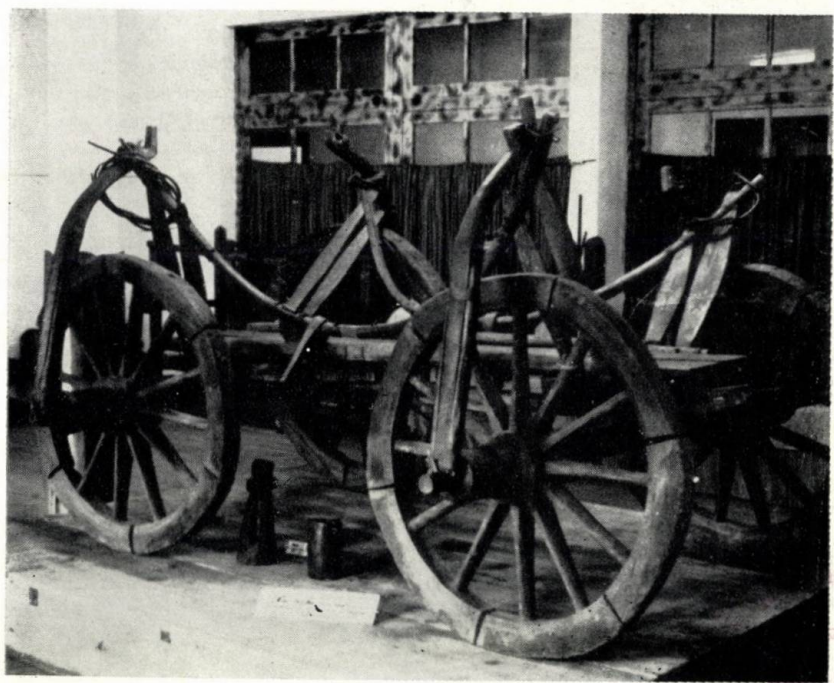

Bacău. Muzeul de istorie

Bran. Castelul în care este amenajat Muzeul cetății Branului

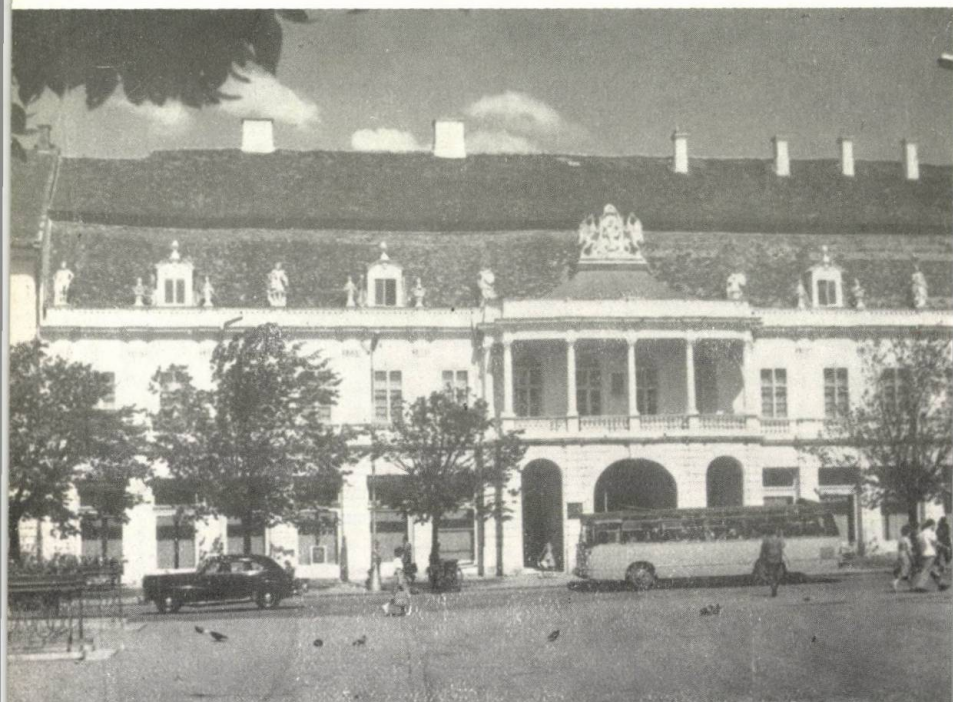
Cîmpina. Muzeul me-
morial Nicolae Grigo-
rescu

Cîmpulung Moldovenesc. Muzeul lemnului. Car vechi de 400 ani

Cluj. Piese din Muzeul etnografic al Transilvaniei

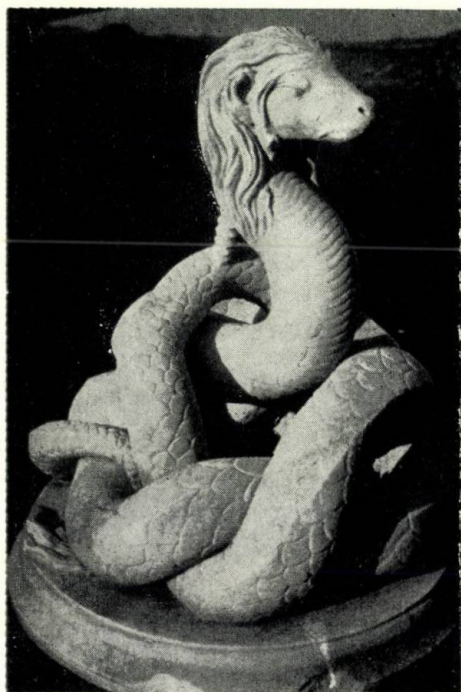
Cluj. Palatul Banffy în care se află Muzeul de artă

Brăila. Figurine din Muzeul Brăilei

Cîmpulung. Secția de artă a Muzeului orășenesc

Constanța. Statueta fantastică
„Șarpele“ (epoca romană) din
Muzeul de arheologie

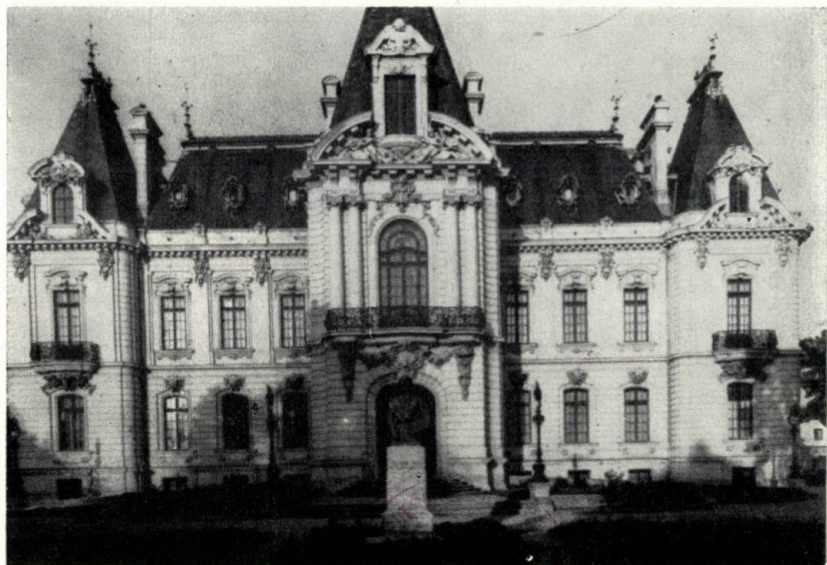
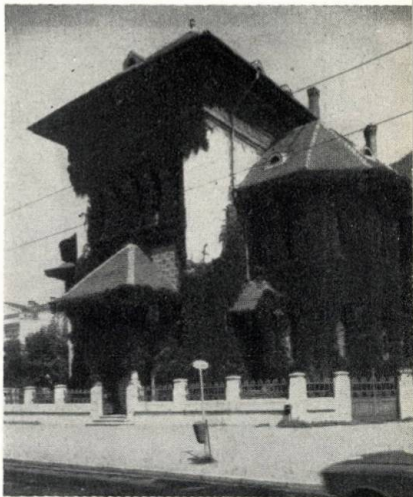
Constanța. Muzeul de arheologie

Craiova. Muzeul de artă. Sculptura
lui C. Brâncuși „Cap de copil“

Craiova. Muzeul de istorie și știin-
țele naturii

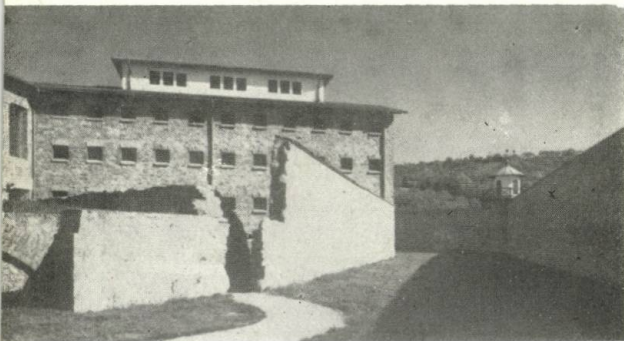

Craiova. Muzeul de artă

Galați. Muzeul de istorie

Doftana. Muzeul fostei închisori

Dragosloveni. Muzeul memorial Al. Vlahuță

Fălticeni. Muzeul orășeneș

Deva. Muzeul județean
în palatul „Magna Curia“

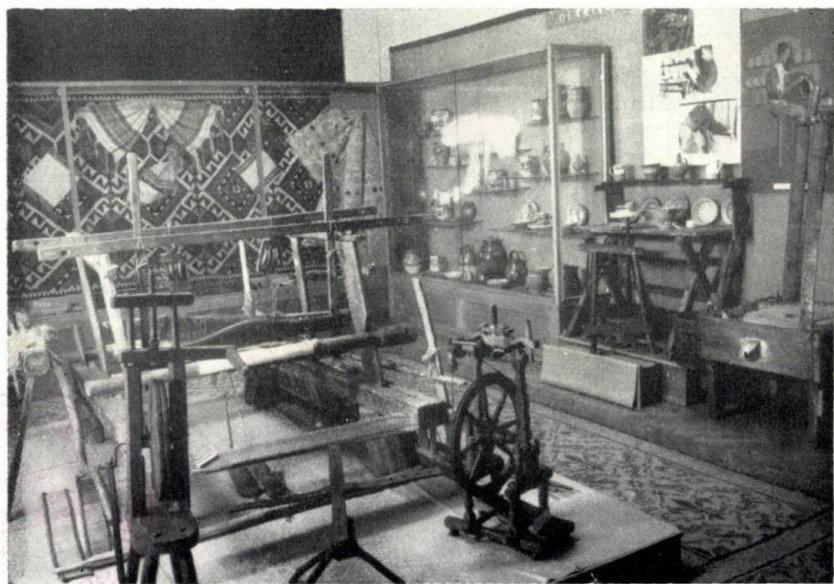

Dorohoi. Muzeul memo-
rial George Enescu

Humulești. Muzeul
memorial Ion Creangă

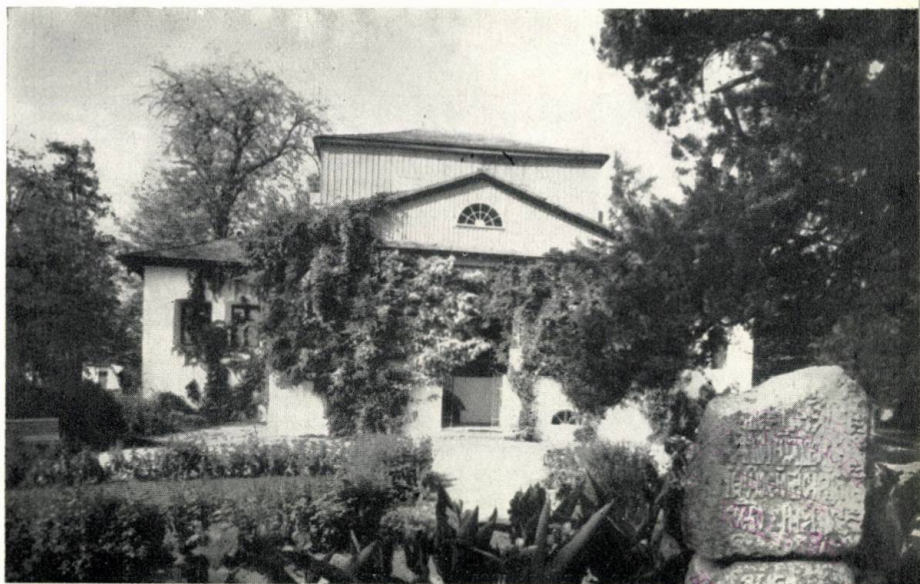

Focșani. Muzeul de
etnografie. Interior

Lugoj. Muzeul muni-
cipal. Interior

Golești. Complexul mu-
zeal Golești

71 "GHEORGHE" 71

Ipotesti. Muzeul memorial M. Eminescu

Oradea. Palatul baroc care adăpostește Muzeul Țării Crișurilor

Iași. Palatul Culturii în care este instalat Muzeul de artă

Iași. Muzeul Unirii. Interior

Ploiești. Interior la
Casa Hagia Prodan

Ploiești. Palatul Cultu-
rii, sediu al citorva
secții ale Muzeului ju-
dețean și al Muzeului
de științele naturii

Piatra Neamț. Muzeul
județean de istorie

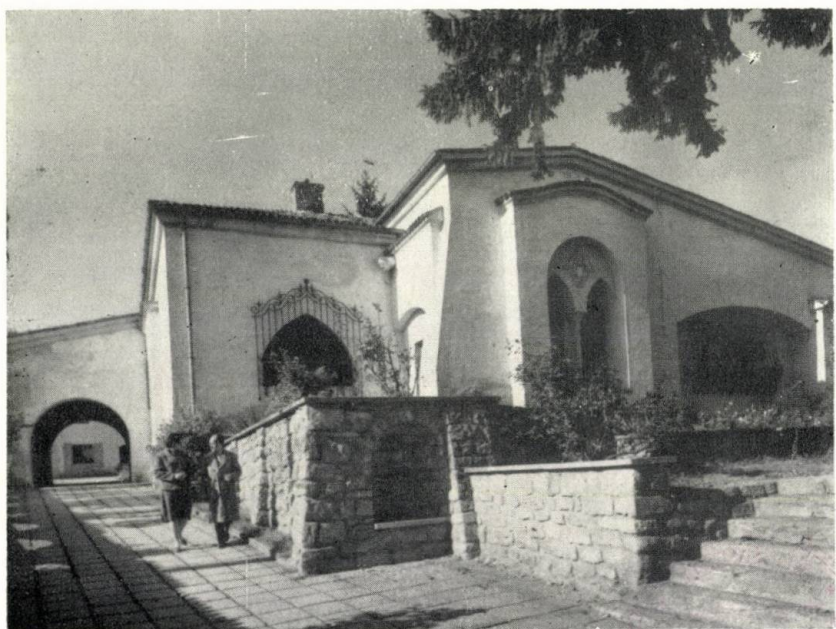

Pitești. Muzeul județean

Ploiești. Muzeul memorial I. L. Caragiale

Râmnicu Vâlcea. Muzeul județean

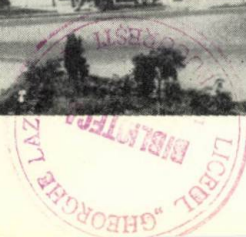

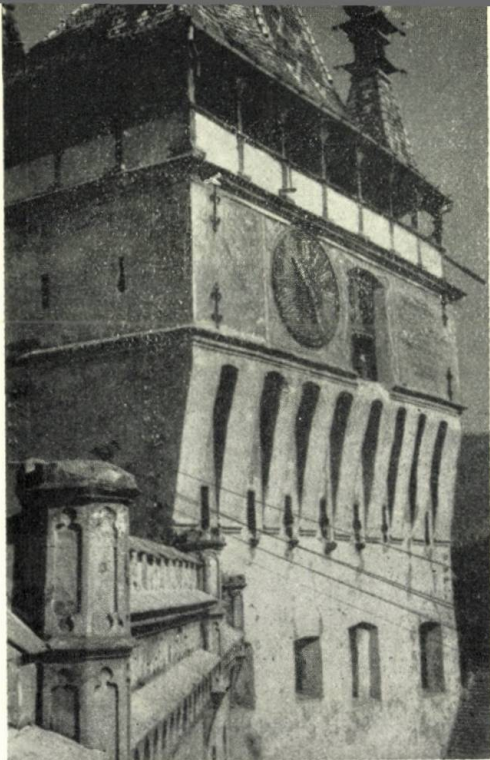

Sfintu Gheorghe. Muzeul județean

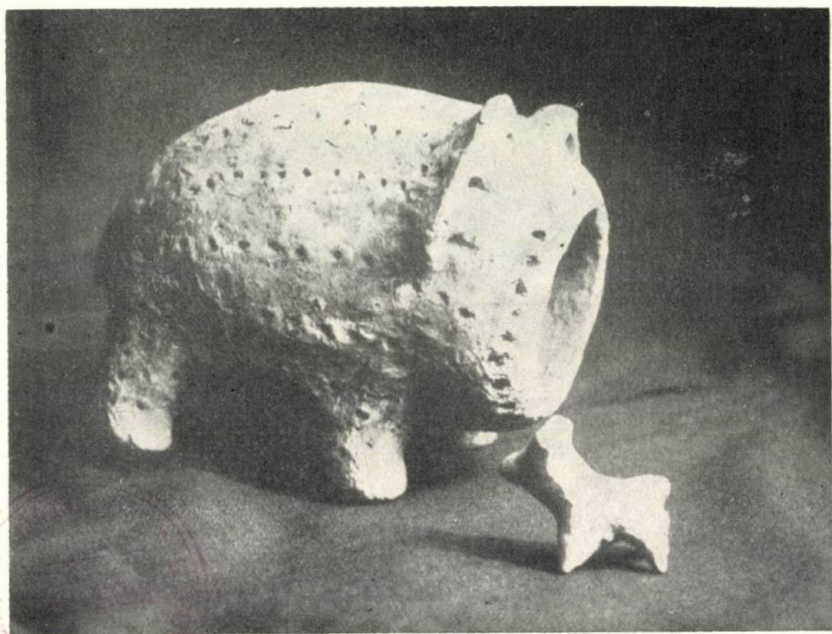
Sibiu. Muzeul Brukenthal

Sighișoara. Turnul cu ceas
unde este amenajat Muzeul
de istorie

Slatina. Muzeul de istorie și
etnografie. Piese din lut ars
datind din epoca neolitică

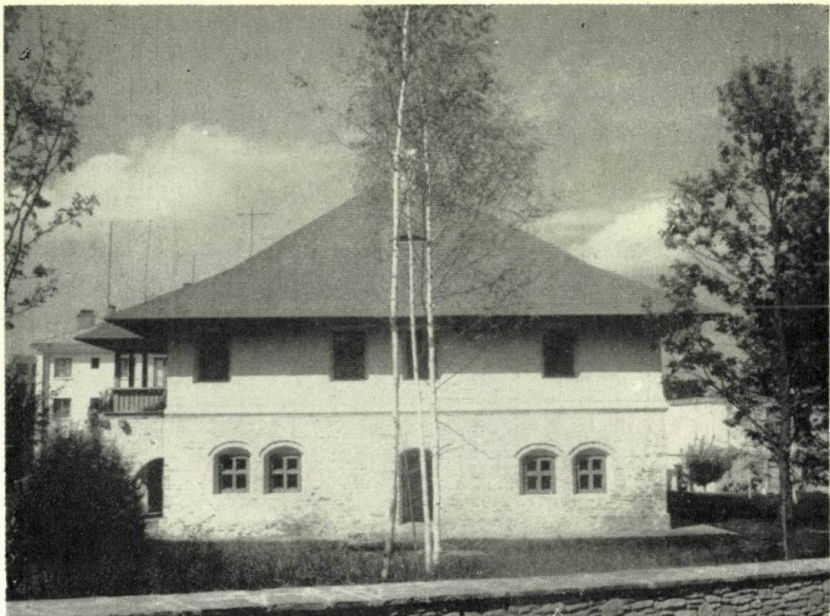

Sinaia. Muzeul Peleş. Su-
frageria

Sinaia. Muzeul Peleş

Suceava. Hanul domnesc (Muzeul de etnografie)

Suceava. Veche placă de perete reprezentând stema Moldovei. Piesă din Muzeul de istorie

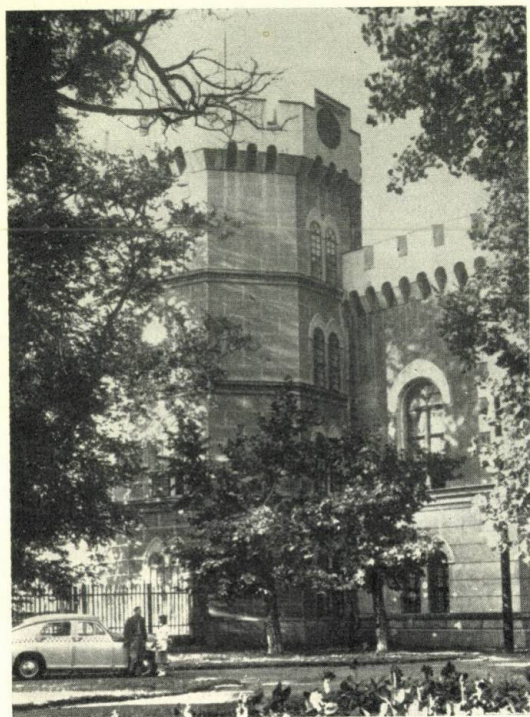

Tirgoviște. Casa-atelier
Gh. Petrașcu

Tecuci. Muzeul de is-
torie

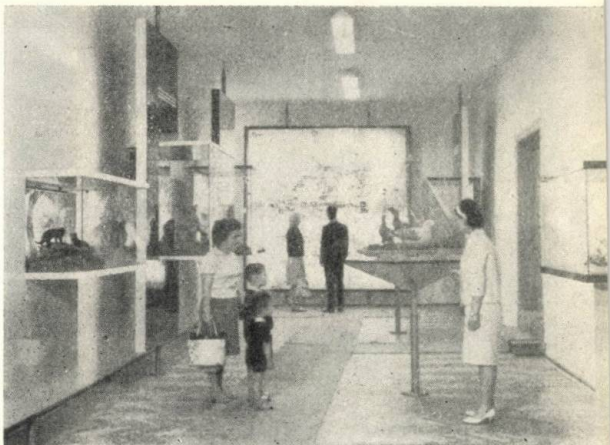

Timișoara. Muzeul Banatului

Tîrgu Mureș. Muzeul memorial Bolyai

Tulcea. Muzeul Deltei
Dunării. Interior

Tîrgu Mureș. Muzeul
județean. Cap de zeiță
din alabastru, de ori-
gine romană

Tg. Jiu. Muzeul jude-
țean

Vălenii de Munte. Muzeul memorial
N. Iorga

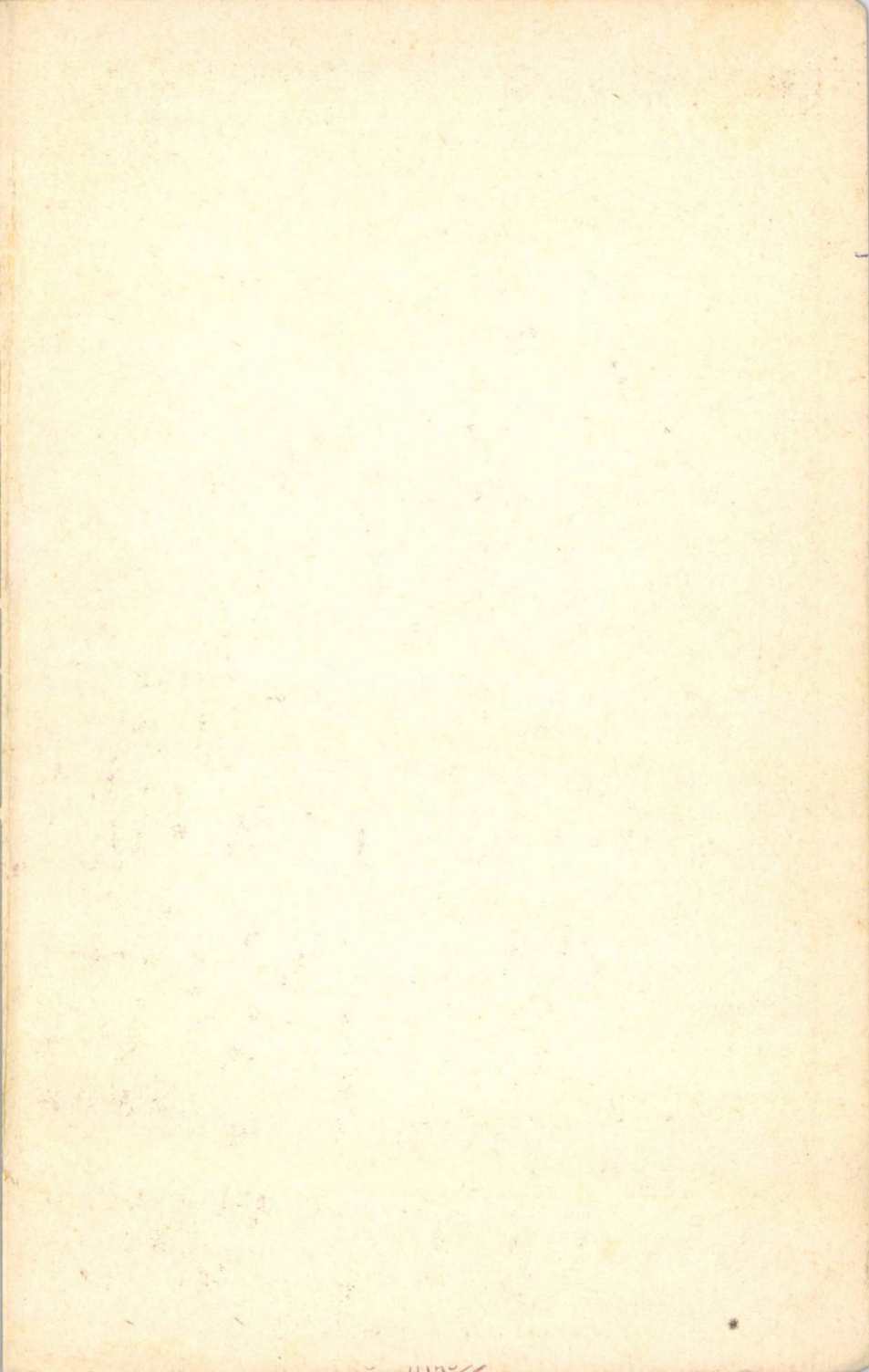

Drobeta-Turnu Severin. Muzeul
Porților de Fier. Statuetă de
proveniență romană din castrul
de la Drobeta

Vinători (Neamț). Muzeul memorial M. Sadoveanu

MARE A N E A G R A

Editura pentru turism

Istoria, arta, în general cultura unui popor sînt apreciate după contribuția adusă la cunoaștere, după valoarea moștenirii materiale și spirituale pe care le lasă în domeniul progresului și civilizației.

Volumul de față urmărește să adauge informațiilor furnizate de ghidurile generale despre România, albumele, ghidurile parțiale, îndreptarele turistice și pliantele orașelor și stațiunilor balneare și climaterice, o imagine de ansamblu privind tezaurul științific, artistic, etnografic ș.a., existent în muzeele din România.